

Ársreikningur samstæðu

LANDSBANKINN HF. | KT. 471008-0280 | LANDSBANKINN.IS

2021

Efnisyfirlit**Blaðsíða**

Helstu niðurstöður	1
Skýrsla bankaráðs og bankastjóra	2 - 7
Áritun óháðs endurskoðanda	8 - 11
Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2021	12
Heildarafkoma samstæðunnar fyrir árið 2021	12
Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2021	13
Eiginfjáryfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021	14
Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021	15 - 16
Skýringar við ársreikning	17 - 95
Viðauki - óendurskoðaður	
Stjórnarháttayfirlýsing Landsbankans hf. 2021	96 - 105

Helstu niðurstöður

Íslenska ánægjuvugin

ÍSLENSKA ÁNÆGJUVOGIN
2021

ÍSLENSKA ÁNÆGJUVOGIN
2020

ÍSLENSKA ÁNÆGJUVOGIN
2019

Lánshæfismat

BBB
með stöðugum horfum

S&P Global
Ratings

Besti banki á Íslandi

EUROMONEY
AWARDS FOR EXCELLENCE
2021

UFS-áhættumat

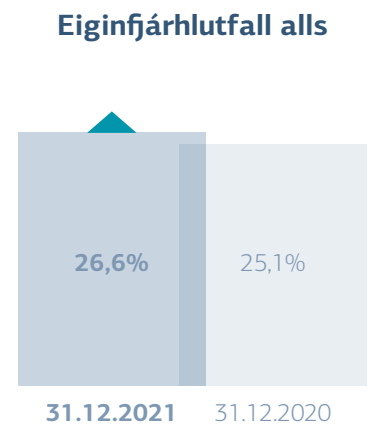
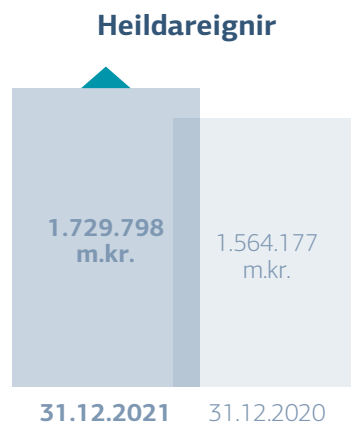
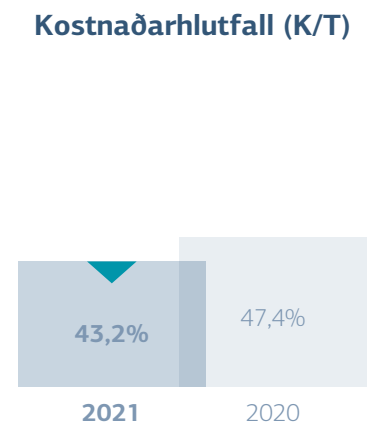
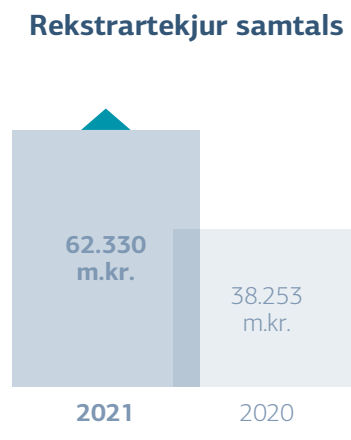
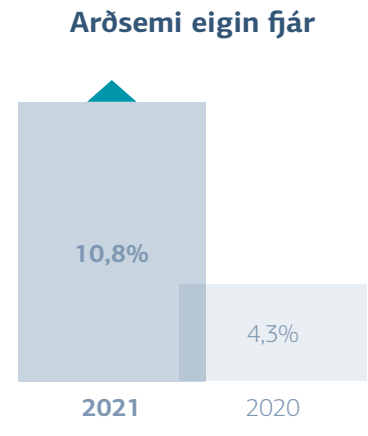
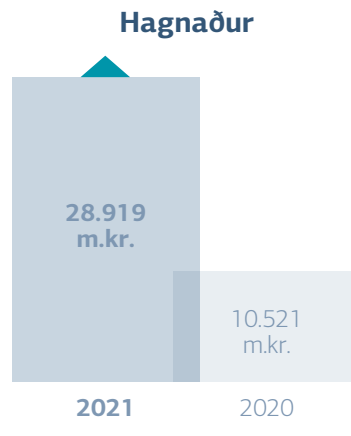
SUSTAINALYTICS
hverfandi áhætta

Sustainalytics metur áhættu Landsbankans vegna UFS-þátta sem hverfandi.

PCAF-loftslagsmælir

PCAF Partnership for Carbon Accounting Financials

Við höfum metið kolefnislosun frá útlánum bankans í fyrsta sinn.

Skýrsla bankaráðs og bankastjóra

Bankaráð og bankastjóri Landsbankans hf. (hér eftir „Landsbankinn“ eða „bankinn“) leggja fram skýrslu þessa með endurskoðuðum ársreikningi samstæðu Landsbankans hf. fyrir árið 2021 sem hefur að geyma reikningsskil bankans og dótturfélaga hans (til samans vísað til sem „samstæðan“).

Um bankann

Landsbankinn er leiðandi fjármála fyrirtæki hér á landi og býður einstaklingum, fyrirtækjum og fjárfestum upp á alhliða fjármálaþjónustu.

Landsbankinn kynnti í lok árs 2020 nýja stefnu: Landsbanki nýrra tíma. Kjarni stefunnar er gagnkvæmt traust og mannleg sýn á bankaviðskipti. Við setjum ánægju viðskiptavina í fyrsta sæti, leggjum áherslu á traustan rekstur og höldum áfram öflugri þróun stafrænna lausna. Við viljum einfalda fólki lífið með því að gera fjármálin aðgengilegri á sama tíma og við eflum ráðgjöf og fræðslu. Ánægja starfsfólks og árangursdrifin menning styrkir rekstur bankans og skapar tækifæri fyrir aukid frumkvæði.

Samfélag er nýtt svið innan bankans sem sett var á laggirnar undir lok þriðja ársfjórðungs 2021. Þar er lögð áhersla á samþættingu sjálfbærni, markaðsmála, mannauðs, samskipta og greininga ásamt því að fræðsla og þróun bankans endurspeglar stefnu bankans. Með tilkomu nýja sviðsins er starfsemi bankans skipt í sjö svið, auk Skrifstofu bankastjóra: Einstaklingar, Fyrirtæki, Eignastýring og miðlun, Fjármál og rekstur, Áhættustýring, Upplýsingatækni og Samfélag.

Einstaklingar, Fyrirtæki, Eignastýring og miðlun (þ.m.t. dótturfyrirtækið Landsbréf hf.) og Fjárstýring og Viðskiptavakt, sem heyra undir Fjármál og rekstur, mynda hin fjögur viðskiptasvið samstæðunnar. Ásamt með öðrum starfspáttum mynda þau sameiginlega þá starfspætti sem birtir eru í innri og ytri reikningsskilum samstæðunnar (sjá skýringu 6).

Rekstur ársins 2021

Hagnaður samstæðunnar fyrir fjárhagsárið 2021 var 28.919 milljónir króna (2020: 10.521 milljón króna). Virðisaukning útlána á árinu nam 7.037 milljónum króna (2020: 12.020 milljóna króna virðisrýrnun). Þennan viðsnúning má rekja til betri horfa í efnahagsmálum og minni áhrifa kórónuveirufaraldursins á útlán bankans en áður var gert ráð fyrir. Arðsemi eigin fjár eftir skatta var 10,8% (2020: 4,3%) og hlutfall kostnaðar af tekjum var 43,2% sem er betra en 45% markmið bankans. Hreinar vaxtatekjur námu 38.953 milljónum króna og vaxa um 2,3% á milli ára. Hreinar þjónustutekjur námu 9.483 milljónum króna og aukast um 24,2% á milli ára, aðallega vegna aukinna umsvifa í eignastýringu og markaðsviðskiptum. Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði nam 5.980 milljónum króna (2020: 4.257 milljónir króna). Laun og launatengd gjöld eru tiltölulega stöðug milli ára og námu 14.759 milljónum króna á árinu. Meðalfjöldi ársverka á árinu var 890 (2020: 921).

Eigið fé samstæðunnar nam 282.645 milljónum króna og heildareignir námu 1.729.798 milljónum króna í árslok 2021, og stækkaði efnahagsreikningurinn um 10,6%, eða um tæpa 166 milljarða króna á árinu. Vöxt heildareigna má einkum rekja til aukinna íbúðalána til einstaklinga, en þau jukust um 128 milljarða króna, eða um 24,8% milli ára. Eiginfjárlutfall samstæðunnar samkvæmt ákvæðum laga um fjármála fyrirtæki var 26,6% í árslok 2021 (2020: 25,1%).

Fjármögnun

Almennt má segja að COVID-19-heimsfaraldurinn og aukin óvissa um áhrif hans á rekstur og efnahag bankans hafi ekki haft marktæk áhrif á fjármögnun bankans, hvorki til skamms eða langs tíma. Innlán hafa aukist umtalsvert á árinu 2021 og bankinn hefur einnig verið reglulegur útgefandi á innlendum markaði.

Innlán frá viðskiptavinum eru stærsti hluti fjármögnunar bankans. Heildarinnlán námu 900 milljörðum króna í lok árs 2021, að mestu leyti óverðtryggt og óbundin, en af heildarinnlánum voru verðtryggt innlán 136 milljarðar króna. Innlán frá viðskiptavinum jukust í heild um 107 milljarða króna, eða 13,4% á milli ára.

Fjármögnun bankans á markaði hefur einkum verið í formi EMTN-skuldabréfaútgáfu á alþjóðlegum markaði og útgáfu sértrygðra skuldabréfa og víxla á innlendum markaði. Bókfært virði þessarar fjármögnunar jókst í heild um 66 milljarða króna á árinu 2021. Útgáfa sértrygðra skuldabréfa hefur aukist í takt við vaxandi markaðshlutdeild í íbúðalánum.

Í janúar 2021 gaf bankinn út sína fyrstu sjálfbæru fjármálaumgjörð sem eykur möguleika bankans á að fjármagna umhverfisvæn og félagsleg verkefni, s.s. orkuskipti, umhverfisvæna innvið og sjálfbæran sjávarútveg. Umgjörðin skilgreinir með skýrum hætti hvaða verkefni stuðla að sjálfbærni og tryggir gagnsæi. Við síðustu yfirferð samræmdist tæplega 20% af heildarútlánum til fyrirtækja nú þegar umgjörðinni.

Í febrúar og nóvember 2021 gaf bankinn út græn skuldabréf undir sjálfbæru fjármálaumgjörðinni að fjárhæð 300 milljónir evra hvoru sinni, eða í heild að jafnvirði 88.560 milljóna króna í lok árs 2021. Frumútgáfan í febrúar er til 4,25 ára, ber 0,375% fasta vexti og voru bréfin seld á kjörum sem jafngilda 87 punkta álagi á miðgildi vaxtartilboða í vaxtaskiptasamningum í evrum á markaði. Nóvemberútgáfan er til 4,5 ára, ber 0,75% fasta vexti og var seld á 95 punkta álagi. Útgáfan náði til breiðari fjárfestahóps en áður og þar á meðal voru sérhæfðir fjárfestar sem horfa sérstaklega til sjálfbærnimála.

Þann 18. október 2021 staðfesti alþjóðlega lánshæfismatsfyrirtækið S&P Global Ratings lánshæfismat bankans fyrir skuldbindingar til lengri tíma sem BBB/A-2 með stöðugum horfum. Styrkleikar Landsbankans að mati S&P liggja í sterkri eiginfjárstöðu, háu vogunarhlutfalli, stöðugum og traustum rekstri með hárrí markaðshlutdeild ásamt takmarkaðri endurfjármögnunarpörf á markaði.

Í janúar 2021 birti S&P Global Ratings lánshæfismat fyrir sértryggt skuldabréf útgefin af Landsbankanum og hljóta sértryggt skuldabréfin lánshæfismatið A- með stöðugum horfum. Lánshæfismat sértrygðra skuldabréfa bankans er tveimur þrepum fyrir ofan lánshæfismat bankans sjálfs. Þetta er í fyrsta sinn sem alþjóðlegt matsfyrirtæki gefur út lánshæfiseinkunn fyrir sértryggt skuldabréf íslensks banka. Gott lánshæfi skuldabréfanna endurspeglar traustan rekstur bankans og sterka lagaumgjörð um sértryggt skuldabréf á Íslandi.

Áhættuþættir

Áhættumælingar og mat bankans á mikilvægustu áhættuþáttum benda almennt til jákvæðra og stöðugra horfa. Vanskil eru í sögulegu lágmarki, eiginfjárstaða bankans er góð, lausafjárstaða sterk og allir áhættumælikvarðar eru innan áhættuvilja í árslok 2021.

Sem fyrr er útlánaáhætta umfangsmesta áhætta bankans. Bókfært virði útlána jókst um 114 milljarða króna á liðnu ári sem má aðallega rekja til vaxtar í íbúðalánum einstaklinga. Mælikvarðar útlánaáhattu hafa þróast á jákvæðan hátt á árinu, líkt og birtist í lækkanði líkum á vanefndum og sögulega lágum vanskilahlutföllum. Áfram er nokkur óvissa varðandi útlán sem eru með greiðslufresti vegna áhrifa COVID-19 heimsfaraldursins, en í árslok nam bókfært virði þeirra lána alls 74 milljörðum króna.

Á árinu 2021 var færð rúmlega 7 milljarða króna tekjufærsla í rekstrarreikning vegna virðisrýrnunar (2020: 12 milljarða króna gjaldfærsla). Þetta skýrist af því að væntingar um auknið útlánatap í kjölfar áhrifa heimsfaraldursins hafa að mjög litlu leyti gengið eftir og horfur eru á að útlánatap verði talsvert minna en áður var gert ráð fyrir. Bókfært virði útlána í áhættustigi 3 dróst saman á árinu sem skýrist helst af færri vanefndum. Bókfært virði útlána í áhættustigi 2 hefur einnig lækkað í takt við bættu áhættustöðu lána.

Næst umfangsmesti áhættuþáttur í rekstri bankans er rekstraráhætta, en þar undir falla fjölmargir áhættuþættir. Sá þáttur sem er hvað mest fjallað um og fer stækkandi um heim allan er ógnin sem steðjar af netarásum. Bankinn hefur í mörg ár lagt mikla áherslu á varnir gegn netarásum og að tryggja gott upplýsingaöryggi. Auk vöktunar og veikleikaskönnunar er mikil áhersla lögð á fræðslu fyrir starfsfólk og viðskiptavinum. Bankinn uppfyllir ISO 27001 vottun um upplýsingaöryggi. Að öðru leyti er vísað í frekari umfjöllun í áhættuskýrslu.

Í árslok 2021 var eiginfjárlutfall bankans 26,6%, en eiginfjárfra bankans er 18,9%. Lausafjárstaða bankans í heild, í erlendum myntum og í einstökum myntum, er áfram sterk og vel umfram lögbundin mörk. Þannig var hlutfall heildarlausafjárþekju 179% í árslok, 120% í krónum og 556% í erlendum myntum. Þá er heildarmarkaðsáhætta áfram hófleg og vel innan áhættuvilja.

Lagt er mat á áhættuþætti í rekstri bankans með ýmsum mælikvörðum, eftir umfangi þeirra og eðli, og mælikvarðarnir mynda grunn fyrir áhættumörk, greiningu áhættuþátta, upplýsingagjöf og stjórnun áhættu. Sameiginleg mæling allra áhættuþátta er innra mat bankans á eiginfjárförf (e. economic capital) sem ætlað er að mæta óvæntu tapi í rekstri bankans.

Heildareiginfjárförf var 104 milljarðar króna í árslok 2021 og lækkaði um 6 milljarða króna á milli ára. Lækkunin felst aðallega í lægri eiginfjárförf vegna útlánaáhattu í takt við bættu áhættustöðu útlána. Áhættugrunnur bankans hækkaði í takt við útlánavöxt á árinu og var hlutfall eiginfjárfarfar af áhættugrunni 9,1% í lok árs 2021 (2020: 9,8%).

Greint er nánar frá áhættu- og eiginfjárstýringu samstæðunnar í skýringum við samstæðureikninginn og Pillar III áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2021, en bæði eru aðgengileg á heimasíðu bankans, www.landsbankinn.is.

Eigið fé og eiginfjárstýring

Í júní 2021 uppfærði Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands eiginfjárförf Landsbankans í kjölfar yfirferðar í árlegu könnunar- og matsferli. Lágmarkskrafa til samstæðu bankans um eiginfjárgrunn skal nema 11,5% af áhættugrunni á hverjum tíma frá og með 30. júní 2021 og hækkar undir stoð II-R um 0,1 prósentustig frá fyrra könnunar- og matsferli. Heildarkrafa um eiginfjárgrunn samstæðunnar nemur því 18,9% af áhættugrunni í árslok 2021 og samanstandur af 8,0% grunnkröfu um eiginfjárgrunn, 3,5% viðbótarkröfu um eiginfjárgrunn og samanlagðri kröfu um eiginfjárauka sem nemur 7,4% (sjá nánar skýringu 48).

Í lok september 2021 ákvað fjármálastöðugleikanefnd Seðlabankans að hækka sveiflujöfnunarauka á fjármálafyrirtæki úr 0% í 2% í ljósi aukinnar uppsöfnunar sveiflutengdrar kerfisáhættu sökum ört hækkanði eignaverðs samhliða aukinni skuldsetningu heimila. Nefndin rökstyður ákvörðun sína m.a. með því að dregið hafi úr óvissu um stöðu fjármálafyrirtækja og að gæði útlána hafi batnað. Þannig búi fjármálafyrirtækin yfir nægum þrótti til lánveitinga og því sé ekki lengur þörf á því svigrúmi til lækkunar sveiflujöfnunaraukans sem nefndin veitti fjármálafyrirtækjum eftir að kórónufaraldurinn braust út hér á landi. Breytingin tekur gildi að 12 mánuðum liðnum frá ákvörðun nefndarinnar í samræmi við þær reglur sem um sveiflujöfnunaraukann gilda, í lok þriðja ársfjórðungs 2022.

Markmið bankans er að viðhalda eiginfjárlutfalli alls yfir 22,0% á hverjum tíma og vera í hæsta flokki fyrir áhættuvegið eiginfjárlutfall, eins og það er ákvarðað og metið af viðeigandi lánshæfismatsfyrirtækjum (sjá skýringu 49).

Arður

Samkvæmt núverandi arðgreiðslustefnu bankans er það markmið bankans að reglulegar arðgreiðslur til hluthafa verði að jafnaði um 50% af hagnaði fyrra árs. Í samræmi við markmið bankans um eiginfjárlutfall er einnig stefnt að sérstökum arðgreiðslum til þess að auka hagkvæmni í fjármagnsskipan bankans. Við ákvörðun um fjárhæð arðgreiðslna verði tekið mið af áhættu í innra og ytra umhverfi, vaxtarhorfum og að bankinn viðhaldi til framtíðar traustri eiginfjár- og lausafjárstöðu og uppfylli lögbundnar kröfur um fjárhagsstöðu á hverjum tíma.

Aðalfundur Landsbankans, sem haldinn var 24. mars 2021, samþykkti tillögu bankaráðs um að greiða arð til hluthafa vegna ársins 2020 sem næmi 0,19 krónum á hlut. Fjárhæð arðgreiðslunnar miðað við útistandandi hluti nam 4.489 milljónum króna, sem samsvarar um 43% af hagnaði ársins 2020 (og er 16% af samanlögðum hagnaði samstæðunnar á árunum 2019 og 2020). Arðgreiðslan var í samræmi við þau hámarksviðmið sem fjármálaeftirlitsnefnd Seðlabanka Íslands setti fram þann 13. janúar 2021. Arðurinn var greiddur út til hluthafa þann 31. mars 2021.

Bankaráð hyggst leggja til að aðalfundur Landsbankans sem er á dagskrá þann 23. mars nk. samþykki að greiða arð til hluthafa sem nemur 0,61 krónu á hlut vegna rekstrarársins 2021 sem endurspeglar sterka stöðu bankans og viðnámsþrótt í gegnum heimsfaraldurinn. Heildarfjárhæð arðgreiðslunnar er 14.409 milljónir króna, eða sem samsvarar um 50% af hagnaði samstæðunnar á árinu 2021. Samþykki aðalfundurinn arðgreiðsluna mun eiginfjárgrunnur samstæðunnar lækka sem nemur arðgreiðslunni og eiginfjárlutföll bankans, samkvæmt ákvæðum laga um fjármálafyrirtæki, lækka um 1,3 prósentustig. Einnig er bankaráð með til skoðunar að leggja til sérstaka arðgreiðslu fyrir aðalfundinn.

Efnahagshorfur

Samkvæmt bráðabirgðamati Hagstofu Íslands jókst landsframleiðslan um 6% á þriðja ársfjórðungi 2021 miðað við sama tímabil í fyrra. Þetta er annar fjórðungurinn í röð sem hagvöxtur mælist eftir að COVID-faraldurinn hófst og frekari staðfesting þess að hagkerfið sé að ná sér á strik á ný. Hagvöxtur á fyrstu þremur fjórðungum ársins nam 4,1% og var hann borinn af vextinum á öðrum og þriðja fjórðungi en hagvöxtur var lítillega neikvæður á fyrsta fjórðungi. Hagfræðideild Landsbankans gerir ráð fyrir að hagvöxtur á árinu í heild reynist um 5% þegar upp er staðið og spár áframhaldandi kröftugum hagvexti árið 2022, eða 5,5%.

Atvinnuleysi, samkvæmt mælingum Hagstofunnar, var 4,4% í desember sem er 2,5 prósentustigum lægra en á sama tíma á fyrra ári. Almennt atvinnuleysi skráð hjá Vinnuálastofnun var hins vegar 4,9% og hafði minnkað um 5,8 prósentustig milli ára.

Verðbólga hefur mælst yfir verðbólgu markmiði Seðlabankans samfleytt frá því í maí 2020. Vísitala neysluverðs hækkaði um 0,45% milli mánaða í desember og mælist verðbólgan 5,1% í lok árs. Fyrir ári síðan mældist 3,6% verðbólga þannig að hún hefur hækkað um 1,5 prósentustig á einu ári. Ársmeðaltal verðbólgu yfir árið 2021 var 4,4% samanborið við 2,8% árið 2020. Horfur eru á að verðbólga verði yfir markmiði fram undir mitt ár 2022.

Vaxtahækkunarferli Seðlabankans hófst í maí síðastliðnum er peningastefnufund hækkaði vexti um 0,25 prósentustig. Vextir voru aftur hækkaðir um sömu prósentustig í ágúst og október en í nóvember voru vextir hækkaðir um 0,5 prósentustig. Á þessu tímabili hafa vextir farið úr 0,75%, sem er sögulegt lágmark stýrivaxta hér á landi, upp í 2,0%. Spá Hagfræðideildar gerir ráð fyrir að meginvextir Seðlabankans verði hækkaðir samfellt til þriðja ársfjórðungs 2023 og að þá verði þeir orðnir 4,25%. Þá er gert ráð fyrir að verðbólgu markmiðinu verði náð, vextir taki að lækka á ný og verði komnir niður í 3,5% í lok árs 2024.

Eignarhald

Heildarfjöldi hluthafa í bankanum í árslok 2021 var 855 samanborið við 882 fyrir ári síðan. Tíu stærstu hluthafarnir í árslok 2021 voru sem hér segir:

Nafn hluthafa		Fjöldi hluta (í milljónum króna)	%
Ríkissjóður Íslands	Ríkissjóður Íslands	23.567,0	98,20%
Lífeyrissjóður Vestmannaeyja	Lífeyrissjóður	5,0	0,02%
Vestmannaeyjabær	Bæjarfélag	3,5	0,01%
Vinnslustöðin hf.	Fyrirtæki	1,8	0,01%
Helgi T. Helgason	Einstaklingur	0,5	0,00%
Hreiðar Bjarnason	Einstaklingur	0,5	0,00%
Árni Þ. Þorbjörnsson	Einstaklingur	0,5	0,00%
Steinþór Pálsson	Einstaklingur	0,3	0,00%
Hjördís D. Vilhjálmsdóttir	Einstaklingur	0,3	0,00%
Arinbjörn Ólafsson	Einstaklingur	0,3	0,00%
Stærstu 10 samtals		23.580,0	98,25%
Aðrir hluthafar		41,2	0,17%
Útistandandi hlutafé alls		23.621,2	98,42%
Landsbankinn hf.	Eigin hlutir	378,8	1,58%
Heildarútgengið hlutafé		24.000,0	100,00%

Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í bankanum fyrir hönd ríkissjóðs Íslands í samræmi við lög um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009.

Á árinu 2021 setti bankinn fram áætlun um endurkaup á allt að 57 milljónum eigin hluta, eða sem nemur allt að 0,24% af útgefnu hlutafé bankans. Endurkaupaáætlunin er í samræmi við ákvörðun bankaráðs þann 10. júní 2021 og samþykkt aðalfundar bankans þann 24. mars 2021. Markmiðið með endurkaupunum er að lækka eigið fé bankans og gefa hluthöfum um leið tækifæri til að selja hluti sína með gegnsæjum hætti.

Í júlí og október 2021 tilkynnti bankaráð ákvörðun sína um að nýta heimild til kaupa á eigin hlutum í samræmi við endurkaupaáætlunina á tímabilum sem náðu frá 26. júlí 2021 til og með 9. ágúst 2021 og frá 1. nóvember 2021 til og með 15. nóvember 2021. Á endurkaupatímabilunum keypti bankinn samtals um 3,4 milljónir eigin hluta á meðalgenginu 11,49621, að heildarkaupvirði 38,8 milljónir króna. Bankinn átti um 375,5 milljónir eigin hluti fyrir endurkaupin, eða um 1,56% af útgefnu hlutafé.

Stjórnarhættir

Bankaráð Landsbankans er kjörið á aðalfundi bankans og er skipað sjö aðalmönnum og tveimur til vara. Sitjandi bankaráð er skipað fjórum aðalmönnum og einum varamanni sem eru konur, þ.m.t. formaðurinn. Konur skipa því 56% af bankaráðinu og karlar 44%, að varamönnum meðtöldum. Aðal- og varamenn eru óháðir bankanum og stórum hluthöfum.

Bankaráð Landsbankans fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda. Bankaráð ber ábyrgð á starfsemi bankans og stefnumótun. Bankaráð hefur jafnframt yfirumsjón með því að starfsemi bankans og rekstur sé í samræmi við lög, samþykktir bankans og aðrar reglur sem um starfsemina gilda. Bankaráð ber ábyrgð á því að fyrir hendi sé virk áhættustjórnun og innra eftirlit. Bankaráð hefur einnig með höndum almennt eftirlit með rekstri bankans og sér til þess að nægilegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna félagsins.

Stjórnarhættir (framhald)

Þrjár undirnefndir starfa á vegum bankaráðs: Endurskoðunarnefnd, Áhættunefnd og Starfskjaranefnd. Bankaráð skipar nefndarmenn í undirnefndir. Endurskoðunarnefnd er skipuð þremur bankaráðsmönnum og einum utanaðkomandi nefndarmanni með sérþekkingu á sviði reikningsskila og endurskoðunar. Áhættunefnd og Starfskjaranefnd eru skipaðar þremur bankaráðsmönnum hvor. Endurskoðunarnefnd og Áhættunefnd sinna ráðgjafar- og eftirlitshlutverki fyrir bankaráð á sviði áhættustjórnunar og innra eftirlits sem nánar er lýst í starfsreglum þeirra. Áhættunefnd fjallar með reglubundnum hætti um málefni tengd innra eftirliti og áhættustjórnun. Þá fjallar Endurskoðunarnefnd reglubundið um reikningsskil bankans og leggur mat á innra eftirlitskerfi hans.

Bankaráð ræður bankastjóra og innri endurskoðanda. Bankastjóri ræður aðra daglega stjórnendur bankans. Svið bankans eru sjö talsins: Einstaklingssvið, Fyrirtækj svið, Eignastýring og miðlun, Áhættustýring, Fjármál og rekstur, Upplýsingatækni og Samfélag. Hverju sviði er stýrt af framkvæmdastjóra og sameiginlega mynda þeir framkvæmdastjórn með bankastjóra. Sitjandi framkvæmdastjórn er skipuð þremur konum (37,5%) og fimm körlum (62,5%). Í september 2021 bættist sviðið Samfélag við skipurit bankans og Sara Pálsdóttir var ráðin framkvæmdastjóri sviðsins. Jafnframt var Bergsteinn Ó. Einarsson ráðinn framkvæmdastjóri Áhættustýringar og Eyrún A. Einarsdóttir framkvæmdastjóri Eignastýringar og miðlunar.

Innri endurskoðun heyrir undir bankaráð. Skrifstofa bankastjóra, Lögfræðipjónusta og Regluvarsla heyra beint undir bankastjóra.

Bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri bankans og fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum hans sem ekki eru öðrum falin með lögum, samþykktum bankans eða ákvörðunum bankaráðs. Framkvæmdastjórn Landsbankans er vettvangur samráðs og ákvörðunartöku af hálfu bankastjóra og framkvæmdastjóra. Framkvæmdastjórn hefur skipað fjórar þverfaglegar fastanefndir með það að markmiði að tryggja samstarf og framkvæmd á stefnu bankans: Lánanefnd, Áhættu- og fjármálanefnd, Rekstraráhættunefnd og Verkefnanefnd.

Stjórnendur og starfsfólk bera ábyrgð á eftirliti, áhættumenningu og stjórnun á áhættu sem tengist einingum þeirra. Lögð er áhersla á að allt starfsfólk þekki og skilji áhættuþætti sem tengjast starfi þeirra og að viðbrögð við áhættu byggji á upplýstri ákvörðunartöku. Hönnun áhættuferla, eftirlit með áhættustöðum og eftirlit með virkni innra eftirlits er á ábyrgð Áhættustýringar, Regluvörslu og Innri endurskoðunar bankans.

Landsbankinn hefur það að markmiði að efla góða stjórnarhætti í þágu heildarhagsmuna bankans, hluthafa, viðskiptavina og samfélagsins. Á árinu 2021 endurnýjaði Stjórnvísni viðurkenningu sína á bankanum sem fyrirmynd um góða stjórnarhætti fyrirtækja fyrir tímabilið 2020-2021. Stjórnarhættir Landsbankans eru m.a. leiddir af íslenskum lögum og reglugerðum sem bankinn starfar eftir og gilda um fjármálafyrirtæki og fjármálamarkaðinn. Í samræmi við 7. mgr. 54. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, fylgir bankinn viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtökum atvinnulífsins, eru orðnar viðurkenndur staðall og er nýjasta útgáfan frá 1. júlí 2021 (6. útg.). Bankinn uppfyllir ákvæði leiðbeininganna að því frátöldu að ekki hefur verið sett sérstök stefna um fjölbreytileika í tengslum við stjórn, framkvæmdastjórn og æðstu stjórnendur. Einnig hefur hluthafafundur ekki skipað tilnefningarnefnd. Frekari skýringar um þessi efni koma fram í 2. og 5. gr. í árlægi stjórnarháttayfirlýsingu bankans fyrir árið 2021.

Stjórnarhættir bankans taka jafnframt mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) um innri stjórnarhætti (EBA/GL/2021/05), sbr. 16. gr. reglugerðar ESB nr. 1093/2010 sem lögfest var á Íslandi með lögum nr. 24/2017, um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði.

Bankinn fylgir jafnframt almennri eigendastefnu ríkisins fyrir fjármálafyrirtæki sem Bankasýsla ríkisins hefur umsjón með og var uppfærð síðast í febrúar 2020. Í stefnunni eru settar fram nánari kröfur og viðmið eiganda til starfsemi fjármálafyrirtækja út frá meginreglum eigendastefnunnar sem ná m.a. til stjórnarháttanna.

Stjórnarháttayfirlýsing Landsbankans fyrir árið 2021 hefur verið yfirfarin af bankaráði, Endurskoðunarnefnd og bankastjóra. Stjórnarháttum bankans er nánar lýst í stjórnarháttayfirlýsinguinni sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn og á heimasíðu bankans, www.landsbankinn.is.

Sjálfbærni

Sjálfbærnistefna Landsbankans var uppfærð árið 2021. Markmið stefnunnar er að skilgreina áherslur í sjálfbærni og lýsa því hvernig bankinn hyggst tileinka sér þær áherslur í starfsemi sinni. Stefnan styður við áherslur „Landsbanka nýrra tíma“ á umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti (UFS). Bankinn ætlar að sýna frumkvæði í upplýsingagjöf um sjálfbærnimál.

Í ársbyrjun 2021 gaf bankinn út sína fyrstu sjálfbæru fjármálaumgjörð sem skilgreinir með skýrum hætti hvaða verkefni stuðla að sjálfbærni og tryggir gagnsæi. Sjálfbæra fjármálaumgjörðin byggir á viðmiðum Alþjóðasamtaka aðila á verðbréfamarkaði (ICMA) og viðmiðum Evrópusambandsins (EU Taxonomy) varðandi græna og félagslega fjármögnun og er vottuð af alþjóðlega matsfyrirtækinu Sustainalytics. Eins og að ofan greinir gaf bankinn tvisvar út græn skuldabréf árið 2021 undir sjálfbæru fjármálaumgjörðinni.

Árið 2021 gátu fyrirtæki í fyrsta skipti óskað eftir því að fá sjálfbærni merki bankans. Til að hljóta merkið þarf verkefnið sem verið er að fjármagna að uppfylla skilyrði um sjálfbærni sem skilgreind eru í sjálfbærri fjármálaumgjörð bankans og falla undir einn af þeim verkefnaflokkum sem tilgreindir eru þar. Á árinu 2021 stofnuðu Landsbréf, dótturfyrirtæki Landsbankans, nýjan fjárfestingarsjóð, Eignadreifingu sjálfbæran, sem fjárfestir í fyrirtækjum sem hafa sjálfbærni að leiðarljósi. Einnig stofnaði Landsbankinn nýjan sparireikning, Vaxtareikning sjálfbæran, sem ráðstafar innlánunum til verkefna sem stuðla að sjálfbærni.

Bankinn mat kolefnislosun lánasafns síns samkvæmt aðferðafræði PCAF og var með fyrstu bönkum á heimsvísu til að birta niðurstöður úr slíkrri mælingu. Þetta markaði tímamót þar sem ein helsta áskorun banka í loftslagsmálum hefur verið að mæla umhverfisáhrif frá verkefnum sem þeir lána til eða fjárfesta í. Starfsemi Landsbankans er áfram kolefnisjöfnuð fyrir árið 2021 og heldur bankinn hinni alþjóðlega viðurkennda CarbonNeutral® vottun.

Sjálfbærni (framhald)

Bankinn leggur áherslu á fjögur heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna í starfsemi sinni og viðmið fjármálaverkefnis Umhverfisstofnunnar SP (UNEP-FI) um ábyrga bankastarfsemi (UNEP-FI PRB). Bankinn er aðili að bæði innlendu og alþjóðlegu samstarfi á vettvangi sjálfbærni og er virkur þátttakandi í þróun aðferðarfræði PCAF til að meta losun frá lána- og eignasafni fjármálafyrirtækja.

Vorið 2021 fékk bankinn enn betri einkunn en áður í nýju UFS-áhættumati frá Sustainalytics og lækkar úr 13,5 niður í 9,7 stig á skala sem nær upp í 100. Sustainalytics telur hverfandi hættu á að bankinn verði fyrir fjárhagslegum áföllum vegna UFS-þátta.

Bankinn gefur árlega út sjálfbærnisýrslu í samræmi við viðmið Global Reporting Initiative (GRI) sem hluta af ársskýrslu bankans. Þær eru birtar upplýsingar um þróun sjálfbærni hjá bankanum, sjálfbærnistefnu hans og hvernig mikilvægum þáttum (e. material topics) er stýrt út frá GRI-vísun. Sjálfbærnisýrsluna má nálgast á vefsíðu bankans, www.landsbankinn.is.

Losunarbókhald bankans er endurskoðað með takmarkaðri vissu af Deloitte sem hluti af GRI skýrslu bankans. Stutt samantekt á losun bankans sýnir að hún á sér næstum því öll stað í umfangi 3 í gegnum lánasafn bankans.

Losun gróðurhúsalofttegunda	2021	2020	2019
Heildarmagn í tCO ₂ ígildum, fyrir umfang 1	76,10	73,50	95,40
Heildarmagn í tCO ₂ ígildum, fyrir umfang 2	75,30	56,40	46,30
Heildarmagn í tCO ₂ ígildum, fyrir umfang 3	1.551	2.932	2.043
Heildarmagn í tCO ₂ ígildum, fyrir útlánasafn (fyrirtækjalán, bílalan og fasteignalán)*		283.090	324.960

Orkunotkun

Heildarmagn beinnar og óbeinnar orkunotkunar (MWh)	16.031	11.097	9.127
--	--------	--------	-------

Losunarkræfni

Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda í tCO ₂ miðað við úttaksstærð Umfang 1 og 2 niður á stöðugildi	0,18	0,15	0,16
--	------	------	------

*Reiknað samkvæmt PCAF – gögn liggja ekki fyrir fyrr en ársreikningar hafa verið gefnir út og því er ekki hægt að reikna út áætlaða losun fyrir árið 2021 fyrr en allir ársreikningar fyrirtækja liggja fyrir.

tCO₂ = tonn af koltvísýringi

Mannauður og siðareglur

Líkt og á fyrra ári einkenndist starfsemi bankans árið 2021 af margvíslegum áskorunum vegna COVID-19. Áskorunin hefur falist í að finna jafnvægi milli þess að tryggja heilsufarslegt öryggi starfsfólks og að veita góða þjónustu og sjá til þess að rekstur bankans gangi hnökralaust. Möguleikinn á að vinna heima eða í annars konar fjarvinnu er orðinn raunverulegur fyrir mun fjölbreyttari flóru starfa og á árinu voru gefin út viðmið fyrir heimavinnu starfsfólks óháð COVID-19-smitum. Í könnun meðal starfsfólks í mars 2021 reyndist ánægja og stolt starfsfólks meira en nokkru sinni áður, sem bendir til þess að vel hafi tekist að hlúa að starfsfólki í stöðugri aðlögun að sóttvarnarviðmiðum á hverjum tíma. Hins vegar sýna mælingar í lok árs að starfsánægjan minnkar á árinu. Flutningur í ný húsakynni á Austurbakka er tilhlökkunarefni en rúmlega 80% starfsfólks segjast nú þegar jákvæð í garð flutninganna og að nýtt húsnæði muni bæta starfsaðstöðu sína.

Bankinn vinnur markvisst að því að skapa heilbrigða og góða fyrirtækjamenningu og setur sjálfbærni og jafnréttismál á oddinn. Lögð er áhersla á að allir njóti sömu starfstækifæra og að ákveðin störf flokkist ekki sem sérstaklega kynjuð störf. Bankinn stefnir að því að ná 40/60 kynjahlutfalli í öllum stjórnarlögum. Landsbankinn vinnur sérstaklega að fjórum heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna í starfsemi sinni, líkt og fram kemur í sjálfbærnistefnu bankans, þ.m.t. heimsmarkmiðinu um jafnrétt. Lögð bundin jafnlaunavottun tók formlega gildi í mars 2019 og bankinn hefur starfað samkvæmt því síðan. Launamunur kynjanna verið reiknaður mánaðarlega og hefur verið á bilinu 0,5%-1,4%, laun karla hærrí en kvenna. Miðað við laun 1. janúar 2022 mælist launamunur nú 0,9%. Markmið Landsbankans er að til lengri tíma litið sé launamunur sem næst 0%, en þó aldrei meira en 3%, hvort sem halli á karla eða konur. Árleg úttekt bresku staðlástofnunarinnar (e. BSI) á jafnlaunakerfi Landsbankans hófst þann 27. janúar 2022.

Siðareglur Landsbankans eru grunnviðmið góðra viðskiptahátta og góðs siðferðis. Þær eru skrifaðar frá sjónarhóli starfsfólks og lýsa vinnulagi og starfsháttum sem einkennast af heilindum. Siðareglurnar leggja línurnar um ábyrgð starfsfólks gagnvart samfélaginu, viðskiptavinum, vinnustaðnum, hagsmunaaðrekstrum, fagmennsku, trúnaði og orðspori bankans.

Regluvarsla

Á árinu 2021 var eftirlitskerfi Landsbankans sem snýr að vörnum gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka uppfært. Samhliða þeirri vinnu var unnið að aukinni nýtingu gagna í gagnagátt bankans sem eykur innsýn í mögulega áhættu. Uppfærsla á eftirlitskerfinu og aukin nýting gagna gerir bankanum kleift að efla eftirlit sitt og varnir enn frekar.

Fræðslu til starfsfólks um þessi málefni er sinnt bæði með kynningum og rafrænni fræðslu en 95% starfsfólks stöðeinga og 96% framlínustarfsfólks lauk þeirri fræðslu.

Þá hélt áfram vinna við að uppfæra áreiðanleikakannanir viðskiptavina og voru 99% einstaklinga og 96% lögaðila í virkum viðskiptum hjá bankanum komin með uppfærða áreiðanleikakönnun í árslok. Lögð hefur verið áhersla á að einfalda ferlið við framkvæmd áreiðanleikakönnunar með hagsmuni viðskiptavina að leiðarljósi.

Regluvarsla (viðauki)

Mat á áhættu vegna peningaþvættis og fjármögnun hryðjuverka í starfsemi bankans hefur verið uppfært. Að teknu tilliti til varna og aðgerða bankans gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka er það niðurstaða áhættumatsins að í öllum matsþáttum er eftirstæð áhætta metin miðlungs eða lítil sem þýðir að í engu tilfalli er eftirstæð áhætta metin mikil eða veruleg. Niðurstöður áhættumatsins eru m.a. nýttar í vinnu bankans við reglubundið eftirlit, áhættuflokkun viðskiptavina og þjálfun starfsfólks.

Sem fyrr leggur Landsbankinn áherslu á eftirlit með persónuvernd og öruggri meðferð persónuupplýsinga í starfsemi bankans í samræmi við lög um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga. Stefnur, reglur og skjalfest verklag sem mynda stjórnkerfi persónuupplýsinga var nýnt á árinu og gerðar breytingar til að tryggja betur réttindi viðskiptavina og öryggi persónuupplýsinga þeirra ásamt hlítinu bankans við skyldur persónuverndarlag.

Annað

Í starfskjarastefnu Landsbankans segir að starfskjör bankastjóra og stjórnenda skuli vera samkeppnishæf en hófleg og ekki leiðandi. Þá skuli Starfskjaranefnd fylgjast með því að starfskjör helstu stjórnenda séu innan ramma starfskjarastefnunnar og gefa bankaráði árlega skýrslu þar að lútandi. Starfskjaranefnd bankans hefur kynnt bankaráði skýrslu um starfskjör stjórnenda og metur kjör þeirra innan ramma starfskjarastefnu bankans.

Landsbankinn byggir nú nýtt húsnæði fyrir starfsemi bankans við Austurhöfn í Reykjavík. Húsið verður um 16.500 m² og bankinn mun nýta um 10.000 m² í húsinu, en selja eða leigja frá sér um 6.500 m² undir atvinnustarfsemi, verslun og þjónustu. Nær öll starfsemi bankans á höfuðborgarsvæðinu, utan útibúa, mun sameinast í nýja húsnæðinu og eru flutningar áætlaðir í lok árs 2022.

Áritun og yfirlýsing bankaráðs og bankastjóra

Samstæðureikningur Landsbankans fyrir árið 2021 er gerður á grundvelli áframhaldandi rekstrarhæfis í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og í samræmi við ákvæði íslenskra laga og reglna þar að lútandi.

Það er álit okkar að samstæðureikningur Landsbankans gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2021, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2021 og breytingum á handbæru fé á árinu 2021.

Það er enn fremur álit okkar að samstæðureikningur Landsbankans lýsi megin áhættum og óvissuþáttum sem að samstæðunni stæðja.

Bankaráð og bankastjóri staðfesta hér með samstæðureikning Landsbankans fyrir árið 2021 með áritun sinni. Bankaráð og bankastjóri mæla með því að aðalfundur Landsbankans samþykki samstæðureikning þennan.

Reykjavík, 3. febrúar 2022

Bankaráð

Helga Björk Eiríksdóttir, formaður
Berglind Svavarsdóttir
Elín H. Jónsdóttir
Guðbrandur Sigurðsson
Guðrún Ó. Blöndal
Helgi F. Arnarson
Þorvaldur Jacobsen

Bankastjóri

Lilja Björk Einarsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til bankaráðs og hluthafa Landsbankans hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsbankans hf. og dótturfélaga (samstæðan) fyrir árið 2021, að undanskilinni skýrslu bankaráðs og bankastjóra.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2021, efnahag hennar 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðeigandi ákvæði í lögum um ársreikninga.

Álit okkar er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar.

Samstæðuársreikningurinn innifelur

- Skýrslu bankaráðs og bankastjóra
 - Rekstrarreikning og heildarafkomu samstæðunnar fyrir árið 2021
 - Efnahagsreikning samstæðunnar þann 31. desember 2021
 - Eiginfjárfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021
 - Sjóðstreymisfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021
 - Skýringar við samstæðuársreikninginn, sem innifela helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar
- Skýrsla bankaráðs og bankastjóra og hluti skýringa eru undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda.

Óhæði

Við erum óháð samstæðunni samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, lýsum við yfir að önnur þjónusta sem við höfum veitt samstæðunni og félögum innan hennar er í samræmi við ákvæði íslenskra laga og reglna og að við höfum ekki veitt þjónustu sem óheimilt er að veita samkvæmt ákvæðum 5.1. gr. Evrópureglugerðar nr. 537/2014.

Gerð er grein fyrir annarri þjónustu sem við höfum veitt samstæðunni og félögum innan hennar, á tímabilinu 1. janúar 2021 til 31. desember 2021, í skýringu 14 í ársreikningnum.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2021. Sem hluti af endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum voru þessi lykilatriði skoðuð sérstaklega. Við látum ekki í ljós sérstakt álit varðandi þessi lykilatriði, einungis er látið í ljós álit á samstæðuársreikningnum í heild.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Virðisrýrnunarsjóður á útlánum til viðskiptavina

Sjá nánar skýringar nr. 83.11 (g) "Mikilvægar reikningsskilaaðferðir - virðisrýrnunar fjáreigna", nr. 3 (b) "Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir - Virðisrýrnun útlána og krafna", nr. 4 "Mat á væntu útlánatapi", nr. 25 "Útlán og kröfur á viðskiptavini" og nr. 61 "Virðisrýrnun útlána og krafna".

Virðisrýrnunarsjóður á útlánum og kröfur til viðskiptavina samstæðunnar námu 13.823 milljónum króna þann 31. desember 2021. Útlán og kröfur á viðskiptavini námu 1.387.463 milljónum króna eða 80% af heildareignum þann 31. desember 2021.

Fjárhæð virðisrýrnunar útlána byggir á forsendum sem margar hverjar eru háðar mati stjórnenda. Við mat á væntu útlánatapi (ECL) notar samstæðan líkan um framtíðarhorfur í samræmi við alþjóðlegan reikningsskilastaðal nr. 9, Fjármálagerningar (IFRS 9).

Mikilvægar forsendur við mat eru:

- líkur á alvarlegum vanskilum og framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina,
- hvernig breytingar á efnahagsþáttum hafa áhrif á vænt útlánatap
- mat á tryggingum
- safnframlag til að mæta óvissu, sem líkan fyrir væntu útlánatapi (ECL) nær ekki til vegna sérstakra COVID-19 áhrifa.

Vegna þess hve matskenndur liðurinn er og einnig vegna þess hve útlán eru stór hluti efnahagsreiknings samstæðunnar teljum við mat á virðisrýrnun útlána vera lykilatriði endurskoðunar.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Upplýsingakerfi og áreiðanleiki gagna þeirra til grundvallar gerð fjárhagsupplýsinga

Ferli samstæðunnar við gerð fjárhagsupplýsinga er verulega háð stuðningi upplýsingakerfa. Á árinu hefur samstæðan hafið innleiðingu á nýju umfangsmiklu upplýsingakerfi til að styðja ferli samstæðunnar við gerð fjárhagsupplýsinga.

Samstæðan notar gögn úr ýmsum upplýsingakerfum við gerð ársreiknings samstæðunnar. Heild og nákvæmni gagna sem koma frá upplýsingakerfum eru mikilvæg fyrir gerð ársreikningsins.

Vegna innleiðingar á nýju umfangsmiklu upplýsingakerfi sem styður heild og nákvæmni gagna sem notuð eru við gerð fjárhagsupplýsinga teljum við þetta vera lykilatriði endurskoðunar.

Endurskoðunaraðgerðir

Endurskoðun okkar samanstóð af bæði aðgerðaendurskoðun á innra eftirliti samstæðunnar á útlánaferlinu og gagnaendurskoðun á virðisrýrnunarsjóði.

Við öfluðum skilnings á útlánaferlinu, útlánaáhættu og virðisrýrnunarmatinu á útlánum og kröfum til viðskiptavina.

Við framkvæmdum prófanir á virðisrýrnunarlíkönum samstæðunnar og yfirforum og lögðum mat á aðferðafræði og forsendur sem notaðar eru fyrir útreikning á væntu útlánatapi (ECL). Við yfirforum líkón samstæðunnar og nýttum líkanasérfræðinga PwC við yfirferð á líkönum um vænt útlánatap (ECL) við endurskoðun á virðisrýrnun til hliðsjónar við kröfur sem gerðar eru í IFRS 9.

Endurskoðun okkar fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- forsendur sem notaðar eru í líkani fyrir væntu útlánatapi (ECL) til þess að meta líkur á vanskilum og framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.
- yfirfarin skráning og mat á tryggingum sem stuðst er við útreikning á væntu útlánatapi (ECL)
- helstu afstemmingar, sannprófanir og samþykkt lykilstjórnenda vegna virðisrýrnunar
- úrtak útlána þar sem forsendur eru yfirfarnar sem notaðar eru í líkani fyrir vænt útlánatap (ECL), þar með talið skoðun á forsendum sem notast er við flokkun lána niður á þrep ásamt mati á tryggingum og lánshæfi
- líkanasérfræðingar PwC framkvæmdu sjálfstæða endurútreikninga á væntu útlánatapi (ECL) á úrtaki útlána
- úrtak útlána sem metin eru með handvirkum útreikningum í stigi 3 til þess að athuga hvort notast sé við viðeigandi forsendur við mat á virði útlána og þar með talið virði trygginga og mat á framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.
- yfirferð mat á forsendum í safnframlagi, sem sett er á til að mæta óvissu sem líkan fyrir væntu útlánatapi (ECL) nær ekki til vegna sérstakra COVID-19 áhrifa. Að auki yfirforum við að viðeigandi stjórnarhættir hafi verið til staðar í tengslum við safnframlag.

Skýringar vegna virðisrýrnunarsjóðs voru yfirfarnar.

Endurskoðunaraðgerðir

Við öfluðum skilnings á upplýsingakerfum samstæðunnar sem styðja gerð fjárhagsupplýsinga. Auk þess öfluðum við skilnings á innleiðingarferli nýja umfangsmikla upplýsingakerfi.

Við endurskoðun upplýsingakerfa samstæðunnar voru nýttir sérfræðingar PwC í endurskoðun upplýsingakerfa.

Vegna þeirra kerfa sem skipta máli fyrir endurskoðun og hafa verið útvistuð, lögðum við mat á ISAE 3402 skýrslu sem gefin var út af þjónustuaðila.

Við höfum prófað hönnun og virkni innra eftirlits sem tengjast upplýsingakerfum sem skipta máli fyrir gerð fjárhagsupplýsinga og innleiðingu á nýja umfangsmikla upplýsingakerfinu. Prófanir okkar fólust meðal annars í yfirferð á aðgangsheimildum að forritum og gögnum, tölvurekstri, þróun forrita sem og breytingastjórnun.

Aðrar upplýsingar þar á meðal skýrsla bankaráðs og bankastjóra

Bankaráð og bankastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru helstu niðurstöður á bls. 1, skýrsla bankaráðs og bankastjóra, lykiltölur samstæðunnar skýringar nr. 84 til 86 og viðauki við samstæðuársreikning um stjórnarháttayfirlýsingu, sem lágu fyrir við áritun okkar. Aðrar upplýsingar eru jafnframt ársskýrsla samstæðunnar sem við höfum lesið fyrir útgáfu þessarar áritunar.

Álit okkar á samstæðuársreikninginn nær ekki til annarra upplýsinga, þ.m.t. skýrslu bankaráðs og bankastjóra, og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, sem tilgreindar eru hér að ofan, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu bankaráðs og bankastjóra höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla bankaráðs og bankastjóra hafi að geyma þær upplýsingar sem þær ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í samstæðuársreikningnum.

Ábyrgð bankaráðs og bankastjóra á samstæðuársreikningnum

Bankaráð og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og víðeigandi ákvæði í lögum um ársreikninga. Bankaráð og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórnendum samstæðunnar að meta hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning samstæðunnar á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa samstæðuna upp eða hætta rekstri hennar, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi samstæðunnar. Stjórnendum samstæðunnar ber að setja fram víðeigandi skýringar varðandi hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Bankaráð og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þær til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á samstæðuársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og víðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er víðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé víðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi samstæðunnar eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hennar. Ef við teljum að veruleg óvíska ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á víðeigandi skýringum í samstæðuársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekk nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að samstæðan verði ekki lengur rekstrarhæf.

Metum framsetningu, gerð og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Öflum nægjanlegra endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga félaga og eininga innan samstæðunnar og gefum út álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ábyrgð á álitum okkar.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins (framhald)

Við upplýsum bankaráð og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir skriflega við bankaráð og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Við höfum lagt mat á hvaða atriði, af þeim atriðum sem við höfum upplýst bankaráð og endurskoðunarnefnd um, höfðu mesta þýðingu á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum lykilatriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé opinberlega um tiltekin atriði eða í algjörum undantekningartilfellum þegar mat okkar er að neikvæðar afleiðingar af birtingu slíkra upplýsinga vegi þyngra en ávinningur almennings af birtingu upplýsinganna.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Kosning endurskoðanda

Við vorum fyrst tilnefnd sem endurskoðendur félagsins af ríkisendurskoðun sbr. 7. gr. laga nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga. Tilnefning okkar var samþykkt á aðalfundi félagsins þann 22. apríl 2020. Kosning okkar hefur verið endurnýjuð árlega á aðalfundi félagsins og höfum við því verið endurskoðendur félagsins samfellt í tvö ár.

Reykjavík, 3. febrúar 2022

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
löggiltur endurskoðandi

Atli Þór Jóhannsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2021

Skýringar	2021	2020
Vaxtatekjur	66.594	66.498
Vaxtagjöld	(27.641)	(28.424)
7 Hreinar vaxtatekjur	38.953	38.074
Þjónustutekjur	13.121	10.819
Þjónustugjöld	(3.638)	(3.181)
8 Hreinar þjónustutekjur	9.483	7.638
9 Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði	5.980	4.257
10 Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(86)	(278)
11 Hrein virðisbreyting	7.037	(12.020)
12 Aðrar tekjur og (gjöld)	963	582
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	13.894	(7.459)
Rekstrartekjur samtals	62.330	38.253
13 Laun og launatengd gjöld	(14.759)	(14.767)
14 Annar rekstrarkostnaður	(9.105)	(9.064)
83.9 Skattur á heildarskuldir fjármála fyrirtækja	(2.013)	(1.815)
Rekstrargjöld samtals	(25.877)	(25.646)
Hagnaður fyrir skatta	36.453	12.607
15 Tekjuskattur	(7.534)	(2.086)
Hagnaður ársins	28.919	10.521
Hagnaður ársins tilheyrir:		
Hluthöfum bankans	28.919	10.521
Hlutdeild minnihluta	0	0
Hagnaður ársins	28.919	10.521
Hagnaður á hlut		
38 Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut (krónur)	1,22	0,45

Heildarafkoma samstæðunnar fyrir árið 2021

Skýringar	2021	2020
Hagnaður ársins	28.919	10.521
Önnur heildarafkoma ársins eftir skatta	0	0
Heildarafkoma ársins	28.919	10.521

Meðfylgjandi skýringar eru órjúfanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2021

Skýringar	2021	2020	
Eignir			
20, 70	Sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	67.604
21	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	150.435	119.330
22	Hlutabréf og hlutabréfagæringar	33.347	26.808
23	Afleiðusamningar	1.233	3.303
24, 70	Útlán og kröfur á lánastofnanir	47.231	48.073
25, 70	Útlán og kröfur á viðskiptavinum	1.387.463	1.273.426
26	Fjárfesting í hlutdeildarfélagum	1.857	1.722
27	Rekstrarfjármunir	13.019	9.327
28	Óefnislegar eignir	1.781	1.696
34	Skatteign	15	23
29	Aðrar eignir	10.087	11.227
30	Eignir í sölumeðferð	905	1.638
	Eignir samtals	1.729.798	1.564.177
Skuldir			
31	Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	10.425	48.725
32	Innlán frá viðskiptavinum	900.098	793.427
23	Afleiðusamningar og skortstöður	4.562	4.248
33, 70	Lántaka	486.042	420.178
34	Skattskuldir	9.602	3.919
35	Aðrar skuldir	15.609	14.029
30	Skuldir vegna eigna í sölumeðferð	30	30
36	Víkjandi lántaka	20.785	21.366
	Skuldir samtals	1.447.153	1.305.922
37	Eigið fé		
	Hlutfé	23.621	23.625
	Yfirverðsreikningur hlutfjár	120.594	120.630
	Varasjóðir	23.591	19.250
	Óráðstafað eigið fé	114.839	94.750
	Eigið fé sem tilheyrir hluthöfum bankans	282.645	258.255
	Hlutdeild minnihluta	0	0
	Eigið fé samtals	282.645	258.255
	Skuldir og eigið fé samtals	1.729.798	1.564.177

Meðfylgjandi skýringar eru órjúfanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Eiginfjárfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021

Skýringar

Hluthafar bankans									
Varasjóðir*									
	Hlutfé	Yfirverðs reikningur hlutafjár	Lögbundinn	Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага umfram greiddan arð	Gangvirðisbreytingar fjáreigna sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	Óráðstafað eigið fé	Samtals	Hlutdeild minnihluta	Samtals
Breytingar á eigin fé á árinu 2021									
Eigið fé 1. janúar 2021	23.625	120.630	6.000	3.659	9.591	94.750	258.255		258.255
Hagnaður ársins						28.919	28.919		28.919
Flutt á (af) bundið óráðstafað eigið fé				1.613	2.728	(4.341)	0		0
Kaup á eigin hlutum	(4)	(36)					(40)		(40)
Úthlutaður arður						(4.489)	(4.489)		(4.489)
37 Eigið fé 31. desember 2021	23.621	120.594	6.000	5.272	12.319	114.839	282.645	0	282.645
Breytingar á eigin fé á árinu 2020									
Eigið fé 1. janúar 2020	23.625	120.630	6.000	2.709	5.625	89.145	247.734		247.734
Hagnaður ársins						10.521	10.521		10.521
Flutt á (af) bundið óráðstafað eigið fé				950	3.966	(4.916)	0		0
37 Eigið fé 31. desember 2020	23.625	120.630	6.000	3.659	9.591	94.750	258.255	0	258.255

*Í samræmi við lög um hlutafélög nr. 2/1995 og lög um ársreikninga nr. 3/2006

Meðfylgjandi skýringar eru órjúfanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021

Skýringar	2021	2020
Rekstrarhreyfingar		
Hagnaður ársins	28.919	10.521
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi	(42.611)	(23.656)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	(70.857)	(28.422)
Innheimtar vaxtatekjur	63.844	65.364
Greidd vaxtagjöld	(24.744)	(21.147)
9, 26 Fenginn arður	242	637
Greiddur tekjuskattur og sérstakur fjársýsluskattur fjármálafyrirtækja	(2.043)	(4.355)
Greiddur sérstakur skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	(1.816)	(4.765)
Handbært fé til rekstrar	(49.066)	(5.823)
Fjárfestingahreyfingar		
Fjárfesting í hlutdeildarfélagum	(30)	-
27 Keyptir rekstrarfjármunir	(4.211)	(3.115)
27 Seldir rekstrarfjármunir	339	89
28 Keyptar óefnislegar eignir	(370)	(101)
Sala á dótturfélagi	146	-
Fjárfestingahreyfingar	(4.126)	(3.127)
Fjármögnunarhreyfingar		
33 Lántaka	132.194	103.952
33 Endurgreiðsla á lántöku	(59.298)	(94.719)
Greidd húsaleiga	(648)	(590)
37 Kaup á eigin hlutum	(40)	-
37 Greiddur arður	(4.489)	-
Fjármögnunarhreyfingar	67.719	8.643
Handbært fé í upphafi árs	69.091	70.704
Breyting á handbæru fé	14.527	(307)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	770	(1.306)
Handbært fé í árslok	84.388	69.091
Handbært fé sundurliðað		
20 Sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	67.604
24 Innstæður hjá lánastofnunum	15.261	15.141
20 Almenn og sértæk bindiskylda við Seðlabanka	(13.298)	(13.654)
Handbært fé í árslok	84.388	69.091

Meðfylgjandi skýringar eru órjúfanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisfirlit samstæðunnar fyrir árið 2021

Skýringar	2021	2020
Rekstarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi		
7 Hreinar vaxtatekjur	(38.953)	(38.074)
9 Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum metnum á gangvirði	(5.980)	(4.257)
10 Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(684)	1.584
11, 61 Hrein virðisbreyting	(7.037)	12.020
12 Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna	(287)	(2)
12 Hreinar (tekjur) gjöld af fullnustueignum	(235)	113
14 Afskriftir	1.268	1.281
12, 26 Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð	(228)	(222)
Hagnaður af sölu hlutdeildarféлага	(22)	0
83,9. Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	2.013	1.815
15 Tekjuskattur	7.534	2.086
	(42.611)	(23.656)

Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum

Breytingar á bindiskyldu við Seðlabanka	355	11.905
Breytingar á markaðsskuldabréfum og hlutabréfum	(33.461)	9.729
Breytingar á útlánum og kröfum á lánastofnanir	(179)	(2.628)
Breytingar á útlánum og kröfum á viðskiptavinum	(112.935)	(120.667)
Breytingar á öðrum eignum	1.218	647
Breytingar á eignum í sölumæðferð	968	(729)
Breytingar á skuldum við lánastofnanir og Seðlabanka	(38.299)	619
Breytingar á innlánum frá viðskiptavinum	108.092	74.563
Breyting á skatteign	8	(3)
Breytingar á öðrum skuldum	3.376	(1.858)
	(70.857)	(28.422)

Breyting á skuldum vegna fjármögnunarhreyfinga

	1.1.2021	Hreyfingar sem hafa ekki áhrif á greiðslufæði				31.12.2021
		Greiðslu-flæði	Áfallnir vextir	Gengismunur	Gangvirðisbreyting	
Veðtryggð skuldabréf	189.360	16.286	12.241	-	-	217.887
Óveðtryggð skuldabréf	116.196	71.022	1.708	(7.021)	-	181.905
Óveðtryggð skuldabréf í áhættuvarnarsamband	95.468	(23.394)	551	(5.180)	(975)	66.470
Önnur óveðtryggð lántaka	19.152	(163)	305	486	-	19.780
Víkjandi lán	21.366	(724)	986	(843)	-	20.785
Samtals	441.542	63.027	15.791	(12.558)	(975)	506.827

	1.1.2020	Hreyfingar sem hafa ekki áhrif á greiðslufæði				31.12.2020
		Greiðslu-flæði	Áfallnir vextir	Gengismunur	Gangvirðisbreyting	
Veðtryggð skuldabréf	140.549	39.567	9.244	-	-	189.360
Óveðtryggð skuldabréf	122.705	(28.017)	2.975	18.533	-	116.196
Óveðtryggð skuldabréf í áhættuvarnarsambandi	86.813	(5.520)	1.173	12.688	314	95.468
Víxlaútgáfa	3.605	(3.640)	35	-	-	0
Önnur óveðtryggð lántaka	19.496	(1.997)	568	1.085	-	19.152
Víkjandi lán	19.081	(735)	1.008	2.012	-	21.366
Samtals	392.249	(342)	15.003	34.318	314	441.542

Meðfylgjandi skýringar eru órjúfanlegur hluti af ársreikningi samstæðu.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Skýring	Blaðsíða	Skýring	Blaðsíða		
Almennt		Eiginfjárbörf			
1	Upplýsingar um félagið og samstæðuna.....	18	51	Rammi um eiginfjárbörf.....	49
2	Grundvöllur reikningskilanna.....	18	Áhættustjórnun		
3	Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir.....	18-19	52	Áhættustjórnun.....	50
4	Mat á væntu útlánatapi.....	20-21	Útlánaáhætta		
5	Breytingar á mikilvægum reikningskilaaðferðum.....	21-22	53	Útlánaáhætta	50
6	Starfspættir.....	22-23	54	Hámarksútlánaáhætta og skipting eftir atvinnugreinum.....	51-52
Skýringar við rekstrarreikning			55	Tryggingar og veðhlutföll	53-54
7	Hreinar vaxtatekjur.....	24	56	Tegundir trygginga.....	55
8	Hreinar þjónustutekjur.....	24	57	Útlán og kröfur á viðskiptavini og lánastofnanir - landfræðileg skipting.....	55
9	Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði.....	24	58	Gæði útlána og krafna.....	56
10	Hreinn gengismunur gjaldmiðla.....	25	59	Útlán og kröfur eftir stöðu vanskila.....	57
11	Hrein virðisbreyting.....	25	60	Útlán og kröfur eftir flokkun í áhættustig.....	58-59
12	Aðrar tekjur og (gjöld).....	25	61	Virðisrýrnun útlána og krafna	60-61
13	Laun og launatengd gjöld.....	25	62	Stórar áhættuskuldbindingar.....	61
14	Annar rekstrarkostnaður.....	26	63	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum.....	62
15	Tekjuskattur	26	64	Afleiðusamningar.....	62
Skýringar við efnahagsreikning			65	Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	63
16	Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda.....	27-28	Lausafjáraáhætta		
17	Gangvirði fjáreigna og fjárskulda.....	29	66	Lausafjáraáhætta.....	64
18	Ógreinanlegar forsendur í gangvirðismati	29-30	67	Stýring lausafjáraáhættu.....	64-66
19	Vænt útlánatap.....	30	68	Eftirstöðvagreiðing fjáreigna og fjárskulda.....	66-68
20	Sjóður og innstæður í Seðlabanka.....	31	69	Eftirstöðvagreiðing fjáreigna og fjárskulda eftir myntum.....	69
21	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum.....	31	70	Veðsettar eignir.....	70
22	Hlutabréf og hlutabréfagæringar.....	31	Markaðsáhætta		
23	Afleiðusamningar og skortstöður.....	32-33	71	Markaðsáhætta.....	70
24	Útlán og kröfur á lánastofnanir.....	33	72	Stýring markaðsáhættu.....	70-71
25	Útlán og kröfur á viðskiptavini.....	34	73	Hlutabréfaáhætta.....	71
26	Fjárfesting í hlutdeildarfélagum.....	34	74	Vaxtaáhætta.....	71-72
27	Rekstrarfjármunir.....	34-35	75	Næmnigreiðing eigna í veltubók.....	72
28	Óefnislegar eignir.....	35	76	Næmnigreiðing eigna utan veltubókar.....	72-73
29	Aðrar eignir.....	35	77	Verðtryggingaráhætta (öll söfn).....	73-74
30	Eignir og skuldir vegna eigna í sölumeðferð.....	35	Gjaldeyrisáhætta		
31	Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka.....	36	78	Gjaldeyrisáhætta (öll söfn).....	74
32	Innlán frá viðskiptavinum.....	36	79	Samþjöppun gjaldeyrisáhættu	75
33	Lántaka.....	36-37	80	Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu.....	76
34	Skatteign og skattskuld.....	37-38	81	Gengi erlendra gjaldmiðla.....	76
35	Aðrar skuldir.....	38	Rekstraráhætta		
36	Víkjandi lántaka.....	38	82	Rekstraráhætta.....	76
37	Eigið fé.....	39	Mikilvægar reikningskilaaðferðir		
Aðrar skýringar			83	Mikilvægar reikningskilaaðferðir.....	77-92
38	Hagnaður á hlut	40	Lykiltölur samstæðunnar		
39	Málaferli.....	40-41	84	Rekstur eftir árum.....	93
40	Leigusamningar.....	41-42	85	Rekstur eftir ársfjórðungum.....	94
41	Fjárvarsla.....	42	86	Lykiltölur og hlutföll.....	95
42	Hlutdeild í dótturfélagum.....	42			
43	Sérniðin félag innan samstæðunnar	43			
44	Sérniðin félag utan samstæðunnar	43			
45	Ábyrgðir / Stöður utan efnahagsreiknings innan samstæðunnar.....	43			
46	Viðskipti við tengda aðila.....	43-46			
47	Atburðir eftir reikningskiladag.....	46			
Eiginfjárstýring					
48	Eiginfjárkröfur.....	47			
49	Eiginfjárgrunnur, áhættugrunnur og eiginfjárlutföll	48			
50	Vogunarhlutfall.....	49			

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Almennt

1. Upplýsingar um félagið og samstæðuna

Landsbankinn hf. (hér eftir „bankinn“ eða „Landsbankinn“) var stofnaður 7. október 2008. Bankinn er hlutafélag með takmarkaða ábyrgð, stofnað og skráð á Íslandi og með aðsetur þar. Bankinn starfar samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) hefur eftirlit með bankanum á grundvelli laga nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Skráð aðsetur bankans er Austurstræti 11, 155 Reykjavík.

Ársreikningur samstæðu bankans fyrir árið 2021 tekur til bankans og dótturfélaga hans (saman nefnd „samstæðan“ og hvert fyrir sig „samstæðufélag“). Meginstarfsemi samstæðunnar er á sviði fyrirtækja- og viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskipta, eignastýringar og annarrar tengdrar þjónustu. Samstæðan er eingöngu með starfsemi á Íslandi.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar fyrir árið 2021 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem eru samþykktir af Evrópusambandinu. Ársreikningurinn er jafnframt gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006, lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglur um reikningsskil lánastofnana nr. 834/2003.

Bankaráð og bankastjóri Landsbankans samþykktu ársreikning samstæðunnar og veittu heimild til útgáfu hans þann 3. febrúar 2022.

Um fjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir er að finna í skýringu 83.

Rekstrarhæfi

Stjórnendur bankans hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi samstæðunnar og hafa eðlilegar væntingar um að samstæðan hafi fullnægjandi burði til áframhaldandi reksturs. Ársreikningur samstæðu bankans er því gerður miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Starfrækslugjaldmiðill bankans og félaga innan samstæðunnar er íslensk króna (ISK). Allar fjárhæðir eru birtar í íslenskum krónum, námundað að næstu milljón, nema annað komi fram.

3. Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

Gerð reikningsskila samstæðunnar krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, leggi mat á og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda í ársreikningnum. Endanlegar niðurstöður kunna hins vegar að vera frábrugðnar þessu mati.

Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur stjórnenda eru í stöðugri endurskoðun og eru áhrifin af breytingum á mati og forsendum færð á því tímabili sem breytingin á sér stað og á síðari tímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

(a) Flokkun fjáreigna

Flokkun fjármálagerna í samræmi við IFRS 9 ræður því hvernig gert er grein fyrir þeim í reikningsskilum. Faglegu mati er beitt og ákvörðun um viðeigandi flokkun byggir á markmiði viðskiptalíkansins sem fjármálagerningurinn heyrir undir og samningsbundnu sjóðstreymi fjármálagerningsins, svonefndu SPPI-prófi, sem kannar hvort markmiðið með eigninni sé að innheimta á tilsettum gjalddögum samningsbundnar greiðslur sem samanstanda einungis af afborgunum af höfuðstól og vöxtum. Frekari upplýsingar um meðferð slíkra gerninga skv. IFRS 9 er að finna í skýringu 83.11.

(b) Virðisrýrnun útlána og krafna

Mat á væntu útlánatapi, tapi vegna fjárhagslegra ábyrgða og lánsskuldbindinga metnum á afskrifuðu kostnaðarverði:

Mat á væntu útlánatapi byggir á þriggja stiga líkani um vænt útlánatap samkvæmt IFRS 9. Framlagið er reiknað sem 12 mánaða vænt útlánatap eða vænt útlánatap út líftíma.

Vænt útlánatap veltur á því hvort marktæk aukning hafi orðið á útlánaáhættu frá upphaflegri skráningu. Marktæk aukin útlánaáhætta er skilgreind í skýringu 83.11(g). Hafi ekki orðið marktæk aukning á útlánaáhættu jafngildir framlagið væntu útlánatapi vegna mögulegra tapsburða á næstu 12 mánuðum (stig 1). Ef marktæk aukning hefur orðið á útlánaáhættu jafngildir framlagið væntu útlánatapi út líftíma (stig 2 og stig 3). Þegar metið er hvort marktæk aukning hafi orðið á útlánaáhættu vegna fjármálagerna frá upphaflegri skráningu mun samstæðan líta til upplýsinga sem gefa glögga mynd af stöðunni, eru áreiðanlegar, viðeigandi og nærtækar án óhóflegs kostnaðar og fyrirhafnar, þ.m.t. bæði meginlegra og eiginlegra upplýsinga.

Vænt útlánatap (ECL) allra lána er reiknað sem fall af líkum á vanefndum (PD), skuldbindingu við vanefnd (EAD) og tapi að gefnum vanefndum (LGD). Það er afvaxtað með virkum vöxtum og tillit er tekið til upplýsinga um framtíðarhorfur. Upplýsingar um framtíðarhorfur endurspeglar mat virðisrýrnunarteymis og Hagfræðideildar bankans og felur í sér gerð sviðsmynda um viðkomandi hagstærðir, þar á meðal mat á líkum hverrar sviðsmyndar.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

3. Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir (framhald)

(b) Virðisrýrnun útlána og krafna (framhald)

Hagspár

Hagfræðideild Landsbankans útbýr sviðsmyndir með spám um mikilvægar hagstærðir og kynnr þær fyrir matsteymi bankans.

Eftirfarandi tafla sýnir ákveðnar lykil hagstærðir líkansins sem notaðar eru við útreikning á framlagi vegna vænts útlánataps fyrir áhættustig 1 og 2. Á reikningsskiladegi gerir grunnspá Hagfræðideildar Landsbankans ráð fyrir 5,1% vexti í vergri landsframleiðslu (VLF) á árinu 2021. Spárnar fyrir jákvæða sviðsmynd, grunnsviðsmynd og neikvæða sviðsmynd sýna meðaltalsgildi fyrir næstu 12 mánuði og út spátímann, sem er til meðallangs tíma. Jákvæðu sviðsmyndinni er gefið vægið 20% (31. desember 2020; 25%), grunnsviðsmyndinni er gefið vægið 60% (31. desember 2020; 50%) og neikvæðu sviðsmyndinni er gefið vægið 20% (31. desember 2020; 25%). Sviðsmyndirnar voru samþykktar af matsteymi bankans þann 20. desember 2021.

	Jákvæð sviðsmynd		Grunnsviðsmynd		Neikvæð sviðsmynd	
	Næstu 12 mánuði	Út spátímann	Næstu 12 mánuði	Út spátímann	Næstu 12 mánuði	Út spátímann
31. desember 2021						
Hagvöxtur	7,8%	4,1%	5,6%	1,9%	3,0%	-0,1%
Atvinnuleysi	3,7%	2,5%	4,7%	3,8%	7,6%	6,1%
Stýrivextir	3,4%	5,3%	2,9%	3,9%	2,3%	1,7%
Verðbólga	4,7%	3,5%	3,6%	2,6%	5,0%	2,5%
Gengi Evru	143,1	136,0	145,3	139,3	161,3	150,0
Vísitala íbúðarverðs (breyting milli ára)	12,9%	7,0%	10,2%	4,5%	7,9%	1,4%

	Jákvæð sviðsmynd		Grunnsviðsmynd		Neikvæð sviðsmynd	
	Næstu 12 mánuði	Síðan út spátímann	Næstu 12 mánuði	Síðan út spátímann	Næstu 12 mánuði	Síðan út spátímann
31. desember 2020						
Hagvöxtur	5,5%	7,6%	3,3%	5,0%	0,9%	2,6%
Atvinnuleysi	7,1%	4,1%	8,4%	5,3%	10,9%	7,5%
Stýrivextir	1,1%	2,9%	0,9%	1,8%	0,3%	0,6%
Verðbólga	3,3%	3,2%	3,3%	2,6%	3,5%	2,1%
Gengi Evru	149,9	144,1	155,0	151,1	167,8	158,1
Vísitala íbúðarverðs (breyting milli ára)	10,9%	5,5%	9,1%	3,4%	5,3%	1,3%

	2021			2020		
	Jákvæð sviðsmynd	Grunnsviðsmynd	Neikvæð sviðsmynd	Jákvæð sviðsmynd	Grunnsviðsmynd	Neikvæð sviðsmynd
Framlag vegna virðisrýrnunar (áhættustig 1 og áhættustig 2)	6.005	6.273	7.152	9.922	10.912	13.035
Hlutfall útlána í áhættustigi 2	6,8%	6,9%	7,1%	10,8%	11,0%	11,4%

Fært í reikningsskilum skv. IFRS 9

	2021	2020
Framlag vegna virðisrýrnunar (áhættustig 1 og áhættustig 2)	6.394	11.196

(c) Mat fjármálagerninga

Gangvirði fjármálagerninga er ákvarðað með matsaðferðum þegar virkur markaður er ekki til staðar eða þar sem skráð verð er ekki tiltækt með öðrum hætti. Í slíkum tilfellum er gangvirði áætlað út frá greinanlegum gögnum fyrir svipaða fjármálagerninga eða með því að beita reiknilíkönunum. Í þeim tilvikum sem greinanleg markaðsgögn eru ekki tiltæk er mat byggt á viðeigandi forsendum. Þegar matsaðferðir (til dæmis reiknilíkön) eru notaðar til að ákvarða gangvirði, eru þær yfirfarnar og endurskoðaðar reglulega, af aðskildum og til þess hæfum rýnendum innan bankans. Öll reiknilíkön eru gæðaprófuð áður en þau eru tekin í gagnið, og stillt af til að tryggja að útkoman endurspegli raunveruleg gögn og samanburðarhæf markaðsverð. Þegar því verður við komið eru einungis notuð greinanleg gögn, en þættir eins og flókt, fylgni og lánsáhætta, hvort sem hún er eigin eða mótaðila, krefjast mats stjórnenda. Breyttar forsendur fyrir þessa þætti geta haft áhrif á skráð gangvirði fjármálagerninga.

(d) Yfirráð yfir fjárfestingum

Stjórnendur beita faglegu mati við ákvörðun á því hvort skilgreiningar á yfirráðum, sjá skýringu 83.1 Dótturfélög og hlutdeild í minnihluta, gefi til kynna að samstæðan stýri fjárfestingu.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

4. Mat á væntu útlánatapi

Mat á væntu útlánatapi

Mat á væntu útlánatapi í árslok 2021 byggist á mismunandi líkindavegnum sviðsmyndum hagspáa Hagfræðideildar bankans. Líkindavegnar sviðsmyndir endurspeglar bæði jákvæða og neikvæða óvissuþætti varðandi efnahagsþróunina. Mat á væntu útlánatapi tekur mið af áhrifum COVID-19 heimsfaraldursins líkt og undanfarin misseri. Útlit er fyrir að áhrifin á útlánatap verði minni en upphaflega var talið sem skýrir lækkun á væntu útlánatapi á árinu 2021.

Óvissa um endanleg áhrif heimsfaraldursins á lánasafn bankans er enn til staðar en hún er minni og afmarkaðri en áður. Mest óvissa hefur ríkt um útlán viðskiptavina sem bankinn hefur veitt úrræði í formi greiðslufrestana. Umfang útlána til viðskiptavina sem enn eru með virk úrræði vegna áhrifa heimsfaraldursins hefur minnkað á árinu. Það skýrist helst af því að hluti viðskiptavina sem fékk greiðslufrest hefur nú greiðslugetu til að standa undir reglubundnum greiðslum af útlánum.

Á fjórða ársfjórðungi 2021 var framkvæmt handvirkt mat á öllum einstökum mikilvægum útlánum til fyrirtækja sem eru með virk úrræði vegna COVID-19 og þau færð í viðeigandi áhættustig. Veiting sértækra úrræða vegna COVID-19 er ekki ein og sér talin næg ástæða til flutnings í áhættustig 3, en þó teljast öll þau lán hafa fengið skuldaþilnun. Að auki leggur bankinn sérstakt mat á flokkun lána til viðskiptavina í ferðapjónustu og viðskiptavina sem hafa fengið sértæk úrræði og eru enn í greiðsluhléi í árslok. Þessi lán eru síðan færð í áhættustig 2 að ákveðnum skilyrðum uppfylltum. Þessi sérstaka flokkun færir útlán að virði 1,6 ma.kr. í áhættustig 2 í árslok. Þá hefur bankinn metið þörf á safnframlagi fyrir framangreind lán og færir 2,1 ma.kr. (31. desember 2020; 841 m.kr) í virðisrýrnunarsjóð vegna útlána til ferðapjónustu, 119 m.kr. (31. desember 2020; 0 m.kr) vegna útlána til annarra fyrirtækja og 0 m.kr. vegna útlána til einstaklinga (31. desember 2020; 309 m.kr).

Hámarksútlánaáhætta viðskiptavina með sértæk úrræði vegna COVID-19

Bankinn hefur brugðist við áhrifum af heimsfaraldrinum með veitingu úrræða til handa viðskiptavinum sem hafa þurft á því að halda. Fyrst voru veitt almenn úrræði, sem voru hluti af samkomulagi íslensku bankanna og annarra lánveitenda, og síðan fengu viðskiptavinir sem áttu í meiri erfiðleikum kost á því að fá sértæk úrræði sem felast í frekari frestun greiðslna. Þessu til viðbótar hefur lítill hluti viðskiptavina fengið lán með ríkisábyrgð.

Stjórnvöld hafa gripið til fjölda efnahagsúrræða sem nýtast heimilum og fyrirtækjum með beinum hætti. Aðgerðirnar beindust m.a. að því að draga úr atvinnuleysi og áhrifum tekjumissis einstaklinga með greiðslu hlutabóta til að bæta upp launalækkun vegna skerts starfshlutfalls. Fyrirtækjum sem urðu fyrir tekjufalli var boðið upp á tekjufallsstyrki en með þeim var um leið tryggt aðstoð til að halda starfsfólki í hlutastarfi. Þá gátu fyrirtæki sótt um stuðnings- og viðbótarlán hjá lánastofnunum með ábyrgð ríkisins. Þar að auki voru fyrirtækjum, sem skylt var að láta af starfsemi, veittir sérstakir lokunarstyrkir. Fyrirtæki geta mögulega leitað greiðsluskjóls í allt að ár vegna fjárhagslegra erfiðleika í kjölfar faraldursins. Síðast en ekki síst bjóðast viðspyrnustyrkir sem ætlað er að tryggja að fyrirtæki geti viðhaldið nauðsynlegri lágmarksstarfsemi á meðan áhrifa faraldursins gættir, varðveitt viðskiptasambönd og tryggt viðbúnað þegar úr rætist. Öll þessi efnahagsúrræði stjórnvalda eru háð mismunandi skilyrðum.

Eftirfarandi tafla sýnir útlánaáhattu bankans þann 31. desember 2021 og 31. desember 2020 vegna viðskiptavina með virk sértæk úrræði á reikningsskiladegi í kjölfar áframhaldandi erfiðleika af völdum COVID-19. Úrræðin taka til frestunar á greiðslum afborgana af höfuðstól og vaxta eða einungis frestunar á greiðslum afborgana af höfuðstól. Gildistími þessara tímabundnu úrræða er ólíkur á milli viðskiptavina. Í flestum tilvikum rennur gildistíma úrræða út á fyrsta ársfjórðungi 2022 eða á síðari hluta ársins 2022.

31. desember 2021

Útlánaáhætta í efnahagsreikningi	Bókfært virði brúttó			Virðisrýrnunar- sjóður		Bókfært virði
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	Gangvirði	Samtals	
Einstaklingar	136	363	-	(6)	-	493
Ferðapjónusta	17.256	40.308	5.537	(4.187)	-	58.914
Önnur	64	13.251	679	(370)	751	14.375
Samtals	17.456	53.922	6.216	(4.563)	751	73.782

Útlánaáhætta utan efnahags	Bókfært virði brúttó			Virðisrýrnunar- sjóður		Samtals
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	Gangvirði	Samtals	
Einstaklingar	8	-	-	-	-	8
Ferðapjónusta	748	11.135	11	(54)	-	11.840
Önnur	-	338	22	-	-	360
Samtals	756	11.473	33	(54)	0	12.208

Hámarksútlánaáhætta	18.212	65.395	6.249	(4.617)	751	85.990
---------------------	--------	--------	-------	---------	-----	--------

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

4. Mat á væntu útlánatapi (framhald)

Hámarksútlánaáhætta viðskiptavina með sértæk úrræði vegna COVID-19 (framhald)

31. desember 2020

Útlánaáhætta í efnahagsreikningi	Bókfært virði brúttó			Virðisrýrnunar- sjóður	Gangvirði	Bókfært virði
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3			
Einstaklingar	-	1.155	39	(75)	-	1.119
Ferðapjónusta	16.916	48.803	7.345	(5.452)	26	67.638
Önnur	98	11.868	1.524	(687)	729	13.532
Samtals	17.014	61.826	8.908	(6.214)	755	82.289
Útlánaáhætta utan efnahags	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	sjóður	Gangvirði	Samtals
Einstaklingar	-	25	1	-	-	26
Ferðapjónusta	118	11.282	596	(98)	-	11.898
Önnur	-	352	18	(10)	-	360
Samtals	118	11.659	615	(108)	0	12.284
Hámarksútlánaáhætta	17.132	73.485	9.523	(6.322)	755	94.573

Bankinn hefur veitt viðskiptavinum stuðnings- og viðbótarlán með ábyrgð ríkisins. Tilgangurinn með stuðnings- og viðbótarlánnum er að liðka fyrir aðgangi fyrirtækja að lausafé, einkum smárra og meðalstórra fyrirtækja, sem standa frammi fyrir tímabundnum rekstrarvanda vegna COVID-19. Þannig verði dregið úr áhrifum faraldursins á atvinnulíf og atvinnustig. Ríkisábyrgðin getur numið allt að 70% á viðbótarlánnum, 100% á stuðningslánnum að fjárhæð allt að 10 milljónir króna og 85% á stuðningslánnum að fjárhæð 10 til 40 milljónir króna.

Veitingu stuðnings- og viðbótarlána með ríkisábyrgð lauk í maí 2021 þegar gildistími þessara úrræða á vegum stjórnvalda rann út. Í heildina veitti bankinn stuðnings- og viðbótarlán að fjárhæð 3,8 ma.kr. til rúmlega 300 viðskiptavina og í árslok 2021 nam bókfært brúttó virði þeirra lána 3,8 mö.kr. (31. desember 2020: 3,5 mö.kr.). Því til viðbótar hefur bankinn veitt lánalínu að fjárhæð 7,8 ma.kr. (31. desember 2020: 7,6 ma.kr.) með 90% ábyrgð ríkisins, en lánalínan er óaðregin í lok árs 2021.

5. Breytingar á mikilvægum reikningsskilaaðferðum

Áætlun um umbætur á vaxtaviðmiðum (e. Interest Rate Benchmark Reform) – 2. áfangi (breytingar á IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 og IFRS 16) frá 1. janúar 2021

Samstæðan beitti breytingum undir 2. áfanga afturvirk og nýtti sér undanþágur frá því að uppfæra samanburðartölur fyrir fyrri tímabil til að sýna áhrif breytinganna. Engar af færslum samstæðunnar eru þess eðlis að vaxtaviðmiðum hafi verið umbreytt í ný vaxtaviðmið þann 31. desember 2020 og því hefur afturvirk innleiðing engin áhrif á upphafsstöðu eiginfjár.

Breytingarnar taka til áhrifa á reikningsskil þar sem vaxtaviðmiðum er breytt eða skipt út í tengslum við umbótaáætlunina. Með breytingunum er kynnt til sögunnar svokölluð hagkvæm leið til að gera grein fyrir breytingu á ákvörðun á samningsbundnu sjóðstreymi sama dag og vaxtaviðmiði er breytt eða skipt út. Í hagkvæmu leiðinni felst að breytingu á ákvörðun um samningsbundnið sjóðstreymi er beitt á afturvirkan hátt með breytingu á virkum vöxtum, þ.e. án þess að færð sé breyting á tekjum eða tapi í rekstrarreikning. Breytingar þurfa að uppfylla tvö skilyrði til þess að beita megi hagkvæmu leiðinni: (a) breytingin er bein afleiðing umbótaáætlunarinnar og (b) nýr grundvöllur ákvörðunar á samningsbundnu sjóðstreymi er fjárhagslega jafngildur þeim fyrri.

þegar gerðar voru breytingar á fjáreignum eða fjárskuldum til viðbótar við breytingar á grundvelli ákvörðunar um samningsbundnið sjóðstreymi vegna áætlunar um úrbætur á vaxtaviðmiðum, uppfærði samstæðan virka vexti fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í samræmi við kröfur umbótaáætlunarinnar um breytingar. Í framhaldinu beitti samstæðan reikningsskilareglum um lagfæringar á frekari breytingar.

Breytingarnar sem umbæturnar kveða á um innihalda einnig undanþágur frá núverandi áhættuvarnarreikningsskilum. Samkvæmt þessum undanþágum eru áhættuvarnarreikningsskil ekki aflögð eingöngu vegna áætlunar um umbætur á vaxtaviðmiðum. Við afturvirk virknipróf fyrir gangvirðisvarnir skv. IAS 39 er gert ráð fyrir að endurstilla megi uppsafnaðar gangvirðisbreytingar á áhættuvörðum lið og áhættuvarnargerningnum í núll til að draga úr áhættunni á að áhættuvörnin standist ekki afturvirka virkniprófið þegar vaxtaviðmiðinu er breytt. Breytingar kalla enn fremur á að áhættuvarnarsamband og skjölun þess sé aðlagð til að endurspeglar breytingarnar á áhættuliðnum, áhættugerningnum og áhættunni sem varið er gegn (þar sem ekki er um endalok núverandi áhættuvarnarsambands að ræða).

Samstæðan hefur markað sér umbreytingaráætlun fyrir IBOR. Helsta markmið áætlunarinnar er að greina bæði fjárhagsleg og rekstrarleg áhrif IBOR umbreytingarinnar á samstæðuna og að leggja fram tillögur að bestu framkvæmd umbreytingarinnar til að draga úr áhættu, innleiða breytingar í samningssambönd, o.fl. Þann 5. mars 2021 tilkynnti ICE Benchmark Association (IBA), stofnunin sem hefur umsjón með LIBOR, um þá ákvörðun að hætta að birta LIBOR-vexti fyrir GBP, EUR, CHF, JPY og USD fyrir tímabilið eina viku og einnig fyrir tveggja mánaða LIBOR í USD eftir 31. desember 2021. Aðrir LIBOR-vextir í USD verða birtir fram til 30. júní 2023. Búist er við áframhaldandi útgáfu EURIBOR, CIBOR, STIBOR og NIBOR í fyrirsjáanlegri framtíð.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

5. Breytingar á mikilvægum reikningsskilaáðferðum

Heildarfjárhæð óumbreyttra samninga, þ.m.t. þeirra sem innihalda viðeigandi varúðarákvæði

Samstæðan fylgist með framgangi umbreytingar frá IBOR-vöxtum til nýrra vaxtaviðmiða með því að yfirfara heildarfjárhæð samninga þar sem vaxtaviðmiðum hefur ekki enn verið skipt út og fjárhæðum samninga sem innihalda viðeigandi varúðarákvæði. Samstæðan telur samning óumbreyttan þegar vextir skv. samningnum tengjast viðmiði sem ekki hefur undirgengist IBOR-umbreytingu jafnvel þó samningurinn innihaldi varúðarákvæði sem kveður á um mögulegt afnám núverandi IBOR-vaxta (svokallaður „óumbreyttur samningur“).

Eftirfarandi tafla sýnir heildarfjárhæðir óumbreyttra samninga og samninga sem innihalda viðeigandi varúðarákvæði þann 31. desember 2021. Fjárhæðir fjáreigna og fjárskulda eru gefnar upp sem bókfært verð og fyrir afleiður eru gefnar upp undirliggjandi fjárhæðir.

	Heildarfjárhæð samninga með umbreytingar- ákvæði	Heildarfjárhæð óuppfærðra samninga
31. desember 2021		
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	52.526	13.984

6. Starfsþættir

Starfsþáttayfirlitið fyrir samstæðuna er birt í samræmi við innri upplýsingagjöf til bankastjóra og bankaráðs sem bera ábyrgð á ráðstöfun fjármuna til starfsþáttanna, sem og mati á rekstrarárangri þeirra.

Frá og með 1. janúar 2021 tekur starfsþáttauppgjörið mið af þeim skipulagsbreytingum sem gerðar voru innan bankans undir lok árs 2020. Samanburðarfjárhæðir fyrir sama tímabil árið áður eru birtar óbreyttar og taka mið af fyrra skipulagi. Samstæðan samanstendur af fjórum megin viðskiptasviðum og öðrum starfsþáttum. Viðskiptasviðin voru eftirfarandi í lok reikningsskilatímabilsins:

- **Einstaklingssvið** býður einstaklingum ásamt minni og meðalstórum fyrirtækjum utan höfuðborgarsvæðisins, upp á alhliða fjármálaþjónustu og fjármálaráðgjöf með aukna áherslu á stafrænar þjónustuleiðir og sjálfsafgreiðslulausnir, bæði í gegnum netbanka og öpp, ásamt því að veita hefðbundna þjónustu í gegnum útibúanet bankans og þjónustuver.
- **Fyrirtækjasvið** býður sveitarfélögum, stofnunum, stærri fyrirtækjum ásamt minni og meðalstórum fyrirtækjum á höfuðborgarsvæðinu upp á fjármálaþjónustu með aukna áherslu á stafrænar þjónustuleiðir og sjálfsafgreiðslulausnir, eins og fyrirtækjabanka.
- **Eignastýring og miðlun** býður upp á þjónustu er snýr að viðskiptum með verðbréf, gjaldeyri, afleiður, auk víðtækrar þjónustu á sviði eignastýringar. Landsbréf hf., dótturfélag bankans, fellur undir starfsþáttauppgjör Eignastýringar og miðlunar.
- **Fjárstýring og viðskiptavakt** eru einingar innan **Fjármála og reksturs** sem hafa m.a. með höndum fjármögnun bankans, lausafjárstýringu, verðlagningu fjármagns innan bankans og viðskiptavakt með gjaldeyri, skuldabréf og hlutabréf. Fjárstýring stýrir einnig gengis-, vaxta- og verðtryggingaráhættu bankans, innan þeirra marka sem sett eru í áhættuvilja bankans.

Með framangreindum skipulagsbreytingum urðu svið bankans eftirfarandi: Einstaklingar, Fyrirtæki, Eignastýring og miðlun, Fjármál og rekstur, Áhættustýring og Upplýsingatækni. Undir lok þriðja ársfjórðungs 2021 var nýju sviði, Samfélagi, bætt við skipurit bankans sem fellur undir aðra starfsþætti ásamt Fjármálum og rekstri (að undanskildum Fjárstýringu og Viðskiptavakt), Áhættustýringu og Upplýsingatækni. Einnig falla þar undir Skrifstofa bankastjóra og Innri endurskoðun.

Jöfnunar færslur samanstanda af jöfnun innbyrðis viðskipta og rekstrarliðum sem ekki er unnt að heimfæra á starfsþætti.

Stjórnunarkostnaði annarra starfsþátta samstæðunnar er deilt niður á viðeigandi viðskiptasvið á grundvelli undirliggjandi kostnaðarvaka. Kostnaði er deilt út á viðskiptaeiningarnar á markaðsverði. Þjónusta og viðskipti sem stöðdeildirnar veita viðskiptaeiningunum eru gerð upp á einingarverði eða eins og um viðskipti milli óskyldra aðila væri að ræða, á grundvelli notkunar eða unninna verka. Tekjuskatti er dreift niður á starfsþætti miðað við gildandi skatthlutfall. Bankaskatti er skipt niður á viðskiptasvið í samræmi við gildandi hlutfall, eða 0,145%.

Eftirfarandi tafla sýnir fjárhagslega frammistöðu hvers starfsþáttar, eins og þær upplýsingar sem birtar eru í innanhússkýrslum til stjórnenda um hagnað (tap) starfsþátta fyrir skatta. Í þessum skýrslum eru allir liðir rekstrarreikningsins birtir nettó en ekki brúttó, þar með talið vaxtatekjur og vaxtagjöld. Verðlagning milli starfsþátta er eins og um væri að ræða viðskipti milli óskyldra aðila.

Tekjur af viðskiptum við hvern einstakan ytri viðskiptavin voru innan við 10% af heildartekjum samstæðunnar á tímabilinu frá 1. janúar 2021 til 31. desember 2021 og á samsvarandi tímabili árið 2020.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

6. Starfspættir (framhald)

1. janúar - 31. desember 2021	Fjárstýring og viðskipta-				Aðrir starfspættir	Jöfnunar-færslur	Samtals
	Einstaklings-svið	Fyrirtækja-svið	Eignastýring og miðlun	viðskipta-vakt			
Hreinar vaxtatekjur	16.986	18.754	468	2.843	(62)	(36)	38.953
Hreinar þjónustutekjur	3.072	1.612	5.388	(241)	(2)	(346)	9.483
Hrein virðisbreyting	1.424	5.596	-	13	4	-	7.037
Aðrar tekjur og (gjöld)	238	100	559	5.305	670	(15)	6.857
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	21.720	26.062	6.415	7.920	610	(397)	62.330
Rekstrargjöld samtals	(6.783)	(2.981)	(2.102)	(1.528)	(10.835)	365	(23.864)
Skattur á heildarskuldir fjármálfyrirtækja	(845)	(370)	(8)	(776)	(14)	-	(2.013)
Hagnaður (tap) fyrir útskiptingu kostnaðar og skatta	14.092	22.711	4.305	5.616	(10.239)	(32)	36.453
Útskiptur kostnaður	(4.245)	(2.786)	(1.079)	(920)	9.030	-	0
Hagnaður (tap) fyrir skatta	9.847	19.925	3.226	4.696	(1.209)	(32)	36.453
Tekjuskattur	(2.609)	(5.061)	264	(382)	254	-	(7.534)
Hagnaður (tap) ársins	7.238	14.864	3.490	4.314	(955)	(32)	28.919
Hreinar tekjur (gjöld) vegna ytri viðskipta	33.555	34.762	6.338	(12.527)	599	-	62.727
Hreinar tekjur (gjöld) vegna annarra starfspáttá	(11.835)	(8.700)	77	20.447	11	-	0
Rekstrartekjur samtals	21.720	26.062	6.415	7.920	610	0	62.727
31. desember 2021							
Eignir samtals	772.724	613.071	12.004	672.837	20.214	(361.052)	1.729.798
Skuldir samtals	728.841	491.925	7.259	559.966	20.214	(361.052)	1.447.153
Úthlutað eigið fé	43.883	121.146	4.745	112.871	-	-	282.645

1. janúar - 31. desember 2020	Einstaklings- Fyrirtækja-		Markaðir	Fjárstýring		Aðrir starfspættir	Jöfnunar-færslur	Samtals
	svið	svið		viðskipta-	viðskipta-			
Hreinar vaxtatekjur	17.299	18.694	323	1.784	(26)	-	38.074	
Hreinar þjónustutekjur	3.164	880	4.272	(460)	40	(258)	7.638	
Hrein virðisbreyting	(2.090)	(10.040)	-	111	(1)	-	(12.020)	
Aðrar tekjur og (gjöld)	857	(1.753)	742	4.709	27	(21)	4.561	
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	19.230	7.781	5.337	6.144	40	(279)	38.253	
Rekstrargjöld samtals	(6.740)	(2.425)	(2.466)	(1.080)	(11.398)	278	(23.831)	
Skattur á heildarskuldir fjármálfyrirtækja	(617)	(570)	(13)	(606)	(9)	-	(1.815)	
Hagnaður (tap) fyrir útskiptingu kostnaðar og skatta	11.873	4.786	2.858	4.458	(11.367)	(1)	12.607	
Útskiptur kostnaður	(4.226)	(2.650)	(1.453)	(778)	9.107	-	0	
Hagnaður (tap) fyrir skatta	7.647	2.136	1.405	3.680	(2.260)	(1)	12.607	
Tekjuskattur	(1.769)	(652)	(36)	(91)	462	-	(2.086)	
Hagnaður (tap) ársins	5.878	1.484	1.369	3.589	(1.798)	(1)	10.521	
Hreinar tekjur vegna ytri viðskipta	28.086	16.769	5.093	(11.453)	37	-	38.532	
Hreinar tekjur (gjöld) vegna annarra starfspáttá	(8.856)	(8.988)	244	17.597	3	-	0	
Rekstrartekjur samtals	19.230	7.781	5.337	6.144	40	0	38.532	
31. desember 2020								
Eignir samtals	571.874	618.305	15.472	610.948	15.680	(268.102)	1.564.177	
Skuldir samtals	532.377	500.671	9.987	515.309	15.680	(268.102)	1.305.922	
Úthlutað eigið fé	39.497	117.634	5.485	95.639	-	-	258.255	

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Skýringar við rekstrarreikning

7. Hreinar vaxtatekjur

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.5.

	2021			2020		
	Afskrifað kostnaðarverð	Gangvirði í gegnum rekstrarreikning	Samtals	Afskrifað kostnaðarverð	Gangvirði í gegnum rekstrarreikning	Samtals
Vaxtatekjur						
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	670	-	670	1.113	-	1.113
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	24	-	24	248	-	248
Útlán og kröfur á lánastofnanir	4	-	4	77	-	77
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	65.120	699	65.819	62.692	600	63.292
Aðrar vaxtatekjur	38	39	77	566	1.202	1.768
Samtals	65.856	738	66.594	64.696	1.802	66.498
Vaxtagjöld						
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	(561)	-	(561)	(751)	-	(751)
Innlán frá viðskiptavinum	(9.390)	-	(9.390)	(10.091)	-	(10.091)
Lántaka	(14.164)	(638)	(14.802)	(12.644)	(1.185)	(13.829)
Önnur vaxtagjöld	(43)	(1.860)	(1.903)	(668)	(2.117)	(2.785)
Víkjandi lántaka	(985)	-	(985)	(968)	-	(968)
Samtals	(25.143)	(2.498)	(27.641)	(25.122)	(3.302)	(28.424)
Hreinar vaxtatekjur	40.713	(1.760)	38.953	39.574	(1.500)	38.074

Samtals hreinar vaxtatekjur, reiknaðar með aðferð virkra vaxta námu 38.977 milljónum króna á árinu 2021, samanborið við 38.073 milljónir króna á árinu 2020.

8. Hreinar þjónustutekjur

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.6.

	2021			2020		
	Þjónustutekjur	Þjónustugjöld	Hreinar þjónustutekjur	Þjónustutekjur	Þjónustugjöld	Hreinar þjónustutekjur
Markaðsviðskipti	5.864	(622)	5.242	4.248	(609)	3.639
Útlán og ábyrgðir	1.073	-	1.073	1.218	-	1.218
Greiðslukort	4.512	(2.083)	2.429	3.740	(1.765)	1.975
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	922	(196)	726	910	(183)	727
Annað	750	(737)	13	703	(624)	79
Samtals	13.121	(3.638)	9.483	10.819	(3.181)	7.638

9. Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.7.

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði	2021	2020
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	272	736
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	4.052	5.220
Afleiður og undirliggjandi áhættuvarnir	1.473	29
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	95	(1.730)
Hrein hagnaður af gangvirðisvörn	88	2
Samtals	5.980	4.257

Neðangreindar arðstekjur eru skráðar undir liðnum „Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“ í rekstrarreikningi.

Arðstekjur	2021	2020
Hreinn hagnaður af fjáreignum í veltubók	29	33
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum utan veltubókar	213	498
Samtals	242	531

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

10. Hreinn gengismunur gjaldmiðla

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.8.

Eignir	2021	2020
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	(76)	23
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	(809)	7.344
Hlutabréf og hlutabréfagæringar	(7)	(13)
Afleiðusamningar	(2.641)	3.101
Útlán og kröfur á lánastofnanir	(1.068)	8.812
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	(8.803)	25.889
Aðrar eignir	(867)	152
Samtals	(14.271)	45.308
Skuldir		
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	-	(44)
Innlán frá viðskiptavinum	1.250	(11.043)
Lántaka	11.715	(32.306)
Aðrar skuldir	377	(181)
Víkjandi lántaka	843	(2.012)
Samtals	14.185	(45.586)
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(86)	(278)

Hreinn gengismunur gjaldmiðla sem færður var í rekstrarreikning á árinu 2021 og er til kominn vegna fjármálagæringa sem ekki eru metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning nam tapi upp á 10.814 milljóna króna af fjáreignum (2020; 34.876 milljóna króna hagnaður) og hagnaði upp á 14.185 milljóna króna af fjárskuldum (2020: 45.586 milljóna króna tap).

11. Hrein virðisbreyting

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.11 (g).

	2021	2020
Hrein virðisbreyting útlána til viðskiptavina	7.075	(11.881)
Hrein virðisbreyting annarra fjáreigna	(38)	(139)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	7.037	(12.020)
Hrein virðisbreyting eftir tegund viðskiptavina		
Opinberir aðilar	41	-
Lánastofnanir	1	4
Einstaklingar	1.325	(541)
Fyrirtæki	5.670	(11.483)
Hrein virðisbreyting fjáreigna	7.037	(12.020)

12. Aðrar tekjur og (gjöld)

	Skýringar	2021	2020
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaganna	26	228	222
Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna	27	287	2
Hreinar tekjur (gjöld) af fullnustueignum	30	235	(113)
Annað		213	471
Samtals		963	582

13. Laun og launatengd gjöld

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.37.

	2021	2020
Launagreiðslur	11.359	11.423
Framlög í lífeyrissjóði	1.781	1.713
Tryggingagjald	794	816
Sérstakur fjársýsluskattur á laun	716	707
Önnur launatengd gjöld	109	108
Samtals	14.759	14.767
Ársverk í árslok	816	878
Meðaltal ársverka á árinu	890	921

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

14. Annar rekstrarkostnaður

		2021	2020
Hugbúnaður og upplýsingatækni		2.626	2.479
Fasteignir og húsbúnaður		954	933
Auglýsingar og markaðssetning		812	751
Rekstrarleiga		10	15
Eftirlitsgjöld til Fjármálaeftirlitisins		503	497
Framlag til umboðsmanns skuldara		97	81
Endurskoðun og tengd þjónusta		136	147
Önnur sérfræðiþjónusta		470	632
Afskriftir		1.268	1.281
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta		816	830
Annar rekstrarkostnaður		1.413	1.418
Samtals		9.105	9.064
Endurskoðun og tengd þjónusta			
		2021	2020
Endurskoðun og könnun reikningsskila		135	144
Önnur endurskoðunartengd þjónusta		1	3
Samtals		136	147
Afskriftir			
	Skýringar	2021	2020
Afskriftir rekstrarfjármuna	27	414	442
Afskriftir óefnislegra eigna	28	285	310
Afskriftir nýtingarréttar leigueignar	40	569	529
Samtals		1.268	1.281

15. Tekjuskattur

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.10.

Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning sem hér segir:

	2021	2020
Tekjuskattur til greiðslu	(5.930)	(1.711)
Sérstakur fjársýsluskattur	(1.659)	(394)
Mismunur á álöögðum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs	62	16
Breyting á tímabundnum mismun skatteigna/-skulda	(7)	3
Samtals	(7.534)	(2.086)

Reiknaður tekjuskattur af hagnaði (virkur tekjuskattur) er frábrugðinn útreiknuðum tekjuskatti í samræmi við tekjuskattshlutfall lögaðila sem hér segir:

		2021	2020
Hagnaður fyrir tekjuskatt		36.453	12.607
Tekjuskattur reiknaður út frá skatthlutfalli lögaðila	20,0%	(7.291)	(2.521)
Sérstakur fjársýsluskattur	4,6%	(1.659)	(394)
Óskattskyldar tekjur	(4,7%)	1.718	1.200
Ófrádráttarbær gjöld	1,1%	(392)	(388)
Annað	(0,2%)	90	17
Virkur tekjuskattur samtals	20,7%	(7.534)	(2.086)

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

16. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.11 (b).

Samkvæmt alþjóðlega reikningsskilastaðlinum IFRS 9 ber að skipa fjáreignum í flokka sem endurspegla sjóðstreymiseinkenni þeirra og markmið þess viðskiptalíkans sem fjáreignunum er stýrt eftir. Um mat hvers flokks eftir upphaflega skráningu fer sem hér segir:

- Fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Fjáreignir tilskildar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.
- Fjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.
- Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Fjárskuldir metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar í samræmi við IFRS 9 og gangvirði þeirra 31. desember 2021:

31. desember 2021	Skýr.	Bókfært virði					Gangvirði			
		Afskrifað kostnaðarverð	Tilskildar	Tilgreindar	Aðrar fjárskuldir	Samtals	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Fjáreignir metnar á gangvirði										
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	21	-	148.201	2.234	-	150.435	149.939	29	467	150.435
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	22	-	33.347	-	-	33.347	12.753	-	20.594	33.347
Afleiðusamningar	23	-	1.233	-	-	1.233	-	1.233	-	1.233
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	25	-	22.142	-	-	22.142	-	-	22.142	22.142
		0	204.923	2.234	0	207.157	162.692	1.262	43.203	207.157
Fjáreignir ekki metnar á gangvirði										
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	20	82.425	-	-	-	82.425	-	82.425	-	82.425
Útlán og kröfur á lánastofnanir	24	47.231	-	-	-	47.231	-	47.231	-	47.231
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	25	1.365.321	-	-	-	1.365.321	-	1.372.601	-	1.372.601
Aðrar fjáreignir		8.800	-	-	-	8.800	-	8.800	-	8.800
		1.503.777	0	0	0	1.503.777	0	1.511.057	0	1.511.057
Fjárskuldir metnar á gangvirði										
Afleiðusamningar	23	-	1.946	-	-	1.946	-	1.946	-	1.946
Skortstöður	23	-	2.616	-	-	2.616	2.616	-	-	2.616
		0	4.562	0	0	4.562	2.616	1.946	0	4.562
Fjárskuldir ekki metnar á gangvirði										
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	31	-	-	-	10.425	10.425	-	10.425	-	10.425
Innlán frá viðskiptavinum	32	-	-	-	900.098	900.098	-	899.792	-	899.792
Lántaka	33	-	-	-	486.042	486.042	-	502.304	-	502.304
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	9.195	9.195	-	9.195	-	9.195
Víkjandi lántaka	36	-	-	-	20.785	20.785	-	21.217	-	21.217
		0	0	0	1.426.545	1.426.545	0	1.442.933	0	1.442.933

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

16. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar í samræmi við IFRS 9 og gangvirði þeirra 31. desember 2020:

31. desember 2020	Skýr.	Bókfært virði					Gangvirði			
		Afskrifað kostnaðarverð	Tilskildar	Tilgreindar	Aðrar fjárskuldir	Samtals	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Fjáreignir metnar á gangvirði										
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	21	-	113.336	1.683	-	115.019	114.412	26	581	115.019
Hlutabréf og hlutabréfagæringar	22	-	26.808	-	-	26.808	9.318	-	17.490	26.808
Afleiðusamningar	23	-	3.303	-	-	3.303	-	3.303	-	3.303
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	25	-	16.515	-	-	16.515	-	-	16.515	16.515
		0	159.962	1.683	0	161.645	123.730	3.329	34.586	161.645
Fjáreignir ekki metnar á gangvirði										
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	20	67.604	-	-	-	67.604	-	67.604	-	67.604
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	21	4.311	-	-	-	4.311	-	4.330	-	4.330
Útlán og kröfur á lánastofnanir	24	48.073	-	-	-	48.073	-	48.073	-	48.073
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	25	1.256.911	-	-	-	1.256.911	-	1.261.094	-	1.261.094
Aðrar fjáreignir		9.853	-	-	-	9.853	-	9.853	-	9.853
		1.386.752	0	0	0	1.386.752	0	1.390.954	0	1.390.954
Fjárskuldir metnar á gangvirði										
Afleiðusamningar	23	-	3.724	-	-	3.724	-	3.724	-	3.724
Skortstöður	23	-	524	-	-	524	523	-	-	523
		0	4.248	0	0	4.248	523	3.724	0	4.247
Fjárskuldir ekki metnar á gangvirði										
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	31	-	-	-	48.725	48.725	-	48.725	-	48.725
Innlán frá viðskiptavinum	32	-	-	-	793.427	793.427	-	793.214	-	793.214
Lántaka	33	-	-	-	420.178	420.178	-	436.455	-	436.455
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	8.127	8.127	-	8.127	-	8.127
Víkjandi lántaka	36	-	-	-	21.366	21.366	-	21.567	-	21.567
		0	0	0	1.291.823	1.291.823	0	1.308.088	0	1.308.088

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

17. Gangvirði fjáreigna og fjárskulda

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.11 (f).

Ákvörðunarferli verðmats

Áhættu- og fjármálanefnd bankans hefur eftirlit með heildaráhættu samstæðunnar og er ábyrg fyrir gangvirðismati fjáreigna og fjárskulda sem flokkaðar eru í 2. og 3. þrep. Verðmatsnefnd bankans leggur verðmat fyrir áhættu- og fjármálanefnd til samþykktar. Verðmatsnefndin er skipuð fulltrúum frá Áhættustýringu, Fjárstýringu og Fjárhagsdeild. Verðmatsnefndin fundar mánaðarlega til að verðmeta fjáreignir og fjárskuldir í 2. og 3. þrepi.

Flutningur á milli þrepa

Samstæðan metur í lok hvers uppgjörstímabils hvort fjáreignir og fjárskuldir sem metnar eru á gangvirði hafi færst á milli þrepa í þrepaskiptingunni með því að yfirfara flokkunina. Á árunum 2021 og 2020 voru engar tilfærslur á milli þrepa 1 og 2.

Taflan hér fyrir neðan sýnir afstemmingu á mati á gangvirði í 3. þrepi fyrir árin 2021 og 2020:

	Skuldabréf	Hlutabréf	Útlán og kröfur á viðskiptavini	Samtals fjáreignir
1. janúar - 31. desember 2021				
Bókfært virði 1. janúar 2021	581	17.490	16.515	34.586
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði	12	3.477	95	3.584
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(2)	(1)	18	15
Kaup	77	371	163.386	163.834
Sala	(200)	(527)	-	(727)
Uppgjör	(1)	-	(157.872)	(157.873)
Fært úr 3. þrepi	-	(3)	-	(3)
Mótttekinn arður	-	(213)	-	(213)
Bókfært virði 31. desember 2021	467	20.594	22.142	43.203
1. janúar - 31. desember 2020				
Bókfært virði 1. janúar 2020	150	17.080	14.679	31.909
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði	18	4.289	(1.730)	2.577
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(2)	3	(7)	(6)
Kaup	477	284	14.130	14.891
Sala	(61)	(3.438)	-	(3.499)
Uppgjör	(1)	(230)	(10.557)	(10.788)
Mótttekinn arður	-	(498)	-	(498)
Bókfært virði 31. desember 2020	581	17.490	16.515	34.586

Eftirfarandi tafla sýnir þá liði rekstrarreiknings samstæðunnar sem hagnaður (tap) var færst á vegna fjáreigna og fjárskulda sem flokkaðar eru í 3. þrep og voru í eigu samstæðunnar í árslok 2021 og 2020 :

	Skuldabréf	Hlutabréf	Útlán og kröfur á viðskiptavini	Samtals
1. janúar - 31. desember 2021				
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði innleyst	25	121	95	241
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði óinnleyst	(13)	3.333	-	3.320
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(2)	(1)	18	15
Samtals	10	3.453	113	3.576
1. janúar - 31. desember 2020				
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði innleyst	1	357	-	358
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði óinnleyst	20	2.892	(1.730)	1.182
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(2)	3	(7)	(6)
Samtals	19	3.252	(1.737)	1.534

18. Ógreinanlegar forsendur í gangvirðismati

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.11 (f).

Eftirfarandi tafla sýnir ógreinanlegar forsendur sem notaðar eru við mat á gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem flokkaðar eru í 3. þrep 31. desember 2021 og 31. desember 2020.

31. desember 2021	Eignir	Skuldir	Verðmatsaðferð	Ógreinanlegar lykilorð forsendur	Mörk forsenda	
					Efri	Neðri
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	467	-	Sjá #1	Sjá #1	e/v	e/v
Hlutabréf og hlutabréfagæringar	20.594	-	Sjá #2	Sjá #2	e/v	e/v
Útlán og kröfur á viðskiptavini	22.142	-	Sjá #3	Sjá #3	e/v	e/v
Samtals	43.203	0				

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

18. Ógreinanlegar forsendur í gangvirðismati (framhald)

31. desember 2020	Eignir	Skuldir	Verðmats- aðferð	Ógreinan- legar lykil- forsendur	Mörk forsenda	
					Efri	Neðri
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	581	-	Sjá #1	Sjá #1	e/v	e/v
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	17.490	-	Sjá #2	Sjá #2	e/v	e/v
Útlán og kröfur á viðskiptavini	16.515	-	Sjá #3	Sjá #3	e/v	e/v
Samtals	34.586	0				

Frekari lýsing á fjármálagerningum sem flokkaðir eru í 3. þrep er eftirfarandi:

1. Gangvirði skuldabréfa fyrirtækja og krafna á fjármálastofnanir í slitameðferð og annarra illseljanlegra eigna er metið á grundvelli væntra endurheimtna. Einnig er miðað við verð í nýlegum viðskiptum. Eðli verðmatsaðferðarinnar gerir það að verkum að mörk ógreinanlegra lykilforsenda liggja ekki fyrir.

2. Hlutabréf og hlutabréfagerningar flokkuð sem eignir í 3. þrepi eru óskráð og ekki til viðskipta á virkum markaði og lúta því ógreinanlegum forsendum við mat á gangvirði. Í verðmatsaðferðum eða í forsendum við mat á gangvirði fjárfestinga í hlutabréfum og hlutabréfagerningum er almennt stuðst við sjóðstreymi, samanburð við kennitölur sambærilegra fyrirtækja, greiningu á fjárhagsstöðu og frammistöðu, horfur og nýleg viðskipti. Eðli verðmatsaðferðarinnar gerir það að verkum að mörk ógreinanlegra lykilforsenda liggja ekki fyrir.

3. Útlán og kröfur á viðskiptavini sem metnar eru á gangvirði í gegnum rekstarreikning eru flokkuð sem eignir í 3. þrepi. Matsaðferðin byggist á mikilvægum ógreinanlegum forsendum þar sem útlán og kröfur eru óskráð og ekki til viðskipta á virkum markaði. Verðmatsaðferðin styðst við fyrirbyggjandi markaðsupplýsingar á borð við vaxta- og verðbólguáhrif, gjaldþrotalíkur og seljanleikaálag. Eðli verðmatsaðferðarinnar gerir það að verkum að mörk ógreinanlegra lykilforsenda liggja ekki fyrir.

Áhrif ógreinanlegra forsenda við mat á gangvirði

Þó að samstæðan telji gangvirðismat sitt viðeigandi gæti notkun á öðrum matsaðferðum og forsendum skilað ólíkum niðurstöðum. Taflan hér fyrir neðan sýnir þau áhrif sem mögulegar breytingar á einni eða fleiri forsendum við mat á gangvirði í 3. þrepi myndi hafa á hagnað (tap) fyrir skatta fyrir árin 2021 og 2020:

Áhrif á hagnað fyrir skatta	2021		2020	
	Hagstæð	Óhagstæð	Hagstæð	Óhagstæð
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	1	(1)	1	(1)
Hlutabréf og hlutabréfagerningar				
Hlutabréf - utan veltubókar	974	(962)	870	(870)
Verðbréfasjóðir - utan veltubókar	255	(255)	246	(246)
Samtals hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	1.229	(1.217)	1.117	(1.117)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	20	(20)	65	(68)
Samtals	1.250	(1.238)	1.182	(1.185)

Áhrif á hagnað (tap) voru reiknuð sem mismunur á niðurstöðu sömu verðmatsaðferða þar sem ógreinanlegum lykilforsendum var breytt um +/- 5% fyrir markaðsskuldabréf og hlutabréf en breytt um +/- 1% fyrir útlán og kröfur á viðskiptavini.

19. Vænt útlánatap

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.11.

	31.12.2021			
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	(1)	-	-	(1)
Útlán til lánastofnana	-	-	-	0
Útlán til viðskiptavina	(1.845)	(4.098)	(7.880)	(13.823)
Aðrar fjáreignir	(70)	-	(2)	(72)
Vænt útlánatap fjáreigna utan efnahags	(329)	(122)	(99)	(550)
Samtals	(2.245)	(4.220)	(7.981)	(14.446)
	31.12.2020			
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	(12)	-	-	(12)
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf	(3)	-	-	(3)
Útlán til lánastofnana	(1)	-	-	(1)
Útlán til viðskiptavina	(3.831)	(6.636)	(14.007)	(24.474)
Aðrar fjáreignir	(50)	-	-	(50)
Vænt útlánatap fjáreigna utan efnahags	(395)	(333)	(103)	(831)
Samtals	(4.292)	(6.969)	(14.110)	(25.371)

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

20. Sjóður og innstæður í Seðlabanka

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.12.

	2021	2020
Handbært fé	5.274	4.844
Óbundnar innstæður í Seðlabanka	63.853	49.106
Samtals handbært fé og óbundnar innstæður í Seðlabanka	69.127	53.950
Almenn bindiskylda við Seðlabanka - föst bindiskylda	10.144	9.143
Sjóður og innstæður sem settar hafa verið að veði við Seðlabankann	3.154	4.511
Samtals bundnar innstæður í Seðlabanka	13.298	13.654
Samtals sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	67.604

21. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.13.

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	2021			Afskrifað kostnaðarverð	2020		
	Tilskilin	Tilgreind	Samtals		Tilskilin	Tilgreind	Samtals
Innlend							
Skráð	78.982	499	79.481	4.311	72.174	249	76.734
Óskráð	-	1.735	1.735	-	-	1.434	1.434
	78.982	2.234	81.216	4.311	72.174	1.683	78.168
Erlend							
Skráð	69.219	-	69.219	-	41.162	-	41.162
	69.219	0	69.219	0	41.162	0	41.162
Skuldabréf samtals	148.201	2.234	150.435	4.311	113.336	1.683	119.330

Skuldabréf eru flokkuð sem „innlend“ eða „erlend“ eftir því í hvaða landi útgefandinn er skráður.

22. Hlutabréf og hlutabréfagerningar

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.14.

Hlutabréf og hlutabréfagerningar	2021			2020		
	Veltubók	Utan veltubókar	Samtals	Veltubók	Utan veltubókar	Samtals
Innlend						
Skráð	11.071	511	11.582	8.773	164	8.937
Óskráð	-	20.893	20.893	-	17.753	17.753
	11.071	21.404	32.475	8.773	17.917	26.690
Erlend						
Skráð	431	417	848	2	98	100
Óskráð	-	24	24	-	18	18
	431	441	872	2	116	118
Hlutabréf samtals	11.502	21.845	33.347	8.775	18.033	26.808

Hlutabréf eru flokkuð sem „innlend“ eða „erlend“ eftir því í hvaða landi útgefandinn er skráður.

Hluti af fjárfestingum bankans í hlutabréfum samanstanda af sérhæfðum fjárfestingum í einkaframtakssjóðum sem eru settir á stofn á þeim forsendum að þeir verði leystir upp innan ákveðins tímaramma (fyrirfram ákveðinn líftími). Innan líftíma hvers sjóðs er skilgreint ákveðið fjárfestingartímabil þar sem sjóðurinn leitar álitlegra fjárfestinga og dregur á áskriftarloforð hluthafa sinna, þ.m.t. bankans, og í kjölfar þess fylgir umbreytingarskeið þar sem sjóðurinn kemur á virðisaukandi breytingum fyrir fyrirtækin sem hann hefur fjárfest í. Þegar líftíma viðkomandi sjóðs lýkur er sjóðnum lokað, hann leystur upp og hluthafar innleysa fjárfestingu sína.

Þann 31. desember 2021 nema útistandandi skuldbindingar samstæðunnar vegna fjárfestingarloforða í hlutabréfum 3.952 milljónum króna (2020: 741 milljónum króna) alls í sjö félögum (2020: sex félögum). Félagunum sem samstæðan fjárfestir í ber skylda til að ráðstafa andvirði sölu eigna aftur til hluthafa.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

23. Afleiðusamningar og skortstöður

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.15.

Veltubók

	2021			2020		
	Samnings- fjárhæð	Gangvirði		Samnings- fjárhæð	Gangvirði	
Gjaldeyrisafleiður		Eignir	Skuldir		Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldeyrissamningar	45.712	99	133	8.579	126	57
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	411	24	-	1.148	134	-
	46.123	123	133	9.727	260	57
Vaxtaafleiður						
Vaxtaskiptasamningar	1.187	8	-	2.276	17	-
Heildarskiptasamningar	51.613	25	69	33.331	18	51
	52.800	33	69	35.607	35	51
Hlutabréfaafleiður						
Framvirkir hlutabréfasamningar	107	-	5	87	-	13
Heildarskiptasamningar	8.525	11	220	6.386	8	524
Hlutabréfavaréttir	-	-	-	190	-	31
	8.632	11	225	6.663	8	568
Samtals afleiðusamningar	107.555	167	427	51.997	303	676
Skortstöður						
Skráð hlutabréf	-	-	434	-	-	-
Skráð skuldabréf	2.054	-	2.182	880	-	524
	2.054	0	2.616	880	0	524
Samtals	109.609	167	3.043	52.877	303	1.200

Áhættuvarnir

	2021			2020		
	Samnings- fjárhæð	Gangvirði		Samnings- fjárhæð	Gangvirði	
Gjaldeyrisafleiður		Eignir	Skuldir		Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldeyrissamningar	62.015	308	1.058	32.009	1.276	2
	62.015	308	1.058	32.009	1.276	2
Vaxtaafleiður						
Vaxtaskiptasamningar	3.187	-	461	29.777	81	3.046
	3.187	0	461	29.777	81	3.046
Afleiður vegna gangvirðisvarna						
Vaxtaskiptasamningar	111.523	758	-	93.660	1.643	-
	111.523	758	0	93.660	1.643	0
Samtals afleiðusamningar	176.725	1.066	1.519	155.446	3.000	3.048
Samtals afleiðusamningar og skortstöður	286.334	1.233	4.562	208.323	3.303	4.248

Afleiðusamningar vegna gangvirðisvarna

Eins og er beitt samstæðan áhættuvarnarreikningsskilum einungis fyrir gangvirðisvarnir fastra vaxta á lántökum. Samstæðan tilgreinir vaxtaskiptasamninga sem áhættuvarnargerninga á móti lántökum í evrum sem bera fasta vexti. Vaxtaskiptasamningarnir eru með samsvarandi greiðsluflæði og lántökurnar en samkvæmt vaxtaskiptasamningunum greiðir samstæðan breytilega vexti og fær greidda fasta vexti. Vaxtaskiptasamningarnir verja þannig gegn fastvaxtaáhættunni af lántökunum.

Við mælingu á skilvirkni hvorrar varnar er framkvæmd línuleg aðhvarfsgreining. Skoðað er sambandið á milli daglegra breytinga á gangvirði vaxtaskiptasamnings annars vegar og lántöku hins vegar.

Á tímabilinu 1. janúar til 31. desember 2021 er hallatala aðhvarfslínunnar í öllum tilvikum á milli 0,90 og 0,95 (m.v. 95% öryggisbil) og aðhvarfsstuðullinn að minnsta kosti 0,86 (R^2). Á tímabilinu 1. janúar til 31. desember 2020 er hallatala aðhvarfslínunnar í öllum tilvikum á milli 1,01 og 1,09 (m.v. 95% öryggisbil) og aðhvarfsstuðullinn að minnsta kosti 0,87 (R^2).

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

23. Afleiðusamningar og skortstöður (framhald)

Afleiðusamningar vegna gangvirðisvarna (framhald)

31. desember 2021	Nafnverðs- fjárhæð	Gjalddagi			Gangvirði áhættuvarna		Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum sem notaður er við útreikning á skilvirkni áhættuvarnar- sambandsins
		Allt að 3 mánuðir	1-5 ár	>5 ár	Eignir	Skuldir	
Vaxtaskiptasamningar - EUR	65.597	21.317	44.280	-	758	-	(886)
Samtals	65.597	21.317	44.280	0	758	0	(886)

Meðaltal fastra vaxta - EUR

1,375% 1,00%

31. desember 2021	Eignir	Skuldir	Uppsöfnuð áhrif hins áhættuvarða í áhættuvarnarsambandinu		Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum sem notaður er við útreikning á skilvirkni áhættuvarnar- sambandsins
			Eignir	Skuldir	
LBANK 1.375 3/22	-	21.570	-	27	568
LBANK 1.00 5/23	-	44.900	-	346	406
Samtals óveðtryggt skuldabréf í áhættu- varnarsambandi undir EMTN útgáfu	0	66.470	0	373	974

31. desember 2020	Nafnverðs- fjárhæð	Gjalddagi			Gangvirði áhættuvarna		Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum sem notaður er við útreikning á skilvirkni áhættuvarnar- sambandsins
		3-12 mánuðir	1-5 ár	>5 ár	Eignir	Skuldir	
Vaxtaskiptasamningar - EUR	93.660	-	93.660	-	1.643	-	321
Vaxtaskiptasamningar - SEK	-	-	-	-	-	-	(5)
Samtals	93.660	0	93.660	0	1.643	0	316

Meðaltal fastra vaxta - EUR

1,19%

31. desember 2020	Eignir	Skuldir	Uppsöfnuð áhrif hins áhættuvarða í áhættuvarnarsambandinu		Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum sem notaður er við útreikning á skilvirkni áhættuvarnar- sambandsins
			Eignir	Skuldir	
LBANK 0.75 06/20	-	-	-	-	6
LBANK 1.375 3/22	-	47.614	-	326	(58)
LBANK 1.00 5/23	-	47.854	-	740	(262)
Samtals óveðtryggt skuldabréf í áhættu- varnarsambandi undir EMTN útgáfu	0	95.468	0	1.066	(314)

24. Útlán og kröfur á lánastofnanir

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.19.

	2021	2020
Bankareikningar hjá lánastofnunum	15.261	15.141
Peningamarkaðslán	29.552	32.210
Önnur útlán	2.418	723
Virðisrýrnunarsjóður	-	(1)
Samtals	47.231	48.073

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

25. Útlán og kröfur á viðskiptavini

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.19.

	2021	2020
Útlán og kröfur á viðskiptavini á afskrifuðu kostnaðarverði	1.379.144	1.281.386
Virðisrýrnunarsjóður	(13.823)	(24.475)
Samtals	1.365.321	1.256.911
Útlán og kröfur á viðskiptavini á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	22.142	16.515
Samtals	1.387.463	1.273.426

Útlán og kröfur á viðskiptavini á afskrifuðu kostnaðarverði

	2021			2020		
	Brúttó bókfært virði	Virðisrýrnunarsjóður	Bókfært virði	Brúttó bókfært virði	Virðisrýrnunarsjóður	Bókfært virði
Opinberir aðilar	3.898	(3)	3.895	4.169	(41)	4.128
Einstaklingar	726.309	(1.359)	724.950	593.984	(2.307)	591.677
Íbúðalán	646.981	(466)	646.515	519.470	(1.221)	518.249
Annað	79.328	(893)	78.435	74.514	(1.086)	73.428
Fyrirtæki	648.937	(12.461)	636.476	683.233	(22.127)	661.106
Samtals	1.379.144	(13.823)	1.365.321	1.281.386	(24.475)	1.256.911

Frekari upplýsingar um útlán og kröfur á viðskiptavini er að finna í skýringum um áhættustýringu í þessum ársreikningi.

26. Fjárfesting í hlutdeildarfélagum

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.3.

Hlutdeild samstæðunnar í helstu hlutdeildarfélagum	2021	2020
Auðkenni hf. Borgartúni 31, Reykjavík	25,6%	25,6%
Greiðslumiðlun Íslands ehf. Katrínartúni 4, Reykjavík	47,9%	47,9%
JCC ehf. Borgartúni 19, Reykjavík	0,0%	33,3%
Keahótel ehf. Hafnarstræti 94, 600 Akureyri	35,0%	35,0%
Reiknistofa bankanna hf. Katrínartúni 2, Reykjavík	37,2%	38,6%

Fjárfesting í hlutdeildarfélagum sem færðar eru samkvæmt hlutdeildaraðferð	2021	2020
Bókfært virði í upphafi árs	1.587	1.471
Kaup	30	-
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaga með hlutdeildaraðferð	228	222
Móttækinn arður	-	(106)
Sala	(145)	-
Hagnaður af sölu hlutdeildarfélags	22	-
Samtals	1.722	1.587

Þann 1. júlí 2021 seldi bankinn allan eignarhlut sinn í Auðkenni ehf. til Ríkissjóðs Íslands. Salan var hluti af samkomulagi ríkissjóðs við alla hluthafa félagsins um að eignarhald þess færðist yfir til ríkisins. Hún er hins vegar háð samþykki Samkeppniseftirlitsins og þar sem það samþykki liggur ekki fyrir eru ekki uppfyllt öll ákvæðin í sölusamningnum. Eignarhlutur bankans í félaginu er því ennþá skráður sem fjárfesting í hlutdeildarfélagi í þessum reikningsskilum og salan sjálf og hagnaðurinn af henni, 130,1 milljónir króna, hafa ekki verið færð á reikningsskilatímabilinu sem lauk 31. desember 2021.

Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum sem færð eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Ein af fjárfestingunum í hlutdeildarfélagum er í heild sinni flokkuð reikningshaldslega sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og kemur fram í efnahagsreikningnum undir liðnum "Fjárfesting í hlutdeildarfélagum". Fjárfesting þessi er 35% hlutur í Keahótel ehf.

27. Rekstrarfjármunir

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.20.

	2021			2020		
	Fasteignir	Innréttingar tækja- búnaður og bifreiðar	Samtals	Fasteignir	Innréttingar tækja- búnaður og bifreiðar	Samtals
Bókfært virði í upphafi árs	7.507	1.820	9.327	4.770	1.973	6.743
Viðbætur á árinu	3.876	335	4.211	2.882	233	3.115
Selt á árinu	(95)	(10)	(105)	(88)	(1)	(89)
Afskriftir	(53)	(361)	(414)	(57)	(385)	(442)
Bókfært virði 31. desember	11.235	1.784	13.019	7.507	1.820	9.327
Bókfært brúttó virði alls	12.008	6.688	18.696	8.227	6.363	14.590
Uppsafnaðar afskriftir	(773)	(4.904)	(5.677)	(720)	(4.543)	(5.263)
Bókfært virði 31. desember	11.235	1.784	13.019	7.507	1.820	9.327
Afskriftarhlutföll	2-4%	10-33%		2-4%	10-33%	

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

27. Rekstrarfjármunir (framhald)

Opinbert verðmat fasteigna	2021	2020
Fasteignamat	5.936	6.019
Brunabótamat	9.897	9.873

28. Óefnislegar eignir

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.21.

	2021		2020		
	Vél- og hugbúnaðar-leyfi	Samtals	Vél- og hugbúnaðar-leyfi	Viðskipta-vild	Samtals
Bókfært virði í upphafi árs	1.696	1.696	1.905	391	2.296
Viðbætur á árinu	370	370	101	-	101
Virðisrýmum á árinu	-	0	-	(391)	(391)
Afskriftir	(285)	(285)	(310)	-	(310)
Bókfært virði 31. desember	1.781	1.781	1.696	0	1.696
Bókfært brúttó virði alls	5.442	5.442	5.072	391	5.463
Uppsafnaðar afskriftir	(3.661)	(3.661)	(3.376)	(391)	(3.767)
Bókfært virði 31. desember	1.781	1.781	1.696	0	1.696
Afskriftarhlutföll	20-33%	20-33%	20-33%		20-33%

29. Aðrar eignir

	2021	2020
Óuppperð verðbréfavíðskipt	2.111	1.892
Viðskiptakröfur	4.710	5.592
Nýtingarréttur leigueignar	1.979	2.369
Ýmsar eignir	1.287	1.374
Samtals	10.087	11.227

30. Eignir og skuldir vegna eigna í sölumæðferð

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.25.

Eignir í sölumæðferð

	2021	2020
Fullnustueignir	905	1.638
Samtals	905	1.638

Fullnustueignir

Fullnustueignir eru aðallega fastafjármunir sem samstæðan hefur eignast við að ganga að veðum fyrir útlánum og kröfum. Það er stefna samstæðunnar að selja slíkar eignir fljótt og á skipulegan hátt. Samstæðan notar almennt ekki fullnustueignir sem eru ekki fjáreignir í eigin þágu. Fullnustueignir eru skráðar annað hvort sem eignir bankans eða dótturfélagsins Hamla ehf.

Fullnustueignir	2021	2020
Fasteignir og lóðir	905	1.393
Tækjabúnaður og bifreiðar	-	245
Samtals	905	1.638

Fullnustueignir	2021	2020
Bókfært virði í upphafi árs	1.638	1.022
Innheimt á árinu	752	1.625
Selt á árinu	(1.845)	(1.092)
Niðurfærsla og söluhagnaður eigna	360	83
Bókfært virði 31. desember	905	1.638

Skuldir vegna eigna í sölumæðferð

	2021	2020
Skuldir eignasamstæðna sem flokkaðar eru til sölu	30	30
Samtals	30	30

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

31. Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.26.

	2021	2020
Skuldir og endurkaupasamningar við Seðlabanka	101	-
Skuldir við lánastofnanir	10.324	48.725
Samtals	10.425	48.725

32. Innlán frá viðskiptavinum

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.26.

	2021	2020
Óbundin innlán	659.228	558.681
Bundin innlán	240.870	234.746
Samtals	900.098	793.427

33. Lántaka

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.27.

Veðtryggð lántaka

31. desember 2021	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Útistandandi höfuðstóll	Verðtryggt/ óverðtryggt	Samnings- bundnir vextir	Bókfært virði
LBANK CBI 22	ISK	28.04.2022	19.520	Neysluverðsvísitala	Fastir 3,0 %	23.978
LBANK CB 23	ISK	23.11.2023	44.080	Óverðtryggt	Fastir 5,0 %	45.492
LBANK CBI 24	ISK	15.11.2024	38.100	Neysluverðsvísitala	Fastir 3,0 %	45.132
LBANK CB 25	ISK	17.09.2025	31.580	Óverðtryggt	Fastir 3,4 %	31.935
LBANK CBI 26	ISK	20.11.2026	11.120	Neysluverðsvísitala	Fastir 1,5 %	12.264
LBANK CBI 28	ISK	04.10.2028	48.280	Neysluverðsvísitala	Fastir 3,0 %	59.086
Sértryggð skuldabréf samtals						217.887

Veðtryggð lántaka samtals

217.887

Óveðtryggð lántaka

31. desember 2021	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Útistandandi höfuðstóll		Samnings- bundnir vextir	Bókfært virði
LBANK FLOAT 02/22	NOK	21.02.2022	NOK 1.000 milljónir		NIBOR + 1,75 %	14.815
LBANK FLOAT 02/22	SEK	21.02.2022	SEK 500 milljónir		STIBOR + 1,75 %	7.208
LBANK 1.375 03/22*	EUR	14.03.2022	EUR 144 milljónir		Fastir 1,375 %	21.570
LBANK FLOAT 08/22	SEK	02.08.2022	SEK 900 milljónir		STIBOR + 0,75 %	12.963
LBANK 1.00 05/23*	EUR	30.05.2023	EUR 300 milljónir		Fastir 1,0 %	44.900
LBANK FLOAT 10/23	NOK	19.10.2023	NOK 500 milljónir		NIBOR + 1,55 %	7.408
LBANK FLOAT 10/23	SEK	19.10.2023	SEK 500 milljónir		STIBOR + 1,55 %	7.205
LBANK 0.5 05/24	EUR	20.05.2024	EUR 300 milljónir		Fastir 0,5 %	44.287
LBANK 0.375 5/25 GS**	EUR	23.05.2025	EUR 300 milljónir		Fastir 0,375 %	44.080
LBANK 0.75 5/26 GS**	EUR	25.05.2026	EUR 300 milljónir		Fastir 0,75 %	43.939
Óveðtryggð skuldabréf samtals						248.375

31. desember 2021

Önnur óveðtryggð lántaka

19.780

Önnur óveðtryggð lántaka samtals

19.780

Óveðtryggð lántaka samtals

268.155

Lántaka 31. desember 2021 samtals

486.042

* Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart þessari skuldabréfaútgáfu og notar í þeim tilgangi ákveðna vaxtaskiptasamninga í erlendri mynt sem áhættuvörn, sjá skýringu 23. Vaxtaskiptasamningarnir verja áhættu samstæðunnar gagnvart breytingum á gangvirði þessara fastvaxta skuldabréfa í evrum sem stafa af breytingum á vaxtastigi. Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnarsambandinu.

** Falla undir sjálfbæra fjármálaumgjörð bankans.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

33. Lántaka (framhald)

Veðtryggð skuldabréf

31. desember 2020	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Útistandandi höfuðstóll	Verðtryggt/ óverðtryggt	Samnings- bundnir vextir	Bókfært virði
LBANK CB 21	ISK	30.11.2021	5.860	Óverðtryggt	Fastir 5,5 %	5.900
LBANK CBI 22	ISK	28.04.2022	19.540	Neysluverðsvisitala	Fastir 3,0 %	22.846
LBANK CB 23	ISK	23.11.2023	37.800	Óverðtryggt	Fastir 5,0 %	39.366
LBANK CBI 24	ISK	15.11.2024	38.120	Neysluverðsvisitala	Fastir 3,0 %	43.311
LBANK CB 25	ISK	17.09.2025	10.240	Óverðtryggt	Fastir 3,4 %	10.539
LBANK CBI 26	ISK	20.11.2026	10.140	Neysluverðsvisitala	Fastir 1,5 %	10.678
LBANK CBI 28	ISK	04.10.2028	48.280	Neysluverðsvisitala	Fastir 3,0 %	56.720
Sértryggð skuldabréf samtals						189.360

Veðtryggð lántaka samtals

189.360

Óveðtryggð lántaka

31. desember 2020	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Útistandandi höfuðstóll	Samnings- bundnir vextir	Bókfært virði	
LBANK 1.625 03/21	EUR	15.03.2021	EUR 200 milljónir	Fastir 1,625 %	31.429	
LBANK FLOAT 02/22	NOK	21.02.2022	NOK 1.000 milljónir	NIBOR + 1,75 %	14.939	
LBANK FLOAT 02/22	SEK	21.02.2022	SEK 500 milljónir	STIBOR + 1,75 %	7.789	
LBANK 1.375 03/22*	EUR	14.03.2022	EUR 300 milljónir	Fastir 1,375 %	47.614	
LBANK 1.00 05/23*	EUR	30.05.2023	EUR 300 milljónir	Fastir 1,0 %	47.854	
LBANKFL1023	NOK	19.10.2023	NOK 500 milljónir	NIBOR + 1,55 %	7.471	
LBANKFL1023	SEK	19.10.2023	SEK 500 milljónir	STIBOR + 1,55 %	7.788	
LBANK 0.5 05/24	EUR	20.05.2024	EUR 300 milljónir	Fastir 0,5 %	46.780	
Óveðtryggð skuldabréf samtals						211.664

31. desember 2020

Bókfært virði

Önnur óveðtryggð lántaka

19.154

Önnur óveðtryggð lántaka samtals

19.154

Óveðtryggð lántaka samtals

230.818

Lántaka samtals 31. desember 2020

420.178

* Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart þessari skuldabréfaútgáfu og notar í þeim tilgangi ákveðna vaxtaskiptasamninga í erlendri mynt sem áhættuvörn, sjá skýringu 23. Vaxtaskiptasamningarnir verja áhættu samstæðunnar gagnvart breytingum á gangvirði þessara fastvaxta skuldabréfa í evrum sem stafa af breytingum á vaxtastigi. Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnarsambandinu.

34. Skatteign og skattskuld

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.10.

	2021		2020	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattskuldir	-	9.602	-	3.919
Skatteign og tekjuskattskuldbinding	15	-	23	-
Skattar í efnahagsreikningi	15	9.602	23	3.919

Bókfærð frestuð skatteign (skattskuld) tengist eftirfarandi liðum:

	2021			2020		
	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó
Rekstrarfjármunir	-	(111)	(111)	-	(124)	(124)
Óefnislegar eignir	-	(180)	(180)	-	(201)	(201)
Gengistryggðar eignir og skuldir	-	(536)	(536)	-	(444)	(444)
Frestaður gengismunur	92	-	92	118	-	118
Aðrar eignir og skuldir	745	-	745	674	-	674
Yfirfæranlegt skattalegt tap	5	-	5	-	-	0
	842	(827)	15	792	(769)	23
Jöfnun skatteignar á móti skattskuld	(827)	827	0	(769)	769	0
Samtals skatteign	15	0	15	23	0	23

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

34. Skatteign og skattskuld (framhald)

Frestuð skatteign (skattskuld) er reiknuð út frá skattaprósentum og skattalögum sem voru í gildi í lok árs 2021, en þá var tekjuskattshlutfall lögaðila 20% (2020: 20%).

Breytingar á tímabundnum mismun á árinu voru eftirfarandi:

	Staða 1.1	Bókfært í rekstrarreikningi (Gjöld) tekjur	Staða 31.12
31. desember 2021			
Rekstrarfjármunir	(124)	13	(111)
Óefnislegar eignir	(201)	21	(180)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(444)	(92)	(536)
Frestaður gengismunur	118	(26)	92
Aðrar eignir og aðrar skuldir	674	71	745
Yfirfæranlegt skattalegt tap	-	5	5
Samtals	23	(8)	15

	Staða 1.1	Tekjur (gjöld)	Staða 31.12
31. desember 2020			
Rekstrarfjármunir	(151)	27	(124)
Óefnislegar eignir	(303)	102	(201)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(443)	(1)	(444)
Frestaður gengismunur	285	(167)	118
Aðrar eignir og skuldir	632	42	674
Samtals	20	3	23

35. Aðrar skuldir

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.28

	2021	2020
Óuppperð verðbréfavíðskipt	5.473	4.688
Fjármagnstekjuskattur	1.413	1.475
Víðskiptaskuldir	1.349	674
Ógreitt iðgjald í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfest:	209	198
Hlutdeild minnihluta - sjóðir	557	47
Leiguskuldbinding	2.164	2.567
Ýmsar skuldir	4.444	4.380
Samtals	15.609	14.029

Óuppperð verðbréfavíðskipti voru gerð upp innan þriggja daga frá reikningsskiladegi.

36. Víkjandi lántaka

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.30.

31. desember 2021	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Eftirstöðvar höfuðstóls í mynt	Verðtryggt/ óverðtryggt	Samningsbundnir vextir % (grunnvextir + álag)	Bókfært virði
LBANK 3.125 28NC23 T2	EUR	06.09.2028	EUR 100 milljónir		Fastir 3,125%	14.821
LBANK T2I 29	ISK	11.12.2029	ISK 5.520 milljónir	Neysluverðsvisitala	Fastir 3,85%	5.964
Samtals víkjandi lántaka						20.785

31. desember 2020	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Eftirstöðvar höfuðstóls í mynt	Samningsbundnir vextir % (grunnvextir + álag)	Bókfært virði	
LBANK 3.125 28NC23 T2	EUR	06.09.2028	EUR 100 milljónir	Fastir 3,125%	15.661	
LBANK T2I 29	ISK	11.12.2029	ISK 5.520 milljónir	Neysluverðsvisitala	Fastir 3,85%	5.705
Samtals víkjandi lántaka					21.366	

Víkjandi skuldabréf þáttar 2 í vrum eru á gjalddaga í september 2028 með innköllunarheimild í september 2023. Skuldabréfaflokkurinn, LBANK T2I 29, er á gjalddaga í desember 2029, en er með innköllunarheimild í desember 2024.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

37. Eigið fé

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.31.

Hlutfé

Þann 31. desember 2021 námu útgefnir hlutir í bankanum í heild 24 milljörðum en útstandandi hlutir 23,6 milljörðum, að nafnvirði 1 króna á hlut. Eigin hlutir í árslok námu 378,8 milljónum, eða 1,58% af útgefnu hlutfé. Hverjum hlut fylgir eitt atkvæði á hluthafafundum. Greitt hefur verið fyrir alla hluti að fullu.

Á árinu 2021 setti bankinn fram áætlun um endurkaup á allt að 57 milljónum eigin hluta, eða sem nemur allt að 0,24% af útgefnu hlutfé bankans. Endurkaupaáætlunin er í samræmi við ákvörðun bankaráðs þann 10. júní 2021 og samþykkt aðalfundar bankans þann 24. mars 2021. Markmiðið með endurkaupunum er að lækka eigið fé bankans og gefa hluthöfum um leið tækifæri til að selja hluti sína með gegnsæjum hætti. Verð hvers hlutar ákvarðast af innra virði á hlutum bankans samkvæmt síðasta birta ársreikningi eða ársreikningi samstæðu bankans áður en endurkaupin fara fram.

Í júlí og október 2021 tilkynnti bankaráð ákvörðun sína um að nýta heimild til kaupa á eigin hlutum í samræmi við endurkaupaáætlunina á tímabilum sem náðu frá 26. júlí 2021 til og með 9. ágúst 2021 og frá 1. nóvember 2021 til og með 15. nóvember 2021. Á endurkaupaáætlunum keypti bankinn samtals um 4 milljónir eigin hluti, að heildarkaupvirði um 40 milljónir króna. Bankinn átti um 375 milljónir eigin hluti fyrir endurkaupin, eða um 1,56% af útgefnu hlutfé.

Yfirverð

Yfirverð er munurinn á greiðslum í krónum sem bankinn fékk við útgáfu á hlutfé og nafnverðs útgefinna hluta, að frádragnum beinum kostnaði við útgáfu nýrra hluta.

Lögbundinn varasjóður

Lögbundinn varasjóður er stofnaður í samræmi við lög um hlutfélög nr. 2/1995 sem kveða á um að ráðstafa eigi hagnaði í lögbundinn varasjóð uns hann nemur fjórðungi af hlutfé í bankanum.

Óráðstafað eigið fé

Lög um ársreikninga nr. 3/2006 með áorðnum breytingum kveða m.a. á um að óráðstöfuðu eigin fé sé skipt í tvennt: bundið og óbundið óráðstafað eigið fé. Óbundið óráðstafað eigið fé samanstendur af óúthlutuðum hagnaði og tapi sem hefur safnast upp hjá samstæðunni frá því að bankinn var stofnaður, að frádragnum framlögum í lögbundinn varasjóð og bundnu óráðstöfuðu eigin fé. Bundið óráðstafað eigið fé skiptist í tvennt:

1. Bundið óráðstafað eigið fé vegna hlutdeildar í hagnaði dóttur- og hlutdeildarfélaga umfram móttækinn arð. Ef hlutdeild í afkomu dóttur- og/eða hlutdeildarfélaga er umfram móttækinn arð færir samstæðan mismuninn á bundinn reikning meðal eigin fjár. Bundni reikningurinn skal, eftir því sem við á, leystur upp með færslu á óbundið óráðstafað eigið fé ef eignarhluturinn er seldur eða hann afskrifaður.

2. Bundið óráðstafað eigið fé vegna gangvirðisbreytinga fjáreigna sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Samstæðan færir gangvirðisbreytingar vegna fjáreigna tilgreindra á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, af óbundnu óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning meðal eigin fjár. Fjárhæðir sem færðar hafa verið á bundna reikninginn eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé við sölu fjáreignarinnar.

Arður

Aðalfundur Landsbankans, sem haldinn var 24. mars 2021, samþykkti tillögu bankaráðs um að greiða arð til hluthafa vegna ársins 2020 sem nemur 0,19 krónum á hlut. Fjárhæð arðgreiðslunnar miðað við útstandandi hluti nemur 4.489 milljónum króna, sem samsvarar um 43% af hagnaði ársins 2020 (og er 16% af samanlögðum hagnaði samstæðunnar á árunum 2019 og 2020). Arðgreiðslan er í samræmi við þau hámarks viðmið sem fjármálaeftirlitsnefnd Seðlabanka Íslands setti fram þann 13. janúar 2021. Arðurinn var greiddur út til hluthafa þann 31. mars 2021.

Arðgreiðslustefna

Samkvæmt núverandi arðgreiðslustefnu bankans er það markmið bankans að reglulegar arðgreiðslur til hluthafa verði að jafnaði um 50% af hagnaði fyrra árs. Í samræmi við markmið um eiginfjárlutfall er einnig stefnt að sérstökum arðgreiðslum til þess að auka hagkvæmni í fjármagnsskipan bankans. Við ákvörðun um fjárhæð arðgreiðslna verði tryggt að bankinn viðhaldi afar sterkri fjárhagsstöðu. Þannig verði tekið mið af áhættu í innra og ytra umhverfi, vaxtarhorfum og að bankinn viðhaldi til framtíðar traustri eiginfjár og lausafjárstöðu og uppfylli lögbundnar kröfur um fjárhagsstöðu á hverjum tíma.

Takmarkanir á arðgreiðslum

Samkvæmt lögum um hlutfélög nr. 2/1995 má einungis úthluta sem arði hagnaði samkvæmt samþykktum ársreikningi síðasta árs, yfirfærðum hagnaði frá fyrri árum og frjálsum sjóðum eftir að dregið hefur verið frá tap sem ekki hefur verið jafnað og það fé sem samkvæmt lögum eða félagssamþykktum skal lagt í varasjóð eða til annarra þarfa. Jafnframt kveða breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006 frá því í júní 2016 á um að einungis sé heimilt að úthluta arði af óbundnum óráðstöfuðum hagnaði.

Þar að auki er Fjármálaeftirlitinu heimilt skv. lögum um fjármálaafyrirtæki nr. 161/2002 að setja hlutfallslegar skorður við arðgreiðslur bankans ef eiginfjárlutfall bankans fellur niður fyrir heildareiginfjárkröfu að meðtöldum eiginfjárukum, sjáskýringu 48 Eiginfjárkröfur.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Aðrar skýringar

38. Hagnaður á hlut

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.32.

Hagnaður ársins	2021	2020
Hagnaður ársins sem tilheyrir hluthöfum bankans	28.919	10.521
Veginn meðalfjöldi hluta		
Veginn meðalfjöldi útgefina hluta	24.000	24.000
Veginn meðalfjöldi eigin hluta	(376)	(375)
Veginn meðalfjöldi útstandandi hluta	23.624	23.625
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut (krónur)	1,22	0,45

Þynning á hlut, hvort sem um er að ræða hagnað eða tap á hlut, er reiknuð með því að leiðrétta veginn meðalfjölda almennra hluta fyrir umbreytingu allra mögulegra þynnanlegra almennra hluta.

Grunnhagnaður/-tap og þynntur hagnaður/tap á hlut er sá sami þar sem bankinn hefur ekki gefið út valréttarsamninga, tryggða kauprétti, breytanleg skuldabréf eða aðra mögulega gerninga sem þynna hagnað/tap á hlut.

39. Málaferli

Mikilvæg dómsmál gegn Landsbankanum og dótturfélögum

Öðru hverju koma upp málaferli gegn bankanum og dótturfélögum hans sem tengjast venjubundnum viðskiptum og starfsháttum bankans eða samstæðunnar, eftir því sem við á. Sum þessara mála eru mikilvæg í þeim skilningi að stjórnendur telja að þau geti haft veruleg áhrif á þær fjárhæðir sem birtar eru í ársreikningi samstæðunnar og séu ekki sambærileg öðrum málum sem þegar hefur verið leyst úr.

Í apríl 2020 höfðaði fyrrverandi eigandi greiðslukortafyrirtækis mál gegn bankanum ásamt tilteknum öðrum fyrirtækjum á fjármálamarkaði og krafðist greiðslu skaðabóta að fjárhæð um 923 m.kr. að viðbættum vöxtum vegna meintra brota þeirra á samkeppnisreglum í tengslum við ákvörðun á milligjöldum fyrir greiðslukort. Þetta var fimmta málið sem var höfðað í þessu skyni, en fyrri málum hefur öllum verið vísað frá dómi. Bankinn krafðist frávísunar málsins auk þess að hafna öllum kröfum. Í nóvember 2020 kvað Héraðsdómur Reykjavíkur upp úrskurð um frávísun málsins sökum vanreifunar. Þann 26. mars 2021 kvað Landsréttur upp úrskurð þar sem hinn kærði úrskurður var staðfestur. Í ágúst 2021 höfðaði stefnandi enn eitt mál af sama toga gegn stefndu. Í nóvember 2021 staðfesti Landsréttur úrskurð Héraðsdóms Reykjavíkur um að stefnandi skyldi leggja fram málskostnaðartryggingu. Í greinargerð sem lögð var fram 30. september 2021 krafðist bankinn frávísunar málsins. Við fyrirtöku 9. desember 2021 lagði stefnandi fram beiðni um dómkvaðningu matsmanna og beiðni um að aflað verði ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins. Málinu hefur verið frestað til 3. mars 2022 þar sem fram fer málflytningur um hvort dómkvaðning og/eða öflun ráðgefandi álits megi ná fram að ganga áður en málið verður flutt um frávísun.

Í september 2018 höfðaði Lífeyrissjóður bankamanna mál gegn bankanum, Seðlabanka Íslands, íslenska ríkinu og tilteknum fyrirtækjum og samtökum. Lífeyrissjóðurinn krefst þess að samkomulagi um uppgjör á skuldbindingum þáverandi aðildarfyrirtækja sjóðsins frá árinu 1997 verði breytt þannig að kveðið verði á um það í samkomulaginu, í fyrsta lagi, að stefndu greiði sjóðnum samtals um 5.600 m.kr., þar af greiði Landsbankinn um 4.100 m.kr., og í öðru lagi, að stefndu beri ábyrgð á skuldbindingum Hlutfallsdeildar sjóðsins umfram eignir á hverjum tíma. Þann 24. apríl 2019 kvað héraðsdómur upp úrskurð þar sem öllum kröfum gagnvart bankanum var vísað frá dómi af réttarfarslegum ástæðum. Þann 6. júní 2019 kvað Landsréttur upp úrskurð þar sem úrskurður héraðsdóms var felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdóm að taka málið til efnismeðferðar. Þann 12. nóvember 2021 sýknaði Héraðsdómur Reykjavíkur bankann og aðra stefndu af öllum kröfum Lífeyrissjóðsins. Lífeyrissjóðurinn hefur áfrýjað málinu til Landsréttar.

Í mars 2019 stefndi írskt félag Landsbankanum fyrir þýskum dómstóli og gerði kröfu um greiðslu að fjárhæð um 3,9 milljóna evra (um 593 m.kr.) auk vaxta vegna meints tjóns sem írski félagið hélt fram að bankinn hefði valdið félaginu í tengslum gjaldþrot þýsks félags. Írski félagið hélt því fram að lánveitingar gamla Landsbanka Íslands á árinu 2005 til hóps félaga, þ.m.t. þýska félagsins, og lánveitingar Landsbankans á árinu 2014 til þýska félagsins hefðu gert þýska félagið ógjaldfært og að Landsbankinn hefði, í þeim tilgangi að styrkja stöðu bankans, staðið í vegi fyrir því að forsvarsmenn þýska félagsins hefðu óskað eftir gjaldþroti þess á árinu 2013. Írski félagið hélt því fram að bankinn hefði með því valdið öðrum lánardrottnum þýska félagsins tjóni, þar með talið írski félaginu. Í lok desember 2020 var undirritaður samningur milli Landsbankans, írski félagsins og skiptastjóra þrotabúsins þar sem aðilar gerðu sátt í öllum ágreiningsmálum vegna þrotabúsins. Írski félagið afturkallaði stefnuna formlega í janúar 2021. Árið 2018 færði bankinn varúð vegna vænts taps á viðkomandi útlánum. Sáttin leiddi ekki til frekara taps bankans.

Í september 2021 höfðaði einstaklingur mál gegn bankanum og krafðist þess að vaxtabreytingarákvæði í veðskuldabréfi sem hann gaf út árið 2006 yrði dæmt ólöglegt og ógilt þar sem ákvæðið tilgreini ekki við hvaða aðstæður vextir breytist, eins og þágildandi neytendalánalög hafi gert kröfu um. Stefnandi krafðist þess að vextir yrðu endurreiknaðir, annað hvort í samræmi við 4. gr. vaxtalaga eða í samræmi við upphaflega vexti skuldabréfsins. Þann 15. desember 2021 vísaði Héraðsdómur Reykjavíkur málinu frá dómi að kröfu bankans sökum vanreifunar á lagarökum og málsástæðum. Úrskurður héraðsdóms var ekki kærður til Landsréttar. Þann 20. janúar 2022 höfðaði sami einstaklingur nýtt mál gegn bankanum um sama málsefni.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

39. Málafæri (framhald)

Í desember 2021 höfðu tveir einstaklingar mál gegn bankanum og kröfðust þess að vaxtaákvæði í tveimur skuldabréfum sem þeir gáfu út árið 2006 verði dæmt ólöglegt og ógilt þar sem ákvæðið tilgreini ekki við hvaða aðstæður vextir breytist, eins og þágildandi neytendalánalög nr. 121/1994 hafi gert kröfu um. Stefnendur krefjast þess að vextir verði endurreiknaðir í samræmi við 4. gr. vaxtalaga og að bankinn endurgreiði stefndum um 3,5 m.kr. ásamt dráttarvöxtum. Frestur bankans til að skila greinargerð er til 10. febrúar 2022.

Í desember 2021 höfðu tveir einstaklingar mál gegn bankanum og kröfðust þess að vaxtaákvæði í veðskuldabréfi sem þeir gáfu út árið 2019 verði dæmt ólöglegt og ógilt þar sem ákvæðið greini ekki frá skilyrðum og málsmeðferð við breytingu á vöxtum, eins og ákvæði laga nr. 118/2016 um fasteignalán til neytenda geri kröfu um. Stefnendur krefjast þess að vextir verði endurreiknaðir í samræmi við 4. gr. vaxtalaga og að bankinn endurgreiði stefndum um 83 þús.kr. ásamt dráttarvöxtum. Frestur bankans til að skila greinargerð er til 10. febrúar 2022.

Málafæri vegna sölu Landsbankans á eignarhlut í Borgun hf.

Í janúar 2017 höfðu Landsbankinn mál fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur gegn BPS ehf., Eignarhaldsfélaginu Borgun slf., Borgun hf., nú SaltPay IIB hf. (félagið), og þáverandi forstjóra félagsins. Bankinn telur að við sölu á 31,2% hlut bankans í félaginu árið 2014 hafi stefndu búið yfir upplýsingum um hlut félagsins í Visa Europe Ltd. sem þeir létu bankanum ekki í té. Í málinu krefst bankinn viðurkenningar á skaðabótaskyldu stefndu vegna tjóns sem bankinn varð fyrir af þessum sökum. Stefndu hafa skilað greinargerðum um efnisvarnir sínar gegn málatilbúnaði bankans. Að beiðni bankans kvað Héraðsdómur Reykjavíkur þann 10. september 2018 upp úrskurð um dómkvæðningu matsmanna til þess að leggja mat á tiltekin atriði varðandi ársreikning félagsins. Matsmenn skilðu matsgerð sinni 22. október 2019. Matsmenn töldu m.a. að upplýsingar um tilvist valréttar um kaup og sölu á eignarhlut félagsins í Visa Europe Ltd til Visa Inc., skilmála hans og mögulegar greiðslur til félagsins á grundvelli hans hafi verið mikilvægar við gerð, framsetningu og þar af leiðandi endurskoðun ársreiknings félagsins árið 2013. Félagið hefði átt að upplýsa um eignarhlut sinn í Visa Europe Ltd. og að félagið væri aðili (principal member) að Visa Europe Ltd. í ársreikningi 2013. Félagið hefði jafnframt átt að gera grein fyrir valréttinum í ársreikningi 2013 í samræmi við ákvæði alþjóðlegs reikningsskilastaðals IFRS 7 og upplýsa um óvissu um hann í skýrslu stjórnar samkvæmt lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Þá töldu matsmenn að ársreikningur félagsins fyrir árið 2013 hafi ekki uppfyllt allar kröfur laga um ársreikninga og alþjóðlegra reikningsskilastaðla eins og þeir voru samþykktir af Evrópusambandinu á þeim tíma. Að beiðni félagsins og annars stefnda voru dómkvæddir yfirmatsmenn sem skilðu matsgerð í apríl 2021. Yfirmatsmenn töldu m.a. að upplýsingar um tilvist og skilmála valréttarins hefðu getað talist mikilvægar við gerð, framsetningu og endurskoðun ársreiknings félagsins fyrir árið 2013, að sú skylda hafi hvílt á stjórnendum félagsins að greina frá tilvist og eftir atvikum skilmálum valréttarins í skýringum í ársreikningnum og að ársreikningurinn hafi ekki uppfyllt allar kröfur um upplýsingagjöf um eignarhlut félagsins í Visa Europe Ltd. og/eða valréttinn samkvæmt þágildandi lögum og reglum. Búist er við að aðalmeðferð í málinu verði í maí 2022.

40. Leigusamningar

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.23.

a) Samstæðan sem leigutaki

Leigusamningar sem samstæðan á aðild að sem leigutaki eru aðallega rekstrarleigusamningar. Samstæðan hefur tekið á leigu húsnæði undir miðlæga starfsemi, útibú og hraðbanka. Leigusamningarnir hafa mismunandi líftíma þó flestir séu til 3-5 ára og með endurnýjunarákvæðum. Sjá nánar í töflu hér að neðan:

	Fjöldi eigna	Eftirstöðva-tími	Meðal-líftími	Fjöldi með framlenging-ar ákvæði	Fjöldi verð-tryggðra	Fjöldi með uppsagnar-ákvæði
Eignir með nýtingarrétti						
Fasteignir	25	1-10 ár	4 ár	20	24	11
Hraðbankar	18	1-5 ár	2 ár	14	13	13

Leigueignir

Nýtingarréttur eigna

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á nýtingarrétti eigna sem birtur er í efnahagsreikningnum undir Aðrar eignir í árslok 2021, sjá skýringu 29.

	31.12.2021			31.12.2020		
	Fasteignir	Hraðbankar	Samtals	Fasteignir	Hraðbankar	Samtals
Byrjunarstaða	2.345	24	2.369	2.286	31	2.317
Nýir leigusamningar	98	2	100	210	-	210
Breytingar	(33)	9	(24)	286	3	289
Verðtrygging	102	1	103	81	1	82
Afskrift	(557)	(12)	(569)	(518)	(11)	(529)
Samtals	1.955	24	1.979	2.345	24	2.369

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

40. Leigusamningar (framhald)

a) Samstæðan sem leigutaki (framhald)

Leiguskuldir

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á leiguskuldbindingum (IFRS 16) sem birtar eru í efnahagsreikningnum í árslok 2021 undir Aðrar skuldir, sjá skýringu 35.

	31.12.2021			31.12.2020		
	Fasteignir	Hraðbankar	Samtals	Fasteignir	Hraðbankar	Samtals
Byrjunarstaða	(2.541)	(26)	(2.567)	(2.492)	(34)	(2.526)
Nýir leigusamningar	(98)	(2)	(100)	(210)	-	(210)
Breytingar	33	(9)	24	(286)	(3)	(289)
Verðtrygging	(102)	(1)	(103)	(81)	(1)	(82)
Vaxtagjöld	(65)	(1)	(66)	(69)	(1)	(70)
Leigugreiðslur	635	13	648	597	13	610
Samtals	(2.138)	(26)	(2.164)	(2.541)	(26)	(2.567)

b) Samstæðan sem leigusali

Fjármögnunarleiga

Samstæðan er leigusali í þeim tilvikum sem atvinnu- og íbúðarhúsnæði er leigt út með skipan sem flokkast undir fjármögnunarleigusamninga. Kröfur vegna fjármögnunarleigusamninga eru færðar meðal útlána og krafna á viðskiptavini í efnahagsreikningnum.

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á hreinni fjárfestingu í fjármögnunarleigukröfum í árslok 2021:

	2021			2020		
	Brúttó fjárfesting í fjármögnunarleigu	Framtíðar fjármagnstekjur	Núvirði lágmarksleigugreiðslna	Brúttó fjárfesting í fjármögnunarleigu	Framtíðar fjármagnstekjur	Núvirði lágmarksleigugreiðslna
31. desember						
Eftir 1 til 2 ár	-	-	-	22	-	22
Samtals	0	0	0	22	0	22

41. Fjárvarsla

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.38.

Samstæðan býður upp á þjónustu á sviði fjárvörslu, eignastýringar, fjárfestingastýringar og ráðgjafar. Í því felst að samstæðan tekur ákvarðanir um ráðstöfun, kaup og sölu ýmissa fjármálagerna. Eignir í vörslu bankans, ásamt tekjum af þeim, eru ekki taldar fram í reikningsskilunum þar sem þeim er haldið í vörslu fyrir hönd viðskiptavina, stofnana og lífeyrissjóða en eru ekki eign samstæðunnar. Hluti þessarar þjónustu felur í sér að samstæðan tekur þátt í að samþykka markmið og viðmið fyrir fjárfestingu eigna sem eru í hennar vörslu. Þann 31. desember 2021 námu heildareignir í stýringu 656 milljörðum króna (2020: 489 milljörðum króna). Heildareignir í vörslu bankans 31. desember 2021 námu 1.822 milljörðum króna (2020: 1.506 milljörðum króna).

42. Hlutdeild í dótturfélögum

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.1 (a).

Upplýsingar um helstu dótturfélög sem voru beint eða óbeint í eigu samstæðunnar þann 31. desember 2021 má finna í töflunni hér fyrir neðan, þ.m.t. þau dótturfélög sem eru einna veigamest í starfsemi samstæðunnar. Landsbankinn rekur víðtækt útibúanet á Íslandi. Í árslok 2021 voru útibú og afgreiðslur bankans 36 talsins.

Helstu dótturfélög 31. desember 2021

Fyrirtæki	Eignarhald	Starfsemi
Eignarhaldsfélag Landsbankans ehf. (Ísland)	100%	Eignarhaldsfélag
Landsbréf hf. (Ísland)	100%	Rekstrarfélag verðbréfasjóða
Hömlur ehf. (Ísland)*	100%	Eignarhaldsfélag

*Hömlur ehf. er móðurfélag nokkurra dótturfélaga, sem hafa hvorki saman né hvert fyrir sig marktæk áhrif á starfsemi samstæðunnar.

Ekki hvíla á samstæðunni neinar hömlur sem takmarka aðgang að eða notkun á eignum og til að gera upp skuldir aðrar en þær sem eftirlitsaðilar kveða á um. Samstæðan átti ekki neina verulega hlutdeild í minnihluta þann 31. desember 2021.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

43. Sérsniðin félög innan samstæðunnar

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.2.

Mat á yfirláðum yfir fjárfestingu ræður því hvort taka skuli sérsniðin félög inn í samstæðureikninginn. Þær fjárfestingar sem samstæðan hefur yfirláð yfir eru færðar undir eftirfarandi liði í efnahagsreikningi:

Eignir	2021	2020
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	354	1
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	820	107
Skuldir	2021	2020
Aðrar skuldir	33	12
Hlutdeild minnihluta	557	47

Bankinn á meirihluta hlutdeildarskírteina í sjóðum sem reknir eru af Landsbréfum. Sjóðirnir eru færðir í samstæðureikning bankans eins og dótturfélög, þó með þeirri undantekningu að eignarhlutur minnihluta er færður meðal annarra skulda en ekki sem eigið fé í efnahagsreikningnum. Ástæðan fyrir þessu er sú að hlutdeildarskírteinishafar geta krafist innlausnar á eignarhlut sínum og því uppfylla hlutdeildarskírteinin ekki öll skilyrði þess að teljast eigið fé.

44. Sérsniðin félög utan samstæðunnar

Sjá reikningsskilaaðferð í skýringu 83.2.

Í þeim tilfellum sem samstæðan gegnir hlutverki umboðsaðila fyrir fjárfesta eru fjárfestingarsjóðir umbjóðandans ekki teknir inn í samstæðureikninginn. Í þeim tilfellum þar sem samstæðan hefur fjárfest í fjárfestingarsjóðum utan samstæðureiknings eru sjóðirnir skilgreindir sem fjárfestingar sem tilgreindar eru á gangvirði í rekstrarreikning. Gangvirði slíkra fjárfestinga sýnir hámarksáhættu samstæðunnar gagnvart tapi af fjárfestingu í fjárfestingarsjóðum utan samstæðunnar.

Tegund sérsniðins félags	Eðli og tilgangur	Hlutdeild samstæðunnar	Heildareignir	
			2021	2020
Fjárfestingarsjóðir	Að afla þóknatekna af eignastýringu fyrir hönd fjárfesta sem þriðja aðila	Fjárfesting í hlutdeildarskírteinum útgefnum af sjóðnum	92.044	102.841
	Fjármögnun með útgáfu hlutdeildarskírteina til fjárfesta	Umsýsluþóknarir		

Í töflunni hér að neðan er greining á bókfærðu virði eignar samstæðunnar í sérsniðnum félögum utan samstæðunnar. Hámarks tapsáhætta er bókfært verð eignanna.

Fjárfestingarverðbréf	Bókfært virði	
	2021	2020
Fjárfestingarsjóðir	2.877	2.760
Samtals	2.877	2.760

45. Ábyrgðir / Stöður utan efnahagsreiknings innan samstæðunnar

Í árslok var útlánaáhætta utan efnahagsreiknings innan samstæðunnar eftirfarandi:

Stöður utan efnahagsreiknings 31.12.	Bókfært virði	
	2021	2020
Fjárhagslegar ábyrgðir	-	-
Óáðregnar yfirdráttar- og greiðslukortaheimildir	30	8
Samtals	30	8

46. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar

Ríkissjóður Íslands, fyrir hönd íslenska ríkisins, á 98,2% hlut í bankanum í árslok 2021. Þær stofnanir og fyrirtæki sem tengjast ríkinu og flokkast sem tengdir aðilar eru: Fjármálaráðuneytið, Bankasýsla ríkisins og fyrirtæki og stofnanir sem tengjast þeim.

Viðskipti á milli bankans og dótturfélaga hans falla undir skilgreiningu um viðskipti á milli tengdra aðila. Öll viðskipti við dótturfélög eru jöfnuð út í samstæðureikningsskilunum og koma þar af leiðandi ekki fram í samstæðureikningnum. Yfirlit yfir helstu dótturfélög má finna í skýringu 42 Hlutdeild í dótturfélögum.

Lykilstjórnendur bankans og þeir sem tengjast þeim nánum fjölskyldutengslum falla undir skilgreininguna á tengdum aðilum og í sumum tilfellum lykilstjórnendur dótturfélaga bankans. Lykilstjórnendur bankans eru: bankaráð, bankastjóri, framkvæmdastjórn og aðrir stjórnendur sem hafa völd og ábyrgð til þess að skipuleggja, stjórna og hafa eftirlit með rekstri bankans. Fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins falla undir skilgreininguna tengdir aðilar bankans vegna valdsviðs þeirra til þess að hafa áhrif á stefnu bankans.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

46. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

Viðskipti við íslenska ríkið og ríkistengd fyrirtæki

Vörur og þjónusta samstæðunnar eru boðnar íslenska ríkinu og ríkistengdum fyrirtækjum í samkeppni við aðra og í samræmi við almenna viðurkennda viðskiptaskilmála. Með sama hætti kaupa bankinn og önnur fyrirtæki samstæðunnar vörur og þjónustu frá ríkistengdum fyrirtækjum á markaðsverði og í samræmi við almenna viðurkennda viðskiptaskilmála. Tegund og fjárhæð útstandandi krafna á opinbera aðila koma fram í skýringu 54 undir Opinberir aðilar.

Viðskipti við aðra tengda aðila

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir útlána til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og útlán til hlutdeildarféлага og annarra tengdra aðila:

	2021		2020	
	Bókfært brúttó virði 31. desember	Hæsta staða á árinu	Bókfært brúttó virði 31. desember	Hæsta staða á árinu
Útlán í milljónum króna				
Lykilstjórnendur	532	727	419	493
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	181	283	121	168
Hlutdeildarfélag	939	949	233	271
Annað	19	20	20	22
Samtals	1,671	1,979	793	954

Sérstök virðisrýrnun að fjárhæð 374 m.kr. í áhættustigi 3 er færð vegna lána sem falla undir liðinn Hlutdeildarfélag.

Bankinn veitti ábyrgð að fjárhæð 449 m.kr. til eins af hlutdeildarfélagum sínum. Bankinn gerði hins vegar enga leigusamninga við tengda aðila á árinu.

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir innlána frá lykilstjórnendum, aðilum þeim tengdum og innlán frá hlutdeildarfélagum:

	2021		2020	
	Bókfært virði 31. desember	Hæsta staða á árinu	Bókfært virði 31. desember	Hæsta staða á árinu
Innlán í milljónum króna				
Lykilstjórnendur	48	351	63	172
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	65	261	64	127
Hlutdeildarfélag	208	1,124	151	554
Annað	8	308	248	423
Samtals	329	2,044	526	1,276

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir ábyrgða til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og ábyrgðir til hlutdeildarféлага:

	2021	2020
	Bókfært virði brúttó 31. desember	Bókfært virði brúttó 31. desember
Ábyrgðir í milljónum króna		
Lykilstjórnendur	-	-
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	-	-
Hlutdeildarfélag	449	-
Samtals	449	0

Í eftirfarandi töflu kemur fram fjöldi hluta í bankanum í eigu lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og hlutdeildarféлага:

	2021	2020
Fjöldi hluta í milljónum króna		
Lykilstjórnendur	2	2
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	-	-
Hlutdeildarfélag	-	-
Samtals	2	2

Öll framangreind viðskipti fóru fram eins og venjubundin viðskipti. Um þau giltu sömu skilmálar, þ.m.t. um vexti og tryggingar, eins og um sambærileg viðskipti við þriðja aðila.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

46. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

Viðskipti við aðra tengda aðila (framhald)

Áhrif á rekstrarreikninginn

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir vaxtatekna og vaxtagjalda sem færðar voru í rekstrarreikninginn í tengslum við lykilstjórnendur, aðila þeim tengdum og hlutdeildarfélög:

Vaxtatekjur og vaxtagjöld	2021		2020	
	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld
Lykilstjórnendur	18	-	10	2
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	4	-	5	1
Hlutdeildarfélög	17	1	13	4
Annað	1	1	1	3
Samtals	40	2	29	10

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir annarra tekna og gjalda sem skráðar voru í tengslum við lykilstjórnendur, aðila þeim tengdum og hlutdeildarfélög:

Aðrar tekjur og önnur gjöld	2021		2020	
	Aðrar tekjur	Önnur gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hlutdeildarfélög	-	816	-	883
Samtals	0	816	0	883

Öll framangreind viðskipti fóru fram eins og venjubundin viðskipti. Um þau giltu sömu skilmálar, þ.m.t. um vexti og tryggingar, eins og um sambærileg viðskipti við þriðja aðila.

Í eftirfarandi töflu koma fram starfsgreiðslur til bankaráðsmanna, bankastjóra og framkvæmdastjóra bankans árið 2021:

Laun og hlunnindi fyrir árið 2021 í milljónum króna	Mótframlag í		Samtals
	Laun og hlunnindi*	lífeyris-sjóð**	
Helga Björk Eiríksdóttir, formaður bankaráðs	14,0	1,7	15,7
Berglind Svavarsdóttir, varaformaður bankaráðs	9,4	1,3	10,7
Elín H. Jónsdóttir, í bankaráði	6,1	0,8	6,9
Guðbrandur Sigurðsson, í bankaráði	8,4	1,1	9,5
Guðrún Blöndal, í bankaráði	7,8	1,0	8,8
Helgi Friðjón Arnarson, í bankaráði	6,5	0,9	7,4
Þorvaldur Jacobsen, í bankaráði	8,2	1,1	9,3
Sigríður Olgeirsdóttir, varamaður í bankaráði	0,9	0,1	1,0
Sigurður Jón Björnsson, varamaður í bankaráði	0,9	0,1	1,0
Einar Þór Bjarnason, fyrrverandi bankaráðsmaður	2,0	0,3	2,3
Sigríður Benediktsdóttir, fyrrverandi bankaráðsmaður	2,0	0,3	2,3
Lilja Björk Einarsdóttir, bankastjóri	45,4	8,7	54,1
Arinbjörn Ólafsson, Framkvæmdastjóri Upplýsingatækni	40,2	7,7	47,9
Árni Þór Þorbjörnsson, Framkvæmdastjóri Fyrirtækjasviðs	41,7	8,0	49,7
Bergsteinn Ólafur Einarsson, Framkvæmdastjóri Áhættustýringar	8,0	1,6	9,6
Eyrún Anna Einarsdóttir, Framkvæmdastjóri Eignastýringar og miðlunar	8,0	1,6	9,6
Helgi Teitur Helgason, Framkvæmdastjóri Einstaklingssviðs	36,2	6,9	43,1
Hreiðar Bjarnason, Framkvæmdastjóri Fjármála	37,0	7,1	44,1
Sara Pálsdóttir, Framkvæmdastjóri Samfélags	6,7	1,3	8,0
Tveir fyrrverandi framkvæmdastjórar bankans***	99,4	19,5	118,9
Samtals	388,8	71,1	459,9

*Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi eins og afnot bifreiða í eigu samstæðunnar.

**Felur bæði í sér framlag í séreignarsjóði og lögbundið mótframlag í sameignarsjóði hjá sjálfstæðum iðgjaldatengdum lífeyrissjóðum.

*** Gert var samkomulag um starfslok við tvo framkvæmdastjóra á árinu 2021. Allur kostnaður vegna starfslokanna hefur verið færður til gjalda í rekstrarreikningi.

Á árinu 2021 námu heildarmánaðarlaun og hlunnindi núverandi bankastjóra að meðaltali 3,8 milljónum króna.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

46. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

Í eftirfarandi töflu koma fram greiðslur til bankaráðsmanna, bankastjóra og framkvæmdastjóra bankans árið 2020:

Laun og hlunnindi fyrir árið 2020 í milljónum króna	Mótframlag í		Samtals
	Laun og hlunnindi*	lífeyris-sjóð**	
Helga Björk Eiríksdóttir, formaður bankaráðs	11,7	1,5	13,2
Berglind Svavarsdóttir, varaformaður bankaráðs	8,9	1,2	10,1
Einar Þór Bjarnason, í bankaráði	7,9	1,0	8,9
Guðbrandur Sigurðsson, í bankaráði	7,6	1,0	8,6
Hersir Sigurgeirsson, í bankaráði	7,3	1,0	8,3
Sigríður Benediktsdóttir, í bankaráði	7,9	1,0	8,9
Þorvaldur Jacobsen, í bankaráði	7,6	1,0	8,6
Guðrún Blöndal, varamaður í bankaráði	1,5	0,2	1,7
Sigurður Jón Björnsson, varamaður í bankaráði	1,1	0,1	1,2
Lilja Björk Einarsdóttir, bankastjóri	42,2	8,0	50,2
Arinbjörn Ólafsson, Framkvæmdastjóri Upplýsingatækni	35,3	6,8	42,1
Árni Þór Þorbjörnsson, Framkvæmdastjóri Fyrirtækjasviðs	35,1	6,7	41,8
Helgi Teitur Helgason, Framkvæmdastjóri Einstaklingssviðs	39,4	7,5	46,9
Hrefna Ösp Sigfinnsdóttir, Framkvæmdastjóri Markaða	35,3	6,8	42,1
Hreiðar Bjarnason, Framkvæmdastjóri Fjármála	35,3	6,8	42,1
Perla Ösp Ásgeirsdóttir, Framkvæmdastjóri Áhættustýringa	31,3	6,1	37,4
Samtals	315,4	56,7	372,1

*Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi eins og afnot bifreiða í eigu samstæðunnar.

**Felur bæði í sér framlag í séreignarsjóði og lögbundið mótframlag í sameignarsjóði hjá sjálfstæðum iðgjaldatengdum lífeyrissjóðum.

Á árinu 2020 námu heildarmánaðarlaun og hlunnindi núverandi bankastjóra að meðaltali 3,5 milljónum króna.

Viðskipti við fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins

Fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins fengu engin laun eða hliðstæðar greiðslur frá samstæðunni á árinu 2021. Samstæðan átti ekki í viðskiptum við þessa aðila eða aðila þeim náteygðum fjölskylduböndum önnur en hefðbundin bankaviðskipti. Um þau giltu sömu skilmálar, þ.m.t. um vexti og tryggingar, eins og um sambærileg viðskipti við þriðja aðila.

47. Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir sem gefa tilefni til leiðréttinga eða frekari upplýsingagjafar í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2021 hafa komið upp eftir reikningsskiladag þessa samstæðuársreiknings.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Eiginfjárstýring

48. Eiginfjárkröfur

Stefnumörkun og ferlum samstæðunnar í tengslum við eiginfjárstýringu er ætlað að tryggja að samstæðan hafi nægt eigið fé til að mæta áhættum í starfsemi sinni á samstæðugrunni. Eiginfjárstýringarferli samstæðunnar samanstendur af fjórum tengdum þáttum: mati á eiginfjárbörf, áhættuvilja/eiginfjármarkmiðum, áætlanagerð um eiginfjárbörf og skýrslugjöf/eftirliti. Samstæðan fer reglulega yfir og metur áhættusnið helstu starfsþátta á samstæðugrunni, sem og helstu áhættuflokka. Áhættuvilji bankans lýsir þeirri áhættu sem samstæðan er reiðubúin til að taka til að ná viðskiptalegum markmiðum sínum.

Reglur um eiginfjárkröfur eru annars vegar settar í íslenskum lögum og reglum og hins vegar af Fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið). Grunnurinn að skilgreiningunni á eiginfjárbörf er tilskipun og reglugerð Evrópusambandsins um eiginfjárbörf og varfærniskröfur (CRD IV og CRR) sem innleiðir eiginfjáreglur Basel III. Lágmarkskrafa um eiginfjárlutfall undir stoð I er 8% af áhættugrunn fyrir útlánaáhættu, markaðsáhættu og rekstraráhættu. Bankinn metur árlega eiginfjárbörf sína út frá innra matsferli fyrir eiginfjárbörf (e. ICAAP) undir stoð II-R. Niðurstöður ICAAP eru yfirfarnar af Fjármálaeftirlitinu í sérstöku könnunar- og matsferli (e. SREP). Fjármálaeftirlitið ákvarðar lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn samstæðunnar sem samtölu eiginfjárkröfu undir stoð I og stoð II-R.

Til viðbótar við lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn ber bankanum lögum samkvæmt að viðhalda tilteknum eiginfjárukum sem ákvarðaðir eru af Fjármálaeftirlitinu, eftir atvikum að fengnum tilmælum frá Fjármálastöðugleikaráði. Fjármálastöðugleikaráð hefur skilgreint Landsbankann sem kerfislega mikilvægt fjármálfyrirtæki á Íslandi.

Nýjustu eiginfjárkröfur Fjármálaeftirlitsins til samstæðunnar eru sem hér segir (sem hlutfall af áhættugrunni):

31. desember 2021	CET1	Tier 1	Alls
Stoð I	4,5%	6,0%	8,0%
Stoð II-R	2,0%	2,6%	3,5%
Lágmarkskrafa undir stoð I og stoð II-R	6,5%	8,6%	11,5%
Eiginfjárauki vegna kerfisáhættu	2,9%	2,9%	2,9%
Eiginfjárauki fyrir kerfislega mikilvæg fjármálfyrirtæki	2,0%	2,0%	2,0%
Sveiflujöfnunarauki	0,0%	0,0%	0,0%
Verndunarauki	2,5%	2,5%	2,5%
Samanlögð krafa um eiginfjárauka	7,4%	7,4%	7,4%
Heildarkrafa um eiginfjárgrunn	13,9%	16,0%	18,9%

Þann 29. september 2021 ákvað Fjármálastöðugleikaráð að hækka gildi sveiflujöfnunarauka á fjármálfyrirtæki, með gildistöku 12 mánuðum síðar. Frá og með eftirfarandi dagsetningum, verður sveiflujöfnunarauki á innlendar áhættuskuldbindingar því að öðru óbreyttu:

	31.12.2021	29.9.2022
Sveiflujöfnunarauki á innlendar áhættuskuldbindingar	0,00%	2,00%

Markmið bankans er að viðhalda eiginfjárlutföllum sem eru á hverjum tíma vel yfir eiginfjárkröfum Fjármálaeftirlitsins. Eiginfjármarkmið bankans fela í sér stjórnendaauka, sem er umfram eiginfjárföru Fjármálaeftirlitsins og er skilgreindur í áhættuvilja bankans. Markmið bankans er einnig að vera í hæsta flokki fyrir áhættuvegið eiginfjárlutfall, eins og það er ákvarðað og metið af viðeigandi lánshæfismatsfyrirtækjum.

Eiginfjárkröfur Fjármálaeftirlitsins til samstæðunnar þann 31.12.2020 voru sem hér segir (sem hlutfall af áhættuvegnum eignum):

31. desember 2020	CET1	Tier 1	Alls
Stoð I	4,5%	6,0%	8,0%
Stoð II-R	1,9%	2,6%	3,4%
Lágmarkskrafa undir stoð I og stoð II-R	6,4%	8,6%	11,4%
Eiginfjárauki vegna kerfisáhættu	2,88%	2,88%	2,88%
Eiginfjárauki fyrir kerfislega mikilvæg fjármálfyrirtæki	2,00%	2,00%	2,00%
Sveiflujöfnunarauki	0,00%	0,00%	0,00%
Verndunarauki	2,50%	2,50%	2,50%
Samanlögð krafa um eiginfjárauka	7,38%	7,38%	7,38%
Heildarkrafa um eiginfjárgrunn	13,8%	16,0%	18,8%

Lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (e. MREL)

Samkvæmt lögum um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, skulu fyrirtæki sem falla undir lögin ávallt uppfylla lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (MREL). Skilavald Seðlabanka Íslands hefur hafið ferli við töku ákvörðunar um MREL. Landsbankans og er gert ráð fyrir að endanleg ákvörðun liggja fyrir á fyrri helmingi ársins 2022.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

49. Eiginfjárgrunnur, áhættugrunnur og eiginfjárlutföll

Eftirfarandi tafla sýnir eiginfjárgrunn, áhættugrunn og eiginfjárlutföll samstæðunnar. Útreikningarnir eru í samræmi við ákvæði X. kafla laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, og reglugerð nr. 233/2017, um varfæriskröfur vegna starfsemi fjármálafyrirtækja. Jafnframt hefur reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 575/2013, um varfæriskröfur vegna starfsemi lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, verið innleidd á Íslandi.

Í samræmi við fyrrgreind lög og reglugerðir hefur Fjármálaeftirlitið veitt samstæðunni leyfi til að beita umbreytingarfyrirkomulagi vegna IFRS 9. Bankinn beitir virkri nálgun hvað varðar umbreytingarfyrirkomulag vegna IFRS 9, þar sem umbreytingarfjárhæðin ákvarðast af reglubundnum endurútreikningi fjárhæðarinnar yfir umbreytingartímann og endurspeglar þannig þróun vænts útlánataps samstæðunnar á umbreytingartímanum.

Samstæðan beitir staðalaðferð (e. standardised approach) við útreikning á áhættuvegnum eignum vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu en grundvallaraðferð (e. basic indicator approach) vegna rekstraráhættu.

Eiginfjárgrunnur	2021	2020
Hlutfé	23.621	23.625
Yfirverðsreikningur hlutfjár	120.594	120.630
Varasjóðir	23.591	19.250
Óráðstafað eigið fé	114.839	94.750
Eigið fé sem tilheyrir hluthöfum bankans	282.645	258.255
Óefnislegar eignir	(14)	(1.696)
Skatteign	(15)	(23)
Afleiður vegna gangvirðisvarna	(758)	(1.643)
Breyting vegna umbreytingarfyrirkomulags um IFRS 9	1.674	5.353
Almennt eigið fé þáttar 1	283.532	260.246
Hlutdeild minnihluta	-	-
Eigið fé þáttar 1	283.532	260.246
Vikjandi lántaka	20.785	21.366
Eigið fé þáttar 2	20.785	21.366
Eiginfjárgrunnur	304.317	281.612
Áhættugrunnur		
Útlánaáhætta	1.032.889	1.010.588
Markaðsáhætta	9.909	11.526
Rekstraráhætta	101.194	99.485
Áhættugrunnur samtals	1.143.992	1.121.599
Hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1	24,8%	23,2%
Eiginfjárlutfall þáttar 1	24,8%	23,2%
Eiginfjárlutfall alls	26,6%	25,1%
Hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1 án tillits til umbreytingarfyrirkomulags um IFRS 9	24,6%	22,7%
Eiginfjárlutfall þáttar 1 án tillits til umbreytingarfyrirkomulags um IFRS 9	24,6%	22,7%
Eiginfjárlutfall alls án tillits til umbreytingarfyrirkomulags um IFRS 9	26,5%	24,6%

Bankaráð hyggst leggja til að hlutahafafundur sem halda á 23. mars 2022 samþykki að greiða arð til hluthafa sem nemur 0,61 krónu á hlut vegna rekstrarársins 2021. Heildarfjárhæð arðgreiðslunnar er 14.409 milljónir króna, eða sem samsvarar um 50% af hagnaði samstæðunnar á árinu 2021. Verði arðgreiðslan samþykkt á hlutahafafundi mun eiginfjárgrunnur samstæðunnar lækka sem nemur arðgreiðslunni og eiginfjárlutföll bankans, samkvæmt ákvæðum laga um fjármálafyrirtæki, lækka um 1,3% prósentustig.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

50. Vogunarhlutfall

Eftirfarandi tafla sýnir vogunarhlutfall samstæðunnar. Lágmarkskrafa vogunarhlutfalls, samkvæmt 30. gr. a. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, reglugerðar nr. 233/2017, um varfærniskröfur vegna starfsemi fjármálafyrirtækja, og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 575/2013, um varfærniskröfur vegna starfsemi lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, er 3,0%.

Vogunarhlutfall	2021	2020
- Liðir innan efnahags (afleiður og fjármögnunarviðskipti með verðbréf undanskilin)	1.711.930	1.556.541
- Afleiðusamningar	8.799	5.944
- Áhættuskuldbinding vegna fjármögnunarviðskipta með verðbréf	21.958	4.366
- Liðir utan efnahags	160.994	130.089
- Lögbundnir frádráttarliðir eigin fjár þáttar 1	887	(3.362)
Heildaráhættuskuldbindingar	1.904.568	1.693.578
Eigið fé þáttar 1	283.532	260.246

Vogunarhlutfall	14,9%	15,4%
Vogunarhlutfall án tillits til umbreytingarfyrirkomulags um IFRS 9	14,8%	15,1%

Eiginfjárbörf

51. Rammi um eiginfjárbörf

Eiginfjárbörf (e. economic capital) er áhættumælikvarði sem notaður er fyrir veigamikla áhættuþætti. Hann nær til óvænts taps og lækkunar á virði eða tekjum, sem samstæðan þarf að mæta með eigin fé, eigi hún að forðast greiðsluþrot. Mælikvarðinn mælir umfang óvænts taps umfram vænt tap. Eiginfjárbörf er skilgreind sem munurinn á óvæntu og væntu tapi þar sem óvænt tap er metið út frá 99,9% öryggismörkum yfir eins árs tímabil.

Nánar er fjallað um mat samstæðunnar á eiginfjárbörf í áhættuskýrslu samstæðunnar fyrir 2021 sem gefin er út samhliða ársuppgjörinu og birt á heimasíðu bankans, www.landsbankinn.is

Eiginfjárbörf	2021	2020
Útlánaáhætta - Lán til viðskiptavina og lánastofnana	66.341	72.194
Útlánaáhætta - Aðrar eignir	9.691	7.583
Markaðsáhætta	1.670	2.300
Gjaldeyrissáhætta	540	964
Rekstaráhætta	8.096	7.959
Lántakasambjöppun	6.460	7.226
Geirasambjöppun	1.003	1.618
Vaxta- og verðtryggingaráhætta utan veltubókar	10.489	7.878
Viðskiptaáhætta	-	-
Laga- og stjórnvaldsáhætta	2	2.329
Samtals eiginfjárbörf	104.292	110.051
(Eiginfjárbörf / Áhættugrunni)	9,1%	9,8%

	Vegið meðaltal			Eiginfjárbörf (EC)
	Líkur á vanefndum (PD)	Tap að gefnum vanefndum (LGD)	Skuldbinding við vanefnd (EAD)	
Útlánaáhætta 31. desember 2021				
Lánastofnanir	0,1%	45,0%	45.553	729
Opinberir aðilar	1,4%	45,0%	5.682	140
Lítill og meðalstór fyrirtæki	1,5%	24,1%	810.677	17.423
Fyrirtæki	3,0%	34,3%	680.847	48.049
Samtals	2,1%	29,3%	1.542.759	66.341
Útlánaáhætta 31. desember 2020				
Lánastofnanir	0,1%	45,0%	47.884	770
Opinberir aðilar	0,7%	45,0%	9.832	163
Lítill og meðalstór fyrirtæki	1,8%	24,7%	671.855	15.245
Fyrirtæki	4,1%	34,0%	702.549	56.016
Samtals	2,9%	30,1%	1.432.120	72.194

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Áhættustjórnun

52. Áhættustjórnun

Áhætta er eðlislægur hluti af starfsemi bankans og er stýrt með viðvarandi greiningu, mælingu og eftirliti sem tekur mið af áhættumörkum og öðrum eftirlitsþáttum. Áhættugreining felst í að greina uppruna og gerð hugsanlegra áhættuþátta í starfsemi og verkefnum samstæðunnar. Áhættumæling felur í sér mælingu á þekktum áhættum í þeim tilgangi að stýra og hafa eftirlit með áhættu. Að lokum styðja áhættueftirlit og áhættumörk hlítina við reglur og verkferla og samkvæmni við áhættuvilja samstæðunnar.

Markmið áhættustefnu og ferla samstæðunnar er að tryggja að áhætta í rekstri sé greind, mæld, vöktuð og henni stýrt á áhrifaríkan hátt. Áhætta er stýrt til að tryggja að hún haldist innan marka og að áhættuvilji samstæðunnar samræmist kröfum eftirlitsaðila. Samstæðan hefur innleitt stefnur um uppbyggingu áhættu í eignasafni sínu til að takmarka og stjórna flökti sem getur haft áhrif á eigin fé, lausafjárstöðu og afkomu samstæðunnar.

Bankaráð ber ábyrgð á mótun og eftirliti með almennri umgjörð áhættustýringar, áhættuvilja og setningu áhættumarka. Bankastjóri ber ábyrgð á áhrifaríki framkvæmd umgjáðarinnar og áhættuvilja í gegnum stjórnskipulag og nefndir.

Undirnefndir bankaráðs gegna mikilvægu hlutverki í undirbúningi bankaráðsfunda. Tilgangur undirnefndanna er að undirbúa umræðu og ítarlega greiningu á þeim málum sem bankaráð tekur fyrir og auka skilvirkni þess. Undirnefndirnar eru þrjár. Hlutverk Endurskoðunarnefndar er að tryggja gæði reikningsskila samstæðunnar og annarra fjárhagslegra upplýsinga, auk óhæði endurskoðenda. Áhættunefnd er ráðgefandi við bankaráð við mótun áhættustefnu og áhættuvilja samstæðunnar. Hlutverk Starfskjaranefndar er að leiðbeina bankaráði og bankastjóra um laun og kjör lykilstjórnenda og vera ráðgefandi fyrir bankaráð um starfskjarastefnu.

Framkvæmdastjórn er vettvangur umræðu um viðskiptatækifæri og áskoranir, tekur ákvarðanir um fjármögnun stærri verkefna og málefni sem falla ekki undir starfssvið annarra nefnda. Helsta hlutverk Framkvæmdastjórnar er að tryggja að starfsemi samstæðunnar sé á hverjum tíma í samræmi við lög og reglur, viðskiptaáætlanir og stefnur bankans. Framkvæmdastjórn hefur fjórar undirnefndir. Helsta hlutverk Lánanefndar er að tryggja að útlánasafn samstæðunnar og útlánaáhætta haldist innan marka stefnu um útlánaáhættu og áhættuvilja. Lánanefnd fjallar m.a. um einstaka lánveitingar, lánaheimildir viðskiptavina, útlánagæði og stórar áhættuöður. Áhættu- og fjármálanefnd fjallar aðallega um markaðs- og lausafjárahættu og ber ábyrgð á að móta áhættumörk fyrir þessa áhættuþætti fyrir umfjöllun bankaráðs. Nefndin fjallar einnig um mótaðilaáhættu, rýnir hinar ýmsu reglur og stefnur er snúa að áhættu, fer yfir aðferðafræði og sviðsmyndir sem stuðst er við í ICAAP-ferlinu og yfirfer stefnur samstæðunnar um markaðsáhættu, lausafjárahættu og eiginfjárför. Rekstraráhættunefnd er vettvangur umræðu og ákvörðunartöku um rekstraráhættu og fylgir eftir innleiðingu á ramma um stýringu rekstraráhættu í bankanum. Verkefnanefnd velur, forgangsraðar og hefur yfirsýn yfir stærri verkefni bankans og verkefni sem tengjast stafrænni þróun, auk þess að stuðla að farsælum framgangi þeirra.

Regluvarsla er sjálfstæð eining sem heyrir undir bankastjóra og starfar samkvæmt erindisbréfi frá bankaráði. Starf Regluvörslu mótast af óhæði hennar frá öðrum einingum.

Innri endurskoðun er sjálfstæð og óháð eftirlits- og ráðgjafareining sem er hluti af skipuriti samstæðunnar og innra eftirlitskerfi hennar.

Áhættustýringarsvið bankans ber ábyrgð á umgjörðinni um áhættustjórnun hjá samstæðunni. Dótturfélög samstæðunnar hafa eigin áhættustýringareiningar en Áhættustýring bankans fær upplýsingar um áhættuskuldbindingar frá dótturfélögnum og fellir þær inn í áhættuskuldbindingar samstæðunnar. Áhættustýring bankans ber einnig ábyrgð á heildrænni upplýsingagjöf um áhættuöður til mismunandi deilda og nefnda innan bankans, svo og ytri eftirlitsaðila. Undir Áhættustýringarsvið heyrðu sex deildir í lok árs 2021.

Frekari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu samstæðunnar eru settar fram í áhættuskýrslu samstæðunnar fyrir 2021 sem gefin er út samhliða ársuppgjörinu og birt á heimasíðu bankans, www.landsbankinn.is.

Útlánaáhætta

53. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á að verða fyrir fjárhagslegu tjóni standi mótaðili ekki við umsamdar skuldbindingar sínar og matsvirði tekinn tryggginga standi ekki undir útistandandi kröfum.

Starfsemi samstæðunnar getur leitt til áhættu við uppgjör viðskipta. Uppgjörsáhætta er áhættan á að uppgjör fari ekki fram eins og til var ætlast og mótaðili standi ekki á réttum tíma við skuldbindingar sínar samkvæmt samningi um peningalegar greiðslur, afhendingu verðbréfa eða annarra eigna.

Útlánaáhætta er stærsta einstaka áhættan sem samstæðan stendur frammi fyrir og hún verður aðallega til vegna útlána og krafna á viðskiptavini og fjárfestinga í skuldabréfum, en einnig vegna lánsheimilda, fjárhagslegra ábyrgða og skjálaábyrgða, mótaðilaáhættu í afleiðuviðskiptum og áður nefndrar uppgjörsáhættu.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

54. Hámarksútlánaáhætta og skipting eftir atvinnugreinum

Eftirfarandi töflur sýna hámarksútlánaáættu samstæðunnar 31. desember 2021 og 31. desember 2020. Staða eigna í efnahagsreikningi er byggð á bókfærðri stöðu í ársreikningnum. Stöður utan efnahagsreiknings í eftirfarandi töflum eru hámarksgreiðslur sem samstæðan gæti þurft að inna af hendi vegna fjárhagslegra ábyrgða, óáðreginna lánsheimilda og óáðreginna yfirdráttar- og kreditkortaheimilda.

Bankinn styðst eins og áður við ISAT 08 atvinnugreinaflokkun en hefur uppfært flokkun sína á þann veg að ferðaþjónusta, sem áður féll undir flokkinn þjónusta, verður sér flokkur. Þjónusta, önnur en ferðaþjónusta, verður flokkuð með upplýsingatækni og fjarskiptum.

31. desember 2021	Fyrirtæki													Hámarks- útlána- áhætta	Bókfært virði
	Lána- stofnanir	Opinberir aðilar*	Einstaklingar	Sjávar- útvegur	Fasteigna- félög	Byggingar- starfsemi	Ferða- þjónusta	þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	Verslun	Iðnaður og orku- fyrirtæki	Eignar- haldsfélög	Land- búnaður	Annað		
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	82.425	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	82.425	82.425
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	179	98.539	-	-	61	-	-	1.722	-	30	13	-	-	100.544	150.435
Hlutabréf og hlutabréfagningar	135	-	-	51	57	-	9	2.346	12	170	19.068	-	-	21.848	33.347
Afleiðusamningar	1.068	-	-	2	1	31	-	12	17	-	-	-	102	1.233	1.233
Útlán og kröfur á lánastofnanir	47.231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47.231	47.231
Útlán og kröfur á viðskiptavini	-	3.895	725.543	177.439	120.326	89.867	97.635	56.872	49.535	30.117	30.077	6.157	-	1.387.463	1.387.463
Aðrar fjáreignir	19.695	29	2	3	1.984	-	2	4.618	-	15	1	-	1.288	27.637	27.664
Útlánaáhætta í efnahagsreikningi samtals	68.308	184.888	725.545	177.495	122.429	89.898	97.646	65.570	49.564	30.332	49.159	6.157	1.390	1.668.381	1.729.798
Útlánaáhætta utan efnahagsreiknings	1	8.004	33.096	18.061	15.355	67.611	16.516	20.439	24.385	16.077	1.126	574	26	221.271	
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	-	-	562	6.406	1.475	4.700	2.145	3.149	3.207	4.110	965	70	-	26.789	
Ónýttar lánsheimildir	-	2	-	9.413	12.817	60.277	13.061	8.431	14.965	8.346	-	196	-	127.508	
Óáðregnar yfirdráttar/kreditkortaheimildir	1	8.002	32.534	2.242	1.063	2.634	1.310	8.859	6.213	3.621	161	308	26	66.974	
Hámarksútlánaáhætta	68.309	192.892	758.641	195.556	137.784	157.509	114.162	86.009	73.949	46.409	50.285	6.731	1.416	1.889.652	
Hlutfall af hámarksútlánaáættu	3,6%	10,2%	40,1%	10,3%	7,3%	8,3%	6,0%	4,6%	3,9%	2,5%	2,7%	0,4%	0,1%	100%	

* Opinberir aðilar eru stjórnvöld, fyrirtæki í ríkiseigu, Seðlabanki og sveitarfélög.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

54. Hámarksútlánaáhætta og skipting eftir atvinnugreinum (framhald)

31. desember 2020	Fyrirtæki													Hámarks- útlána- áhætta	Bókfært virði
	Lána- stofnanir	Opinberir aðilar*	Einstaklingar	Sjávar- útvegur	Fasteigna- félög	Byggingar- starfsemi	Ferða- þjónusta	Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	Verslun	Iðnaður og orku- fyrirtæki	Eignar- haldsfélög	Land- búnaður	Annað		
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	67.604	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.604	67.604
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	26	79.204	-	-	-	-	1.412	-	4.560	22	-	-	-	85.224	119.330
Hlutabréf og hlutabréfagæningar	1	-	-	41	-	-	1.655	1	49	16.286	-	-	-	18.033	26.808
Afleiðusamningar	3.000	-	-	15	2	134	-	-	71	-	5	-	75	3.302	3.303
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	48.073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48.073	48.073
Útlán og kröfur á viðskiptavini	-	4.128	592.216	179.713	129.462	82.345	95.996	67.352	53.590	30.231	31.849	6.544	-	1.273.426	1.273.426
Aðrar fjáreignir	15.864	26	65	-	2.430	1	-	4.129	-	-	24	-	1.375	23.914	25.633
Útlánaáhætta í efnahagsreikningi samtals	66.964	150.962	592.281	179.769	131.894	82.480	95.997	74.548	53.662	34.840	48.186	6.544	1.450	1.519.576	1.564.177
Útlánaáhætta utan efnahagsreiknings	139	6.953	32.240	18.294	14.836	43.786	16.948	17.495	20.504	14.223	2.539	292	38	188.287	
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	138	44	645	7.188	1.461	4.395	2.762	2.716	2.640	1.379	665	1	35	24.069	
Ónýttar lánsheimildir	-	-	-	9.028	11.633	36.740	12.642	5.821	12.651	9.510	1.513	17	-	99.555	
Óáðregnar yfirdráttar/kreditkortahæmildir	1	6.909	31.595	2.078	1.742	2.651	1.544	8.958	5.213	3.334	361	274	3	64.663	
Hámarksútlánaáhætta	67.103	157.915	624.521	198.063	146.730	126.266	112.945	92.043	74.166	49.063	50.725	6.836	1.488	1.707.863	
Hlutfall af hámarksútlánaáhættu	3,9%	9,2%	36,6%	11,6%	8,6%	7,4%	6,6%	5,4%	4,3%	2,9%	3,0%	0,4%	0,1%	100,0%	

* Opinberir aðilar eru stjórnvöld, fyrirtæki í ríkiseigu, Seðlabanki og sveitarfélög.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

55. Tryggingar og veðhlutföll

Veðhlutfallið sýnir bókfært bruttóvirði útlána sem hlutfall af heildarverðmæti trygginga. Veðhlutfall er einn af lykiláhættumatsþáttum við mat á lánveitingum til einstakra viðskiptavina. Áhættan á vanefndum viðskiptavinar er í forgrunni við útlánaákvæðanir og líkurnar á því að lánveitandi taki á sig tap við nauðungarsölu aukast á sama tíma og virði trygginga lækkar. Hátt veðhlutfall gefur til kynna minna svigrúm til áhættuvarna gegn verðlækkun trygginga eða gegn hækkunum á stöðu útláns þegar endurgreiðslur eru ekki inntar af hendi og ógreiddum vöxtum er bætt við útistandandi höfuðstól lánsins.

31. desember 2021	Veðhlutfall - Tryggt að fullu					Veðhlutfall- Tryggt að hluta		Án trygginga	Virðis- rýrnunar- sjóður	Bókfært virði
	0% - 25%	25% - 50%	50% - 75%	75% - 100%	Samtals	>100%	Virði trygginga*			
Lánastofnanir	-	-	-	-	0	-	-	47.231	-	47.231
Opinberir aðilar	22	143	171	7	343	62	29	3.493	(3)	3.895
Einstaklingar	46.322	167.153	438.265	39.057	690.797	3.279	1.853	32.826	(1.359)	725.543
Íbúðalán	38.543	155.307	418.150	33.627	645.627	1.025	574	329	(466)	646.515
Annað	7.779	11.846	20.115	5.430	45.170	2.254	1.279	32.497	(893)	79.028
Fyrirtæki	26.460	150.916	183.256	173.828	534.460	107.979	84.658	28.047	(12.461)	658.025
Sjávarútvegur	10.064	56.503	61.963	46.361	174.891	1.740	1.343	1.011	(203)	177.439
Fasteignafélög	3.026	20.777	56.098	29.864	109.765	9.692	7.887	2.192	(1.323)	120.326
Byggingarstarfsemi	635	6.799	15.339	16.332	39.105	49.897	40.166	2.437	(1.572)	89.867
Ferðapjónusta	1.097	7.351	21.162	51.663	81.273	18.103	15.784	5.208	(6.949)	97.635
Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	1.184	8.062	13.635	8.071	30.952	17.444	13.101	9.119	(643)	56.872
Verslun	2.980	24.912	7.441	6.675	42.008	6.757	4.315	1.951	(1.181)	49.535
Iðnaður og orkufyrirtæki	927	8.913	4.591	6.960	21.391	3.326	1.587	5.899	(499)	30.117
Eignarhaldsfélög	5.719	15.614	1.418	6.841	29.592	459	226	103	(77)	30.077
Landbúnaður	828	1.985	1.609	1.061	5.483	561	249	127	(14)	6.157
Annað	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
Samtals	72.804	318.212	621.692	212.892	1.225.600	111.320	86.540	111.597	(13.823)	1.434.694

* Ef veðhlutfall er lægra en 100% er lán metið sem tryggt að fullu. Ef veðhlutfall er hærra en 100% er lán metið sem tryggt að hluta og tilsvarende virði tryggingar er sýnt í töflunni.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

55. Tryggingar og veðhlutföll (framhald)

31. desember 2020	Veðhlutfall - Tryggt að fullu					Veðhlutfall- Tryggt að hluta			Virðis- rýrnunar- sjóður	Bókfært virði
	0% - 25%	25% - 50%	50% - 75%	75% - 100%	Samtals	>100%	Virði trygginga*	Án trygginga		
Lánastofnanir	-	-	-	-	0	-	-	48.074	(1)	48.073
Opinberir aðilar	26	236	35	-	297	68	33	3.804	(41)	4.128
Einstaklingar	36.104	132.154	345.882	42.888	557.028	6.093	3.676	31.402	(2.307)	592.216
Íbúðalán	28.769	122.615	329.615	34.047	515.046	2.827	1.647	1.597	(1.221)	518.249
Annað	7.335	9.539	16.267	8.841	41.982	3.266	2.029	29.805	(1.086)	73.967
Fyrirtæki	21.447	137.408	226.339	147.631	532.825	130.046	100.573	36.338	(22.127)	677.082
Sjávarútvegur	11.054	39.749	81.557	35.756	168.116	8.795	4.767	4.038	(1.236)	179.713
Fasteignafélög	2.129	8.978	73.039	25.589	109.735	18.393	14.412	4.669	(3.335)	129.462
Byggingarstarfsemi	2.112	3.466	22.333	16.977	44.888	38.406	34.345	1.533	(2.482)	82.345
Ferðaþjónusta	1.282	11.718	15.886	46.007	74.893	24.536	19.771	5.074	(8.507)	95.996
Þjónusta, uppl. tækni og fjarskipti	859	16.427	7.485	8.863	33.634	23.261	17.021	12.696	(2.239)	67.352
Verslun	1.657	28.101	10.034	5.483	45.275	6.989	4.700	2.726	(1.400)	53.590
Iðnaður og orkufyrirtæki	1.016	2.369	11.224	5.886	20.495	7.677	4.702	4.599	(2.540)	30.231
Eignarhaldsfélög	720	24.669	3.261	1.196	29.846	1.391	535	856	(244)	31.849
Landbúnaður	618	1.931	1.520	1.874	5.943	598	320	147	(144)	6.544
Annað	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
Samtals	57.577	269.798	572.256	190.519	1.090.150	136.207	104.282	119.618	(24.476)	1.321.499

* Ef veðhlutfall er lægra en 100% er lán metið sem tryggt að fullu. Ef veðhlutfall er hærra en 100% er lán metið sem tryggt að hluta og tilsvarendi virði tryggingar er sýnt í töflunni.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

56. Tegundir trygginga

Eftirfarandi töflur sýna samsvörunina á milli tryggingavirðis og kröfuvirðis, þar sem virði sérhverrar tryggingar sem sett hefur verið samstæðunni að veði getur ekki verið hærra en bókfært brúttóvirði samsvarandi kröfu. Breytingar á tryggingavirði milli tímabila má rekja annað hvort til breytinga á virði undirliggjandi trygginga eða breytinga á bókfærðu brúttóvirði kröfunnar.

31. desember 2021	Fasteignir	Skip	Innstæður	Verðbréf	Annað*	Samtals
Opinberir aðilar	335	-	2	-	36	373
Einstaklingar	673.171	63	115	3.455	15.485	692.289
Íbúðalán	640.569	14	29	58	5.174	645.844
Annað	32.602	49	86	3.397	10.311	46.445
Fyrirtæki	325.539	134.081	1.958	71.713	85.826	619.117
Sjávarútvegur	9.551	131.496	46	21.431	13.710	176.234
Fasteignafélög	108.951	81	676	6.371	1.572	117.651
Byggingarstarfsemi	76.319	12	307	35	2.597	79.270
Ferðapjónusta	66.319	704	173	103	29.758	97.057
Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	26.774	1.779	255	4.223	11.024	44.055
Verslun	20.492	2	138	11.675	14.015	46.322
Iðnaður og orkufyrirtæki	10.083	7	48	-	12.840	22.978
Eignarhaldsfélög	1.615	-	313	27.875	15	29.818
Landbúnaður	5.435	-	2	-	295	5.732
Annað	-	-	-	-	-	-
Samtals	999.045	134.144	2.075	75.168	101.347	1.311.779
31. desember 2020	Fasteignir	Skip	Innstæður	Verðbréf	Annað*	Samtals
Opinberir aðilar	293	-	1	-	14	308
Einstaklingar	541.822	82	131	3.137	15.382	560.554
Íbúðalán	511.893	10	30	58	4.578	516.569
Annað	29.929	72	101	3.079	10.804	43.985
Fyrirtæki	341.572	129.320	3.082	75.126	84.299	633.399
Sjávarútvegur	10.005	127.319	158	25.400	10.000	172.882
Fasteignafélög	121.135	50	649	668	1.644	124.146
Byggingarstarfsemi	75.537	18	964	36	2.677	79.232
Ferðapjónusta	65.818	750	399	205	27.493	94.665
Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	24.773	1.092	240	10.931	13.619	50.655
Verslun	23.424	89	182	11.191	15.089	49.975
Iðnaður og orkufyrirtæki	11.816	2	63	1	13.317	25.199
Eignarhaldsfélög	3.123	-	424	26.694	142	30.383
Landbúnaður	5.941	-	3	-	318	6.262
Annað	-	-	-	-	-	-
Samtals	883.687	129.402	3.214	78.263	99.695	1.194.261

*Aðrar tryggingar eru fjárkröfur, vörureikningar, lausafé, ökutæki, vélar, loftför og birgðir

57. Útlán og kröfur á viðskiptavini og lánastofnanir - landfræðileg skipting

Eftirfarandi töflur sýna útlán og kröfur eftir landfræðilegri skiptingu. Landfræðileg skipting byggir á lögheimili viðskiptavinarins fremur en aðsetri hans.

31. desember 2021	Innlent	Erlent	Samtals
Útlán og kröfur á lánastofnanir	104	47.127	47.231
Útlán og kröfur á viðskiptavini	1.356.672	30.791	1.387.463
Samtals	1.356.776	77.918	1.434.694
31. desember 2020	Innlent	Erlent	Samtals
Útlán og kröfur á lánastofnanir	348	47.725	48.073
Útlán og kröfur á viðskiptavini	1.241.087	32.339	1.273.426
Samtals	1.241.435	80.064	1.321.499

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

58. Gæði útlána og krafna

Eftirfarandi töflur sýna gæði útlána og krafna á forni lánsþæfiseinkunna.

31. desember 2021	Bókfært virði brúttó				Engin einkunn	Virðisrýrnunar-sjóður	Bókfært virði
	10-7	6-4	3-1	0			
Lánastofnanir	47.231	-	-	-	-	-	47.231
Opinberir aðilar	148	3.750	-	-	-	(3)	3.895
Einstaklingar	371.025	329.427	22.809	2.738	903	(1.359)	725.543
Íbúðalán	343.099	284.502	16.963	1.738	679	(466)	646.515
Annað	27.926	44.925	5.846	1.000	224	(893)	79.028
Fyrirtæki	80.664	491.799	67.916	29.267	840	(12.461)	658.025
Sjávarútvegur	31.263	140.433	5.899	47	-	(203)	177.439
Fasteignafélög	954	107.092	9.518	3.442	643	(1.323)	120.326
Byggingarstarfsemi	2.548	73.603	6.377	8.911	-	(1.572)	89.867
Ferðaþjónusta	309	62.650	29.232	12.271	122	(6.949)	97.635
Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	5.269	48.861	2.347	1.038	-	(643)	56.872
Verslun	22.956	24.873	1.577	1.235	75	(1.181)	49.535
Lönaður og orkufyrirtæki	16.697	9.536	2.218	2.165	-	(499)	30.117
Eignarhaldsfélög	-	19.519	10.624	11	-	(77)	30.077
Landbúnaður	668	5.232	124	147	-	(14)	6.157
Annað	-	-	-	-	-	-	0
Samtals	499.068	824.976	90.725	32.005	1.743	(13.823)	1.434.694

31. desember 2020	Bókfært virði brúttó				Engin einkunn	Virðisrýrnunar-sjóður	Bókfært virði
	10-7	6-4	3-1	0			
Lánastofnanir	48.057	-	-	-	17	-1	48.073
Opinberir aðilar	179	3.990	-	-	-	(41)	4.128
Einstaklingar	313.257	251.820	24.400	4.117	929	(2.307)	592.216
Íbúðalán	287.369	211.528	17.109	2.735	729	(1.221)	518.249
Annað	25.888	40.292	7.291	1.382	200	(1.086)	73.967
Fyrirtæki	63.930	480.168	117.569	35.568	1.974	(22.127)	677.082
Sjávarútvegur	25.230	143.113	11.508	1.098	-	(1.236)	179.713
Fasteignafélög	312	112.892	13.988	5.550	55	(3.335)	129.462
Byggingarstarfsemi	887	54.452	26.186	3.302	-	(2.482)	82.345
Ferðaþjónusta	657	37.791	51.098	14.957	-	(8.507)	95.996
Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	3.353	58.613	4.163	3.462	-	(2.239)	67.352
Verslun	21.601	26.824	4.655	1.910	-	(1.400)	53.590
Lönaður og orkufyrirtæki	10.937	13.823	3.084	4.919	8	(2.540)	30.231
Eignarhaldsfélög	61	27.630	2.484	7	1.911	(244)	31.849
Landbúnaður	892	5.030	403	363	-	(144)	6.544
Annað	-	-	-	-	-	-	0
Samtals	425.423	735.978	141.969	39.685	2.920	(24.476)	1.321.499

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

59. Útlán og kröfur eftir stöðu vanskila

Eftirfarandi töflur sýna bókfært brúttóvirði útlána og krafna eftir vanskilastöðu.

31. desember 2021	Bókfært virði brúttó						Virðis- rýrnunar- sjóður	Bókfært virði
	Engin vanskil	Dagar í vanskilum						
		1-5	6-30	31-60	61-90	yfir 90		
Lánastofnanir	47.231	-	-	-	-	-	-	47.231
Opinberir aðilar	3.869	29	-	-	-	-	(3)	3.895
Einstaklingar	720.122	2.108	1.060	1.726	719	1.167	(1.359)	725.543
Íbúðalán	643.594	-	716	1.420	585	666	(466)	646.515
Annað	76.528	2.108	344	306	134	501	(893)	79.028
Fyrirtæki	659.706	1.920	1.017	454	648	6.741	(12.461)	658.025
Sjávarútvegur	177.415	190	24	2	-	11	(203)	177.439
Fasteignafélög	118.967	225	503	66	130	1.758	(1.323)	120.326
Byggingarstarfsemi	89.939	680	177	63	2	578	(1.572)	89.867
Ferðapjónusta	100.845	114	76	174	433	2.942	(6.949)	97.635
Pjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	56.752	258	187	15	26	277	(643)	56.872
Verslun	49.100	381	19	98	55	1.063	(1.181)	49.535
Iðnaður og orkufyrirtæki	30.422	37	20	25	-	112	(499)	30.117
Eignarhaldsfélög	30.136	6	10	-	2	-	(77)	30.077
Landbúnaður	6.130	29	1	11	-	-	(14)	6.157
Annað	-	-	-	-	-	-	-	0
Samtals	1.430.928	4.057	2.077	2.180	1.367	7.908	(13.823)	1.434.694

31. desember 2020	Bókfært virði brúttó						Virðis- rýrnunar- sjóður	Bókfært virði
	Engin vanskil	Dagar í vanskilum						
		1-5	6-30	31-60	61-90	yfir 90		
Lánastofnanir	48.074	-	-	-	-	-	(1)	48.073
Opinberir aðilar	4.169	-	-	-	-	-	(41)	4.128
Einstaklingar	585.132	2.038	1.216	2.758	1.530	1.849	(2.307)	592.216
Íbúðalán	514.190	-	880	2.201	1.232	967	(1.221)	518.249
Annað	70.942	2.038	336	557	298	882	(1.086)	73.967
Fyrirtæki	670.335	3.757	4.428	1.575	3.361	15.753	(22.127)	677.082
Sjávarútvegur	180.482	61	360	19	10	17	(1.236)	179.713
Fasteignafélög	129.662	144	788	624	308	1.271	(3.335)	129.462
Byggingarstarfsemi	80.973	126	2.234	128	37	1.329	(2.482)	82.345
Ferðapjónusta	93.261	124	699	374	2.334	7.711	(8.507)	95.996
Pjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	66.774	1.932	79	160	56	590	(2.239)	67.352
Verslun	53.494	194	174	238	584	306	(1.400)	53.590
Iðnaður og orkufyrirtæki	27.949	280	11	-	31	4.500	(2.540)	30.231
Eignarhaldsfélög	31.262	811	3	13	-	4	(244)	31.849
Landbúnaður	6.478	85	80	19	1	25	(144)	6.544
Annað	-	-	-	-	-	-	-	0
Samtals	1.307.710	5.795	5.644	4.333	4.891	17.602	(24.476)	1.321.499

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

60. Útlán og kröfur eftir flokkun í áhættustig

Eftirfarandi töflur sýna bæði bókfært brúttóvirði útlána og krafna og vænt útlánatap þeim tengdum eftir atvinnugreinum og flokkun í áhættustig skv. IFRS 9 staðlinum.

	Bókfært virði brúttó	Áhættustig 1		Áhættustig 2		Áhættustig 3		Virðisrýrnunar-sjóður	Gangvirði	Bókfært virði
		Bókfært virði brúttó	12-mánaða vænt útlánatap	Bókfært virði brúttó	Vænt útlánatap út líftíma	Bókfært virði brúttó	Vænt útlánatap út líftíma			
31. desember 2021										
Lánastofnanir	47.231	47.231	-	-	-	-	-	-	-	47.231
Opinberir aðilar	3.898	3.868	(3)	30	-	-	-	(3)	-	3.895
Einstaklingar	726.902	696.781	(319)	26.790	(408)	2.738	(632)	(1.359)	593	725.543
Íbúðalán	646.981	626.118	(137)	19.125	(214)	1.738	(115)	(466)	-	646.515
Annað	79.921	70.663	(182)	7.665	(194)	1.000	(517)	(893)	593	79.028
Fyrirtæki	670.486	539.869	(1.523)	79.801	(3.690)	29.267	(7.248)	(12.461)	21.549	658.025
Sjávarútvegur	177.642	170.822	(158)	3.465	(19)	47	(26)	(203)	3.308	177.439
Fasteignafélög	121.649	104.590	(221)	7.190	(331)	3.442	(771)	(1.323)	6.427	120.326
Byggingarstarfsemi	91.439	78.640	(520)	3.512	(41)	8.911	(1.011)	(1.572)	376	89.867
Ferðaþjónusta	104.584	40.383	(303)	51.930	(3.155)	12.271	(3.491)	(6.949)	-	97.635
Þjónusta, uppl.tækni og fjarskipti	57.515	46.714	(171)	6.834	(64)	1.038	(408)	(643)	2.929	56.872
Verslun	50.716	47.354	(68)	982	(19)	1.235	(1.094)	(1.181)	1.145	49.535
Iðnaður og orkufyrirtæki	30.616	26.150	(21)	2.301	(38)	2.165	(440)	(499)	-	30.117
Eignarhaldsfélög	30.154	19.291	(52)	3.488	(20)	11	(5)	(77)	7.364	30.077
Landbúnaður	6.171	5.925	(9)	99	(3)	147	(2)	(14)	-	6.157
Annað	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Samtals	1.448.517	1.287.749	(1.845)	106.621	(4.098)	32.005	(7.880)	(13.823)	22.142	1.434.694

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

60. Útlán og kröfur eftir flokkun í áhættustig (framhald)

	Bókfært virði brúttó	Áhættustig 1		Áhættustig 2		Áhættustig 3		Virðisrýrnunar-sjóður	Gangvirði	Bókfært virði
		Bókfært virði brúttó	12-mánaða vænt útlánatap	Bókfært virði brúttó	Vænt útlánatap út líftíma	Bókfært virði brúttó	Vænt útlánatap út líftíma			
31. desember 2020										
Lánastofnanir	48.074	48.074	(1)	0	-	-	-	(1)	-	48.073
Opinberir aðilar	4.169	4.026	(39)	143	(2)	-	-	(41)	-	4.128
Einstaklingar	594.523	549.450	(415)	40.417	(1.022)	4.117	(870)	(2.307)	539	592.216
Íbúðalán	519.470	487.781	(242)	28.954	(701)	2.735	(278)	(1.221)	-	518.249
Annað	75.053	61.669	(173)	11.463	(321)	1.382	(592)	(1.086)	539	73.967
Fyrirtæki	699.209	535.653	(3.378)	112.012	(5.612)	35.568	(13.137)	(22.127)	15.976	677.082
Sjávarútvegur	180.949	172.356	(678)	4.665	(153)	1.098	(405)	(1.236)	2.830	179.713
Fasteignafélög	132.797	114.269	(788)	12.456	(646)	5.550	(1.901)	(3.335)	522	129.462
Byggingarstarfsemi	84.827	67.399	(717)	14.014	(678)	3.302	(1.087)	(2.482)	112	82.345
Ferðapjónusta	104.503	29.677	(479)	59.843	(3.624)	14.957	(4.404)	(8.507)	26	95.996
Þjónusta, uppl. tækni og fjarskipti	69.591	51.639	(302)	7.011	(198)	3.462	(1.739)	(2.239)	7.479	67.352
Verslun	54.990	46.893	(207)	4.440	(116)	1.910	(1.077)	(1.400)	1.747	53.590
Iðnaður og orkufyrirtæki	32.771	24.995	(45)	2.857	(67)	4.919	(2.428)	(2.540)	-	30.231
Eignarhaldsfélög	32.093	22.966	(147)	5.860	(93)	7	(4)	(244)	3.260	31.849
Landbúnaður	6.688	5.459	(15)	866	(37)	363	(92)	(144)	-	6.544
Annað	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Samtals	1.345.975	1.137.203	(3.833)	152.572	(6.636)	39.685	(14.007)	(24.476)	16.515	1.321.499

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

61. Virðisrýrnun útlána og krafna

Sjá reikningskilaaðferð í skýringu 83.11 (g).

Eftirfarandi töflur sýna breytingar á virðisrýrnunarsjóði útlána og krafna á árinu 2021.

	12 mánaða vænt útlánatap	Vænt útlánatap út líftíma	Vænt útlánatap út líftíma	Samtals
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	
Staða 1. janúar 2021 - Lánastofnanir	(1)	0	0	(1)
Breytingar vegna líkana/undirliggjandi áhættupátta	1	-	-	1
Staða 31. desember 2021 - Lánastofnanir	0	0	0	0
-þar af fært sem niðurfærsla af kröfuvirði	-	-	-	0
-þar af fært á meðal skulda	-	-	-	0

	12 mánaða vænt útlánatap	Vænt útlánatap út líftíma	Vænt útlánatap út líftíma	Samtals
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	
Staða 1. janúar 2021 - Útlán og kröfur til viðskiptavina	(4.224)	(6.969)	(14.110)	(25.303)
Vænt útlánatap vegna nýrra útlána og krafna	(882)	(339)	(1.627)	(2.848)
Bakfært vænt útlánatap vegna uppgreiðslna	1.141	1.118	2.501	4.760
Flutt í áhættustig 1 - 12 mánaða vænt útlánatap	(115)	105	10	0
Flutt í áhættustig 2 - Vænt útlánatap út líftíma	205	(262)	57	0
Flutt í áhættustig 3 - Vænt útlánatap út líftíma	174	387	(561)	0
Breytingar vegna líkana/undirliggjandi áhættupátta	1.525	1.730	1.518	4.773
Framlag á móti afskrift	2	10	4.233	4.245
Staða 31. desember 2021 - Útlán og kröfur til viðskiptavina	(2.174)	(4.220)	(7.979)	(14.373)
-þar af fært sem niðurfærsla af kröfuvirði	(1.845)	(4.098)	(7.880)	(13.823)
-þar af fært á meðal skulda	(329)	(122)	(99)	(550)

1.1-31.12.2021

	Lána- stofnanir	Opinberir aðilar	Einstaklingar	Fyrirtæki	Samtals
Vænt útlánatap vegna nýrra útlána og krafna	-	-	(285)	(2.563)	(2.848)
Bakfært vænt útlánatap vegna uppgreiðslna	-	1	500	4.259	4.760
Breytingar vegna eigna í lánabók í upphafi árs	-	40	496	4.238	4.774
Afskrift	-	-	(468)	(4.214)	(4.682)
Framlag á móti afskrift	-	-	246	3.999	4.245
Innheimt áður afskrifað	-	-	855	139	994
Gengisbreytingar	-	-	-	(168)	(168)
Virðisbreyting útlána og krafna	0	41	1.344	5.690	7.075

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

61. Virðisrýrnun útlána og krafna (framhald)

Eftirfarandi töflur sýna breytingar á virðisrýrnunarsjóði útlána og krafna á árinu 2020.

	12 mánaða vænt útlánatap	Vænt útlánatap út líftíma	Vænt útlánatap út líftíma	Samtals
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	
Staða 1. janúar 2020 - Lánastofnanir	(1)	(5)	-	(6)
Bakfært vænt útlánatap vegna uppgreiðslna	-	3	-	3
Breytingar vegna líkana/undirliggjandi áhættuþátta	-	2	-	2
Staða 31. desember 2020 - Lánastofnanir	(1)	0	0	(1)
-þar af fært sem niðurfærsla af kröfuvirði	(1)	-	-	(1)
-þar af fært á meðal skulda	-	-	-	0

	12 mánaða vænt útlánatap	Vænt útlánatap út líftíma	Vænt útlánatap út líftíma	Samtals
	Áhættustig 1	Áhættustig 2	Áhættustig 3	
Staða 1. janúar 2020 - Útlán og kröfur til viðskiptavina	(2.579)	(2.029)	(10.625)	(15.233)
Vænt útlánatap vegna nýrra útlána og krafna	(1.773)	(1.508)	(2.714)	(5.995)
Bakfært vænt útlánatap vegna uppgreiðslna	890	544	1.578	3.012
Flutt í áhættustig 1 - 12 mánaða vænt útlánatap	(121)	104	17	0
Flutt í áhættustig 2 - Vænt útlánatap út líftíma	3.692	(3.782)	90	0
Flutt í áhættustig 3 - Vænt útlánatap út líftíma	1.557	1.207	(2.764)	0
Breytingar vegna líkana/undirliggjandi áhættuþátta	(5.907)	(1.517)	(1.227)	(8.651)
Framlag á móti afskrift	17	12	1.535	1.564
Staða 31. desember 2020 - Útlán og kröfur til viðskiptavina	(4.224)	(6.969)	(14.110)	(25.303)
-þar af fært sem niðurfærsla af kröfuvirði	(3.831)	(6.636)	(14.007)	(24.474)
-þar af fært á meðal skulda	(395)	(333)	(103)	(831)

	1.1-31.12.2020				
	Lána- stofnanir	Opinberir aðilar	Einstaklingar	Fyrirtæki	Samtals
Vænt útlánatap vegna nýrra útlána og krafna	-	(1)	(558)	(5.436)	(5.995)
Bakfært vænt útlánatap vegna uppgreiðslna	3	1	458	2.553	3.015
Breytingar vegna eigna í lánabók í upphafi árs	2	(3)	(416)	(8.232)	(8.649)
Afskrift	-	-	(704)	(1.904)	(2.608)
Framlag á móti afskrift	-	-	365	1.199	1.564
Innheimt áður afskrifað	-	-	325	170	495
Gengisbreytingar	-	-	1	296	297
Virðisbreyting útlána og krafna	5	(3)	(529)	(11.354)	(11.881)

62. Stórar áhættuskuldbindingar

Þann 31. desember 2021 voru fimm hópar viðskiptavina samstæðunnar skilgreindir sem stórar áhættuskuldbindingar samkvæmt gildandi reglum um stórar áhættuskuldbindingar fjármálfyrirtækja. Viðskiptavinir teljast til stórra áhættuskuldbindinga ef heildarskuldbindingar þeirra eða fjárhagslega- eða stjórnunarlega tengdra aðila eru umfram 10% af eiginfjárbætti 1 á samstæðugrunni. Samkvæmt framangreindum reglum má engin áhættuskuldbinding, eftir útlánamildun, vera stærri en 25% af eiginfjárbætti 1. Neðangreind tafla sýnir stórar áhættuskuldbindingar eftir útlánamildun.

	Fjöldi stórra áhætta	Stórar áhættur
31. desember 2021		
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 10-20% af eiginfjárbætti 1 á samstæðugrunni	2	61.480
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 0-10% af eiginfjárbætti 1 á samstæðugrunni	3	32.253
Samtals	5	93.733
Hlutfall af eiginfjárbætti 1		33%
31. desember 2020		
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 10-20% af hæfu fjármagni samstæðunnar	3	104.514
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 0-10% af hæfu fjármagni samstæðunnar	1	7.134
Samtals	4	111.648
Hlutfall af hæfu fjármagni		40%

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

63. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Sundurliðun á skuldabréfasafni samstæðunnar, í samræmi við lánshæfiseinkunn matsfyrirtækisins Standard & Poor's, er sem hér segir:

Ríkisskuldabréf og ríkisvixlar	2021	2020
AAA	41.182	19.546
AA- til AA+	28.037	21.616
A- til A+	62.316	55.448
BB+ og lægra	622	207
BBB+ og lægra	-	26
	132.157	96.843
Skuldabréf fyrirtækja		
A- til A+	615	3.389
BBB- til BBB+	135	4.311
Óflokkað	5.007	3.437
	5.757	11.137
Eignavarin verðbréf		
BBB- til BBB+	12.521	11.350
	12.521	11.350
Samtals	150.435	119.330

Eftirfarandi tafla sýnir bókfært virði skuldabréfa þar sem útgefendur bréfanna hafa ekki staðið við samningsbundnar greiðslur á gjalddögum.

	Vanskil 0-90 dagar	Vanskil yfir 90 dagar	Bókfært virði
31. desember 2021			
Eignarhaldsfélög	-	11	11
Samtals	0	11	11
31. desember 2020			
Eignarhaldsfélög	-	20	20
Samtals	0	20	20

64. Afleiðusamningar

Sundurliðun á stöðu á afleiðusamningum samstæðunnar, eftir tilsvarende lánshæfiseinkunn mótaðila hjá matsfyrirtækinu Standard & Poor's, er sem hér segir.

	2021			2020		
	Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði		Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir		Eignir	Skuldir
A- til A+	166.629	966	1.311	105.436	1.981	3.036
BBB- to BBB+	13.043	100	211	49.842	985	12
BB+ og lægra	2.252	16	6	2.107	71	4
Óflokkað	102.356	151	418	50.058	266	672
Samtals	284.280	1.233	1.946	207.443	3.303	3.724

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

65. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi tafla sýnir hreinar stöður fjáreigna og fjárskulda sem falla undir jöfnunarsamninga sem beita má án skilyrða eða aðra sambærilega samninga.

31. desember 2021

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða aðra sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund fjáreigna	Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnun sem ekki er færð í efnahagsreikning		Móttæknar tryggingar	Nettó fjáreignir innan jöfnunarsamninga	Fjáreignir utan jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó í efnahagsreikningi
	Fjáreignir	Fjárskuldir	Mismunur	Fjárskuldir	Fjárskuldir				
Afleiður	1.233	-	1.233	(343)	(1.224)		(334)	-	1.233

Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða aðra sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund fjárskulda	Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnun sem ekki er færð í efnahagsreikning		Afhentar tryggingar	Nettó fjárskuldir innan jöfnunarsamninga	Fjárskuldir utan jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó í efnahagsreikningi
	Fjárskuldir	Fjáreignir	Mismunur	Fjáreignir	Fjárskuldir				
Afleiður	(1.946)	-	(1.946)	(343)	1.118	1.118	(1.171)	-	(1.946)
Skortstöður	(2.616)	-	(2.616)	-	2.616	2.616	-	-	(2.616)
Samtals	(4.562)	0	(4.562)	(343)	3.734	3.734	(1.171)	0	(4.562)

31. desember 2020

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða aðra sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund fjáreigna	Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnun sem ekki er færð í efnahagsreikning		Móttæknar tryggingar	Nettó fjáreignir innan jöfnunarsamninga	Fjáreignir utan jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó í efnahagsreikningi
	Fjáreignir	Fjárskuldir	Mismunur	Fjárskuldir	Fjárskuldir				
Afleiður	3.303	-	3.303	(60)	(2.525)		718	-	3.303

Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða aðra sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund fjárskulda	Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnun sem ekki er færð í efnahagsreikning		Afhentar tryggingar	Nettó fjárskuldir innan jöfnunarsamninga	Fjárskuldir utan jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó í efnahagsreikningi
	Fjárskuldir	Fjáreignir	Mismunur	Fjáreignir	Fjárskuldir				
Afleiður	(3.724)	-	(3.724)	(60)	3.035	3.035	(750)	-	(3.724)
Skortstöður	(523)	-	(523)	-	523	523	-	-	(523)
Samtals	(4.247)	0	(4.247)	(60)	3.558	3.558	(750)	0	(4.247)

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Lausafjánhætta

66. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er áhættan á því að samstæðan eigi í erfiðleikum með að standa við skuldbindingar sínar sem fylgja fjárskuldum og gerðar eru upp með peningalegum greiðslum eða öðrum fjáreignum, eða að slíku uppgjöri fylgi óhóflegur kostnaður. Áhættuna er tilkomin vegna tímamismisræmis í greiðsluflæði fjáreigna og fjárskulda, sem er eðlislægur hluti af starfsemi og fjárfestingum samstæðunnar.

67. Stýring lausafjánhættu

Meginmælikvarðar lausafjánhættu eru lausafjánhættuhlutfall (e. liquidity coverage ratio (LCR)) og fjármögnunarbækjuhlfall (e. net stable funding ratio (NSFR)). Tilgangur lausafjánhættuhlutfallsins er að stuðla að skammtíma þolgæðum lausafjánhættu með því að tryggja að nægar hágæða lausafjánhættu séu til staðar til að mæta skyndilegu álagi sem varir í allt að 30 daga. Tilgangur fjármögnunarbækjuhlfalls er hins vegar að takmarka tímamismisræmi á milli eigna og skulda og of mikið traust á óstöðuga skammtímafjármögnun til að fjármagna langtímaeignir.

Samstæðan starfar í samræmi við lausafjánhættu Seðlabanka Íslands nr. 266/2017, um lausafjánhættuhlutfall lánastofnana. Þann 30. júní 2021 voru reglur nr. 1032/2014, um fjármögnunarlutfall í erlendum gjaldmiðlum, felldar á brott en nýjar reglur nr. 750/2021, um hlutfall stöðugar fjármögnunar, tóku gildi þar sem innleitt er 100% heildarhlutfall fyrir stöðuga fjármögnun. Samstæðan fylgir auk þess leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 2/2010, um bestu framkvæmd lausafjánhættu hjá fjármálfyrirtækjum. Lausafjánhættu Seðlabankans nr. 266/2017 gera kröfur um 100% heildarlausafjánhættu að lágmarki fyrir samstæðuna og að lausafjánhættu fyrir erlendar myntir sé einnig að lágmarki 100%. Seðlabanki Íslands breytti reglum nr. 266/2017 í desember 2019 og innleiddi lágmarkskröfu á lausafjánhættu í íslenskum krónum. Innleiðingaráætlun er á þann veg að frá og með 1. janúar 2020 er lágmarkskrafa lausafjánhættu í íslenskum krónum 30%, 40% þann 1. janúar 2022 og 50% þann 1. janúar 2023. Reglur nr. 750/2021, um hlutfall stöðugar fjármögnunar, setja 100% lágmarksskorðu um stöðuga heildarfjármögnunarbækju. Samstæðan skilar mánaðarlegum skýrslum um lausafjánhættu og fjármögnunarlutfall til Seðlabankans.

Fylgst er með lausafjánhættu samstæðunnar innan dags, skammtíma lausafjánhættu til 30 daga, sem og lausafjánhættu til meðallangs og lengri tíma og fjármögnunarlutfall vegna mismisræmis eigna og skulda til lengri tíma.

Lausafjánhættu samstæðunnar felur meðal annars í sér að setja upp áætlað sjóðstreymi út frá endurgreiðsluferli frekar en að byggja á samningsbundnum gjalddögum eingöngu, eftirlit með lausafjánhættu í efnahagsreikningi, eftirlit og stýringu á endurgreiðsluferli skulda og skuldbindinga utan efnahagsreiknings, eftirlit með samsöfnun lausafjánhættu til að forðast að verða ótilhlýðilega háður stórum mótaðilum, áætla sjóðstreymi framtíðarviðskipta og viðhalda lausafjánhættu og viðlagaáætlunum sem segja til um aðgerðir sem grípa skal til komi til erfiðleika vegna skorts á lausafé.

Samstæðan framkvæmir mánaðarlega álagsprófanir með líkani af lausafjánhættu samstæðunnar. Líkanið er keyrt mörgum sinnum til að fá dreifðar niðurstöður fyrir 30 daga lausafjánhættu. Niðurstöðurnar eru síðan bornar saman við áhættuvilja.

Meginmælikvarði lausafjánhættu til skamms tíma er lausafjánhættuhlutfall (LCR) sem mælir hlutfall hágæða lausafjánhættu af nettó heildarútlæði á næstu 30 dögum miðað við tilteknar álagsaðstæður. Hágæða lausafjánhættu samanstanda af handbæru fé, innstæðum hjá Seðlabankanum, eignum sem nota má í endurhverfum viðskiptum við Seðlabankann erlendum ríkisverðbréfum með 0% áhættuvog og öðrum eignum sem uppfylla skilyrði um lausafjánhættu samkvæmt reglum nr. 266/2017. Vænt inn- og útlæði fyrir næstu 30 daga fær ákveðna vögun af heildarfjánhættu hvers eigna- og skuldaliðar sem teljast til hlutfallsins sem tilgreindar eru í lausafjánhættu reglum nr. 266/2017. Lánastofnanir geta að hámarki gert ráð fyrir 75% af væntu innflæði lausafjár á móti væntu útlæði lausafjár. Þetta er gert til að koma í veg fyrir að lánastofnanir reiði sig um of á vænt innflæði á álagstímum. Taflan hér að neðan sýnir útreikninga lausafjánhættuhlutfalls þann 31. desember 2021 og 31. desember 2020.

Lausafjánhættu 31. desember 2021	ISK		Erlendar myntir		Samtals	
	Óvegið	Vegið	Óvegið	Vegið	Óvegið	Vegið
1. stigs lausafjánhættu	139.388	139.388	71.156	71.156	210.545	210.544
2. stigs lausafjánhættu	11.945	8.361	229	194	12.173	8.556
Upplýsingaliðir	9.903	-	10	-	9.913	-
Heildarlausafjánhættu	161.236	147.749	71.395	71.350	232.631	219.100
Innlán	604.555	122.046	115.772	47.492	720.326	169.538
Lántaka	-	-	142	142	142	142
Annað útlæði	124.953	17.319	34.638	3.716	159.592	21.035
Heildarútlæði (0-30 daga)	729.508	139.365	150.552	51.350	880.060	190.715
Útlán og kröfur á lánastofnanir	10.438	-	47.128	44.651	57.566	44.651
Annað innflæði	33.640	16.323	13.773	7.198	47.412	23.521
Skorður við áætlað innflæði	-	-	-	(13.337)	-	-
Heildarinnflæði (0-30 daga)	44.078	16.323	60.901	38.512	104.978	68.172
Lausafjánhættu		120%		556%		179%

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

67. Stýring lausafjánhættu (framhald)

Lausafjórþekja 31. desember 2020	ISK		Erlendar myntir		Samtals	
	Óvegið	Vegið	Óvegið	Vegið	Óvegið	Vegið
1. stigs lausafjáreignir	122.458	122.458	42.620	42.620	165.077	165.077
2. stigs lausafjáreignir	-	-	4.578	3.892	4.578	3.892
Upplýsingaliðir	21.033	-	300	-	21.334	-
Heildarlausafjáreignir	143.491	122.458	47.498	46.512	190.989	168.969
Innlán	520.333	114.832	102.032	40.757	622.365	155.589
Lántaka	-	-	146	146	146	146
Annað útflæði	93.795	15.776	32.052	2.987	125.847	18.763
Heildarútflæði (0-30 daga)	614.128	130.608	134.230	43.890	748.358	174.498
Útlán og kröfur á lánastofnanir	13.084	-	47.727	47.336	60.810	47.336
Annað innflæði	29.835	13.902	6.421	3.787	36.256	17.690
Skorður við áætlað innflæði	-	-	-	(18.206)	-	-
Heildarinnflæði (0-30 daga)	42.919	13.902	54.148	32.917	97.066	65.026
Lausafjórþekja		105%		424%		154%

Eftirfarandi tafla sýnir samsetningu lausafjárforða bankans sem samsettur er af hágæða lausafjáreignum sem skilgreindar eru í lausafjárreglum nr. 266/2017, sem og af tiltækum útlánnum og kröfum á fjármálastofnanir:

Lausafjárforði 31. desember 2021	ISK	Erlendar myntir	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	77.334	1.937	79.271
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf veðhæf hjá Seðlabanka Íslands	73.999	229	74.228
Erlend ríkisskuldabréf með 0% áhættuvog	-	69.219	69.219
Hágæðalausafjáreignir	151.333	71.385	222.718
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	10.438	47.128	57.566
Heildarlausafjárforði	161.771	118.513	280.284

Lausafjárforði 31. desember 2020	ISK	Erlendar myntir	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	61.634	1.458	63.092
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf veðhæf hjá Seðlabanka Íslands	60.823	4.578	65.401
Erlend ríkisskuldabréf með 0% áhættuvog	-	41.161	41.161
Hágæðalausafjáreignir	122.457	47.197	169.654
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	13.084	47.727	60.811
Heildarlausafjárforði	135.541	94.924	230.465

Annar meginmælikvarði lausafjánhættu þar sem horft er til allt að 12 mánaða, er fjármögnunarþekja (NSFR). Eftirfarandi tafla sýnir fjármögnunarþekju í erlendum myntum og fjármögnunarþekju samtals 31. desember 2021 og 31. desember 2020.

	2021	2020
Fjármögnunarþekja erlendra mynta	142%	132%
Fjármögnunarþekja samtals	121%	116%

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

67. Stýring lausafjánhættu (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir flokkun innlána samstæðunnar eftir aðferðafræði lausafjárreglna nr. 266/2017, um útreikning á lausafjórþekjuhlutfalli. Innlánaþóparnir eru flokkaðir eftir binditíma sem og eftir áætlaðri útfærðisvígt sem gefur til kynna kvikleika þeirra. Greining á kvikleika er aðferð sem bankinn notar til að meta hversu stöðug innlán samstæðunnar eru.

31. desember 2021	Áætluð útfærðisvígt	0-30 dagar	Meira en 30 dagar	Samtals
Einstaklingar	5% - 100%	353.612	114.234	467.846
Lítill og meðalstór fyrirtæki	5% - 100%	88.358	6.121	94.479
Rekstrarinnlán	5% - 25%	-	-	-
Stór fyrirtæki	20% - 40%	185.594	33.970	219.564
Opinberir aðilar	20% - 40%	38.926	2.231	41.157
Viðskiptavinir á fjármálamarkaði	100%	50.739	24.080	74.819
Handveðsett innlán		12.154	503	12.657
Samtals innlán		729.383	181.139	910.522

31. desember 2020	Áætluð útfærðisvígt	0-30 dagar	Meira en 30 dagar	Samtals
Einstaklingar	5% - 100%	320.408	111.226	431.634
Lítill og meðalstór fyrirtæki	5% - 100%	78.887	7.092	85.979
Rekstrarinnlán	5% - 25%	-	-	-
Stór fyrirtæki	20% - 40%	116.435	20.269	136.704
Opinberir aðilar	20% - 40%	35.071	8.041	43.112
Viðskiptavinir á fjármálamarkaði	100%	68.961	64.280	133.241
Handveðsett innlán		11.082	399	11.481
Samtals innlán		630.844	211.307	842.151

68. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi töflur taka aðeins mið af samningsbundnu greiðslufærðis eigna og skulda samstæðunnar en taka ekki mið af þeim aðgerðum sem samstæðan getur ákveðið að fara úr til að umbreyta eignum í reiðufé, annað hvort með sölu eigna eða þátttöku í viðskiptum við Seðlabanka Íslands. Frekari upplýsingar um lausafjárstýringu samstæðunnar eru í skýringu 67.

Fjárhæðum í eftirstöðvagreiningunni fyrir 31. desember 2021 og 2020 er skipt niður á tímabil með tilliti til þess sem eftir er af líftíma samnings (þ.e. miðað við tímasetningu samningsbundins framtíðar greiðslufærðis). Í tilviki útlána og krafna á viðskiptavini sem eru í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir metur samstæðan greiðslufærðis út frá sögulegum upplýsingum um endurheimtur. Í tilviki skuldabréfa sem útgefin eru af fyrirtækjum í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir eru fjárhæðir settar fram sem framtíðar greiðslufærðis metið á gangvirði á reikningsskiladegi. Þessi skuldabréf falla öll á tímabilið 1-5 ár.

Fjárhæðir sem birtar eru í eftirstöðvagreiningunni eru ónúvirt framtíðarinnflæði og útfærðis greiðslna samstæðunnar, þar með talið bæði greiðslufærðis af höfuðstólum og vöxtum. Þessar fjárhæðir eru aðrar en bókfært virði í efnahagsreikningi sem byggja á núvirtu framtíðar greiðslufærðis en ekki ónúvirtu. Ef inn- og útgreiðslur eru ekki fastákveðnar er fjárhæðin sem notuð er við eftirstöðvagreininguna ákvörðuð með tilliti til þeirra vaxtaferla, gengis gjaldmiðla og verðbólgu sem er í gildi á reikningsskiladegi. Þegar valkvætt er hvenær samstæðan þarf að inna greiðslu af hendi er vænt greiðslustreymi reiknað út frá fyrsta degi sem samstæðan kann að vera krafin um greiðslu. Þetta á m.a. við óbundnar innstæður falla inn á fyrsta tímabilið. Í þeim tilfellum sem samstæðan hefur skuldbundið sig til að hafa fjárhæðir til reiðu vegna afborgana er reiknað með því að hver afborgun sé reidd fram á fyrsta degi sem samstæðan kann að vera krafin um greiðslu. Óáðregnar lánsheimildir falla því líka innan þess tímabils sem fyrst mætti draga á þær. Fjárhæðin sem notuð er í eftirstöðvagreiningunni vegna fjárhagslegra ábyrgða sem samstæðan hefur gefið út er hámarksfjárhæð ábyrgðarinnar og er hún gefin upp á fyrsta tímabilinu sem hægt væri að krefjast efnda á ábyrgðinni.

Talsverður munur er á væntu greiðslufærðis samstæðunnar af óbundnum innstæðum annars vegar og fjárhæðunum sem eftirstöðvagreiningin miðast við hins vegar. Óbundin innlán viðskiptavina hafa stuttan samningsbundinn gjaldþaga en eru skilgreind sem tiltölulega stöðug fjármögnunarleið með væntan lánstíma lengri en eitt ár. Að auki er ekki gert ráð fyrir því að allar lánalínur séu nýttar samstundis. Eins og kom fram í skýringu 67 framkvæmir samstæðan einnig mánaðarlegar álagsprófanir til að meta áhrif breyttra markaðsaðstæðna og úttekta af innlánsreikningum.

Fjárhæðir sem koma fram undir fjáreignum og fjárskuldum sem falla ekki undir afleiður ná yfir samninga um stundarviðskipti. Við stýringu á lausafjánhættu lítur samstæðan á samninga um stundarviðskipti sem fjárhagslega eign eða skuld en ekki sem hluta af afleiðusamningum.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

68. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar 31. desember 2021:

Fjárskuldir aðrar en afleiður	0-1 mánuður	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjaldþaga	Samtals	Bókfært virði
Skuldir við lánastofnanir og								
Seðlabanka	(10.372)	-	-	-	-	-	(10.372)	(10.425)
Innlán frá viðskiptavinum	(718.631)	(147.851)	(11.277)	(19.930)	(6.843)	-	(904.532)	(900.098)
Skortstöður	-	(31)	(7)	(2.001)	(744)	-	(2.785)	(2.616)
Lántaka	(69)	(43.790)	(48.345)	(367.744)	(76.214)	-	(536.162)	(486.042)
Aðrar fjárskuldir	(9.195)	-	-	-	-	-	(9.195)	(9.195)
Víkjandi lántaka	-	-	(698)	(2.896)	(24.480)	-	(28.074)	(20.785)
Samtals	(738.267)	(191.672)	(60.327)	(392.571)	(108.281)	0	(1.491.118)	(1.429.161)
Afleiður – skuldir								
Veltubók								(427)
Innstreymi	8.458	9.477	2.701	-	-	-	20.636	
Útstreymi	(8.779)	(9.584)	(2.758)	-	-	-	(21.121)	
Áhættuvarnir								(1.519)
Innstreymi	18.205	12.530	1.328	3.384	-	-	35.447	
Útstreymi	(18.753)	(13.048)	(1.341)	(3.885)	-	-	(37.027)	
Samtals	(869)	(625)	(70)	(501)	0	0	(2.065)	(1.946)
Fjáreignir aðrar en afleiður								
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	-	-	-	-	-	82.425	82.425
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	27.234	41.264	35.597	39.828	11.517	-	155.440	150.435
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	-	-	-	-	-	33.347	33.347	33.347
Útlán og kröfur á lánastofnanir	47.128	-	-	-	-	-	47.128	47.231
Útlán og kröfur á viðskiptavini	69.923	54.628	195.785	573.244	1.484.240	-	2.377.820	1.387.463
Aðrar fjáreignir	8.800	-	-	-	-	-	8.800	8.800
Samtals	235.510	95.892	231.382	613.072	1.495.757	33.347	2.704.960	1.709.701
Afleiður - eignir								
Veltubók								167
Innstreymi	15.961	8.500	1.196	1.213	-	-	26.870	
Útstreymi	(15.875)	(8.478)	(1.153)	(1.210)	-	-	(26.716)	
Áhættuvarnir								1.066
Innstreymi	13.315	83.778	443	44.723	-	-	142.259	
Útstreymi	(13.230)	(83.345)	(170)	(44.442)	-	-	(141.187)	
Samtals	171	455	316	284	0	0	1.226	1.233
Liðir utan efnahagsreiknings								
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	(1.300)	(1.053)	(4.089)	(4.037)	(12.358)	(3.952)	(26.789)	
Ónýttar lánsheimildir	(127.508)	-	-	-	-	-	(127.508)	
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortaheimildir	(66.974)	-	-	-	-	-	(66.974)	
Samtals	(195.782)	(1.053)	(4.089)	(4.037)	(12.358)	(3.952)	(221.271)	
Hrein lausafjárstaða	(699.237)	(97.003)	167.212	216.247	1.375.118	29.395	991.732	279.827

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

68. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar 31. desember 2020:

Fjárskuldir aðrar en afleiður	0-1 mánuður	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjaldþaga	Samtals	Bókfært virði
Skuldir við lánastofnanir og								
Seðlabanka	(18.997)	(29.641)	-	-	-	-	(48.638)	(48.725)
Innlán frá viðskiptavinum	(611.570)	(108.575)	(53.867)	(16.827)	(5.761)	-	(796.600)	(793.427)
Skortstöður	-	(6)	(2)	(35)	(560)	-	(603)	(523)
Lántaka	(63)	(32.479)	(13.438)	(334.670)	(83.795)	-	(464.445)	(420.178)
Aðrar fjárskuldir	(8.127)	-	-	-	-	-	(8.127)	(8.127)
Víkjandi lántaka	-	-	(710)	(2.898)	(25.356)	-	(28.964)	(21.366)
Samtals	(638.757)	(170.701)	(68.017)	(354.430)	(115.472)	0	(1.347.377)	(1.292.346)
Afleiður - skuldir								
Veltubók								(676)
Innstreymi	3.668	1.168	8	-	-	-	4.844	
Útstreymi	(4.263)	(1.246)	(8)	-	-	-	(5.517)	
Áhættuvarnir								(3.048)
Innstreymi	499	26	25.980	3.563	-	-	30.068	
Útstreymi	(534)	(85)	(28.533)	(4.011)	-	-	(33.163)	
Samtals	(630)	(137)	(2.553)	(448)	0	0	(3.768)	(3.724)
Fjáreignir aðrar en afleiður								
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	67.604	-	-	-	-	-	67.604	67.604
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	26.454	29.325	22.433	34.494	11.438	-	124.144	119.330
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	-	-	-	-	-	26.808	26.808	26.808
Útlán og kröfur á lánastofnanir	48.073	-	-	-	-	-	48.073	48.073
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	61.456	67.836	192.753	504.165	1.284.532	-	2.110.742	1.273.426
Aðrar fjáreignir	9.852	-	-	-	-	-	9.852	9.852
Samtals	213.439	97.161	215.186	538.659	1.295.970	26.808	2.387.223	1.545.093
Afleiður - eignir								
Veltubók								303
Innstreymi	1.957	1.797	2.019	1.858	-	-	7.631	
Útstreymi	(1.885)	(1.728)	(1.912)	(1.805)	-	-	(7.330)	
Áhættuvarnir								3.000
Innstreymi	12.711	20.707	1.053	95.241	-	-	129.712	
Útstreymi	(12.110)	(19.547)	(989)	(94.081)	-	-	(126.727)	
Samtals	673	1.229	171	1.213	0	0	3.286	3.303
Liðir utan efnahagsreiknings								
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	(1.388)	(632)	(5.693)	(4.086)	(12.269)	-	(24.068)	
Ónýttar lánsheimildir	(99.553)	-	-	-	-	-	(99.553)	
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortheimildir	(64.663)	-	-	-	-	-	(64.663)	
Samtals	(165.604)	(632)	(5.693)	(4.086)	(12.269)	0	(188.284)	
Hrein lausafjárstaða	(590.879)	(73.080)	139.094	180.908	1.168.229	26.808	851.080	252.326

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

69. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar eftir myntum 31. desember 2021:

	0-1	1-3	3-12	Meira en	Án			Bókfært
Fjárskuldir aðrar en afleiður	mánuður	mánuðir	mánuðir	5 ár	gjaldþaga	Samtals	virði	
Samtals í erlendri mynt	(116.624)	(44.947)	(18.407)	(213.343)	(15.683)	-	(409.004)	(1.007.200)
ISK	(621.643)	(146.725)	(41.920)	(179.228)	(92.598)	-	(1.082.114)	(421.961)
Alls	(738.267)	(191.672)	(60.327)	(392.571)	(108.281)	0	(1.491.118)	(1.429.161)
Afleiður – skuldir								
Samtals í erlendri mynt	5.266	7.514	2.696	(1)	-	-	15.475	(1.197)
ISK	(6.135)	(8.139)	(2.766)	(500)	-	-	(17.540)	(749)
Samtals	(869)	(625)	(70)	(501)	0	0	(2.065)	(1.946)
Fjáreignir aðrar en afleiður								
Samtals í erlendri mynt	85.784	58.910	82.313	160.912	2.703	916	391.538	1.340.052
ISK	149.726	36.982	149.069	452.160	1.493.054	32.431	2.313.422	369.649
Samtals	235.510	95.892	231.382	613.072	1.495.757	33.347	2.704.960	1.709.701
Afleiður – eignir								
Samtals í erlendri mynt	10.657	6.842	(240)	306	-	-	17.565	1.197
ISK	(10.486)	(6.387)	556	(22)	-	-	(16.339)	36
Samtals	171	455	316	284	0	0	1.226	1.233
Liðir utan efnahagsreiknings								
Samtals í erlendri mynt	(31.193)	(381)	(2.589)	(887)	(6.205)	-	(41.255)	
ISK	(164.589)	(672)	(1.500)	(3.150)	(6.153)	(3.952)	(180.016)	
Samtals	(195.782)	(1.053)	(4.089)	(4.037)	(12.358)	(3.952)	(221.271)	
Hrein lausafjárstaða í ISK	(653.127)	(124.941)	103.439	269.260	1.394.303	28.479	1.017.413	(53.025)
Hrein lausafjárstaða í erlendri mynt	(46.110)	27.938	63.773	(53.013)	(19.185)	916	(25.681)	332.852
Hrein lausafjárstaða	(699.237)	(97.003)	167.212	216.247	1.375.118	29.395	991.732	279.827

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar eftir gjaldmiðlum 31. desember 2020:

	0-1	1-3	3-12	Meira en	Án			Bókfært
Fjárskuldir aðrar en afleiður	mánuður	mánuðir	mánuðir	5 ár	gjaldþaga	Samtals	virði	
Samtals í erlendri mynt	(103.161)	(32.924)	(2.553)	(202.633)	(17.074)	-	(358.345)	(952.226)
ISK	(535.596)	(137.777)	(65.464)	(151.797)	(98.398)	-	(989.032)	(340.120)
Alls	(638.757)	(170.701)	(68.017)	(354.430)	(115.472)	0	(1.347.377)	(1.292.346)
Afleiður – skuldir								
Samtals í erlendri mynt	2.889	(86)	3	(6)	-	-	2.800	(113)
ISK	(3.519)	(51)	(2.556)	(442)	-	-	(6.568)	(3.611)
Samtals	(630)	(137)	(2.553)	(448)	0	0	(3.768)	(3.724)
Fjáreignir aðrar en afleiður								
Samtals í erlendri mynt	79.573	50.536	80.629	155.648	4.902	227	371.515	1.196.658
ISK	133.866	46.625	134.557	383.011	1.291.068	26.581	2.015.708	348.435
Samtals	213.439	97.161	215.186	538.659	1.295.970	26.808	2.387.223	1.545.093
Afleiður – eignir								
Samtals í erlendri mynt	902	196	-	1.609	-	-	2.707	3.197
ISK	(229)	1.033	171	(396)	-	-	579	106
Samtals	673	1.229	171	1.213	0	0	3.286	3.303
Liðir utan efnahagsreiknings								
Samtals í erlendri mynt	(28.398)	(398)	(3.273)	(469)	(6.773)	-	(39.311)	
ISK	(137.206)	(234)	(2.420)	(3.617)	(5.496)	-	(148.973)	
Samtals	(165.604)	(632)	(5.693)	(4.086)	(12.269)	0	(188.284)	
Hrein lausafjárstaða í ISK	(542.684)	(90.404)	64.288	226.759	1.187.174	26.581	871.714	4.810
Hrein lausafjárstaða í erlendri mynt	(48.195)	17.324	74.806	(45.851)	(18.945)	227	(20.634)	247.516
Hrein lausafjárstaða	(590.879)	(73.080)	139.094	180.908	1.168.229	26.808	851.080	252.326

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

70. Veðsettar eignir

Bankinn hefur sett að veði hluta af útlánasafni sínu til tryggingar útgáfu á sértryggðum skuldabréfum sem bankinn hefur gefið út í samræmi við íslensk lög og reglur Fjármálaeftirlitsins. Þá hefur bankinn sett Seðlabankanum að veði eignir til tryggingar á uppgjöri í íslenska greiðslukerfinu, sett eignir að veði til þess að tryggja viðskiptalínur, GMRA-samninga (e. Global Master Repurchase Agreement) og ISDA-samninga (e. International Swaps and Derivative Association), auk annarra veðsetninga af svipuðum toga.

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun veðsettra og óveðsettra eigna samstæðunnar 31. desember 2021 og 31. desember 2020:

31. desember 2021	Veðsett á móti			
	Sértryggð- um skulda- bréfum	Annað	Óveðsettar eignir	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	1.687	3.154	77.584	82.425
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	-	150.435	150.435
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	-	-	33.347	33.347
Afleiðusamningar	-	-	1.233	1.233
Útlán og kröfur á lánastofnanir	-	2.315	44.916	47.231
Útlán og kröfur á viðskiptavini	277.539	-	1.109.924	1.387.463
Fjárfesting í hlutdeildarfélagum	-	-	1.857	1.857
Rekstrarfjármunir	-	-	13.019	13.019
Óefnislegar eignir	-	-	1.781	1.781
Frestuð skatteign	-	-	15	15
Aðrar eignir	-	-	10.087	10.087
Eignir í sölumeðferð	-	-	905	905
Samtals	279.226	5.469	1.445.103	1.729.798

31. desember 2020	Veðsett á móti			
	Sértryggð- um skulda- bréfum	Annað	Óveðsettar eignir	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	683	4.511	62.410	67.604
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	-	119.330	119.330
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	-	-	26.808	26.808
Afleiðusamningar	-	-	3.303	3.303
Útlán og kröfur á lánastofnanir	-	377	47.696	48.073
Útlán og kröfur á viðskiptavini	240.563	-	1.032.863	1.273.426
Fjárfesting í hlutdeildarfélagum	-	-	1.722	1.722
Rekstrarfjármunir	-	-	9.327	9.327
Óefnislegar eignir	-	-	1.696	1.696
Frestuð skatteign	-	-	23	23
Aðrar eignir	-	-	11.227	11.227
Eignir í sölumeðferð	-	-	1.638	1.638
Samtals	241.246	4.888	1.318.043	1.564.177

Markaðsáhætta

71. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er áhættan á að verðbreytingar á mörkuðum hafi áhrif á gangvirði og framtíðarsjóðstreymi fjármálagerna. Markaðsáhætta er tilkomin vegna opinna staða í gjaldmiðlum, hlutabréfum og vaxtaberandi gerningum, en slíkir fjármálagerningar eru næmir fyrir almennum og sértækum markaðsbreytingum og flökti í markaðsbreytum, til dæmis vöxtum, vaxtaálagi, gengi gjaldmiðla og hlutabréfaverði. Önnur markaðsáhætta er skilgreind sem hlutabréfaáhætta og verðtryggingaráhætta en greint er frá þessu sérstaklega í næstu skýringum.

72. Stýring markaðsáhattu

Samstæðan flokkar markaðsáhattu starfseminnar í áhættu innan veltubókar og áhættu utan veltubókar og er áhættunni stýrt sérstaklega fyrir hvora bók. Veltubók inniheldur stöður sem koma til vegna viðskiptavaktar, áhættuvarna vegna afleiðuviðskipta og stöðutöku fyrir eigin reikning. Söfn utan veltubókar innihalda stöðutöku sem tengist viðskiptabankastarfsemi samstæðunnar og eigin stöðutöku Fjárstýringar vegna eigna- og skuldastýringar, sem og fjármögnunarsamninga. Fjárstýring ber jafnframt ábyrgð á daglegri lausafjárstýringu samstæðunnar sem felur í sér markaðsáhattu.

Samstæðan notar áhættugrunn og eiginfjárförf sem samnefnara fyrir áhættu mismunandi eignaflokka, þar á meðal eru þær eignir sem bera markaðsáhattu. Eignir samstæðunnar eru þannig áhættuvegnar í samræmi við eiginfjárreglur, sem áhættugrunnur samstæðunnar byggist svo á.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

72. Stýring markaðsáhhættu (framhald)

Í eftirfarandi töflu er samantekt á markaðsáhhættu samstæðunnar sýnd sem hlutfall af áhættugrunni þann 31. desember 2021 og 31. desember 2020. Aðlögun á útlánvirði (CVA) fyrir afleiðustöður samstæðunnar eru reiknaðar með staðalaðferð samkvæmt reglum um eiginfjákröfur.

Áhættuþáttur	2021	2020
	% af áh.gr.	% af áh.gr.
Hlutabréfaáhhætta	0,5%	0,3%
Vaxtaáhhætta	0,2%	0,2%
Aðlögun á útlánvirði	0,0%	0,0%
Gjaldeyrisáhhætta	0,2%	0,4%
Samtals	0,9%	1,0%

73. Hlutabréfaáhhætta

Hlutabréfaáhhætta er áhættan á sveiflum í virði á opnum stöðum í hlutabréfagæringum.

Hlutabréfastöður samstæðunnar í veltubók samanstanda af skráðum innlendum hlutabréfum vegna eigin stöðutöku og stöðutöku vegna viðskiptavaktar, þ.m.t. stöðum vegna hlutabréfaafleiðna og vörnum vegna þeirra. Stöður samstæðunnar í hlutabréfum utan veltubókar samanstanda af innlendum og erlendum skráðum og óskráðum hlutabréfum vegna eigna- og skuldastýringar. Frekari útlitun má sjá í skýringu 22 og skýringum 74-75.

74. Vaxtaáhhætta

Vaxtaáhhætta er áhættan á að vaxtabreytingar á mörkuðum hafi áhrif á gangvirði eða framtíðarsjóðstreymi fjármálagæringa.

Vaxtabreytingar á eignum eða skuldum samstæðunnar utan veltubókar hafa áhrif á vaxtamun. Áhættuna má aðallega rekja til mismunar á lengd vaxtatímabíla milli eigna og skulda. Vaxtaáhhætta er fyrst og fremst stýrt með því að fylgjast með vaxtabilum. Vaxtaáhhættu er stýrt miðlægt innan samstæðunnar af Fjárstýringu og er undir eftirliti Áhættustýringar

Eftirfarandi töflur sýna vaxtaáhhættu samstæðunnar. Töflurnar sýna bókfært virði vaxtaberandi fjáreigna og -skulda á meðan fjárhæðir utan efnahagsreikning eru settar fram sem nafnverðsfjárhæðir afleiðusamninga, sjá skýringu 23. Fjárhæðirnar eru flokkaðar annað hvort út frá dagsetningu samningsbundinnar endurverðlagningar eða gjalddaga, hvort sem gerist fyrir.

31. desember 2021	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Bókfært virði
Fjáreignir					
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	-	-	-	82.425
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	70.000	33.700	36.185	10.550	150.435
Afleiðusamningar	1.233	-	-	-	1.233
Útlán og kröfur á lánastofnanir	47.231	-	-	-	47.231
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	1.018.799	104.486	247.771	16.407	1.387.463
Aðrar fjáreignir	8.800	-	-	-	8.800
Samtals	1.228.488	138.186	283.956	26.957	1.677.587
Fjárskuldir					
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	(10.425)	-	-	-	(10.425)
Innlán frá viðskiptavinum	(894.867)	(2.298)	(2.933)	-	(900.098)
Afleiðusamningar og skortstöður	(2.380)	-	(1.715)	(467)	(4.562)
Lántaka	(81.007)	(33.779)	(312.170)	(59.086)	(486.042)
Aðrar fjárskuldir	(9.195)	-	-	-	(9.195)
Víkjandi lántaka	-	-	(20.785)	-	(20.785)
Samtals	(997.874)	(36.077)	(337.603)	(59.553)	(1.431.107)
Hrein staða í efnahagsreikningi	230.614	102.109	(53.647)	(32.596)	246.480
Afleiður notaðar til áhættuvarnar	(44.280)	-	44.280	-	-
Hrein staða utan efnahagsreiknings	2.000	-	(2.000)	-	-
Vaxtanæmnibil samtals	188.334	102.109	(11.367)	(32.596)	

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

74. Vaxtaáhætta (framhald)

31. desember 2020	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Bókfært virði
Fjáreignir					
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	67.604	-	-	-	67.604
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	57.071	21.199	33.530	7.530	119.330
Afleiðusamningar	3.303	-	-	-	3.303
Útlán og kröfur á lánastofnanir	48.073	-	-	-	48.073
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	1.003.333	119.549	126.479	24.065	1.273.426
Aðrar fjáreignir	9.853	-	-	-	9.853
Samtals	1.189.237	140.748	160.009	31.595	1.521.589
Fjárskuldir					
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	(48.725)	-	-	-	(48.725)
Innlán frá viðskiptavinum	(787.612)	(3.073)	(2.742)	-	(793.427)
Afleiðusamningar og skortstöður	(3.725)	-	-	(523)	(4.248)
Lántaka	(79.014)	(15.456)	(258.310)	(67.398)	(420.178)
Aðrar fjárskuldir	(8.127)	-	-	-	(8.127)
Víkjandi lántaka	-	-	(21.366)	-	(21.366)
Samtals	(927.203)	(18.529)	(282.418)	(67.921)	(1.296.071)
Hrein staða í efnahagsreikningi	262.034	122.219	(122.409)	(36.326)	225.518
Afleiður notaðar til áhættuvarnar	(93.660)	-	93.660	-	-
Hrein staða utan efnahagsreiknings	26.501	(24.501)	(2.000)	-	-
Vaxtanæmnibil samtals	194.875	97.718	(30.749)	(36.326)	

75. Næmnigreining eigna í veltubók

Stýring markaðsáætlu í veltubók samstæðunnar byggir einnig á eftirliti með næmni veltubókarinnar gagnvart mismunandi sviðsmyndum á verði hlutabréfa og markaðsvaxta.

Eftirfarandi tafla sýnir breytingu í gangvirði skuldabréfa við samhliða hliðrun allra vaxtaferla um +/-100 grunnpunkta.

Mynt	2021		2020	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
ISK, óverðtryggt	(132)	139	(71)	76
ISK, verðtryggt	(90)	102	(180)	207
Samtals	(222)	241	(251)	283

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað (tap) samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef verð á hlutabréfum og hlutabréfagerningum í veltubók, sem eru í eigu samstæðunnar í árslok, breyttist um +/- 5%.

Mynt	2021		2020	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
ISK	111	(111)	103	(103)
Aðrar	21	21	-	-
Samtals	132	(90)	103	(103)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

76. Næmnigreining eigna utan veltubókar

Stýring vaxtaáætlu utan veltubókar byggir einnig á eftirliti með næmni gangvirðis fjáreigna og -skulda gagnvart ýmsum vaxtasviðsmyndum. Mánaðarlega eru framkvæmd álagspróf á vaxtaáættuna utan veltubókar þar sem vaxtaferlum allra gjaldmiðla er hliðrað og áhrif hliðrunarinnar á eigið fé mæld.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

76. Næmnigreining eigna utan veltubókar (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir breytingu í gangvirði fjáreigna og fjárskulda við samhliða hliðrun vaxtaferla um +/-100 grunnpunkta.

Mynt	2021		2020	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
ISK, óverðtryggt	(3.551)	3.717	(102)	94
ISK, verðtryggt	4.460	(4.808)	4.366	(4.293)
EUR	4.747	(4.948)	2.074	(2.184)
Aðrar	(9)	10	(45)	46
Samtals	5.647	(6.029)	6.293	(6.337)

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað (tap) samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef verð á hlutabréfum utan veltubókar í árslok sem flokkuð eru í 1. eða 2. þrep (sbr. skýring 83.11 (f)) breyttist um +/-5% og ógreinanleg lykilinntök, sem notuð eru við verðmat hlutabréfa sem flokkuð eru í 3. þrep (sbr. skýring 83.11 (f)) breyttust einnig um +/- 5%.

Mynt	2021		2020	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
ISK	411	(411)	204	(204)
Aðrar	24	(24)	9	(9)
Samtals	435	(435)	213	(213)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádrögnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

77. Verðtryggingaráhætta (öll söfn)

Verðtryggingaráhætta er áhættan á þeim áhrifum sem sveiflur í vísitölu neysliverðs geta haft á gangvirði og framtíðar sjóðstreymi verðtryggðra fjármálagerna. Til að mæta ójafnvægi milli verðtryggðra eigna og skulda býður bankinn upp á óverðtryggð útlán, verðtryggð innlán, verðtryggðar sértryggðar skuldabréfaútgáfur sem og verðtryggð vaxtaskiptasamninga.

Töflurnar hér að neðan sýna verðtryggingarjöfnuð samstæðunnar þann 31. desember 2021 og 31. desember 2020 miðað við bókfærða stöðu verðtryggðra fjáreigna og fjárskulda flokkaða eftir gjalddögum.

31. desember 2021	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Bókfært virði
Fjáreignir					
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	-	-	2.761	2.761
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	3.420	8.745	61.572	216.268	290.005
Samtals	3.420	8.745	61.572	219.029	292.766
Fjárskuldir					
Innlán frá viðskiptavinum	(78.214)	(2.483)	(15.144)	(39.949)	(135.790)
Afleiðusamningar og skortstöður	-	-	(1.715)	(582)	(2.297)
Lántaka	-	(23.978)	(57.396)	(59.086)	(140.460)
Víkjandi lántaka	-	-	(5.964)	-	(5.964)
Samtals	(78.214)	(26.461)	(80.219)	(99.617)	(284.511)
Samtals innan efnahags	(74.794)	(17.716)	(18.647)	119.412	8.255
Nettófjáreignir utan efnahags					
Vaxtaskiptasamningar	-	-	(2.456)	-	(2.456)
Heildarskiptasamningar	(944)	-	-	-	(944)
Samtals	(944)	0	(2.456)	0	(3.400)
Verðtryggingarjöfnuður samtals	(75.738)	(17.716)	(21.103)	119.412	4.855

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

77. Verðtryggingaráhætta (öll söfn) (framhald)

31. desember 2020	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Bókfært virði
Fjáreignir					
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	187	3.708	5.540	9.435
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	4.553	13.031	71.264	278.251	367.099
Samtals	4.553	13.218	74.972	283.791	376.534
Fjárskuldir					
Innlán frá viðskiptavinum	(74.090)	(2.582)	(12.899)	(36.902)	(126.473)
Afleiðusamningar og skortstöður	-	-	-	(523)	(523)
Lántaka	-	-	(66.156)	(67.399)	(133.555)
Víkjandi lántaka	-	-	(5.705)	-	(5.705)
Samtals	(74.090)	(2.582)	(84.760)	(104.824)	(266.256)
Samtals innan efnahags	(69.537)	10.636	(9.788)	178.967	110.278
Nettófjáreignir utan efnahags					
Vaxtaskiptasamningar	-	(24.295)	(5.737)	-	(30.032)
Heildarskiptasamningar	(8.527)	-	-	-	(8.527)
Ábyrgðir	-	(54)	(96)	(3.295)	(3.445)
Samtals	(8.527)	(24.349)	(5.833)	(3.295)	(42.004)
Verðtryggingarjöfnuður samtals	(78.064)	(13.713)	(15.621)	175.672	68.274

Stýring verðtryggingaráhættu samstæðunnar felst einnig í eftirfylgni með næmni hreinnar stöðu samstæðunnar í verðtryggðum fjáreignum og fjárskuldum innan efnahags gagnvart ýmsum verðbólgu/verðhjöðnunaratburðum. Sem dæmi má nefna að eins prósentustigs breyting í vísitölu neysluverðs, að öðrum forsendum óbreyttum, hefði aukið vaxtamun um 49 milljónir króna (2020: 683 milljónir króna). Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á vaxtamun hefði haft áhrif á órádstafað eigið fé. Aftur á móti mætti segja að í sviðsmynd með viðvarandi hárrí (lágri) verðbólgu er líklegt að breytilegir óverðtryggðir vextir haldist hærrí (lægri) en ella í andhverfri sviðsmynd, sem þar með myndi mynda mótvægi við jákvæðu (neikvæðu) tekjuáhrifin fyrir samstæðuna til miðlungs og lengri tíma lítið.

Gjaldeyrisáhætta

78. Gjaldeyrisáhætta (öll söfn)

Samstæðan starfar í samræmi við reglur Seðlabanka Íslands um gjaldeyrisjöfnuð, nr. 784/2018. Bankinn skilar Seðlabankanum daglegum skýrslum um gjaldeyrisjöfnuð og samstæðan skilar þeim mánaðarlega.

Nettó gjaldeyrisjöfnuður samstæðunnar þann 31. desember 2021 var -0,38% af eiginfjárgrunni samstæðunnar (31.12.2020: +1,5%).

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

79. Samþjöppun gjaldeyrisáhættu

Eftirfarandi töflur sýna samantekna gjaldeyrisáhættu samstæðunnar 31. desember 2021 og 31. desember 2020. Fjárhæðir utan efnahagsreiknings sýna nafnverðsfjárhæðir afleiðusamninga samstæðunnar. Fjárhæðir sem settar eru fram undir eignum og skuldum innihalda alla samninga um stundarviðskipti. Við stjórnum gjaldeyrisáhættu lítur samstæðan á samninga um stundarviðskipti hvorki sem afleiðueignir né afleiðuskuldir.

31. desember 2021	EUR	GBP	USD	JPY	CHF	Aðrir	Alls
Eignir							
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	677	183	440	9	55	573	1.937
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	41.420	1	28.037	-	-	-	69.458
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	75	-	842	-	-	-	917
Afleiðusamningar	846	62	264	-	-	25	1.197
Útlán og kröfur á lánastofnanir	10.698	869	10.395	259	742	24.165	47.128
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	179.512	3.875	62.035	945	-	3.843	250.210
Aðrar eignir	402	-	987	-	-	101	1.490
Samtals	233.630	4.990	103.000	1.213	797	28.707	372.337
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	(1.048)	(3)	(129)	-	-	-	(1.180)
Innlán frá viðskiptavinum	(49.445)	(7.703)	(45.789)	(196)	(726)	(13.547)	(117.406)
Afleiðusamningar og skortstöður	(116)	(16)	(1.499)	-	-	-	(1.631)
Lántaka	(198.776)	-	(19.640)	-	-	(49.599)	(268.015)
Aðrar skuldir	(968)	(84)	(863)	(6)	(10)	(736)	(2.667)
Víkjandi lántaka	(14.821)	-	-	-	-	-	(14.821)
Samtals	(265.174)	(7.806)	(67.920)	(202)	(736)	(63.882)	(405.720)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(31.544)	(2.816)	35.080	1.011	61	(35.175)	(33.383)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	29.740	3.192	(35.566)	(888)	(89)	35.886	32.275
Hrein gjaldeyrisstaða	(1.804)	376	(486)	123	(28)	711	(1.108)
31. desember 2020	EUR	GBP	USD	JPY	CHF	Aðrir	Alls
Eignir							
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	434	188	416	14	55	374	1.481
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	19.809	3	25.927	-	-	-	45.739
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	57	-	152	-	-	18	227
Afleiðusamningar	1.730	67	1.266	-	-	134	3.197
Útlán og kröfur á lánastofnanir	19.072	2.614	7.450	125	987	17.479	47.727
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	188.235	4.280	54.582	1.081	187	3.404	251.769
Aðrar eignir	1	-	2.314	-	-	-	2.315
Samtals	229.338	7.152	92.107	1.220	1.229	21.409	352.455
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	(1.958)	(3)	(380)	-	-	-	(2.341)
Innlán frá viðskiptavinum	(40.500)	(5.820)	(44.326)	(423)	(1.048)	(9.530)	(101.647)
Afleiðusamningar og skortstöður	(33)	(9)	(40)	-	-	-	(82)
Lántaka	(173.677)	-	(19.155)	-	-	(37.986)	(230.818)
Aðrar skuldir	(950)	(146)	(425)	(7)	(7)	(502)	(2.037)
Víkjandi lántaka	(15.661)	-	-	-	-	-	(15.661)
Samtals	(232.779)	(5.978)	(64.326)	(430)	(1.055)	(48.018)	(352.586)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(3.441)	1.174	27.781	790	174	(26.609)	(131)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	4.374	(941)	(25.359)	(702)	-	26.698	4.070
Hrein gjaldeyrisstaða	933	233	2.422	88	174	89	3.939

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

80. Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif 5% veiking/styrking íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum hefði á aðrar rekstrartekjur samstæðunnar, ef öllum öðrum breytum er haldið föstum. Næmnigreiningunni er beitt á heildarstöðu samstæðunnar í erlendri mynt samkvæmt efnahagsreikningi eins og fram kemur í skýringu 79.

Mynt í milljónum króna	2021		2020	
	-5%	+5%	-5%	+5%
EUR	(90)	90	47	(47)
GBP	19	(19)	12	(12)
USD	(24)	24	121	(121)
JPY	6	(6)	4	(4)
CHF	(1)	1	9	(9)
Aðrar	36	(36)	5	(5)
Samtals	(54)	54	198	(198)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á rekstrartekjum hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

81. Gengi erlendra gjaldmiðla

Samstæðan notaði eftirfarandi gengi erlendra gjaldmiðla fyrir reikningstímabilið sem ársreikningur þessi nær til:

	31.12.2021	31.12.2020	Breyting í %	Meðalgengi 2021	Meðalgengi 2020
EUR/ISK	147,60	156,10	(5,4%)	150,05	153,82
GBP/ISK	175,77	173,54	1,3%	174,23	173,65
USD/ISK	130,41	127,16	2,6%	126,90	134,26
JPY/ISK	1,1327	1,2339	(8,2%)	1,1555	1,2615
CHF/ISK	142,86	144,39	(1,1%)	139,07	143,54
CAD/ISK	102,40	99,85	2,6%	101,06	100,38
DKK/ISK	19,847	20,980	(5,4%)	20,174	20,636
NOK/ISK	14,776	14,926	(1,0%)	14,718	14,370
SEK/ISK	14,393	15,572	(7,6%)	14,785	14,702

Rekstraráhætta

82. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem fjárhagslegt tap vegna svika, gallaðra eða ófullnægjandi verkferla eða kerfa, vegna mistaka starfsfólks eða vegna utanaðkomandi atvika. Lagaleg áhætta telst til rekstraráhættu, en ekki orðsporsáhætta. Rekstraráhætta er því til staðar í allri viðskiptastarfsemi.

Framkvæmdastjórar hvers sviðs samstæðunnar bera ábyrgð á rekstraráhættu síns sviðs, en dagleg stýring á rekstraráhættu er á ábyrgð forstöðumanna deilda. Samstæðan setur fram, viðheldur og samræmir rekstraráhættuumgjörð. Áhættuumgjörðin er í samræmi við leiðbeinandi tilmæli Basel-nefndarinnar frá 2011, „Góðir starfshættir við stjórnun og eftirlit með rekstraráhættu“, (e. „Principles for the Sound Management of Operational Risk“). Til að tryggja samhæfða stjórn á rekstraráhættu beitir samstæðan fyrirbyggjandi aðgerðum og eftirlitsaðgerðum sem fela í sér ítarlega verkferla, stöðuga yfirsýn og váttryggingastefnu, ásamt virku eftirliti af hendi Innri endurskoðunar. Slíkri stýringu á rekstraráhættu er ætlað að tryggja að allar starfsstöðvar samstæðunnar geri sér grein fyrir hvers konar áhættu í rekstrinum, að stöndugt eftirlitskerfi sé til staðar og að stjórnun til lágmörkunar áhættu séu innleidd á skilvirkan og áhrifaríkan hátt.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Skýring	Blaðsíða
Mikilvægar reikningsskilaaðferðir	
83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir.....	78
83.1. Grundvöllur samstæðunnar.....	78
83.1 (a). Dótturfélög.....	78
83.1 (b). Hlutdeild minnihluta.....	78
83.1 (c). Missir á yferráðum.....	78
83.2. Sérsniðnar einingar.....	78
83.3. Hlutdeildarfélag.....	79
83.4. Umreikningur erlendra gjaldmiðla.....	79
83.5. Vaxtatekjur og vaxtagjöld.....	79-80
83.6. Þjónustutekjur og þjónustugjöld	80
83.7. Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði.....	80
83.8. Hreinn gengismunur gjaldmiðla.....	80
83.9. Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja.....	81
83.10. Tekjuskattur.....	81
83.11. Fjáreignir og fjárskuldir.....	81
83.11 (a). Skráning.....	81
83.11 (b). Flokkun.....	81-82
83.11 (c). Afskráning.....	82
83.11 (d). Skilmálareytingar á fjáreignum og fjárskuldum.....	83
83.11 (e). Jöfnun.....	83
83.11 (f). Mat á gangvirði.....	84
83.11 (g). Virðisrýrnun fjáreigna.....	84-86
83.12. Sjóður og innstæður í Seðlabanka.....	86
83.13. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum.....	86
83.14. Hlutabréf og hlutabréfagerningar.....	87
83.15. Afleiðusamningar.....	87
83.16. Innbyggðar afleiður.....	87
83.17. Áhættuvarnareikningsskil.....	87
83.18. Skortstöður	88
83.19. Útlán og kröfur.....	88
83.20. Varanlegir rekstrarfjármunir.....	88
83.21. Óefnislegar eignir.....	88
83.22. Fjárfestingareign.....	89
83.23. Leigusamningar.....	89
83.24. Virðisrýrnun eignanna annarra en fjáreigna.....	89
83.25. Eignir í sölumeðferð.....	90
83.26. Innlán.....	90
83.27. Lántaka.....	90
83.27 (a). Veðtryggð lántaka.....	90
83.27 (b). Óveðtryggð lántaka.....	90
83.28. Aðrar skuldir.....	90
83.29. Lífeyrisskuldbindingar.....	90
83.30. Víkjandi lántaka.....	91
83.31. Hlutfé.....	91
83.32. Hagnaður á hlut.....	91
83.33. Endurhverf viðskipti.....	91
83.34. Veðskiptasamningar.....	91
83.35. Fjárhagslegar ábyrgðir og lánsheimildir.....	91
83.36. Óvissar skuldir og skuldbindingar	92
83.37. Starfskjör.....	92
83.38. Fjárvarsla.....	92
83.39. Starfsþættir.....	92
83.40. Nýir staðlar, breytingar og tülkanir á stöðlum.....	92

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Við gerð ársreiknings samstæðunnar hefur reikningsskilaaðferðum verið beitt með samræmdum hætti fyrir sambærileg viðskipti og önnur atvik við líkar aðstæður. Reikningsskilaaðferðunum sem lýst er hér að neðan hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir öll tímabil sem fram koma í ársreikningnum, nema annað sé tekið fram.

Í skýringum 83.1 til 83.40 er gerð grein fyrir mikilvægustu reikningsskilaaðferðum sem beitt var við gerð þessa ársreiknings samstæðunnar.

83.1. Grundvöllur samstæðunnar

(a) Dótturfélög

Dótturfélög eru félög sem samstæðan hefur yfirráð yfir. Samstæðan hefur yfirráð yfir félagi ef hún ber áhættu af eða hefur rétt á breytilegum ávinningi af aðkomu sinni að félaginu og er í aðstöðu til að hafa áhrif á ávinninginn með valdi sínu yfir félaginu. Samstæðan telst hafa yfirráð yfir félagi þegar til staðar eru réttindi sem veita henni vald til að stýra viðeigandi starfsemi. Til að samstæðan teljist hafa yfirráð yfir félagi þarf hún einnig að hafa raunhæfa möguleika til að hagnýta rétt sinn.

Þar sem atkvæðaréttur kemur ekki til álita við ákvörðun um hvort samstæðan hafi yfirráð yfir fjárfestingu byggir mat á yfirráðum á öllum staðreyndum og kringumstæðum. Þetta tekur til kringumstæðna þar sem verndarréttur verður verulegur og leiðir til yfirráða samstæðunnar yfir fjárfestingu.

Dótturfélög eru að fullu tekin inn í samstæðureikningsskil frá og með þeim degi sem yfirráð hefjast og eru tekin út úr samstæðureikningsskilunum frá og með þeim degi sem yfirráðum lýkur.

Samstæðan beitir kaupaðferðinni þegar hún öðlast yfirráð við sameiningu félaga. Endurgjald sem innt er af hendi vegna kaupanna er að jafnaði metið á gangvirði og það sama á við um yfirteknar aðgreinanlegar hreinar eignir. Viðskiptavild sem myndast er prófuð árlega m.t.t. virðisrýrnunar. Allur hagnaður vegna viðskiptanna er færður um leið í rekstrarreikning. Viðskiptakostnaður er gjaldfærður eftir því sem hann fellur til nema hann tengist útgáfu skuldabréfa eða hlutabréfa.

Endurgjaldið sem innt er af hendi felur ekki í sér fjárhæðir sem tengjast uppgjöri vegna tengsla sem áður voru til staðar. Slíkar fjárhæðir eru yfirleitt færðar í rekstrarreikning.

Allt skilyrt endurgjald er metið á gangvirði á yfirtökudegi. Skuldbinding um greiðslu á skilyrtu endurgjaldi sem fellur undir skilgreininguna á fjármálagerningi og flokkast sem eigið fé er ekki endurmetin og er í reikningsskilum færð sem breyting á eigin fé. Annað skilyrt endurgjald er endurmetið á gangvirði á reikningsskiladegi og gangvirðisbreytingarnar færðar í rekstrarreikning.

Viðskipti á milli félaga innan samstæðunnar, viðskiptastöður og óinnleystur hagnaður af viðskiptum þeirra á milli eru felld út í reikningsskilum samstæðunnar. Óinnleyst tap er einnig felld út nema að viðskiptin sýni fram á virðisrýrnun yfirfærðrar eignar.

(b) Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti af hagnaði eða tapi og eigin fé sem ekki er í eigu samstæðunnar, beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í rekstrarreikningi og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi, aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar. Breytingar á eignarhlut samstæðunnar á dótturfélagi, sem ekki leiðir til missi á yfirráðum, eru skráð sem viðskipti með eigið fé.

(c) Missir á yfirráðum

Þegar samstæðan missir yfirráð yfir dótturfélagi, afskráir hún eignir og skuldir dótturfélagsins, hlutdeild minnihluta og aðra þætti eigin fjár sem því tengist. Allur hagnaður og tap sem hlýst af þessum breytingum er færður í rekstrarreikninginn. Við missi á yfirráðum er öll hlutdeild sem haldið er eftir í fyrrum dótturfélagi metin á gangvirði.

83.2. Sérsniðnar einingar

Sérsniðnar einingar eru félög sem hafa verið byggð upp með þeim hætti að atkvæðisréttur eða sambærileg réttindi eru ekki ráðandi þáttur við ákvörðun á því hver hefur yfirráð yfir félaginu, eins og þegar atkvæðisréttur tengist aðeins stjórnsýsluverkefnum og viðeigandi starfsemi er stýrt með samningsbundnu fyrirkomulagi.

Samstæðan gegnir hlutverki sjóðstjóra eða fjárfestingarráðgjafa fyrir fjölda fjárfestingarsjóða í rekstri hjá dótturfélagi bankans. Tilgangur þessara fjárfestingarsjóða er að afla þóknunartekna af stýringu eigna fyrir fjárfesta sem þriðja aðila í samræmi við ákveðna fjárfestingarstefnu. Slíkir fjárfestingarsjóðir eru fjármagnaðir með útgáfu hlutdeildarskírteina til fjárfestanna. Samstæðan ber ekki neina samningsbundna fjárhagslega ábyrgð gagnvart slíkum sérsniðnum einingum

Það kemur fyrir að samstæðan leggi fram stofnfjármagn fyrir nýjar vörur sjóðanna til að hægt sé að koma á lagginnar nýjum vörum, til að prófa fjárfestingarstefnur eða svo hægt sé að bjóða upp á nýjar vörur með raunhæfa lágmarksstærð.

Við mat á því hvort taka skuli fjárfestingarsjóði inn í reikningsskil samstæðunnar fer samstæðan yfir allar staðreyndir og kringumstæður til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, sé umboðsaðili eða umbjóðandi. Samstæðan telst umbjóðandi, og þar með hafa yfirráð yfir sjóðum og færir þá í samstæðureikning, þegar hún sinnir hlutverki sjóðstjóra og verður ekki vikið til hliðar að ástæðulausu, nýtur breytilegs ávinnings af verulegu eignarhaldi á hlutdeildarskírteinum og/eða vegna ábyrgðar, er í aðstöðu til að beita valdi sínu til að hafa áhrif á ávöxtun sjóðsins og hlutdeild samstæðunnar í heild er í hverju tilfelli fyrir sig ekki lægri en 15%.

Í skýringu 43 Sérsniðin félög utan samstæðunnar, eru frekari upplýsingar um fjárfestingarsjóði utan samstæðunnar þar sem samstæðan gegnir hlutverki umboðsaðila.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.3. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en fer ekki með yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður, beint eða óbeint, yfir 20% til 50% atkvæðisréttar annars félags. Í reikningsskilum samstæðunnar vegna fjárfestinga í hlutdeildarfélögum er annað hvort beitt hlutdeildaraðferð eða fjárfestingin er færð sem fjáreign tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eins og lýst er frekar í þessari skýringu.

Hlutdeildarfélög með hlutdeildaraðferð

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum, sem færðar eru samkvæmt hlutdeildaraðferð, eru upphaflega færðar á kostnaðarverði eða frá og með þeim degi sem verulegum áhrifum er náð. Viðskiptavild í tengslum við fjárfestingu í hlutdeildarfélagi er innifalin í bókfærðu virði fjárfestingarinnar. Ef hlutdeild samstæðunnar í hreinu gangvirði aðgreinanlegra eigna og skulda hlutdeildarfélags er umfram kostnaðinn við fjárfestinguna, er það sem umfram er fært sem tekjur við ákvörðun á hlutdeild samstæðunnar í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélagsins á því tímabili sem fjárfestingin á sér stað. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem eru færðar með hlutdeildaraðferð koma fram í efnahagsreikningnum í línunni „Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum“.

Þar sem viðskiptavild er ekki aðgreind frá bókfærðu virði fjárfestingar í hlutdeildarfélagi, er virðisrýmun hennar ekki prófuð sérstaklega samkvæmt kröfum alþjóðlega reikningsskilastaðalsins IAS 36, Virðisrýmun eigna. Í staðinn er bókfært virði fjárfestingarinnar í heild sinni prófað fyrir virðisrýmun samkvæmt IAS 36 með því að bera saman endurheimtanlegt virði fjárfestingarinnar og bókfært virði hennar í hvert skipti sem kröfur alþjóðlega reikningsskilastaðalsins IFRS 9, Fjármálagerningar, gefa til kynna mögulega virðisrýmun á fjárfestingunni.

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga í kjölfar kaupa á þeim er færð í rekstrarreikning og hlutdeild hennar í hreyfingum varasjóða þeirra er færð meðal varasjóða samstæðunnar. Uppsafnaðar hreyfingar eftir kaupin eru færðar til hækkunar eða lækkunar á bókfærðu virði fjárfestingarinnar. Verði hlutdeild samstæðunnar í tapi hlutdeildarfélags jöfn eða hærri en bókfært verð þess, að meðtöldum öllum öðrum ótryggðum kröfum, færir samstæðan ekki frekara tap, nema hún hafi tekið á sig skuldbindingar fyrir hlutdeildarfélagið eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd þess.

Óinnleystur hagnaður af viðskiptum á milli samstæðunnar og hlutdeildarfélaga hennar er felldur út, að því marki sem nemur hlutdeild samstæðunnar í hlutdeildarfélögum. Óinnleyst tap er jafnframt felld út nema viðskiptin gefi vísbendingu um virðisrýmun yfirfærðu eignarinnar. Reikningsskilaaðferðum hlutdeildarfélaga hefur verið breytt þar sem þess er þörf til að tryggja samræmi í reikningsskilaaðferðum samstæðunnar.

Hlutdeildarfélög metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Samstæðan tilgreinir ákveðnar fjárfestingar í hlutdeildarfélögum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu, í samræmi við IFRS 9 Fjármálagerningar. Samstæðan metur slíkar fjárfestingar á gangvirði og færir breytingarnar á gangvirði í rekstrarreikning á því tímabili sem þær eiga sér stað sem hreinan hagnað (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði undir liðinn „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“.

83.4. Umreikningur erlendra gjaldmiðla

Viðskipti í gjaldmiðlum öðrum en starfrækslugjaldmiðli samstæðunnar, þ.e. erlendum gjaldmiðlum, eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil á stundargengi þess dags sem viðskiptin eiga sér stað. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði, eftir því sem við á, í viðkomandi erlendum gjaldmiðli á reikningsskiladegi og umreiknaðar í starfrækslugjaldmiðlinum á stundargengi í lok þess dags. Gjalddeyrisgengismunur af peningalegum liðum er munurinn á afskrifuðu kostnaðarverði í starfrækslugjaldmiðlinum við upphaf reikningsskilatímabils, leiðrétt fyrir virkum vöxtum og greiðslum á tímabilinu, og afskrifaða kostnaðarverðinu í erlenda gjaldmiðlinum umreiknuðu á stundargengi í lok reikningsskilatímabilsins. Allur gengismunur sem verður til með þessum hætti er færður í rekstrarreikninginn undir liðnum „Hreinn gengismunur gjaldmiðla“.

83.5. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Virkir vextir

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir aðferð virkra vaxta. „Virkir vextir“ eru þeir vextir sem áætlaðar framtíðar út- og innborganir yfir væntan líftíma fjármálagernings eru núvirtar með þannig að núvirðið jafngildi:

- brúttó bókfærðu virði fjáreignarinnar eða
- afskrifuðu kostnaðarverði fjárskuldarinnar.

Þegar virkir vextir eru reiknaðir fyrir fjármálagerninga aðra en keyptar eða útgefnar virðisrýrðar eignir er sjóðstreymið áætlað með tilliti til allra samningsskilmála fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til vænts útlánataps.

Útreikningarnir á virkum vöxtum taka til viðskiptakostnaðar, þóknana, álags og frádrags sem eru óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta. Viðskiptakostnaður er meðal annars jaðarkostnaður sem rekja má beint til kaupa eða útgáfu fjáreignar eða fjárskuldar.

Afskrifað kostnaðarverð og brúttó bókfært virði

Afskrifaður kostnaður fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæðin sem fjáreignin eða fjárskuldin er metin á við upphaflega skráningu að frádregnum endurgreiðslum á höfuðstól, að viðbættum eða frádregnum uppsöfnuðum afskriftum á álagi og frádragi, ef einhverjar eru, með aðferð virkra vaxta og, í tilfelli fjáreigna, að frádreginni virðisrýmun vegna vænts útlánataps. Brúttó bókfært virði fjáreignar er afskrifað kostnaðarverð fjáreignar áður en leiðrétt er fyrir virðisrýmun vegna vænts útlánataps.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaáðferðir (framhald)

83.5. Vaxtatekjur og vaxtagjöld (framhald)

Útreikningur á vaxtatekjum og vaxtagjöldum

Virkir vextir fjáreignar eða fjárskuldar eru reiknaðir út við upphaflega skráningu fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Við útreikning á vaxtatekjum og vaxtagjöldum er virkum vöxtum beitt á brúttó bókfært virði eignarinnar (þegar eignin hefur ekki virðisrýrnað) eða á afskrifað kostnaðarverð skuldarinnar. Virkir vextir eru endurskoðaðir við reglulegt endurmat sjóðstreymisgerna með breytilegum vöxtum til að endurspegla hreyfingar á markaðsvöxtum. Virkir vextir eru einnig endurskoðaðir vegna uppreiknings gangvirðis áhættuvarna á þeim degi sem afskrifin vegna uppreiknings áhættuvarna hefst.

Í tilfelli fjáreigna sem hafa virðisrýrnað eftir upphaflega skráningu eru vaxtatekjur reiknaðar út með því að beita virkum vöxtum á afskrifað kostnaðarverð fjáreignarinnar. Ef eign telst ekki lengur virðisrýrd eru vaxtatekjur aftur reiknaðar á brúttó grunni.

Framsetning

Vaxtatekjur sem reiknaðar eru út með aðferð virkra vaxta og birtar í rekstrarreikningi eru meðal annars:

- vextir af fjáreignum og fjárskuldum metnum á afskrifuðu kostnaðarverði,
- vextir af skuldageringum metnum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og
- skilvirkur hluti gangvirðisbreytinga áhættuvagnar afleiða sem tilgreindar eru í gangvirðisáhættuvörn vegna vaxtaáhættu.

Á meðal annarra vaxtatekna í rekstrarreikningi eru vaxtatekjur af fjármögnunarleigusamningum.

Vaxtagjöld í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu eru m.a. fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Breytingar á gangvirði fjáreigna og fjárskulda metnum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, þ.m.t. vaxtatekjur og vaxtagjöld, eru birtar í rekstrarreikningi undir liðnum „Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“.

83.6. Þjónustutekjur og þjónustugjöld

Þóknarir og þjónustutekjur og -gjöld sem eru óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum fjáreigna eða fjárskulda eru tekin inn í virku vextina og bókfærð sem vaxtatekjur í rekstrarreikningi.

Þóknarir og þjónustutekjur og -gjöld eru færð í rekstrarreikningi þegar samningur við viðskiptavin uppfyllir öll eftirfarandi skilyrði:

- Samningsaðilar hafa samþykkt samninginn og þar með skuldbundið sig til að uppfylla skyldur sínar
- Samningsskyldan vegna þeirrar þjónustu sem á að veita hefur verið skilgreind
- Greiðsluskilmálar vegna þeirrar þjónustu sem á að veita eru vel skilgreindir
- Viðskiptaverðið er greinanlegt niður á einstaka þjónustuliði í samningnum
- Það er líklegt að endurgjald verði innheimt fyrir þjónustu sem er veitt viðskiptavininum.

Eftirfarandi á við skráningu á tekjum fyrir ýmsar tegundir þóknana og þjónustugjalda:

- Þóknarir sem ávinnast eftir því sem þjónustan er veitt, svo sem umsýsluþóknarir vegna eignastýringar, eru bókfærðar sem tekjur jafnóðum og þjónustan er innt af hendi. Í raun eru slíkar þóknarir færðar samkvæmt línulegri aðferð.
- Þóknarir sem tilheyra ákveðinni þjónustu eða athöfn eru bókfærðar sem tekjur þegar búið er að veita þjónustuna. Dæmi um slíkar þóknarir eru miðlunar- og sölubóknarir.

Tekjur og gjöld fyrir ýmsar tegundir af þjónustu er færðar í rekstrarreikningi undir þjónustutekjum og þjónustugjöldum. Þetta merkir að miðlunartekjur og ýmsar tegundir umsýsluþóknana eru bókfærðar sem þóknarir. Aðrar tekjur sem eru færðar sem þóknarir eru greiðslugjöld, kortagjöld og þóknarir útgefinna fjárhagslegra ábyrgða.

83.7. Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði samanstendur af: 1) hreinum hagnaði (tapi) af fjáreignum og fjárskuldum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og 2) hreinum hagnaði/tapi af gangvirðisvörnum.

1) Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði felur m.a. í sér:

- Allar innleystar og óinnleystar breytingar á gangvirði,
- vaxtatekjur á rekstrargrunni og
- arðstekjur sem skráðar eru þegar samstæðan öðlast rétt til að fá greiddan arð.

2) Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum felur m.a. í sér:

- Allar innleystar og óinnleystar breytingar á gangvirði áhættuvarinna liða,
- allar innleystar og óinnleystar breytingar áhættuvarnargerna,
- vaxtatekjur/vaxtagjöld á rekstrargrunni sem færð eru undir liðnum „Vaxtagjöld“ í rekstrarreikningi.

83.8. Hreinn gengismunur gjaldmiðla

Með hreinum gengismunur gjaldmiðla er talinn allur gengishagnaður og -tap vegna uppgjör á viðskiptum í erlendum gjaldmiðlum og uppreiknings um mánaðamót á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum, þ.m.t. fjáreignir og fjárskuldir sem falla ekki undir afleiður og eru flokkaðar undir veltubókarliði og fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Gengismunur gjaldmiðla af fjáreignum og fjárskuldum sem falla undir afleiður er talið með undir liðnum „Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“ í rekstrarreikningi, að undanskildum breytingum á gangvirði framvirkra gjaldeyrisamninga og hreins gengismunar af hlutbréfaafleiðum, sem eru teknar með undir liðnum „Hreinn gengismunur gjaldmiðla“ í rekstrarreikningi.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.9. Skattur á heildarskuldur fjármálafyrirtækja.

Þann 31. desember 2013 samþykkti Alþingi breytingar á lögum nr. 155/2010, um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki, sem kveða á um að fjármálafyrirtækjum beri að greiða árlega skatt sem reiknast 0,145% (2020: 0,145%) af skattalegu bókfærðu virði skulda í árslok, að skattskuldum fráöldum, umfram 50 milljarða króna. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er ófrádráttarbær við útreikning á tekjuskatti.

83.10. Tekjuskattur

(a) Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður út frá lögum um tekjuskatt og tekjuskattshlutföllum lögaðila sem hafa verið lögfest á reikningsskiladeginum. Tekjuskattur sem hefur verið reiknaður og færður í ársreikninginn samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti.

Tekjuskattur vegna rekstrarársins 2021 er færður í samræmi við tekjuskattshlutfall lögaðila í árslok sem nemur 20,0% (2020: 20,0%). Einnig er færður sérstakur fjársýsluskattur á fjármálastofnanir sem nemur 6% á tekjuskattsstofn umfram 1 milljarð króna í samræmi við lög nr. 165/2011, um fjársýsluskatt.

(b) Tekjuskattur til greiðslu

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur vegna skattalegrar afkomu ársins, reiknaður út frá lögum um tekjuskatt og tekjuskattshlutföllum lögaðila sem hafa verið lögfest á reikningsskiladegi, að teknu tilliti til leiðréttinga á álöögðum og reiknuðum tekjuskatti fyrri ára ef við á.

(c) Frestaður skattur

Frestuð skatteign er skráð þegar líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður fáið sem jafna má gegn tímabundnum mismuni til frádráttar.

Frestaður tekjuskattur er færður að fullu sem skuld, vegna tímabundins mismunar á skattverði eigna og skulda og bókfærðs virðis þeirra í ársreikningnum. Frestaður tekjuskattur er hins vegar ekki færður ef hann myndast vegna upphaflegrar skráningar eignar eða skuldar í öðrum viðskiptum en sameiningu fyrirtækja, en það hefur hvorki áhrif á reikningshaldslegan né skattalegan hagnað eða tap þegar viðskiptin eiga sér stað. Frestaður tekjuskattur er ákvarðaður út frá lögum um tekjuskatt og tekjuskattshlutföllum lögaðila sem hafa verið lögfest á reikningsskiladegi og vænst er að verði í gildi þegar viðkomandi frestuð tekjuskattseign er innleyst eða frestuð tekjuskattsskuld er gerð upp.

(d) Samsköttun

Bankinn er samskattaður með dótturfélögum sínum Landsbréfum hf., Eignarhaldsfélagi Landsbankans ehf., Bláma - fjárfestingafélagi ehf., Hömlum ehf. og Hömlum fyrirtæki ehf.

83.11. Fjáreignir og fjárskuldir

(a) Skráning

Samstæðan skráir upphaflega í fjárhagsbókhalda sitt útlán og kröfur, innlán og lántökur á þeim degi þegar til skuldbindinganna er stofnað. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru upphaflega skráðar á þeim degi sem samstæðan verður aðili að samningsákvæðum gerningsins. Reglubundin kaup og sala fjáreigna er skráð á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina.

Fjáreign eða fjárskuld er upphaflega metin á gangvirði að teknu tilliti til, þegar um er að ræða fjáreign eða fjárskuld sem er ekki metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, viðskiptakostnaðar sem rekja má beint til kaupa fjáreignarinnar eða útgáfu fjárskuldarinnar.

(b) Flokkun

Við upphaflega skráningu er fjáreign flokkuð sem fjáreign metin á afskrifuðu kostnaðarverði, fjáreign metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu (FVOCI) eða fjáreign metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (FVTPL).

Fjáreign er metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef hún uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreind sem fjáreign metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- Eignin tilheyrir viðskiptalíkani sem hefur það markmið að ráða yfir eignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.
- Samningsskilmálar fjáreignarinnar ákvarða tímasetningu sjóðstreymis sem samanstendur aðeins af greiðslum af höfuðstól og vöxtum.

Skuldageringur er metinn á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef hann uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- Eignin tilheyrir viðskiptalíkani sem hefur það tvíþætta markmið að innheimta sjóðstreymi og selja fjáreignir.
- Samningsskilmálar fjáreignarinnar ákvarða tímasetningu sjóðstreymis sem samanstendur aðeins af greiðslum af höfuðstól og vöxtum.

Allar aðrar fjáreignir eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Einnig er heimilt við upphaflega skráningu að tilgreina fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef það leiðir til þess að eytt sé eða verulega dregið úr reikningshaldslegu mismæmi sem annars myndi koma fram, þó svo að fjáreignin uppfylli þær kröfur að vera metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Þessi heimild er óafturkræf ef henni er beitt, þ.e.a.s. óheimilt er að breyta reikningshaldslegri meðferð síðar.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.11. Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(b) Flokkun (framhald)

Mat á viðskiptalíkani

Samstæðan metur markmið viðskiptalíkans sem fjáreign tilheyrir á eignasafnsstigi þar sem það sýnir best hvernig rekstrinum er stýrt og hvernig upplýsingagjöf til stjórnenda er háttáð. Upplýsingar sem horft er til eru meðal annars:

- Stefnur og markmið stjórnenda fyrir eignasafnið og raunveruleg framkvæmd á stefnunum, einkum hvort stefna stjórnenda miðist við að afla samningsbundinna vaxtatekna, viðhalda tilteknu vaxtastigi, para saman tímalengd fjáreignanna og tímalengd skuldanna sem fjármagna eignirnar eða innleysa sjóðstreymi með sölu eignanna.
- Helstu áhættur sem hafa áhrif á árangur viðskiptalíkansins og áhættustýringaraðgerðir til að sporna gegn þeim.
- Aðferðir við mat á afkomu eignasafna og upplýsingagjöf þar um til stjórnenda.
- Tíðni, magn og tímasetning sölu fjáreigna á fyrri tímabilum, ástæður fyrir slíkum söllum og væntingar um framtíðarsölu. Sala ein og sér ákvarðar ekki viðskiptalíkanið og er ekki metin án hliðsjónar af öðrum þáttum. Hins vegar veitir sala vísbendingar um tilurð sjóðstreymisins.

Yfirfærslur fjáreigna til þriðja aðila í viðskiptum sem uppfylla ekki skilyrði um afskráningu teljast ekki til sölu í þessu sambandi, sem er í samræmi við áframhaldandi skráningu eignarinnar í bókum samstæðunnar.

Fjáreignir sem teljast til veltufjáreigna og eru mældar m.t.t. afkomu á gangvirðisgrunni eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning þar sem þeim er hvorki haldið til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi né heldur bæði til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og til sölu.

Mat á samningsbundnu sjóðstreymi

Sérstakt próf sem mælir hvort samningsbundnir skilmálar fjáreignar leiði af sér sjóðstreymi sem samanstandi aðeins af greiðslum af höfuðstól og vöxtum (e. solely payments of principal and interest, SPPI) er notað við ákvörðun um hvort útlán og kröfur á lánastofnanir og viðskiptavinir skuli metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Í þessu mati er „höfuðstóll“ skilgreindur sem gangvirði fjáreignarinnar við upphaflega skráningu. „Vextir“ eru skilgreindir sem endurgjald vegna tímavirðis peninga, útlánaáættu er tengist útistandandi höfuðstólsfjárhæð yfir tiltekið tímabil og vegna annarrar grundvallar útlánaáættu og annars grundvallar kostnaðar (svo sem lausafjáraáættu og umsýslukostnaðar), auk hagnaðarhlutfalls.

Við mat á því hvort samningsbundið sjóðstreymi samanstandi eingöngu af greiðslu höfuðstóls og vaxta, tekur samstæðan tillit til samningsbundinna skilmála gerningsins, eins og hvort að í fjáreigninni felist samningsskilmálar sem gætu breytt tímasetningu eða fjárhæð samningsbundins sjóðstreymis þannig að þetta skilyrði sé ekki uppfyllt.

(c) Afskráning

Samstæðan afskráir fjáreign þegar samningsbundinn réttur til sjóðstreymis af eigninni rennur út, eða þegar samstæðan yfirfærir réttinn til samningsbundins sjóðstreymis í tengslum við fjáreignina í viðskiptum og þar með í reynd alla áhættu og ávinning af því að eiga eignina, eða þar sem samstæðan hvorki yfirfærir né heldur að verulegu leyti eftir allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi og heldur ekki yfirráðum yfir fjáreigninni. Sérhver hlutdeild í yfirfærðri fjáreign sem verður til eða samstæðan heldur eftir er skráð sem sérstök eign eða skuld.

Við afskráningu fjáreignar er færður í rekstrarreikning mismunurinn á bókfærðu virði eignarinnar (eða bókfærðu virði þess hluta fjáreignarinnar sem er afskráður) og samtölu (i) endurgjaldsins, sem tekið er við (þ.m.t. móttæknar nýjar eignir að fráðregnum yfirteknum nýjum skuldum), og (ii) uppsafnaðrar afkomu sem hafði verið færð undir aðra heildarafkomu.

Samstæðan á í viðskiptum þar sem hún yfirfærir eignir, sem færðar eru í efnahagsreikning hennar, en heldur eftir annaðhvort öllum eða verulegum hluta af áhættu og ávinningi hinna yfirfærðuigna, eða hluta þeirra. Í þeim tilvikum þar sem öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir er yfirfærð eign ekki afskráð. Til yfirfærsluigna, þar sem öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, teljast til dæmis verðbréfalán og endurkaupaviðskipti.

Þegar eignir eru seldar þriðja aðila og gerður er heildarskiptasamningur um yfirfærðu eignirnar eru viðskiptin færð sem tryggð fjármögnunarviðskipti í líkingu við sölu- og endurkaupaviðskipti þar sem samstæðan heldur í reynd allri áhættu og ávinningi sem fylgir eignarhaldi á slíkum eignum.

Í viðskiptum þar sem samstæðan hvorki heldur eftir né yfirfærir að verulegu leyti alla áhættu og ávinning af eignarhaldi á fjáreign og heldur yfirráðum yfir eigninni heldur samstæðan áfram að skrá yfirfærðu eignina í bækur sínar að því marki sem nemur áframhaldandi aðild samstæðunnar að eigninni, sem ákvarðast af því að hvaða leyti samstæðan ber áhættuna á breytingum á virði yfirfærðu eignarinnar.

Í tilteknum viðskiptum er samstæðan áfram skuldbundin til að annast umsýslu fjáreignarinnar gegn þóknun. Yfirfærð eign er afskráð ef hún uppfyllir skilyrði fyrir afskráningu. Eign eða skuld er skráð vegna umsýslusamningsins eftir því hvort þóknunin sem fæst fyrir umsýsluna er meira en nægjanleg (eign) eða minna en nægjanleg (skuld).

Samstæðan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnar skyldur eru uppfylltar, felldar niður eða fallnar úr gildi.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.11. Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

d) Skilmálabreytingar á fjáreignum og fjárskuldum

Fjáreignir

Ef skilmálum fjáreignar er breytt metur samstæðan hvort sjóðstreymi fjáreignarinnar hafi breyst verulega í kjölfar skilmálabreytingarinnar.

Reynist sjóðstreymi vera verulega ólíkt telst samningsbundinn réttur til sjóðstreymis frá upphaflegu fjáreigninni fallinn niður. Í því tilfelli er upphaflega fjáreignin afskráð, sjá skýringu 83.11 (g) og ný fjáreign er skráð á gangvirði auk alls viðeigandi viðskiptakostnaðar. Allar þóknarir sem innheimtar eru í tengslum við breytinguna eru færðar svo sem hér segir:

- þóknarir sem tekið er tillit til við ákvörðun á gangvirði nýju eignarinnar og þóknarir sem teljast greiðslur á viðeigandi viðskiptakostnaði eru innifaldar í upphaflega matinu á eigninni, og
- aðrar þóknarir eru taldar með í rekstrarreikningi sem hluti af hagnaði eða tapi við afskráningu.

Ef sjóðstreymi er breytt vegna fjárhagserfiðleika lántaka er markmiðið með skilmálabreytingunni yfirleitt að hámarka endurheimtur upphaflegu samningssskilmálanna frekar en að ný eign verði til með verulega ólíkum skilmálum. Ef samstæðan hyggst skilmálabreyta fjáreign þannig að hluta af sjóðstreymi er gefið eftir er fyrst tekið til greina hvort afskrifa skuli hluta eignarinnar áður en skilmálabreytingin kemur til framkvæmda, sjá skýringu 83.11 (g) Afskriftir. Þessi nálgun hefur áhrif á niðurstöður meginlegrs mats og þýðir að skilyrði fyrir afskráningu eru yfirleitt ekki uppfyllt í slíkum tilfellum.

Ef skilmálabreyting á fjáreign sem metin er á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu leiðir ekki til afskráningar fjáreignarinnar er brúttó bókfært virði fjáreignarinnar fyrst endurreiknað með upphaflegum virkum vöxtum hennar og leiðréttingin sem af því leiðir færð í rekstrarreikning sem hagnaður eða tap vegna skilmálabreytingarinnar. Þegar um er að ræða fjáreignir með breytilegum vöxtum eru upphaflegu virku vextirnir sem notaðir voru til að reikna út hagnað eða tap af breytingunni leiðréttir svo þeir endurspegli aðstæður á markaði á þeim tíma sem skilmálabreytingin átti sér stað. Allur áorðinn kostnaður og þóknarir sem eru innheimtar í tengslum við breytinguna ganga til leiðréttingar á brúttó bókfærðu virði hinnar skilmálabreyttu fjáreignar og er dreift yfir það sem eftir er af líftíma hinnar skilmálabreyttu fjáreignar.

Ef slík skilmálabreyting kemur til vegna fjárhagserfiðleika lántaka, sjá skýringu 83.11 (g), kemur hagnaðurinn eða tapið fram með virðisbreytingum. Í öðrum tilfellum kemur breytingin fram undir vaxtatekjum, reiknað út með aðferð virkra vaxta.

Endurskipulagðar fjáreignir

Þegar um fjárhagslega endurskipulagningu viðskiptavina er að ræða hefur samstæðan innleitt úrræði fyrir viðskiptavini í fjárhagserfiðleikum auk verklagsreglna um fjárhagslega endurskipulagningu. Nálgunin felur m.a. í sér framlengingar og breytingar á endurgreiðsluáætlun og samþykktar áætlanir utanaðkomandi stjórnenda.

Almenna reglan er sú að ef endurskipulagning láns er svo stórfelld að ástæða er til afskráningar skuli stofna nýtt lán og meta áhættustig og virðisrýrnun líkt og um nýtt lán væri að ræða. Fyrri lánið er afskráð.

Endurumsamin útlán

Þegar það er mögulegt leitast samstæðan við að endurskipuleggja lán frekar en að ganga að veðum. Slíkt kann að fela í sér greiðsludreifingu og samning um nýja lánaskilmála. Virðisrýrð útlán sem endursamið er um eru ekki talin ný útlán. Þegar búið er að endursemja um lánaskilmála eru slík útlán ekki lengur í vanskilum og öll virðisrýrnun í kjölfarið er metin út frá upphaflegum virkum vöxtum eins og þeir voru reiknaðir fyrir breytingu lánaskilmálanna. Stjórnendur bankans yfirfara stöðugt útlán sem endursamið hefur verið um til að ganga úr skugga um að öll viðmið standist og að líklegt sé að staðið verði við greiðslur í framtíðinni. Virðisrýrnun þessara útlána heldur áfram að sæta mati á grundvelli hvers einstaks láns eða sameiginlegu safni útlána. Einstök útlán sem hafa ekki virðisrýrnað og samið hefur verið um skilmála að nýju eru skráð sem ný útlán. Þar af leiðandi eru upprunalegu útlánin afskráð og endurumsömdu útlánin skráð sem ný útlán.

Fjárskuldir

Samstæðan afskráir fjárskuld þegar skilmálum hennar er breytt og sjóðstreymi fjárskuldarinnar hefur breyst verulega í kjölfar skilmálabreytingarinnar. Í því tilfelli er ný fjárskuld, sem byggist á breyttum skilmálum, skráð á gangvirði. Munurinn á bókfærðu virði afskráðu fjárskuldarinnar og mótteknu endurgjaldi er færður í rekstrarreikning. Endurgjald getur m.a. falið í sér yfirfærðar ófjárhagslegar eignir og yfirtöku skuldbindinga, þ. á m. nýju,

Ef skilmálabreyting á fjárskuld er ekki færð sem afskráning í reikningsskilum er afskrifað kostnaðarverð skuldarinnar endurreiknað með því að núvirða breytt sjóðstreymi með upphaflegum virkum vöxtum og hagnaðurinn eða tapið er fært í rekstrarreikning. Þegar um er að ræða fjárskuldir með breytilegum vöxtum eru upphaflegu virku vextirnir sem notaðir voru til að reikna út hagnað eða tap af breytingunni leiðréttir svo þeir endurspegli aðstæður á markaði á þeim tíma sem breytingin fór fram. Allur áorðinn kostnaður og þóknarir eru færðar sem leiðrétting á bókfærðu virði skuldarinnar og dreift yfir það sem eftir er af líftíma hinnar skilmálabreyttu fjárskuldar með því að endurreikna virka vexti af gæringnum.

(e) Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæðin færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar til staðar er lagalegur réttur til jöfnunar og ætlunin er að gera annað hvort upp á nettógrunni, eða innleysa eignina og gera skuldina upp samtímis.

Tekjur og gjöld eru aðeins settar fram á nettógrunni þegar reikningsskilareglur leyfa, eða þegar hagnaður/tap er til komið af flokki áþekkra viðskipta, svo sem viðskipta með veltufjáreignir og veltufjárskuldir.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningskilaaðferðir (framhald)

83.11. Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(f) Mat gangvirðis

Gangvirði er sú fjárhæð sem fengist við sölu eignar eða greiðist við framsal skuldar í skipulegum viðskiptum milli óháðra markaðsaðila á þeim degi sem virðið er metið og á aðalmarkaði eða, ef aðalmarkaður er ekki til staðar, hagstæðasta markaði sem samstæðan hefur aðgang að á sama degi.

Gangvirði fjárskulda endurspeglar áhættu á vanefndum skuldarinnar. Gangvirði óbundins innláns er ekki lægra en sú fjárhæð sem er innleysanleg, núvirt frá þeim degi sem fyrst hefði verið hægt að krefjast greiðslu fjárhæðarinnar.

Samstæðan ákvarðar gangvirði gernings út frá skráðu verði á virkum markaði fyrir þann gerning, ef það er til staðar. Markaður er talinn virkur ef skráð verð á honum eru aðgengileg og tiltæk reglulega og standa fyrir raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli óskyldra aðila. Þar sem það er tiltækt er það lokaverð viðkomandi markaðar sem ákvarðar gangvirði veltufjáreignar og eigna sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, en það er yfirleitt verð í síðustu viðskiptum. Ef eign eða skuld sem metin er á gangvirði á sér kaupgengi og sölugengi þá metur samstæðan eignir og gnóttstöður á kaupgengi en skuldir og kortstöður á sölugengi.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar samstæðan gangvirði með verðmatsaðferð. Verðmatsaðferðir styðjast við nýleg viðskipti á milli óskyldra aðila sem eru upplýstir og fúsir til viðskipta (ef slíkt er tiltækt), vísan í nýlegt gangvirði annarra gerninga sem eru að miklu leyti eins, núvirðisgreiningu sjóðstremis og verðmyndunarlikön valréttarsamninga. Sú verðmatsaðferð sem valin er styðst eins mikið og hægt er við upplýsingar af markaði, styðst eins lítið og hægt er við sérstakt mat samstæðunnar, tekur inn í myndina alla þætti sem þátttakendur á markaði myndu líta til við ákvörðun verðs og er í samræmi við viðtekna aðferðafræði hagfræðinnar við verðlagningu fjármálagerninga. Forsendur matsaðferða endurspeglar markaðsvæntingar með sanngjörnum hætti og þá áhættu- og arðsemisþætti sem felast í fjármálagerningnum. Bankinn er með verðmatsnefnd sem metur gangvirði með því að beita líkönum, taka mið af greinanlegum markaðsupplýsingum og beita faglegri dómgreind. Samstæðan stillir af og sannprófar verðmatsaðferðir með því að nota verð úr greinanlegum nýlegum markaðsviðskiptum með sama gerning eða byggir á öðrum tiltækum og greinanlegum markaðsgögnum.

Ef viðskiptaverðið er ekki það sama og gangvirði annarra greinanlegra nýlegra markaðsviðskipta með sama gerning eða ef það er byggt á verðmatsaðferð þar sem aðeins er stuðst við breytur með gögnum af greinanlegum mörkuðum, færir samstæðan tafarlaust mismuninn á milli viðskiptaverðs og gangvirðis (fyrsta dags hagnaður eða tap) í rekstrarreikninginn. Í tilvikum þar sem gangvirði er ákveðið með gögnum sem ekki eru greinanleg, er mismunur viðskiptaverðs og verðs líkansins færður í rekstrarreikning eftir aðstæðum í hverjum viðskiptum en eigi síðar en þegar upplýsingarnar sem stuðst er við verða greinanlegar eða þegar gerningurinn er afskráður.

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda er ákvarðað út frá mismunandi aðferðum og forsendum eftir því hvaða fjáreignir eða fjárskuldir er verið að meta. Hvað varðar fjáreignir og fjárskuldir í erlendri mynt er tekið mið af gengi erlendra gjaldmiðla á greinanlegum mörkuðum með stundarviðskipti, framvirka samninga og staðlaða framvirka samninga.

Prepaskipting gangvirðis

Prepaskiptingu er beitt við framsetningu á mismunandi forsendum sem notaðar eru við mat á gangvirði fjáreigna og fjárskulda. Forsendum er raðað í þrjú almenn þrep á eftirfarandi hátt:

1. þrep: Skráð verð er notað fyrir eignir og skuldir sem eru til viðskipta á virkum mörkuðum. Óbreytt skráð verð er mælikvarði á gangvirði.
2. þrep: Matsaðferð sem byggir á greinanlegum forsendum. Stuðst er við nýjasta viðskiptaverð og almennt viðurkenndar verðmatsaðferðir við ákvörðun á gangvirði hlutabréfa. Ávöxtunarkrafa skuldabréfa með sömu tímalengd, sem virk viðskipti eru með, er notuð sem viðmið við verðmat á skuldabréfum.
3. þrep: Matsaðferð sem byggir á mikilvægum ógreinanlegum forsendum. Þessi nálgun tekur til allra fjármálagerninga þar sem matsaðferðin felur í sér forsendur sem byggja á ógreinanlegum gögnum og þar sem ógreinanlegu forsendurnar hafa mikilvæg áhrif á verðmatið. Fyrir óskráð hlutabréf og skuldabréf, þar sem engar markaðsupplýsingar liggja fyrir, er almennt viðurkenndum matsaðferðum beitt við mat á gangvirði. Verðmat sem byggir á sjóðstremi eða samamburði á kennitölum sambærilegra fyrirtækja eru algengustu aðferðirnar við útreikning á gangvirði óskráðra hlutabréfa, auk nýlegra viðskipta og ríkjandi markaðsskýrða. Verðmat útlána og krafna á viðskiptavini er byggt á markaðsupplýsingum á borð við vaxta- og verðbólguáhrif og líkum á vanefndum.

Forsendur verðmatsaðferðarinnar eru m.a. áhættulausir vextir og viðmiðunarvextir til að meta ávöxtunarkröfu, vaxtaálag, skuldabréfa- og hlutabréfaverð, gengi erlendra gjaldmiðla, kennitölur á markaði, markaðsskýrði við mat á framtíðarvexti og aðrir markaðsvísar.

(g) Virðisrýrnun fjáreigna

Virðisrýrnunarferli

Samstæðan færir virðisrýrnunarframlag vegna vænts útlánataps fyrir eftirtalda fjármálagerninga sem ekki eru metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- Sjóður og innstæður í Seðlabanka
- Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum
- Útlán og kröfur á lánastofnanir
- Útlán og kröfur á viðskiptavini
- Útlánaáhætta liða utan efnahagsreiknings:
- Aðrar eignir
 - Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa
 - Óádretnar lánsheimildir
 - Óádretnar yfirdráttar-/kreditkortaheimildir

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.11. Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(g) Virðisrýmun fjáreigna (framhald)

Virðisrýmunarferli (framhald)

Við mat á væntu útlánatapi notar samstæðan líkan um framtíðarhorfur í samræmi við IFRS 9. Þetta krefst töluverðs mats á því hvernig breytingar á efnahagsþáttum hafa áhrif á vænt útlánatap. Vænt útlánatap endurspeglar núvirði fjárvöntunar vegna mögulegra vanefnda, annaðhvort vegna næstu 12 mánaða eða yfir væntan líftíma fjármálagerningsins, allt eftir minnkandi láns hæfi frá upphafi.

Áhættustýring bankans ber ábyrgð á mati á virðisrýmun útlána og krafna og sérstakt virðismatsteymi skipað bankastjóra, framkvæmdastjórum Fjármála og rekstrar, Áhættustýringar, Fyrirtækjasviðs og Einstaklingssviðs rýnir og samþykkir matið.

Almennt er virðisrýmun metin sértækt niður á lán byggt á ofangreindum líkönum um vænt útlánatap. Ef þörf er á getur virðismatsteymið fært til viðbótar almenna virðisrýmun á lánasafnið eða hluta þess.

Virðisrýmunarferlið fyrir hvert uppgjörstímabil er eftirfarandi:

1. Hagfræðideild bankans útbýr sviðsmyndir með spám um viðkomandi efnahagsstærðir og kynnir þær fyrir virðismatsteyminu.
2. Virðismatsteymið samþykkir sviðsmyndirnar og vægi hverrar fyrir sig fyrir reikningsskiladag.
3. Útlán eru flokkuð eftir því hvort þau eru metin á afskrifuðu kostnaðarverði (virðisrýmun) eða gangvirði.
4. Kennistærðir fyrir útreikning á áhættustigi og væntu útlánatapi eru metnar.
5. Niðurstöður sérstakra handvirkra útreikninga á áhættustigi og væntu útlánatapi einstakra mikilvægra lána eru hagnýttar.
6. Áhættustig og vænt útlánatap er reiknað út fyrir öll lán sem kunna að hafa virðisrýmað.
7. Áhættustýring gefur virðismatsteyminu skýrslu um niðurstöður virðisrýmunarmats. Virðismatsteymið rýnir í niðurstöður skýrslunnar og ákvarðar matið.
8. Niðurstöður mats á áhættustigi og virðisrýmun eru birtar í árs- og árs Slutareikningum samstæðunnar.

Útreikningur á væntu útlánatapi

IFRS 9 gerir kröfur um að útreikningar á væntu útlánatapi gefi óhlutdrægar og líkindavegnar niðurstöður. Útreikningarnir taka tillit til tímavirðis peninga og breytilegra sviðsmynda um framtíðarhorfur sem hver um sig fær eigið vægi út frá áreiðanlegum og nærtækum upplýsingum. Almennt byggir útreikningurinn á væntu útlánatapi á núvirði margföldunar á eftirfarandi kennistærðum: líkum á vanefndum (e. PD), tapshlutfalli að gefnum vanefndum (e. LGD) og útlánastöðu við vanefnd (e. EAD).

Samkvæmt IFRS 9 er framlag á öllum lánunum metið á hverjum reikningsskiladegi í samræmi við líkan sem byggir á þremur stigum um vænt útlánatap. Framlagið er annaðhvort reiknað sem 12 mánaða vænt útlánatap eða vænt útlánatap út líftíma.

- Stig 1 – Engin marktæk aukning á útlánaáhættu. Útlán þar sem ekki mælist marktæk aukning á útlánaáhættu skulu falla undir stig 1 og framlagið skal metið sem 12 mánaða vænt útlánatap.
- Stig 2 – Marktæk aukning á útlánaáhættu. Útlán þar sem mælist marktæk aukning á útlánaáhættu frá upphaflegri skráningu en lánin hafa ekki virðisrýmað skulu falla undir stig 2 og framlagið skal metið sem vænt útlánatap út líftíma.
- Stig 3 – Virðisrýmun. Útlán sem eru í vanefndum af hálfu lántaka eða hafa virðisrýmað að öðru leyti skulu vera í stigi 3 og framlagið skal metið sem vænt útlánatap út líftíma.

Hreyfingar milli stiga 1 og 2 fara eftir því hvort marktæk aukning hafi orðið á útlánaáhættu gerningsins frá upphaflegri skráningu á reikningsskiladegi. Við matið miðast útlánaáhættan við líkur á vanefndum yfir líftíma gerningsins, en ekki tapsfjárhæðina.

Virðisrýnd útlán

Útlán telst hafa virðisrýmað ef annar eða báðir eftirfarandi atburða hafa átt sér stað:

- Útlán sem er komið yfir 90 daga fram yfir gjalddaga telst vera í vanskilum og hefur því virðisrýmað.
- Líklegt þykir að lántaki geti ekki uppfyllt skuldbindingar sínar að fullu nema bankinn grípi til fullnustuaðgerða, t.d. með því að ganga að veðum.

Eftirtaldir atburðir teljast vera vísbendingar um vanefndir á útlánunum. Atburðir sem leiða sjálfkrafa til vanefnda eru stjórnumerkir.

- Gjaldþrotaskipti*
- Endurskipulagning*
- Sala á skuldbindingu til þriðja aðila
- Virðisrýmun: Bankinn flokkar eignina í stig 3
- Löginheimta*

Aðrir þættir sem kunna að benda til vanefnda eru ívilnanir til viðskiptavinar vegna fjárhagserfiðleika og fyrirvarar í ársreikningum um rekstrarhæfi viðskiptavinar.

Marktæk aukning í útlánaáhættu

Þegar lagt er mat á það hvort marktæk aukning hafi orðið á útlánaáhættu vegna fjármálagerninga frá upphaflegri skráningu lítur samstæðan til upplýsinga sem gefa glögga mynd af stöðunni, eru áreiðanlegar, viðeigandi og nærtækar án óhóflegs kostnaðar og fyrirhafnar, þ.m.t. bæði megindlegar og eigindlegar upplýsingar og greiningar sem unnar eru upp úr sögulegum upplýsingum samstæðunnar, mati lánasérfræðinga og upplýsinga um framtíðarhorfur.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.11. Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(g) Virðisrýrnun fjáreigna (framhald)

Marktæk aukning í útlánaáættu (framhald)

Samstæðan greinir aðallega hvort marktæk aukning á útlánaáættu hafi átt sér stað með því að bera saman:

- líkur á vanefndum það sem eftir er af líftíma á reikningsskiladegi og
- líkur á vanefndum það sem eftir er af líftíma á reikningsskiladegi sem metnar voru við upphaflega skráningu.

Umgjörðin er samstillt við innra útlánaáættustýringarferli samstæðunnar og felur í sér bakhindranir á grundvelli vanskila þannig að marktæk aukning á útlánaáættu á sér stað eigi síðar en þegar sammingsbundnar greiðslur eru komnar 30 daga fram yfir gjalddaga. Ef láshæfiseinkunn fjáreignar á reikningsskiladegi samræmist ekki viðmiðum samstæðunnar um áættuvilja telst það einnig til marktækrar aukningar á útlánaáættu. Samstæðan lítur einnig svo á að ef eign er í fjárfestingarflokki (e. investment grade) teljist lítil áættu vera fyrir hendi og því skuli flokka eignina í stig 1.

Sérstakt handvirkt mat er lagt á hvort marktæk aukning hafi orðið á útlánaáættu einstakra mikilvægra lána. Lán eru í upphafi metin samkvæmt megindegum viðmiðum og á grundvelli þess mats er áættustig metið sérstaklega handvirkt á grundvelli bæði megindegna og eigindegna upplýsinga.

Framsetning framlaga í virðisrýrnunarsjóð

Framlög í virðisrýrnunarsjóð vegna væntra útlánatapa eru sett fram í efnahagsreikningi á eftirfarandi hátt:

- Fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði: sem lækkun á brúttó bókfærðu virði eignanna.
- Lánsheimildir, yfirdrættir og fjárhagslegar ábyrgðir: sem framlag í virðisrýrnunarsjóð meðal annarra skulda.
- Þegar fjármálagerningur felur í sér bæði áðreginn og óáðreginn hluta setur samstæðan fram samanlagt framlag í virðisrýrnunarsjóð fyrir báða hluta. Samanlögð fjárhæðin er sett fram sem lækkun á brúttó bókfærðu virði áðregna hlutans. Ef framlag í virðisrýrnunarsjóð er umfram brúttó fjárhæð áðregna hlutans er það sem umfram er sett fram og flokkað með öðrum skuldum.

Afskriftir

Útlán og skuldabréf eru afskrifuð (að hluta eða í heild) þegar ekki eru raunhæfar væntingar um endurheimtur fjáreignar í heild eða að hluta. Þetta á yfirleitt við þegar samstæðan metur sem svo að lántaki hafi ekki eignir eða tekjur til að standa undir því sjóðstreymi sem þarf til að endurgreiða fjárhæðirnar sem stendur til að afskrifa. Þetta mat fer fram á grundvelli einstakra eigna.

Afskrifaðar fjáreignir kunna engu að síður að vera innheimtar með fullnustuaðgerðum í samræmi við verklagsreglur samstæðunnar um endurheimtur.

83.12. Sjóður og innstæður í Seðlabanka

Handbært fé er meðal annars handbærir seðlar og mynt og innstæður í Seðlabanka. Bókfært virði innstæðna í Seðlabanka er eðlilegt mat á gangvirði þeirra. Handbært fé er fært á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi. Samstæðan metur 12 mánaða vænt útlánatap fyrir handbært fé sem metið er á afskrifuðu kostnaðarverði og telst bera litla útlánaáættu á reikningsskiladegi.

Bankinn er með bundnar innstæður á reikningum hjá Seðlabanka Íslands í samræmi við reglur Seðlabankans um bindiskyldu nr. 585/2018. Bindiskyldu er skipt í tvennt, annars vegar fasta bindiskyldu sem nemur 1% og ber enga vexti og hins vegar meðaltalsuppfyllingu sem nemur 0%. Breytingar voru gerðar á reglunum frá og með binditímabilinu sem hófst 21. mars 2020. Breytingarnar fólu í sér að meðaltalsuppfyllingin var lækkuð úr 1% í 0% og föstu bindinguna má telja til lausafjarforða.

83.13. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum eru annaðhvort metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem eru flokkuð sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eru færð á gangvirði frá og með upphaflegri skráningu. Þau eru annað hvort tilgreind eða tilskilin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning - gangvirðisheimild. Viðskiptakostnaður er færður beint í rekstrarreikning sem þóknun. Hagnaður og tap vegna breytinga á gangvirði er fært beint í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði. Gjaldeyrisgengishagnaður og -tap er fært undir liðnum „Hreinn gengismunur gjaldmiðla“.

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem tilgreind eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning verða að hafa gangvirði sem unnt er að meta á áreiðanlegan hátt og tilgreiningin verður að eyða eða draga verulega úr ósamræmi í mati eða skráningu sem annars myndi koma fram við mat á eignum eða skuldum eða færslu tilheyrandi hagnaðar og taps á mismunandi grunni (stundum nefnt „reikningshaldslegt misræmi“). Þetta á meðal annars við um veltuskuldabréf.

Markaðsskuldabréfum og öðrum verðbréfum með föstum tekjum sem tilskilin eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er stjórnað á gangvirðisgrunni en ekki haldið til veltuviðskipta eða sjóðstreymi af þeim samanstandur ekki eingöngu af greiðslum á höfuðstól og vöxtum.

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem flokkuð eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum beinum viðskiptakostnaði, en eftir það á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir og áfallnar verðbætur, þegar um verðtryggð bréf er að ræða, eru innifaldar í bókfærðu virði skuldabréfanna og eru færðir undir „Vaxtatekjur“ í rekstrarreikningi. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum innan viðskiptalíkans þar sem ætlunin er að innheimta sammingsbundið sjóðstreymi af þeim sem samanstandur eingöngu af afborgunum af höfuðstól og vöxtum eru metin á afskrifuðu kostnaðarverði. Samstæðan metur 12 mánaða vænt útlánatap fyrir skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði og teljast bera litla útlánaáættu á reikningsskiladegi.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.14. Hlutabréf og hlutabréfagerningar

Hlutabréf og hlutabréfagerningar sem eru flokkaðir sem fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færð á gangvirði frá og með upphaflegri skráningu. Viðskiptakostnaður er færður beint í rekstrarreikning sem þóknun. Hagnaður og tap vegna breytinga á gangvirði er fært beint í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði. Gjaldeyrisgengishagnaður og -tap er fært undir liðnum „Hreinn gengismunur gjaldmiðla“.

Hlutabréf og hlutabréfagerningar með breytilegum tekjum sem tilgreind eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning verða að hafa gangvirði sem unnt er að meta á áreiðanlegan hátt og tilgreiningin verður að eyða eða draga verulega úr ósamræmi í mati eða skráningu sem annars myndi koma fram við mat á eignum eða skuldum eða færslu tilheyrandi hagnaðar og taps á mismunandi grunni (stundum nefnt „reikningshaldslegt misræmi“). Þetta á meðal annars við um veltuhlutabréf.

83.15. Afleiðusamningar

Afleiður eru upphaflega skráðar í efnahagsreikning á gangvirði og viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning. Gangvirði afleiðusamninga er ákvarðað með matsaðferðum sem byggja aðallega á flökt- og fylgnistuðlum sem fengnir eru úr tilboðsverðum miðlara, frá verðlagningaradilum eða út frá valréttarverði. Á síðari stigum eru afleiður áfram skráðar á gangvirði þar sem allar breytingar á gangvirði færast í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“, að undanskildum gangvirðisbreytingum á framvirkum gjaldeyrisafleiðum og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttá sem færðar eru undir liðinn „Hreinn gengismunur gjaldmiðla“ í rekstrarreikningi. Afleiður með jákvætt gangvirði eru færðar í efnahagsreikning sem eignir og afleiður með neikvætt gangvirði eru færðar sem skuldir.

83.16. Innbyggðar afleiður

Afleiður geta verið innbyggðar í aðra samninga (grunnsamninga). Innbyggð afleiða er hluti af blönduðum (sam tengdum) fjármálagerningi sem felur einnig í sér grunnsamning sem er ekki afleiða. Bankinn skilur reikningshaldslega innbyggðar afleiður frá grunnsamningnum í tilfellum þar sem:

- Grunnsamningurinn er ekki eign innan gildissviðs IFRS 9,
- grunnsamningurinn sjálfur sem innbyggða afleiðan er hluti af er ekki færður á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,
- skilmálar innbyggðrar afleiðu uppfylla skilgreiningu á sjálfstæðum afleiðusamningi og
- efnahagsleg einkenni og áhætta vegna innbyggðu afleiðunnar er ekki nátengd efnahagslegum einkennum og áhættu vegna grunnsamningsins.

Aðskildar innbyggðar afleiður eru metnar á gangvirði og eru allar breytingar á gangvirði færðar í rekstrarreikning nema breytingarnar séu hluti af virku áhættuvarnasambandi sjóðstreymi eða áhættuvarnasambandi hreinnar fjárfestingar. Aðskildar innbyggðar afleiður eru settar fram í efnahagsreikningi ásamt grunnsamningunum.

Samkvæmt IFRS 9 er innbyggð afleiða í grunnsamningi sem er fjáreign ekki aðgreind frá grunnsamningnum. Þess í stað er blandaði gerningurinn metinn í heild sinni þegar samningsbundið sjóðstreymi samanstendur eingöngu af greiðslum á höfuðstól og vöxtum.

83.17. Áhættuvarnareikningsskil

IFRS 9 staðallinn setur nýjar reglur um áhættuvarnareikningsskil sem ætlað er að samræma áhættuvarnareikningsskil og áhættustýringu. IFRS 9 staðallinn gefur kost á því að fresta innleiðingu áhættuvarnareikningsskilanna samkvæmt staðlinum og halda áfram að notast við reglur IAS 39 um áhættuvarnareikningsskil. Samstæðan hefur ákveðið að halda áfram að beita IAS 39. Þrátt fyrir það mun samstæðan auka upplýsingagjöf sína um áhættuvarnareikningsskil í samræmi við breytingar á IFRS 7 Fjármálagerningar.

Afleiður sem notaðar eru til áhættustýringar eru allar afleiðueignir og -skuldir sem flokkaðar ekki undir veltuviðskipti eða veltuskuldir. Meðal þeirra eru afleiður sem tilgreindar eru í áhættuvarnasamböndum og falla undir gangvirðisvarnir í efnahagsreikningnum.

Hluti af áhættunni á breytingum á gangvirði skuldabréfaútgáfu bankans til meðallangs tíma er varinn með vaxtaskiptasamningum sem falla undir og eru tilgreindir sem gangvirðisvarnir. Um er að ræða skuldabréf sem gefin eru út undir EMTN-ramma bankans (e. Euro Medium Term Note). Slíkum vaxtaskiptasamningum er teft á móti tilteknum skuldabréfum útgáfunnar með föstum vöxtum. Breytingar á gangvirði vaxtaskiptasamninganna, ásamt breytingum á gangvirði skuldabréfanna sem rekja má til vaxtaáhættu, eru færðar strax í rekstrarreikning sem hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum undir liðnum „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“. Áfallnir vextir bæði af vaxtaskiptasamningunum og skuldabréfunum falla undir liðinn „Vaxtagjöld“.

Samstæðan notar aðrar afleiður, sem falla ekki undir tilgreind áhættuvarnasambönd, til að stýra gjaldeyris-, vaxta-, hlutabréfamarkaðar- og útlánaáhættu sinni.

Við upphaflega tilgreiningu áhættuvarnanna skráir samstæðan sambandið milli áhættuvarnargerninganna og hinna áhættuvörðu liða með formlegum hætti, þar á meðal markmið og stefnu áhættustýringar við að takast á hendur áhættuvarnirnar, ásamt aðferðinni sem notuð verður til að meta skilvirgni áhættuvarnasambandanna. Frá og með þeim tíma sem stofnað er til áhættuvarnasambands framkvæmir samstæðan reglulega mat á því hvort búist sé við að áhættuvarnargerningurinn reynist árangursríkur við að vega á móti breytingum á gangvirði hins áhættuvarða liðar á því tímabili sem áhættuvörnin nær til og hvort raunverulegur árangur af áhættuvörninni mælist á bilinu 80-125%.

Ef afleiðusamningur sem fellur undir áhættuvörn rennur út, er seldur, honum er slitið eða rétturinn sem fylgir samningnum er nýttur, eða áhættuvörnin uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir gangvirðisvörn í áhættuvarnareikningsskilum eða skilgreining áhættuvarnar er afturkölluð, lýkur um leið áhættuvarnareikningsskilum fyrir viðkomandi áhættuvarnasamband.

Fram að þeim tímupunkti sem áhættuvarnasambandi lýkur er sérhver breyting á áhættuvörðum lið, sem lotið hefur aðferð virkra vaxta, afskrifuð í rekstrarreikningi sem hluti af endurútreiknuðum virkum vöxtum liðsins það sem eftir er af líftíma hans.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningskilaaðferðir (framhald)

83.18. Skortstöður

Skortstöður eru skuldbindingar samstæðunnar um að láta af hendi fjáreignir sem hún hefur fengið að láni og selt þriðja aðila. Þessar skuldbindingar eru upphaflega færðar í efnahagsreikning á gangvirði og viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning. Á síðari stigum eru skuldbindingarnar áfram skráðar á gangvirði og allar breytingar á gangvirði færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði“ sem hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum. Skortstöður eru teknar í íslenskum ríkisskuldabréfum sem eru með skráð markaðsverð.

83.19. Útlán og kröfur

Undir efnahagsliðinn „Útlán og kröfur“ í efnahagsreikningi falla:

- Útlán og kröfur metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, en matið byggist á gangvirði í upphafi að viðbættum beinum jaðarviðskiptakostnaði, en eftir það á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta,
- útlán og kröfur sem tilskilin eða tilgreind eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, en matið byggist á gangvirði og breytingar eru færðar beint í rekstrarreikning og
- fjármögnunarleigukröfur.

Þegar samstæðan kaupir fjáreign og gerir um leið samning um endursölu eignarinnar (eða sambærilegrar eignar) á föstu verði á ákveðnum degi (endurhverf viðskipti eða hlutabréfalántaka) er ráðstöfunin færð reikningshaldslega sem útlán eða krafa og undirliggjandi eign er ekki færð í ársreikning samstæðunnar.

83.20. Varanlegir rekstrarfjármunir

Allir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri afskrift og virðisrýrnun. Til kostnaðarverðs teljast útgjöld sem rekja má beint til kaupa á eignunum.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins talinn með bókfærðu verði eignar ef líklegt er að hann leiði til fjárhagslegs ábata fyrir samstæðuna í framtíðinni og ef hægt er að meta kostnaðinn áreiðanlega. Allur annar kostnaður vegna viðgerða og viðhalds er gjaldfærður í rekstrarreikning á því fjárhagstímabili sem hann fellur til.

Allir varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir með línulegri aðferð. Aðferðin er notuð á afskrifanlegan hluta eignanna, en það er kostnaður þeirra að frádregnu hrakvirði deilt á áætlaðan nýtingartíma þeirra með eftirfarandi hætti:

Byggingar	25-50 ár
Tölvuvélbúnaður	3 ár
Annar búnaður og ökutæki	3-10 ár

Hrakvirði eignanna og nýtingartími þeirra er endurskoðaður árlega og breytt þar sem við á.

Hagnaður og tap af sölu eigna er fundið með því að bera söluverð eignar saman við bókfært verð hennar á söluþegi. Hagnaður og tap eru talin með undir liðnum „Aðrar tekjur og gjöld“ í rekstrarreikningnum.

83.21. Óefnislegar eignir

Hugbúnaður

Hugbúnaður er eignfærður á grundvelli þess kostnaðar sem fellur til við kaup eða þróun hugbúnaðarins og við að koma honum í notkun. Hugbúnaður sem er skráður sem óefnisleg eign er niðurfærður á nýtingartíma hans sem er áætlaður 3-5 ár.

Kostnaður við að viðhalda hugbúnaði er færður sem útgjöld á þeim tíma sem hann fellur til.

Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins skráð sem eign ef hún er keypt við sameiningu félaga. Hún er skráð á kaupþegi og metin sem samtala gangvirðis á endurgjaldi fyrir hið framselda, skráðrar fjárhæðar allra hluta án yfirráða í því keypta og gangvirðis alls hlutafjár sem átt var fyrir í því keypta, að frádregnu hreinu skráðu virði (venjulega gangvirði) aðgreinanlegra keyþra eigna og yfirtekinna skulda, allt metið frá og með kaupþegi. Til endurgjalds fyrir hið framselda telst gangvirði framseldra eigna, skuldir sem stofnað hefur verið til og hlutafé útgefið af samstæðunni. Þessu til viðbótar telst til endurgjalds fyrir hið framselda gangvirði alls skilyrts endurgjalds. Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metin á kostnaðarverði, að frádregnu uppsöfnuðu virðisrýrnunartapi. Almenn er virðisrýrnun viðskiptavildar metin árlega, en oftar ef atburðir eða breytingar á aðstæðum gefa til kynna mögulega virðisrýrnun bókfærðs virðis.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.22 Fjárfestingareign

Fjárfestingareign er upphaflega metin á kostnaðarverði og eftir það á gangvirði og eru breytingar færðar sem hagnaður eða tap meðal annarra tekna.

Allur hagnaður eða tap af sölu fjárfestingareignar (reiknaður sem mismunurinn á hreinu söluandvirði og bókfærðu virði eignarinnar) er færður í rekstrarreikning.

Þegar nýting eignar breytist þannig að hún er endurflokkuð sem fastafjármunur verður gangvirði hennar á endurflokkunardeginum í kjölfarið kostnaðarverð eignarinnar í reikningsskilum.

Fjárfestingareignir samstæðunnar eru til komnar vegna áframhaldandi hagræðingar í útibúaneti bankans og yfirtöku eigna þegar gengið er að veðum vegna útlána og krafna.

Fjárfestingareignir samanstanda af nokkrum eignum sem flokkast undir atvinnuhúsnæði og eru leigðar út til þriðja aðila. Hver leigusamningur inniheldur óafturkallanlegt ákvæði um 10 ára upphaflegt leigutímabil. Endurnýjun leigusamnings veltur á samningum við leigutaka og sögulega er endurnýjunartímabilið 4 ár. Frekari upplýsingar um þessa leigusamninga er að finna í skýringu 40.

Leigusamningum, sem ekki eru undanþegnir, eru gerð skil í samstæðureikningnum í samræmi við reikningsskilastaðalinn IFRS 16 Leigusamningar. Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningurinn sé leigusamningur eða feli í sér ákvæði um leigu. Samningurinn uppfyllir skilyrði leigusamnings ef samningurinn felur í sér rétt til þess að stýra notkun á aðgreinanlegri eign yfir ákveðið tímabil gegn endurgjaldi. Við mat á því hvort samningur feli í sér rétt til þess að stýra notkun á aðgreinanlegri eign styðst samstæðan við skilgreiningu staðalsins IFRS 16 á leigusamningi.

83.23. Leigusamningar

Leigusamningum, sem ekki eru undanþegnir, eru gerð skil í samstæðureikningnum í samræmi við reikningsskilastaðalinn IFRS 16 Leigusamningar. Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningurinn sé leigusamningur eða feli í sér ákvæði um leigu. Samningurinn uppfyllir skilyrði leigusamnings ef samningurinn felur í sér rétt til þess að stýra notkun á aðgreinanlegri eign yfir ákveðið tímabil gegn endurgjaldi. Við mat á því hvort samningur feli í sér rétt til þess að stýra notkun á aðgreinanlegri eign styðst samstæðan við skilgreiningu staðalsins IFRS 16 á leigusamningi.

(a) Samstæðan sem leigutaki

Leigusamningar sem samstæðan á aðild að sem leigutaki eru aðallega rekstrarleigusamningar. Samkvæmt IFRS 16 verða leigutakar að skrá í efnahagsreikning eignir vegna nýtingarréttar undirliggjandi eigna og skuldir vegna leigusambindinga sem myndast vegna leigusamninga. Eignirnar og skuldirnar eru skráðar í efnahagsreikning undir Aðrar eignir og Aðrar skuldir.

Í upphafi er leiguskuld og nýtingarréttur af eign metið sem núvirði leigugreiðslna (skilgreindar sem óhjálvæmilegar greiðslur). Nýtingarréttur af eign er svo afskrifaður með línulegri aðferð á leigutímabilinu og er afskriftin færð í rekstrarreikning meðal annars rekstrarkostnaðar. Leiguskuldin er metin sem núvirði framtíðar leigugreiðslna miðað við ávöxtunarkröfu leigusamningsins eða, ef ekki er hægt að ákvarða hana, jaðarlántökukostnað samstæðunnar. Almenn notar samstæðan jaðarlántökukostnað sinn sem ávöxtunarkröfu. Vaxtagjöld leiguskuldarinnar eru færð í rekstrarreikninginn meðal vaxtagjalda. Leiguskuldin er metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breytingar verða á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu, vaxta eða gengi, breytinga á umsáminni leigugreiðslnu og framlengingu á leigusamningi. Þegar leiguskuldin er endurmetin á þennan hátt er samsvarandi breyting gerð á bókfærðu virði nýtingarréttar eigna.

Skammtíma leigusamningar og smærri eignir

Leigusamningar þar sem leigutímabilið er allt að 12 mánuðir eða undirliggjandi eign hefur lágt virði eru undanþegnir kröfum IFRS 16 um skráningu eigna og skulda vegna leigusamninga sem samstæðan undirgengst sem leigutaki. Í slíkum tilvikum eru leigugreiðslur færðar undir Annar rekstrarkostnaður í rekstrarreikningnum.

(b) Samstæðan sem leigusali

Þegar um er að ræða eignir sem falla undir fjármögnunarleigusamninga er núvirði leigugreiðslna skráð sem krafa undir Útlán og kröfur á viðskiptavini í efnahagsreikningnum. Fjármagnstekjur af slíkum leigusamningum eru færðar sem vaxtatekjur í rekstrarreikninginn yfir líftíma samninganna, með aðferð sem endurspeglar fasta ávöxtunarkröfu af hreinni fjárfestingu samstæðunnar í leigusamningunum.

83.24. Virðisrýrnun eigna annarra en fjáreigna

Eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma eru ekki afskrifaðar en gangast árlega undir virðisrýrnunarpróf. Eignir sem sæta afskrift eru yfirfarnar m.t.t. virðisrýrnunar í hvert sinn sem atburðir eða breyttar aðstæður benda til þess að bókfært verð kunnist vera óendurheimtanlegt. Skráð er virðisrýrnun sem nemur bókfærðu virði eignarinnar umfram endurheimtanlegt virði hennar. Endurheimtanlegt virði hennar er annað hvort gangvirði eignarinnar að frádregnum sölukostnaði eða notkunarvirði hennar, hvort sem hærra er. Í þeim tilgangi að meta virðisrýrnun eru eignir flokkaðar á lægstu stig aðgreinanlegs sjóðstreymis (fjárskapandi einingar). Á hverjum reikningsskiladegi er kannað hvort virðisrýrnun hafi snúist við á eignum öðrum en fjáreignum, að viðskiptavild undanskilinni.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.25. Eignir í sölumeðferð

Samstæðan flokkar fastafjármuni (eða flokka af eignum ásamt tengdum skuldum) sem eignir í sölumeðferð þegar bókfært virði þeirra endurheimtist aðallega með sölu. Slíkar eignir eru venjulega tilkomnar vegna trygginga sem standa að baki veðum fyrir lánum og kröfum sem samstæðan hefur gengið að, þar með talið eignir og skuldir dótturfélaga sem samstæðan hefur náð yfirráðum yfir með því að ganga að veði og/eða vegna fjárhagslegrar endurskipulagningar.

Talið er að fastafjármunir (eða flokkur eigna með tengdar skuldir) verði endurheimtir aðallega með sölu þegar sala eignarinnar er mjög líkleg og hún er tiltæk til tafarlausrar sölu í núverandi ástandi, með fyrirvara um venjulega og hefðbundna skilmála um sölu á slíkum eignum. Stjórnendur verða að vera staðráðnir í að selja og verða að vinna með virkum hætti að sölu eignarinnar á veði sem er hæfilegt miðað við gangvirði hennar á hverjum tíma. Frekara skilyrði er að búist sé við að skrá megi söluna sem frágengna innan eins árs frá dagsetningu flokkunarinnar.

Eignir og eignasamstæður sem flokkaðar eru í sölumeðferð eru metnar á því sem lægra reynist af bókfærðu virði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði. Hreinar eignir til viðbótar sem verða hluti af eignasamstæðu til sölu, til dæmis vegna hagnaðar sem eignasamstæðan skilar, auka bókfært virði eignasamstæðunnar, en þó ekki meira en sem nemur gangvirði að frádregnum kostnaði við sölu eignasamstæðunnar eins og það er ákvarðað á hverjum reikningsskiladegi.

Þegar um er að ræða stakar eignir sem samstæðan hefur flokkað í sölumeðferð, ákvarðar hún gangvirði þeirra að frádregnum sölukostnaði með tilliti til markaðsverðs á hverjum reikningsskiladegi. Þegar um er að ræða dótturfélög sem flokkuð eru í sölumeðferð ákvarðar samstæðan gangvirði þeirra á grunni aðferða byggðum á núvirðingu sjóðstreymis. Sölukostnaður er aðeins kostnaður sem rekja má beint til sölu eignasamstæðna, að undanskildum fjármögnunarkostnaði og tekjuskatti

83.26. Innlán

Samstæðan fjármagnar sig að mestu leyti með innlánum frá viðskiptavinum og lánastofnunum. Innlánin samanstanda af óbundnum og bundnum innlánum. Innlán eru í upphafi metin á gangvirði auk beins viðskiptakostnaðar. Eftir það eru þau metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Gangvirði fjárskuldna sem eru innleysanlegar eins og veltiinnlán, er ekki lægra en innlausnarupphæðin núvirt frá fyrsta degi sem krefjast má greiðslu fjárhæðarinnar.

83.27. Lántaka

(a) Veðtryggð lántaka

Allir sértryggðir skuldabréfaflokkar veðtryggðrar lántöku í krónum eru gefnir út undir 250.000 milljóna króna ramma bankans um sértryggða skuldabréfaútgáfu. Útgáfa sértryggðu skuldabréfanna er í samræmi við heimild frá Fjármálaeftirlitinu, ásamt tilvísun til laga nr. 11/2008 og reglna Fjármálaeftirlitsins nr. 528/2008. Allir sértryggðu skuldabréfaflokkarnir eru skráðir og til viðskipta á Nasdaq Iceland.

Sértryggðu skuldabréfin eru upphaflega metin á gangvirði auk viðskiptakostnaðar sem tengist þeim beint og eru þau síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir og verðbætur, þegar um veðtryggð bréf er að ræða, er eru hluti af bókfærðu virði skuldabréfanna og eru færð í rekstrarreikning sem „Vaxtagjöld“.

(b) Óveðtryggð lántaka

Óveðtryggð lántaka samanstendur af skuldabréfum útgefnum af bankanum í erlendri mynt og markaðshæfum bankavíxlum útgefnum af bankanum í krónum. Skuldabréfin eru gefin út undir 2.000 milljóna evru ramma bankans um skuldabréfaútgáfu til meðallangs tíma (e. Euro Medium Term Note (EMTN) Programme) og eru skráð í írsku kauphöllinni. Bankavíxlarnir eru hins vegar gefnir út undir 50.000 milljóna króna ramma bankans um víxla- og skuldabréfaútgáfu og eru skráðir á Nasdaq Iceland.

Óveðtryggðu skuldabréfin og bankavíxlarnir eru upphaflega metin á gangvirði, að frádregnum beinum viðskiptakostnaði, en eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru hluti af bókfærðu virði skuldabréfanna og eru færðir í rekstrarreikning sem „Vaxtagjöld“. Gengishagnaður og -tap kemur fram undir liðnum „Hreinn gengismunur gjaldmiðla“.

Engir óveðtryggðir bankavíxlaflokkar voru útstandandi í árslok 2021.

83.28. Aðrar skuldir

Ógreitt iðgjald í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta

Samkvæmt lögum nr. 98/1999, um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, með síðari breytingum, ber bankanum að greiða ársfjórðungslega óendurkræft almennt og breytilegt iðgjald í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta. Þann 1. september 2020 tóku gildi lög nr. 70/2020, um breytingu á lögum nr. 98/1999, sem fólu í sér að greiðslur til hvers innstæðueiganda skuli nema heildarfjárhæð tryggingarhæfra innstæðna hans, þó aldrei hærrí fjárhæð en að jafnvirði 100.000 evra (EUR) í íslenskum krónum.

83.29. Lífeyrisskuldbindingar

Þegar Sparisjóður Vestmannaeyja og Sparisjóður Norðurlands sameinuðust Landsbankanum á árinu 2015 tók bankinn yfir lífeyrisskuldbindingar fyrrverandi starfsfólks og hluta af lífeyrisskuldbindingum þáverandi starfsfólks þessara sparisjóða. Lífeyrisskuldbindingin er reiknuð út árlega af tryggingastærðfræðingi. Hækkun skuldbindingarinnar á árinu 2021 er færð til gjalda í rekstrarreikningi á meðal launa og launatengdra gjalda.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.30. Víkjandi lántaka

Víkjandi lántaka samanstendur af víkjandi skuldabréfum þáttar 2 sem bankinn hefur gefið út, annars vegar í erlendri mynt undir ramma bankans um skuldabréfaútgáfu til meðallangs tíma (EMTN), og hins vegar í íslenskum krónum undir ramma bankans um víxla- og skuldabréfaútgáfu. Víkjandi lánum svipar til eiginfjár að því leyti að þau víkja fyrir öðrum skuldbindingum samstæðunnar og teljast hluti eiginfjár í útreikningum á eiginfjárlutfalli. Lögbundnar niðurfærslur gilda um eftirstöðvar víkjandi lána, en þá er fjárhæðin sem fellur undir eiginfjármeðferð 2. þáttar afskrifuð samkvæmt línulegri aðferð yfir 5 síðustu ár lánstímans.

Víkjandi lán eru upphaflega metin á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði og eru eftir það metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir og verðbætur eru færðar sem hluti af bókfærðu virði víkjandi lána.

83.31. Hlutfé

(a) Kostnaður við útgáfu hluta

Kostnaður sem rekja má beint til útgáfu nýrra hluta er aðgreindur undir eigin fé sem frádráttur frá yfirverði hlutabréfa.

b) Arður á almenn hlutabréf

Arður á almenn hlutabréf er skráður meðal eigin fjár á því tímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi bankans.

83.32. Hagnaður á hlut

Grunnhagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað eða tap til almennra hluthafa bankans með vegnum meðalfjölda útistandandi almennra hluta á reikningsskilatímabilinu að undanskildum eigin hlutum. Þynntur hagnaður á hlut er reiknaður með því að leiðréttu hagnað eða tap til almennra hluthafa og veginn meðalfjölda almennra útistandandi hluta fyrir umbreytingu allra mögulegra þynnanlegra almennra hluta.

83.33. Endurhverf viðskipti

Til endurhverfa viðskipta teljast endurkaupasamningar og endursölusamningar við aðra banka. Í endurhverfum viðskiptum er sameinast um kaup eða sölu verðbréfa á viðskiptadegi með framvirkri sölu eða endurkaupum þeirra við einn og sama mótaðilann.

Verðbréf sem eru upphaflega seld af bankanum í endurkaupasamningi halda áfram að vera skráð sem fjáreign í efnahagsreikningi bankans þar sem bankinn heldur eftir allri áhættu og ábata sem tengist eignarhaldi verðbréfanna sem hann selur með endurkaupasamningi. Peningalegt innstreymi vegna endurkaupasamninga er skráð sem fjárskuld við mótaðila í efnahagsreikningi bankans. Vaxtagreiðslur eru færðar sem vaxtagjöld undir hreinum vaxtatekjum. Innstreymi er annað hvort metið á gangvirði á grundvelli gangvirðisvalkosta í reikningsskilum eða afskrifuðu kostnaðarverði.

Gagnstætt þessu eru verðbréf sem bankinn kaupir upphaflega í endursölusamningi ekki skráð og metin sem fjáreignir í efnahagsreikningi bankans þar sem mótaðilinn heldur eftir allri áhættu og ábata sem tengist eignarhaldi verðbréfanna sem bankinn kaupir með endurkaupasamningi. Peningalegt útstreymi vegna endurkaupasamninga er skráð sem krafa á mótaðila í efnahagsreikningi bankans. Vaxtagreiðslur eru færðar sem vaxtatekjur undir hreinum vaxtatekjum. Útstreymi er annað hvort metið á gangvirði á grundvelli gangvirðisvalkosta í reikningsskilum eða afskrifuðu kostnaðarverði.

Endurhverf viðskipti eru upphaflega metin á gangvirði að teknu tilliti til viðskiptakostnaðar en eru eftir það metin á gangvirði á grundvelli gangvirðisvalkosta í reikningsskilum eða afskrifuðu kostnaðarverði.

83.34. Veðskiptasamningar

Veðskiptasamningar fela í sér skipti á veði í verðbréfum milli banka. Í eðli sínu eru þeir ein tegund verðbréfalána þar sem bankinn fær að láni tiltölulega auðseljanleg verðbréf frá öðrum banka í skiptum fyrir veð í verðbréfum sem eru ekki eins auðseljanleg. Verðbréfin sem bankinn fær lánuð frá mótaðilanum eru ekki skráð og metin sem fjáreignir í efnahagsreikningi bankans þar sem mótaðilinn heldur eftir allri áhættunni og ábatanum sem tengjast eignarhaldi verðbréfanna. Hins vegar halda verðbréfin sem bankinn lánaði mótaðilanum áfram að vera skráð og metin sem fjáreignir í efnahagsreikningi bankans þar sem bankinn heldur eftir allri áhættunni og ábatanum sem tengjast eignarhaldi verðbréfanna. Bankinn greiðir þóknun til lánveitandans sem endurgjald fyrir áhættuna að halda eftir veði sem er ekki eins auðseljanlegt. Vaxtatekjur og vaxtagjöld af veðskiptasamningum eru færðar undir hreinar vaxtatekjur. Veðskiptasamningar eru upphaflega metnir á gangvirði að teknu tilliti til viðskiptakostnaðar en eru eftir það metnir á afskrifuðu kostnaðarverði.

83.35. Fjárhagslegar ábyrgðir og lánsheimildir

„Fjárhagslegar ábyrgðir“ eru samningar þar sem þess er krafist að samstæðan inni tilgreindar greiðslur af hendi til að bæta handhafa fjárhagslegrar ábyrgðar tap sem hann verður fyrir vegna þess að tilgreindum skuldara tekst ekki að inna af hendi greiðslu þegar hún fellur í gjalddaga í samræmi við skilmála skuldagerings. „Lánsheimildir“ eru skuldbindingar samstæðunnar til að útvega lánsfé samkvæmt fyrirfram tilgreindum skilmálum og skilyrðum.

Samstæðan hefur ekki gefið út neinar lánsheimildir sem eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar

83. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

83.36. Óvissar skuldir og skuldbindingar

Samstæðan skráir óvissar skuldir ekki sem skuldir í efnahagsreikningi sínum, fyrir utan þær óvissuskuldir sem teknar eru yfir við sameiningu fyrirtækja og sem eru með gangvirði sem hægt er að meta áreiðanlega. Óvissu endurgjald sem samstæðan tekur yfir við sameiningu fyrirtækja er skráð á gangvirði á yfirtökudegi. Samstæðan flokkar skuldbindinguna um að greiða óvissu endurgjald sem skuld eða eigið fé og gerir breytingum á gangvirðismati skil í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS).

Skuldbindingar vegna kostnaðar eins og þær sem tengjast réttarkröfum eða endurskipulagningu eru skráðar áorðnar þegar (i) samstæðunni ber, vegna liðinna atburða, lagaleg eða rökstudd skylda til að greiða, (ii) líklegur er en ekki að útstreymi verði á fjármunum til að gera upp skuldbindinguna og (iii) upphæðin hefur verið áætluð með áreiðanlegum hætti.

Skuldbinding er metin á núvirði greiðslanna sem ætla má að þurfi til að gera hana upp. Notuð er ávöxtunarkrafa fyrir skatta sem endurspeglar mat markaðarins á hverjum tíma á tímavirði peninga og áhættunni sem fylgir skuldbindingunni. Öll hækkun á skuldbindingunni yfir tíma er færð sem vaxtakostnaður.

83.37. Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með iðgjaldatengt lífeyrisskerfi þar sem þau greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með ákveðnu framlagi í sameignarsjóði lífeyrissjóða eða séreignarsjóði. Samstæðan er ekki skuldbundin til frekari greiðslna þegar þessi iðgjöld hafa verið greidd. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikning meðal launa og launatengdra gjalda eftir því sem þau falla til. Samstæðan rekur engan réttindatengdan lífeyrissjóð.

83.38. Fjárvarsla

Samstæðan er vörsluaðili, þar sem hún annast vörslu og ráðstöfun eigna fyrir hönd einstaklinga, stofnana og lífeyrissjóða, þ.m.t. sjóða sem eru í stýringu hjá samstæðunni. Þessar eignir eru ekki færðar í þessi reikningsskil þar sem þeim er haldið í vörslu fyrir hönd viðskiptavina, stofnana og lífeyrissjóða en eru ekki eign samstæðunnar.

83.39. Starfspáttir

Starfspáttur er sú eining samstæðunnar sem stundar viðskipti til þess að afla tekna og stofna til gjalda, þ.m.t. tekjur og gjöld í viðskiptum við aðrar einingar samstæðunnar. Rekstramiðurstaða starfspáttarins er yfirfarin mánaðarlega af framkvæmdastjórn samstæðunnar (sem aðalákvörðunartökuvald um rekstur) sem tekur jafnframt ákvarðanir um framlag fjármuna til hvers starfspáttar og leggur mat á fjárhagslegan árangur á grundvelli sjálfstæðra fjárhagslegra upplýsinga.

83.40. Nýir staðlar, breytingar og túlkanir á stöðlum

Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) hefur gefið út nýja alþjóðlega reikningsskilastaðla og gert breytingar á stöðlum sem hafa ekki enn tekið gildi. Ekki er talið að þessir staðlar muni hafa veruleg áhrif á samstæðureikninginn.

Grundvallarbreyting á helstu vaxtaviðmiðum er að eiga sér stað á heimsvísu. Hún miðar að því að umbreyta millibankavöxtum (e. IBOR) eða taka í stað þeirra upp aðra, allt að því áhættulausa, millibankavexti (e. RFRs). Gert er ráð fyrir því að breytingin taki gildi fyrir EUR, CHF, JPY og GBP í árslok 2021 og um mitt ár 2023 fyrir USD. Samstæðan er með vaxtaáhættu gagnvart IBOR-viðmiðunarvöxtum í fjármálagerningum sínum sem verður skipt út eða umbreytt í samræmi við þessar breytingar á markaði. Í samræmi við ákvæði fjármálagerninganna getur bankinn ákveðið að viðkomandi IBOR-viðmiðunarvöxtum verði skipt út fyrir arftaka viðmiðunarvaxtanna, ef hann er til staðar, að öðrum kosti önnur vaxtaviðmið á millibankamarkaði eða gjaldmiðla- og vaxtaskiptamarkaði. Bankinn hefur hafið vinnu við breytingar á vaxtaviðmiðum í fjármálagerningum sínum í samræmi við ofangreindar breytingar á markaði.

Lykiltölur samstæðunnar

84. Rekstur eftir árum

Rekstrarreikningur	2021	2020	2019	2018	2017
Vaxtatekjur	66.594	66.498	72.172	69.378	62.556
Vaxtagjöld	(27.641)	(28.424)	(32.502)	(28.564)	(26.285)
Hreinar vaxtatekjur	38.953	38.074	39.670	40.814	36.271
Þjónustutekjur	13.121	10.819	11.528	11.220	11.289
Þjónustugjöld	(3.638)	(3.181)	(3.309)	(3.063)	(2.858)
Hreinar þjónustutekjur	9.483	7.638	8.219	8.157	8.431
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði	5.980	4.257	7.993	1.654	5.802
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(86)	(278)	(584)	(1.497)	(1.375)
Hrein virðisbreyting	7.037	(12.020)	(4.827)	1.352	1.785
Aðrar tekjur og (gjöld)	963	582	1.046	3.430	2.598
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	13.894	(7.459)	3.628	4.939	8.810
Rekstrartekjur samtals	62.330	38.253	51.517	53.910	53.512
Laun og launatengd gjöld	(14.759)	(14.767)	(14.458)	(14.589)	(14.061)
Annar rekstrarkostnaður	(9.105)	(9.064)	(9.534)	(9.348)	(9.789)
Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	(2.013)	(1.815)	(4.204)	(3.860)	(3.253)
Rekstrargjöld samtals	(25.877)	(25.646)	(28.196)	(27.797)	(27.103)
Hagnaður fyrir skatta	36.453	12.607	23.321	26.113	26.409
Tekjuskattur	(7.534)	(2.086)	(5.086)	(6.853)	(6.643)
Hagnaður ársins	28.919	10.521	18.235	19.260	19.766
Hagnaður ársins tilheyrir:					
Hluthöfum bankans	28.919	10.521	18.235	19.260	19.766
Hlutdeild minnihluta	-	-	-	-	-
Efnahagsreikningur					
	2021	2020	2019	2018	2017
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	67.604	69.824	70.854	55.192
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	150.435	119.330	115.262	77.058	117.310
Hlutabréf og hlutabréfagerningar	33.347	26.808	30.019	23.547	27.980
Útlán og kröfur á lánastofnanir	47.231	48.073	47.929	71.385	44.866
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	1.387.463	1.273.426	1.140.184	1.064.532	925.636
Aðrar eignir	27.992	27.298	22.088	17.335	18.238
Eignir í sölumeðferð	905	1.638	1.022	1.330	3.648
Eignir alls	1.729.798	1.564.177	1.426.328	1.326.041	1.192.870
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	10.425	48.725	48.062	34.609	32.062
Innlán frá viðskiptavinum	900.098	793.427	707.813	693.043	605.158
Lántaka	486.042	420.178	373.168	314.412	281.874
Aðrar skuldir	29.803	22.226	30.470	31.027	27.642
Víkjandi lántaka	20.785	21.366	19.081	13.340	77
Eigið fé	282.645	258.255	247.734	239.610	246.057
Skuldir og eigið fé samtals	1.729.798	1.564.177	1.426.328	1.326.041	1.192.870

Lykiltölur samstæðunnar

85. Rekstur eftir ársfjórðungum

Rekstrarreikningur	2021				2020			
	F4*	F3	F2	F1	F4*	F3	F2	F1
Vaxtatekjur	18.520	15.646	18.096	14.332	15.695	16.167	18.220	16.416
Vaxtagjöld	(8.125)	(6.046)	(7.764)	(5.706)	(6.001)	(6.726)	(8.708)	(6.989)
Hreinar vaxtatekjur	10.395	9.600	10.332	8.626	9.694	9.441	9.512	9.427
Þjónustutekjur	3.632	3.417	3.197	2.875	2.811	2.844	2.391	2.773
Þjónustugjöld	(1.039)	(895)	(883)	(821)	(830)	(785)	(738)	(828)
Hreinar þjónustutekjur	2.593	2.522	2.314	2.054	1.981	2.059	1.653	1.945
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum	439	1.886	1.284	2.371	5.056	(1.001)	2.827	(2.625)
Hreinn gengismunur gjaldmiðla	(69)	55	(45)	(27)	(52)	(52)	(259)	85
Hrein virðisbreyting	3.247	1.008	293	2.489	1.535	(120)	(8.191)	(5.244)
Aðrar tekjur og gjöld	112	275	330	246	(137)	574	333	(188)
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	3.729	3.224	1.862	5.079	6.402	(599)	(5.290)	(7.972)
Rekstrartekjur samtals	16.717	15.346	14.508	15.759	18.077	10.901	5.875	3.400
Laun og launatengd gjöld	(4.028)	(3.238)	(3.724)	(3.769)	(3.986)	(3.135)	(3.802)	(3.844)
Annar rekstrarkostnaður	(2.386)	(2.202)	(2.202)	(2.315)	(2.433)	(1.995)	(2.206)	(2.430)
Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	(508)	(525)	(513)	(467)	(400)	(540)	(425)	(450)
Rekstrargjöld samtals	(6.922)	(5.965)	(6.439)	(6.551)	(6.819)	(5.670)	(6.433)	(6.724)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	9.795	9.381	8.069	9.208	11.258	5.231	(558)	(3.324)
Tekjuskattur	(2.473)	(1.889)	(1.582)	(1.590)	(1.436)	(1.245)	899	(304)
Hagnaður (tap) tímabilsins	7.322	7.492	6.487	7.618	9.822	3.986	341	(3.628)
Efnahagsreikningur	31.12.2021	30.9.2021	30.6.2021	31.3.2021	31.12.2020	30.9.2020	30.6.2020	31.3.2020
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	82.425	92.043	89.342	59.937	67.604	111.260	89.598	92.440
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	150.435	129.579	128.208	134.183	119.330	104.895	104.758	116.568
Hlutabréf og hlutabréfagæringar	33.347	30.527	35.111	31.811	26.808	25.445	26.794	25.923
Útlán og kröfur á lánastofnanir	47.231	59.363	64.245	55.234	48.073	80.324	56.394	69.740
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	1.387.463	1.375.536	1.328.031	1.287.448	1.273.426	1.255.393	1.198.210	1.190.536
Aðrar eignir	27.992	30.020	31.147	30.913	27.298	31.268	23.913	26.851
Eignir í sölumæðferð	905	1.290	1.213	1.426	1.638	1.680	1.443	1.130
Eignir samtals	1.729.798	1.718.358	1.677.297	1.600.952	1.564.177	1.610.265	1.501.110	1.523.188
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka	10.425	48.991	40.312	40.932	48.725	47.654	37.226	41.495
Innlán frá viðskiptavinum	900.098	869.463	842.624	794.252	793.427	813.784	758.790	755.160
Lántaka	486.042	474.415	456.688	452.709	420.178	438.309	408.097	412.591
Aðrar skuldir	29.803	29.047	48.913	30.825	22.226	40.126	31.023	48.457
Víkjandi lántaka	20.785	21.099	20.889	20.850	21.366	21.959	21.527	21.379
Eigið fé	282.645	275.343	267.871	261.384	258.255	248.433	244.447	244.106
Skuldir og eigið fé samtals	1.729.798	1.718.358	1.677.297	1.600.952	1.564.177	1.610.265	1.501.110	1.523.188

*Fyrstu þrjú árshlutanir fyrir árin 2021 og 2020 voru kannaðir af endurskoðanda bankans

Lykiltölur samstæðunnar

86. Lykiltölur og hlutföll

	2021	2020	2019	2018	2017
Arðsemi eigin fjár fyrir skatta	13,6%	5,1%	9,6%	11,1%	11,0%
Arðsemi eigin fjár eftir skatta	10,8%	4,3%	7,5%	8,2%	8,2%
Kostnaður sem hlutfall af tekjum (K/T)	43,2%	47,4%	42,6%	45,5%	46,1%
Hlutfall rekstrarkostnaðar af meðalstöðu heildareigna	1,4%	1,6%	1,7%	1,9%	2,0%
Arðsemi eigna	1,7%	0,7%	1,3%	1,5%	1,7%
Vaxtamunur í hlutfalli af meðalstöðu heildareigna	2,3%	2,5%	2,8%	3,2%	3,1%
Hagnaður á hlut	1,22	0,45	0,77	0,81	0,84
Eiginfjárlutfall alls	26,6%	25,1%	25,8%	24,9%	26,7%
Hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1	24,8%	23,2%	23,9%	23,6%	26,3%
Vogunarlutfall	14,9%	15,4%	15,7%	16,1%	18,2%
Hlutfall útlána til viðskiptamanna af innlánum	154,1%	160,5%	161,1%	153,6%	153,0%
Hlutfall innlána af heildareignum	52,0%	50,7%	49,6%	52,3%	50,7%
Heildarlausafjárþekja	179%	154%	161%	158%	157%
Fjármögnunarþekja erlendra mynta	142%	132%	143%	166%	179%
Ársverk í árslok	816	878	893	919	997
Arður á hlut	0,19	0,00	0,42	1,05	1,05

Lykiltölur og hlutföll

Skilgreining

Arðsemi eigin fjár fyrir skatta	Hagnaður (tap) fyrir skatta / meðalstaða eigin fjár á árinu
Arðsemi eigin fjár eftir skatta	Hagnaður (tap) / meðalstaða eigin fjár á árinu
Kostnaður sem hlutfall af tekjum (K/T)	(Rekstrargjöld - skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja) / (Rekstrartekjur - virðisbreytingar útlána)
Hlutfall rekstrarkostnaðar af meðalstöðu heildareigna	(Heildar rekstrarkostnaður - skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja) / meðalstöðu eigna
Arðsemi eigna	Hagnaður (tap) eftir skatta / meðalstaða eigna á árinu
Vaxtamunur í hlutfalli af meðalstöðu heildareigna	(Vaxtatekjur - vaxtagjöld) / meðalstöðu heildareigna
Hagnaður á hlut	Hagnaður (tap) ársins sem tilheyrir hluthöfum/ veginn meðalfjöldi útistandandi hluta
Eiginfjárlutfall alls	Eiginfjárgrunnur samkvæmt ákvæðum laga (CET1 + AT1 + T2) / áhættugrunnur
Hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1	Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1) / áhættugrunnur
Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1)	Bókfært eigið fé - frádráttarliðir skv. CRR II
Viðbótar eigið fé þáttar 1 (AT1)	Eiginfjárgerningar undir þætti 1 aðrir en almennt eigið fé þáttar 1
Samtals eigið fé þáttar 1 (T1)	Almennt eigið fé þáttar 1 + viðbótar eigið fé þáttar 1
Samtals eigið fé þáttar 2 (T2)	Vikjandi lán - lögbundnar niðurfærslur
Eiginfjárgrunnur	CET1 + AT1 + T2
Vogunarlutfall	Eigið fé þáttar 1 / (heildareignir + liðir utan efnahags)
Hlutfall útlána til viðskiptamanna af innlánum	Útlán og kröfur á viðskiptavinum/ innlán frá viðskiptavinum
Hlutfall innlána af heildareignum	Innlán frá viðskiptavinum/ eignir alls
Heildarlausafjárþekja	Lausafjárforði / nettóútfleißi lausafjár næstu 30 daga á álagstímabili
Fjármögnunarþekja erlendra mynta	Tiltæk stöðug fjármögnun / nauðsynleg stöðug fjármögnun
Ársverk í árslok	Fjöldi stöðugilda í árslok
Arður á hlut	Greiddur arður / fjölda útistandandi hluta

Stjórnarháttayfirlýsing Landsbankans fyrir árið 2021

24. janúar 2022

ÓENDURSKOÐAÐ

Góðir stjórnarhættir Landsbankans leggja grunninn að traustum samskiptum hluthafa, bankaráðs, stjórnenda, starfsmanna, viðskiptavina og annarra hagsmunaaðila og stuðla að hlutlægni, heilindum, gagnsæi og ábyrgð í stjórnun bankans. Landsbankinn fylgir viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti og birtir árlega yfirlýsingu í sérstökum kafla í ársskýrslu þar sem gerð er grein fyrir stjórnarháttum bankans.

Stjórnvísí tilkynnti í ágúst 2021 um endurnýjun á viðurkenningu Landsbankans sem fyrirmyndarfyrirtækis í góðum stjórnarháttum fyrir tímabilið 2020-2021. Viðurkenningin byggir á úttekt ytri ráðgjafa á stjórnarháttum bankans sem fram fór í mars 2020. Úttektin tekur mið af leiðbeiningum um góða stjórnarhætti sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Viðurkenningin er fyrst og fremst veitt til þess að ýta undir umræður og aðgerðir sem efla góða stjórnarhætti.

1. Tilvísanir í þær reglur um stjórnarhætti sem félagið fylgir eða ber að fylgja samkvæmt lögum og upplýsingar um það hvar slíkar reglur eru aðgengilegar almenningi

Samkvæmt 1. mgr. 54. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki ber bankaráð Landsbankans ábyrgð á að stjórnarhættir og innra skipulag bankans stuðli að skilvirkri og varfærinni stjórn hans, aðskilnaði starfa og að komið sé í veg fyrir hagsmunaárekstra. Samkvæmt sömu lagagrein skal bankaráð árlega endurmeta stjórnarhætti sína með tilliti til viðurkenndra leiðbeininga um stjórnarhætti og bregðast við með viðeigandi hætti ef þörf er á.

Samkvæmt 7. mgr. 54. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki skal Landsbankinn fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja og birta árlega yfirlýsingu um stjórnarhætti sína í sérstökum kafla í ársreikningi eða ársskýrslu. Bankanum ber jafnframt að gera grein fyrir stjórnarháttunum á vefsíðu sinni.

Landsbankinn fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út 1. júlí 2021 (6. útg.) af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á vefsíðu Viðskiptaráðs Íslands, <http://leidbeiningar.is> (hér á eftir „leiðbeiningarnar“).

Þessi kafla ársskýrslunnar inniheldur stjórnarháttayfirlýsingu Landsbankans og fylgir yfirlýsingin þeirri framsetningu efnisatriða sem leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja kveða á um.

2. Frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti

Landsbankinn uppfyllir ákvæði leiðbeininganna að því frátöldu að ekki hefur verið sett sérstök stefna um fjölbreytileika í tengslum við stjórn, framkvæmdastjórn og æðstu stjórnendur. Þetta er útskýrt nánar í 5. gr. yfirlýsingarinnar. Að því er varðar ákvæði leiðbeininganna um tilnefningarnefnd, ber að geta þess að hluthafafundur hefur ekki skipað tilnefningarnefnd þar sem valnefnd, sem stjórn Bankasýslu ríkisins skipar lögum samkvæmt, tilnefnir aðila fyrir hönd ríkisins til setu í bankaráði Landsbankans.

3. Annars konar reglur og viðmið sem einnig er farið eftir og eiga sérstaklega við um þá tegund rekstrar sem félagið stundar

Um starfsemi Landsbankans gilda lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, reglur og tilmæli Seðlabankans og ýmis önnur lagaákvæði um fjármálamarkaði. Auk þess að fylgja leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út 1. júlí 2021 (6. útg.) af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins tekur bankinn í starfsemi sinni jafnframt mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) um innri stjórnarhætti fjármálafyrirtækja (EBA/GL/2021/05), sbr. 16. gr. reglugerðar ESB nr. 1093/2010 sem lögfest var á Íslandi með lögum nr. 24/2017, um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði. Viðmiðunarreglurnar eru aðgengilegar á vefsíðu Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (<https://www.fme.is/log-og-tilmaeli/ees-vidmidunar-reglur/eba/nr/3076>).

4. Helstu þættir áhættustjórnunar og innra eftirlits

Árangursrík áhættustjórnun er ein af forsendum langtímaarðsemi og stöðugleika í rekstri bankans. Í áhættustjórnun felst greining, mat og stýring á áhættuþáttum í rekstri bankans og að bankinn hafi skilvirkt skipulag til að mæta áhættu. Miðlun upplýsinga um áhættu til stuðnings ákvarðana-töku er jafnframt lykilþáttur skilvirkrar áhættustjórnunar.

Innra eftirlit á að stuðla að því að bankinn nái markmiðum sínum varðandi afkomu, áhættuvilja og áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar og að bankinn hlíti gildandi lögum og reglum. Greining á virkni innra eftirlits felur í sér skoðun á eftirlitsumhverfi bankans, áhættustjórnun, eftirlitsaðgerðum, upplýsingum, samskiptum og stjórnendaeftirliti.

Bankaráð ber ábyrgð á því að fyrir hendi sé virk áhættustjórnun og innra eftirlit.

Tvær undirnefndir bankaráðs sinna ráðgjafar- og eftirlitshlutverki fyrir bankaráð á sviði áhættustjórnunar og innra eftirlits sem nánar er lýst í starfsreglum þeirra. Áhættunefnd bankaráðs fjallar með reglubundnum hætti um málefni tengd innra eftirliti og áhættustjórnun. Þá fjallar Endurskoðunarnefnd, önnur undirnefnd bankaráðs, reglubundið um reikningsskil bankans og leggur mat á innra eftirlitskerfi hans.

Nánari lýsingu á áhættustjórnun bankans er að finna í sérstakri skýrslu um áhættustjórnun á vefsíðu bankans.¹

Framkvæmd innra eftirlits má aðgreina eftir eðli þess og því hverjir framkvæma það.

Fyrsta stigs eftirlit er á ábyrgð stjórnenda starfseininga en þeim ber að tryggja að áhættustjórnun og innra eftirlit sé órjúfanlegur hluti af daglegri starfsemi bankans. Stjórnendur skulu með virkum og reglubundnum hætti greina og meta þá áhættu sem steðjar að starfseminni sem þeir bera ábyrgð á. Stjórnendur skulu leggja mat á hvort breytingar í rekstrarumhverfi bankans fela í sér tækifæri eða ógn fyrir viðkomandi starfsemi, hanna eftirlitsaðgerðir í ferla, innleiða aðgerðirnar, vakta þær og upplýsa um virkni þeirra.

Annars stigs eftirlit er á ábyrgð Áhættustýringar og Regluvörslu sem viðhafa áhættumiðað innra eftirlit með því að stjórnendur og starfsmenn starfi í samræmi við þær stefnur, reglur og ferla sem bankinn hefur sett sér. Þessar einingar, ásamt Lögfræðiþjónustu, taka þátt í að móta og innleiða stefnur og aðferðafræði á sviði innra eftirlits til samræmis við stefnumörkun bankans.

Þriðja stigs eftirlit er á ábyrgð Innri endurskoðunar sem er óháð eftirlitseining. Hlutverk hennar er að veita óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf, sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Innri endurskoðun skal með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum staðfesta virkni bæði fyrsta og annars stigs eftirlits, veita ráðgjöf um það sem betur má fara og þannig leggja mat á og bæta virkni áhættustjórnunar, eftirlitsaðgerða og stjórnarháttanna bankans.

¹ <https://www.landsbankinn.is/bankinn/fjarfestatengsl/skyrslur-og-uppgjor>

5. Lýsing á stefnu félagsins um fjölbreytileika í tengslum við stjórn, framkvæmdastjórn og æðstu stjórnendur.

Landsbankinn hefur ekki sett sér sérstaka stefnu um fjölbreytileika bankaráðs, framkvæmdastjórnar og æðstu stjórnenda bankans með tilliti til þátta á borð við aldur, kyn eða menntunarlegan og faglegan bakgrunn.

Samkvæmt lögum skal stjórn Bankasýslu ríkisins skipa sérstaka þriggja manna valnefnd sem tilnefnir aðila fyrir hönd ríkisins til setu í bankaráði. Valnefndin skal tryggja að í bankaráðinu sitji sem næst jafnmargar konur og karlar. Valnefndin starfar samkvæmt starfsreglum þar sem fram koma þau viðmið sem nefndin styðst við í mati sínu á hæfni, menntun og reynslu einstaklinga sem til greina koma til setu í bankaráði. Í starfsreglunum kemur fram að nefndin skal tilnefna bankaráðsmenn sem hafa fjölbreyttan bakgrunn hvað varðar menntun og hæfni. Nefndin skal gæta að heildaryfirbragði og reyna að tryggja að stjórnir fjármálafyrirtækja verði ekki of einsleitar.

Jafnréttisstefna bankans fjallar um jöfn réttindi og sömu möguleika einstaklinga í starfi og til starfsframa. Þá er kveðið á um í mannauðsstefnu að Landsbankinn leggur áherslu á að fá til liðs við sig öflugt og traust starfsfólk með fjölbreytilegan bakgrunn. Landsbankinn leggur áherslu á fjögur heimsmarkmið SP í starfsemi sinni líkt og kemur fram í sjálfbærnistefnu bankans. Meðal þeirra er markmið um jafnrétti kynjanna og hefur bankinn sett sér það markmið í árs- og sjálfbærnisráðgjöf sinni að hlutur hvors kyns í forystusveit bankans verði aldrei minni en 40%.

6. Samsetning og starfsemi bankaráðs, undirnefnda bankaráðs og framkvæmdastjórnar

Bankaráð er skipað sjö einstaklingum og tveimur til vara. Bankaráð er kosið á aðalfundi og er kjörtímabil bankaráðsmanna eitt ár. Við kjör bankaráðsmanna skal stefnt að því að kynjahlutfall sé sem jafnast og leitast við að tryggja að bankaráðið sem heild hafi yfir að ráða góðri þekkingu á bankastarfsemi. Formaður er kosinn sérstaklega á aðalfundi, en bankaráðsmenn kjósa varaformann. Bankaráð Landsbankans fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda. Bankaráð ber ábyrgð á starfsemi bankans og stefnumótun. Bankaráð hefur jafnframt yfirumsjón með því að starfsemi bankans og rekstur sé í samræmi við lög, samþykktir bankans og aðrar reglur sem um starfsemina gilda. Bankaráð hefur einnig með höndum almennt eftirlit með rekstri bankans og sér til þess að nægilegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna félagsins. Í starfsreglum sem bankaráð setur sér er kveðið nánar á um störf bankaráðs.

Þrjár undirnefndir starfa á vegum bankaráðs: Endurskoðunarnefnd, Áhættunefnd og Starfskjarnnefnd. Hlutverk nefndanna er m.a. að undirbúa umfjöllun bankaráðs á tilteknum starfssviðum og annast nánari athugun á málum sem þeim tengjast.

Bankaráð ræður bankastjóra og innri endurskoðanda. Bankastjóri ræður aðra daglega stjórnendur bankans. Svið bankans eru sjö talsins: Einstaklingssvið, Fyrirtækjasvið, Eignastýring og miðlun, Áhættustýring, Fjármál og rekstur, Upplýsingatækni og Samfélag. Hverju sviði er stýrt af framkvæmdastjóra og sameiginlega mynda þeir framkvæmdastjórn með bankastjóra. Innri endurskoðun heyrir undir bankaráð. Skrifstofa bankastjóra, Lögfræðipjónusta og Regluvarsla, heyra beint undir bankastjóra.

Framkvæmdastjórn Landsbankans er vettvangur samráðs og ákvörðunartöku af hálfu bankastjóra og framkvæmdastjóra. Framkvæmdastjórn annast framkvæmd stefnumótunar og skal sjá til þess að rekstur bankans sé í samræmi við lög og reglur á hverjum tíma. Framkvæmdastjórn hefur skipað fjórar þverfaglegar fastanefndir með það að markmiði að tryggja samstarf og framkvæmd á stefnu bankans: Lánanefnd, Áhættu- og fjármálanefnd, Rekstraráhættunefnd og Verkefnanefnd. Á vegum nefndanna eru einnig starfandi undirhópar og teymi sem fjalla um afmörkuð viðfangsefni.

7. Fyrirkomulag skipunar nefndarmanna tilnefningarnefndar

Landsbankinn hefur ekki skipað tilnefningarnefnd. Valnefnd sem stjórn Bankasýslu ríkisins skipar lögum samkvæmt tilnefnir aðila fyrir hönd ríkisins til setu í bankaráði Landsbankans. Bankaráð metur árlega hæfni bankaráðsmanna og samsetningu bankaráðs.

8. Fyrirkomulag skipunar nefndarmanna undirnefnda bankaráðs

Bankaráð skipar nefndarmenn í undirnefndir. Ein breyting varð á fyrirkomulagi nefnda á árinu 2021 þegar ákveðið var að leggja niður Framtíðarnefnd og tók bankaráð við því hlutverki sem nefndin hafði með höndum. Endurskoðunarnefnd er skipuð þremur bankaráðsmönnum og einum utanaðkomandi nefndarmanni með sérþekkingu á sviði reikningsskila og endurskoðunar. Áhættu-nefnd og Starfskjaranefnd eru skipaðar þremur bankaráðsmönnum hvor.

9. Upplýsingar um fjölda bankaráðsfunda, funda undirnefnda og mætingu

Á árinu 2021 hélt bankaráð Landsbankans 18 fundi. Haldnir voru 8 fundir í Endurskoðunarnefnd, 11 í Áhættunefnd, 6 í Starfskjaranefnd og 2 í Framtíðarnefnd. Meðfylgjandi tafla sýnir mætingu á fundina.

	Starfstími 2021	Bankaráð	Endurskoðunarnefnd	Áhættunefnd	Starfskjaranefnd	Framtíðarnefnd ²
Fjöldi bankaráðs- og nefndafunda á árinu		18	8	11	6	2
Bankaráð						
Helga Björk Eiríksdóttir, formaður	01.01 - 31.12	18			6	2
Berglind Svavarsdóttir	01.01 - 31.12	18		11	6	
Einar Þór Bjarnason	01.01 - 24.03	6		3		1
Elín H. Jónsdóttir	24.03 - 31.12	10		8		1
Guðbrandur Sigurðsson	01.01 - 31.12	17	2	8		2
Helgi Friðjón Arnarson	24.03 - 31.12	12	6			
Sigríður Benediktsdóttir	01.01 - 24.03	6	2	3		
Þorvaldur Jacobsen	01.01 - 31.12	17	8			2
Guðrún Blöndal, varamaður til 24.03	01.01 - 12.03	18	6		6	
Sigríður Olgeirsdóttir, varamaður frá 24.03	24.03 - 31.12	2				
Sigurður Jón Björnsson, varamaður	01.01 - 31.12	2				
Endurskoðunarnefnd						
Hjörleifur Pálsson, löggiltur endurskoðandi	01.01 - 31.12		8			

10. Starfsreglur bankaráðs og undirnefnda

Starfsreglur bankaráðs má finna á vefsíðu Landsbankans.³ Sérstakar starfsreglur hafa jafnframt verið gefnar út fyrir Endurskoðunarnefnd, Áhættunefnd og Starfskjaranefnd, og þær má einnig finna á vefsíðu bankans.

² Bankaráð samþykkti á fundi sínum 26. ágúst 2021 að Framtíðarnefnd verði lögð niður.

³ <https://www.landsbankinn.is/bankinn/um-bankann/stefna-og-skipulag/bankarad>

11. Upplýsingar um bankaráðsmenn

Bankaráðsmenn eru eftirtaldir:

Aðalmenn

Helga Björk Eiríksdóttir **Formaður**

Helga Björk Eiríksdóttir er fædd árið 1968. Helga Björk starfar á sviði fasteignapróunar og ráðgjafar og rekur jafnframt gistipjónustu á Akureyri. Hún var áður fjárfesta- og almannatengill hjá Marel ásamt því að gegna formennsku í stjórn Sparisjóðs Svarfdæla. Helga Björk er með MBA-gráðu frá Edinborgarháskóla. Hún útskrifaðist með BA-gráðu í ensku og ítölsku frá Háskóla Íslands 1997 og lauk prófi í hagnýtri fjölmiðlun frá sama skóla 1999. Helga Björk lauk prófi í markaðs- og útflutningsfræði frá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands 2002 og hefur lagt stund á verðbréfa- viðskiptanam við Háskólann í Reykjavík. Á árunum 2010-2012 starfaði hún við sjálfstæða ráðgjöf. Hún hafði umsjón með samskiptamálum fyrir skilanefnd og slitastjórn Kaupþings hf. á árunum 2009 og 2010. Áður starfaði Helga Björk m.a. sem markaðs- og kynningarstjóri Nasdaq OMX kauphallarinnar á Íslandi um átta ára skeið. Helga Björk hefur einnig starfað við fjölmiðla, sinnt ýmsum öðrum störfum og var lengi starfsmaður Sparisjóðs Svarfdæla á Dalvík. Helga Björk var kjörin í bankaráð Landsbankans í apríl 2013. Hún er formaður bankaráðs ásamt því að gegna formennsku í Starfskjaranefnd.

Berglind Svavarsdóttir **Varaformaður**

Berglind Svavarsdóttir er fædd árið 1964. Hún er hæstaréttarlögmaður og meðeigandi hjá Lögfræðistofu Reykjavíkur. Berglind lauk lagaprófi frá Háskóla Íslands árið 1989, öðlaðist réttindi sem héraðsdómslögmaður árið 1995 og sem hæstaréttarlögmaður árið 2008. Berglind er með diplóma í stjórnun frá Háskólanum á Akureyri 2006. Hún starfaði hjá skattrannsóknarstjóra ríkisins á árunum 1988-1989 og sýslumanninum á Húsavík 1990-1996. Hún rak eigin lögmannsstofu og fasteignasölu 1996-2003, var meðeigandi Regula lögmannsstofu ehf. 2003-2010 og meðeigandi Acta lögmannsstofu á árunum 2011-2016, en Acta sameinaðist Lögfræðistofu Reykjavíkur 1. apríl 2016. Berglind hefur gegnt ýmsum stjórnar- og trúnaðarstörfum. Hún sat í stjórn Lögmannafélags Íslands á árunum 2015-2021, þar af sem formaður um þriggja ára skeið. Þá sat hún í slitastjórn SPB hf. 2009-2016. Hún er formaður úrskurðarnefndar kosningamála og formaður úrskurðarnefndar þjóðkirkjunnar. Berglind var kjörin í bankaráð í apríl 2016 og er varaformaður bankaráðs.

Elín H. Jónsdóttir **Bankaráðsmaður**

Elín H. Jónsdóttir er fædd 1966. Hún er deildarforseti lagadeildar Háskólans á Bifröst. Elín lauk lagaprófi frá Háskóla Íslands 1993 og LL.M. gráðu frá lagadeild Duke-háskóla 1996. Þá lauk hún MBA-prófi frá Stockholm School of Economics 2018 og hefur lokið prófi í verðbréfavíðskiptum. Hún starfaði við verðbréfamarkaðseftirlit hjá Fjármálaeftirlitinu á árunum 2001-2005, sem framkvæmdastjóri verðbréfafyrirtækisins Arev frá 2005-2009, sem forstjóri Bankasýslu ríkisins frá 2010-2011 og sem framkvæmdastjóri eignastýringarsviðs Íslandsbanka frá 2014-2017. Auk þess hefur hún sinnt ráðgjafarstörfum og kennslu. Hún hefur setið í stjórnnum ýmissa fyrirtækja, meðal annars Regins fasteignafélags, Tryggingamiðstöðvarinnar, Promens, Icelandair, Borgunar og Skeljungs. Þá sat Elín í stjórn Kvennaathvarfsins 2013-2020 og er stjórnarformaður Arnrúnar hses, byggingarfélag Kvennaathvarfsins. Hún var kjörin í bankaráð í mars 2021.

Guðbrandur Sigurðsson **Bankaráðsmaður**

Guðbrandur Sigurðsson er fæddur árið 1961. Hann er framkvæmdastjóri Brynju leigufélags. Guðbrandur lauk BSc-prófi í matvælafræði 1985 og MBA-prófi frá Edinborgarháskóla 1994. Hann starfaði hjá Íslenskum sjávarafurðum og forverum þess á árunum 1985-1996 og var ráðinn einn af framkvæmdastjórum félagsins við stofnun þess árið 1991. Þá gegndi hann starfi framkvæmdastjóra hjá ÚA og Brimi 1996-2004. Á árunum 2005-2008 var hann framkvæmdastjóri MS, framkvæmdastjóri Nýlands ehf. 2008-2010 og framkvæmdastjóri Plastprents hf. 2010-2012. Hann var síðan framkvæmdastjóri endurskoðunarfyrtækisins PwC á Íslandi 2013-2016, framkvæmdastjóri Heimavalla hf. 2016-2019 og framkvæmdastjóri Borgarplasts ehf. 2019 -2021. Guðbrandur hefur setið í stjórnnum ýmissa fyrirtækja og samtaka á sínum starfsferli, meðal annars BL hf., Haga hf. og Reita hf. Hann situr nú í stjórn Talnakönnunar hf. Guðbrandur var kjörinn í bankaráð í apríl 2019 og gegnir formennsku í Áhættunefnd.

Guðrún Ó. Blöndal **Bankaráðsmaður**

Guðrún Ó. Blöndal er fædd árið 1960. Hún lauk cand.oecon. prófi frá Háskóla Íslands árið 1990. Guðrún starfaði hjá Kaupþingi á árunum 1984-2002, fyrst á sviði eignastýringar, en síðar sem markaðsstjóri, starfsmannastjóri og forstöðumaður vörsludeildar til ársins 2002. Hún var framkvæmdastjóri Arion verðbréfavörslu, dótturfélags Kaupþings, frá stofnun árið 2002 þar til það sameinaðist Arion banka árið 2012. Guðrún hefur setið í stjórn Eimskipafélags Íslands hf. frá árinu 2018. Á árunum 2012-2013 átti hún sæti í stjórnnum Framtakssjóðs Íslands slhf., Regins hf., Varðar trygginga hf., Varðar líftryggingar hf. og Mílu ehf. Guðrún var framkvæmdastjóri Nasdaq verðbréfamíðstöðvar hf. frá árinu 2013 til 2018. Guðrún var kjörin varamaður í bankaráð í mars 2018 og aðalmaður í mars 2021.

Helgi Friðjón Arnarson **Bankaráðsmaður**

Helgi Friðjón Arnarson er fæddur árið 1957. Hann lauk cand. ocon. prófi frá Háskóla Íslands árið 1983 og hlaut löggildingu sem endurskoðandi 1987. Helgi starfaði sem löggiltur endurskoðandi og meðeigandi hjá KPMG á árunum 1984-2020, þar sem hlutverk hans var m.a. endurskoðun og önnur þjónusta við fjármálafyrirtæki og lífeyrissjóði. Var hann endurskoðandi banka, sparisjóða, lífeyrissjóða og annarra aðila á fjármálamarkaði um langt árabil. Hann hefur einnig annast kennslu á námskeiðum hjá KPMG er varða endurskoðun og reikningsskil fjármálafyrirtækja og námskeið fyrir stjórnendur fjármálafyrirtækja vegna undirbúnings fyrir hæfismat hjá Fjármálaeftirlitinu. Hann var kjörinn í bankaráð í mars 2021 og gegnir formennsku í Endurskoðunarnefnd.

Þorvaldur Jacobsen **Bankaráðsmaður**

Þorvaldur Jacobsen er fæddur árið 1963. Hann er framkvæmdastjóri kerfisstjórnunarsviðs Landsnets. Þorvaldur lauk prófi í rafmagnsverkfræði frá Háskóla Íslands árið 1987 og prófi í tölvunarfræði frá sama skóla 1988. Þá lauk hann einnig meistaraþróu í rafmagnsverkfræði frá Texas-háskóla í Austin 1990. Þorvaldur starfaði hjá Opnum kerfum sem sölustjóri á árunum 1990-1996 og sem sölu- og markaðsstjóri Teymis 1996-1999. Hann tók við starfi framkvæmdastjóra Vísis.is ehf. 1999 og stýrði því félagi til ársins 2001. Þorvaldur starfaði um langt árabil hjá Nýherjasamstæðunni, fyrst sem framkvæmdastjóri samskiptalausna 2001-2005 og síðar framkvæmdastjóri kjarnalausna 2005-2008. Þá gegndi hann starfi forstjóra Dansupport A/S (dótturfélags Nýherja í Danmörku) um hálfis árs skeið 2007-2008, var framkvæmdastjóri hjá Skyggni 2009-2011, framkvæmdastjóri UAB Baltic IT Services 2010- 2012 (dótturfélags Nýherja í Litháen) og loks fram-

kvæmdastjóri rekstrarlausna hjá Nýherja 2011- 2012. Þorvaldur var framkvæmdastjóri þróunar- sviðs VÍS á árunum 2012-2017 og starfaði hjá Valcon Consulting A/S á sviði rekstrarráðgjafar og breytingastjórnunar 2017-2019. Hann hefur setið í stjórnnum ýmissa félaga og félagasamtaka á sínu starfssviði. Þorvaldur var kjörinn varamaður í bankaráð í mars 2018 og aðalmaður í apríl 2019.

Varamenn

Sigríður Olgeirsdóttir

Varamaður

Sigríður Olgeirsdóttir er fædd árið 1960. Sigríður lauk námi í kerfisfræði frá EDB-skólanum í Danmörku 1984, MBA-gráðu frá Háskólanum í Reykjavík 2005, AMP-gráðu frá Harvard Business School 2017 og prófi í rekstrar- og viðskiptafræði frá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands 1991. Hún hefur víðtæka stjórnunarreynslu á sviði upplýsingatækni, meðal annars á fjármála- markaði. Hún var sviðsstjóri þjónustu hjá Völku ehf. 2019-2021, framkvæmdastjóri rekstrar- og upplýsingatækni- sviðs Íslandsbanka á árunum 2010-2019, forstjóri Humac ehf. með aðsetur á Íslandi 2007-2008, framkvæmdastjóri hjá Skiptum 2006-2008, framkvæmdastjóri Ax hugbúnaðar- húss 2001-2006, framkvæmdastjóri Ax Business Intelligence A/S í Danmörku 1999-2001 og fram- kvæmdastjóri og forstöðumaður hjá Tæknival 1994-1999. Sigríður hefur setið í stjórnnum Pennans, Arion verðbréfavörslu, Reita, Auðkennis og Kerfis. Einnig sat hún í stjórn Sensa og var formaður endurskoðunarnefndar Lífeyrissjóðs starfsmanna Kópavogsbæjar. Sigríður hefur einnig setjið í stjórnnum upplýsingatæknifyrirtækja á Norðurlöndum og situr í stjórn Opinna kerfa. Hún var kjörin varamaður í bankaráð í mars 2021.

Sigurður Jón Björnsson

Varamaður

Sigurður Jón Björnsson er fæddur árið 1966. Hann lauk cand.oecon. prófi af reikningshalds- og fjármálasviði frá Háskóla Íslands árið 1994 og prófi í verðbréfi- og viðskiptum 2009. Að námi loknu starfaði hann sem aðstoðarsölustjóri Íslensk Ameríska hf. 1995-1997. Þá gegndi hann störfum forstöðumanns fjármálasviðs, staðgengils framkvæmdastjóra og sérfræðings á sviði fjárfestinga hjá Framtaki fjárfestingarbanka hf. 1997- 2003. Hann starfaði sem forstöðumaður hagdeildar Air Atlanta 2003-2006 og var fjármálastjóri og staðgengill framkvæmdastjóra fjármálasviðs Norðurláls 2006-2007. Hann var ráðgjafi í fyrirtækjaráðgjöf hjá Capacent árið 2007 og varð síðar eigandi hjá verðbréfafyrirtækinu Capacent fjárfestingarráðgjöf, síðar Centra fyrirtækjaráðgjöf hf. Samhliða ráð- gjafarstörfum sinnti Sigurður hlutverki regluvarðar verðbréfafyrirtækisins. Sigurður gegndi starfi framkvæmdastjóra fjármála hjá Íbúðalánasjóði á árunum 2011-2017 og bar hann þar m.a. ábyrgð á áhættustýringu sjóðsins árin 2011-2015. Sigurður var stjórnarformaður tæknifyrirtækisins Betw- are á Íslandi frá stofnun félagsins árið 1998 allt til sölu þess til erlendra aðila 2014. Hann hefur einnig átt sæti í stjórnnum félaganna Stoda hf., Íslandsflugs hf., Landsafls hf., IMSI Inc. og SPC Holding AS. Sigurður var kjörinn varamaður í bankaráð í apríl 2019.

Nefndarmenn utan bankaráðs

Hjörleifur Pálsson

Nefndarmaður í Endurskoðunarnefnd bankaráðs

Hjörleifur Pálsson er fæddur árið 1963. Hjörleifur lauk cand.oecon. prófi frá Háskóla Íslands árið 1988. Hann hlaut löggildingu til endurskoðunarstarfa 1989 og starfaði sem endurskoðandi til 2001. Hann var framkvæmdastjóri fjármálasviðs Össurar hf. frá 2001 til 2013. Frá 2013 hefur Hjörleifur setið í stjórnnum margskonar fyrirtækja og fjárfest í og stutt við nýsköpunarfyrirtæki. Í dag er hann stjórnarformaður Sýnar hf., formaður stjórnar og formaður háskólaráðs Háskólans í Reykjavík, í

fjárfestingarráði Akurs fjárfestinga slhf., í stjórn Brunns vaxtarsjóðs slhf., Lotus Pharmaceutical Co., Ltd í Taívan og Ankra ehf. Hjörleifur er formaður tilnefningarnefndar Icelandair Group hf. Hann tók sæti í Endurskoðunarnefnd bankaráðs í maí 2019.

12. Upplýsingar um hvaða stjórnarmenn eru óháðir félaginu og stórum hluthöfum

Aðal- og varamenn í bankaráði eiga ekki hlut í Landsbankanum, hvorki beint né í gegnum tengda aðila. Aðal- og varamenn eru jafnframt óháðir bankanum og stórum hluthöfum. Þeir hafa engin hagsmunatengsl við helstu viðskipta- og samkeppnisaðila félagsins, önnur en fram koma í 11. gr. yfirlýsingarinnar, eða við stóra hluthafa í bankanum.

13. Helstu þættir í árangursmati

Árangursmat bankaráðs fór fram í janúar 2022. Skoðað var hvernig til tókst með verkefni bankaráðs á árinu 2021. Einnig var lagt mat á upplýsingagjöf, stefnumótun og framtíðarsýn, frammi- stöðu bankaráðsmanna, skoðanaskipti og skilvirkni funda, starf undirnefnda bankaráðs og frammi- stöðu formanns.

14. Upplýsingar um bankastjóra og lýsing á helstu skyldum hennar

Lilja Björk Einarsdóttir tók við starfi bankastjóra Landsbankans hf. þann 15. mars 2017.

Lilja er véla- og iðnaðarverkfræðingur frá Háskóla Íslands árið 1998 og lauk meistaraprófi í fjármálaverkfræði frá Michigan-háskóla í Ann Arbor í Bandaríkjunum árið 2003. Á árunum 2008 til 2016 stýrði Lilja starfsemi, eignaumsýslu og endurheimt eigna gamla Landsbanka Íslands, LBI ehf., í London. Hún var sjálfstætt starfandi ráðgjafi og stjórnarmaður í fyrirtækjum frá 2016 þar til hún tók við starfi bankastjóra Landsbankans. Á árunum 2005 til 2008 var hún sérfræðingur og síðar framkvæmdastjóri hjá Landsbanka Íslands hf. í London og bar m.a. ábyrgð á daglegum rekstri og uppbyggingu stoðdeilda. Áður vann Lilja hjá ráðgjafarfyrirtækinu Marsh & McLennan frá 2003 til 2005 og vann m.a. verkefni fyrir Ford-bílaframleiðandann, sem sérfræðingur í gerð áætlana og áhættulíkana fyrir váttryggingarsvið og fjárstýringu. Lilja á sæti í framkvæmdastjórn Samtaka atvinnulífsins, stjórn Samtaka fjármálafyrirtækja og stjórn Viðskiptaráðs Íslands.

Lilja á ekki hlut í bankanum og þá eru ekki til staðar nein hagsmunatengsl milli hennar og helstu viðskipta- og samkeppnisaðila félagsins eða stórra hluthafa í félaginu.

Bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri bankans og fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum hans sem ekki eru öðrum falin með lögum, samþykktum bankans eða ákvörðunum bankaráðs. Hinn daglegi rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar. Slíkar ráðstafanir getur bankastjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild bankaráðs. Bankastjóri skal sjá til þess að rekstur bankans sé samkvæmt lögum, reglugerðum, samþykktum og ákvörðunum bankaráðs. Hún skal sjá til þess að bókhald félagsins sé fært í samræmi við lög og venjur og að meðferð eigna félagsins sé með tryggilegum hætti. Bankastjóri er talsmaður bankans um öll rekstrarleg og viðskiptaleg málefni.

15. Lög og reglur

Ekki komu fram athugasemdir frá eftirlitsaðilum á árinu 2021 um brot á lögum eða reglum sem höfðu í för með sér viðurlög.

16. Fyrirkomulag samskipta hluthafa og stjórnar

Hluthafar í Landsbankanum voru 855 talsins í árslok 2021. Bankaráð hefur samskipti við hluthafa í samræmi við lög, samþykktir bankans og starfsreglur bankaráðs. Formaður bankaráðs stýrir samskiptum bankaráðs við hluthafa. Bankaráðsmönnum ber í störfum sínum og við ákvörðunartöku að starfa með hagsmuni bankans og allra hluthafa að leiðarljósi samkvæmt ákvæðum laga nr. 2/1995, um hlutafélög, laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, og annarra reglna og fyrirmæla sem gilda um starfsemi bankans.

Undirritunarsíða

Undirritað af
Berglind Svavarsdóttir

Undirritað af
Elín Jónsdóttir

Undirritað af
Guðbrandur Sigurðsson

Undirritað af
Guðrún Blöndal

Undirritað af
Helga Björk Eiríksdóttir

Undirritað af
Helgi Friðjón Arnarson

Undirritað af
Lilja Björk Einarsdóttir

Undirritað af
Þorvaldur Jacobsen